

निवेदन.

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारकमंडल तरफधी श्रीमद् बुद्धिसागरमूर्तिग्रन्थमाळाना ग्रन्थांक नं. ६९-१०-१-७२ तरीके शुद्धोपयोग. दशाग्रन्थ, श्रेणिकसुषोध, अने गृह्यगीता. ए चार आध्यात्मिक संस्कृतग्रन्थ पहार पाटवामां आख्या छे. तेनी किंमत ०-१२-० राखवामां आयी छे. अध्यात्मज्ञानप्रसारकमंडल तरफधी सस्ना किंमते पुस्तको पहार पाटवामां आवे छे के जेथी पाचकोमां तेओनो सहोळो पेट्ठावो थाय. जैन-धर्मीपंधुओण आवां पुस्तको छपाववामां द्रव्यनी सहाय आपवी जोइए. जैनअध्यात्मज्ञाननो प्रकाश करनारां आवां उपयोगीपुस्तकोनो सहोळो प्रचार करवामां अमारा धर्मीपंधुओण अपाई जयुं जोइए.

अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ.

हा. धकोल शा. मोहनलाल हिमचंद.

मु. पादरा (गुजगत)

તૈયાર છે ! જલ્દી મંગાવો !

શ્રીમજ્જનાચાર્યબુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજીની કસાયેલી

કલમથી લખાયેલાં

તદ્દન નવીન પુસ્તકો :

પૂજાસંગ્રહ.

... જેની અંદર જૂદી જૂદી જાતની બાવીશ પૂજાઓ
-કે જે અધ્યાત્મ તત્ત્વજ્ઞાનથી ભરપૂર છે છટલુંજ નહિ
-પણ અન્યાર અગાડ નહિ રચાયેલી પંચધાયોગપૂજા,
-એષ્ટાંગયોગપૂજા, દાનશીયલતંપભાવપૂજા, પઢા-
-વશ્યકપૂજા, મહાવીરજન્મજયંતીપૂજા, ગુરુપૂજા
-તથા જનશામનશ્રીઘંટકર્ણમહાવીરપૂજા વગેરે પૂજાઓ
અનેક નવીનવિષયોથી ઓનપ્રોન અને તદ્દન
-નવીનદશથી ચાલુ જમાનાને અનુસરતી રીતે સુંદર
-રાગરાગિણીઓથી બનાવેલી છે, કે જેઓ અનેક મનુ-
-ષ્યોના મન દરી ભેંસે. સુંદર પાકું પાઠ્યન્દ્રિય પૃષ્ઠ
૪૧૬ કિંમત માત્ર રૂ. ૧-૮-૦ પોસ્ટેજ અલગ.

પ્રસ્તાવના.

વિ. સં. ૧૯૭૯, ની માલતું પાંચાસું વિજાપુરમાં કર્યું. ચોમાસામાં શુદ્ધોપયોગ નામનો ગ્રન્થ લાલચામાં આવ્યો તેમાં આધ્યાત્મિકદષ્ટિની અનેકાંત અપેક્ષાળ મુખ્યતા છે. ૬૯, દયાગ્રન્થમાં દયાના અનેક ભેદોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. દયાના અને હિંસાના અનેકપ્રકારોનું અનેક નયદષ્ટિઓની અપેક્ષાળ વર્ણનકર્યું છે. જેટલા દયાના ભેદો છે તેટલા સ્હામા હિંસાના ભેદો છે. હિંમા અને અહિંસા અપેક્ષાળ છે. હિંસાનાં અને અહિંસાનાં લક્ષણોને અનેકનયદષ્ટિળ જણાવ્યાં છે. - ભજનસંગ્રહ નવમાભાગમાં ગુજરાતીભાષામાં શ્રેણિકસુબોધગ્રન્થ રચ્યો છે તેનું સુધારા વધારા માંયે સંસ્કૃત ભાષાંતર, પદ્યમાં કર્યું છે. નોવેલની દષ્ટિળ તથા વસ્તુતઃ આધ્યાત્મિક ઔપદેશિક દષ્ટિળ શૃણ્ણગીતા. વિ. સં. ૧૯૭૫માં પાદરામાં ચોમાસું કર્યું હતું તે યગ્યતે રચી હતી. દયાગ્રન્થ મહુટીમાં રચ્યો છે. શ્રેણિકસુબોધસંસ્કૃત ગ્રન્થ વિજાપુરના વિ. સં. ૧૯૭૯, ના ચોમાસામાં રચવામાં સુધારા વધારા સાથે આવ્યો છે. મૂલચક દોષ વગેરેનો દ્વિતીયાદૃત્તિમાં સુધારો કરવામાં આવેલો. મુજો જે કદ મૂવનાઓ કરેલો તે સંબંધી દ્વિતીયાદૃત્તિમાં

खुलासો सुधारો वधारां करवामां आवशे. संस्कृत
 ग्रन्थोंमां जे कंइ अशुद्धियो थइ छे तेनुं अशुद्धि शुद्धि
 पत्रक करवामां आवश्युं छे. छापाना घसायला टाइपो वगैरे
 रेंथी जे स्वल्पाओ थइ छे, तेओनो द्वितीयावृत्तिमां सुधार
 करवामां आवशे. बीतरागनी आज्ञाविरुद्ध कंइ लखा
 होय तेनो संघनी आगच्छ प्रथमधी मिच्छामिदुष्क
 देवामां आवे छे. श्रीगौतमप्रभुनी अनुपयोगे आनंद
 श्रावक साथे वातचिन करतां भूल थइ तो मारा जेव
 पामरनो भूल थाय ते संबंधी म्हने सूचनाओ जेओ करव
 तेनो द्वितीया वृत्तिमां सुधारो करवामां आवशे.

वि. सं. १९८०
 फाल्गुन पूर्णिमा.

{

मु. मांतिन,
 लो. बुद्धिसागर.

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ तरफथी

श्रीमद् बुद्धिसागरसूरिजीग्रन्थमाळामां

प्रगटथयेला ग्रन्थो.

ग्रथांक

पृष्ठ किंमत.

१ क भजन संग्रह भाग १ लेा.	२००	८-८-८
* १ अध्यात्म व्याख्यानमाळा.	३३३	०-४-०
* २ भजनसंग्रह भाग २ जो.	३३६	०-८-०
* ३ भजनसंग्रह भाग ३ जो.	२१५	०-८-०
* ४ समाधिगतकम्.	६१२	०-८-०
५ अनुभवपचिशी.	२४८	०-८-०
६ आत्मप्रदीप.	३१५	०-८-०
* ७ भजनसंग्रह भाग ४ थो.	३०४	०-८-०
८ परमात्मदर्शन.	४००	० १२-०
* ९ परमात्मज्योति.	५००	०-१२-०
* १० तत्त्वचिंदु.	२३०	०-४-०
* ११ गुणानुराग. (आवृत्ति घीजी)	२४	०-१-०
* १२-१३. भजनसंग्रह भाग ५ मो		
मथा ज्ञानदीपिका.	१९०	०-६-०
* १४ तीर्थयात्रातुं विमान (आ. घीजी)	६४	०-२-०

* ૧૫ અધ્યાત્મભજનસંગ્રહ	૧૦૦	૦-૬-૦
* ૧૬ ગુરુચોધ.	૧૭૪	૦-૪-૦
ગ્રથાંક	૫૪૪	કિંમત
* ૧૭ તત્ત્વજ્ઞાનદીપિકા	૧૨૪	૦-૬-૦
૧૮ ગદ્યસંગ્રહ ભા. ૧	૧૧૨	૦-૩-૦
* ૧૯-૨૦ શ્રાવકધર્મસ્વરૂપ ભાગ ૧-૨ (આવૃત્તિ ટ્રીજી)	૪૦-૪૦	૦-૧-૦
* ૨૧ ભજનપદસંગ્રહ ભાગ ૬ ઠો.	૨૦૮	૦-૧૨-૦
૨૨ વચનામૃત.	૮૩૦	૦-૧૪-૦
૨૩ યોગદીપક.	૩૦૮	૦-૧૪-૦
૨૪ જૈનઇતિહાસિક રાસમાલા.	૪૦૮	૧-૦-૦
* ૨૫ આનન્દધનપદ (૧૦૮) સંગ્રહ ભાવાર્થ સહિત.	૮૦૮	૨-૦-૦
* ૨૬ અધ્યાત્મશાન્તિ (આવૃત્તિ ટ્રીજી)	૧૩૨	૦-૩-૦
૨૭ કાવ્યસંગ્રહ ભાગ ૭ મો.	૧૫૬	૦-૮-૦
* ૨૮ જૈનધર્મની પ્રાચીન અને અર્વા- ચીનસ્થિતિ.	૯૬	૦-૨-૦
* ૨૯ કુમારપાલ (હિંદી)	૨૮૭	૦-૬-૦
૩૦ થી ૪-૩૪ સુલસાગર ગુમ્ફીના.	૩૦૦	૦-૪-૦
૩૫ પદ્મવ્યવિચાર.	૨૪૦	૦-૪-૦
* ૩૬ વિજાપુરઘટનાંત.	૯૦	૦-૪-૦
૩૭ સાવરમતીકાવ્ય.	૧૦૬	૦-૬-૦
૩૮ પ્રતિજ્ઞાપાલન.	૧૧૦	૦-૫-૦

३९--४०--४१ जैनगच्छमनप्रबंध,		
संघप्रगति, जैनगीता.	३०४	१-०-०
४२ जैनधातुप्रतिमा लेखसंग्रह भा. १		१-०-०
४३ मिश्रमंथ्री.		०-८-०
४४ शिष्योपनिषद्.	४८	०-८-०
४५ जैनोपनिषद्.	४८	०-२-०
४६-४७ धार्मिक गणसंग्रह तथा		
सदुपदेश भाग १ लो.	०,७६	३-०-०
४८ भजनसंग्रह भा. ८	०,७६	३-०-०
४९ श्रीमद् देवचंद्र भा. १	१०२८	२-०-०
५० कर्मयोग.	१०१२	३-०-०
५१ आत्मतत्त्वदर्शन.	११२	०-१०-०
५२ भारतमहाकारशिक्षण काव्य	१६८	०-१०-०
५३ श्रीमद् देवचंद्र भा. २	१२००	३-८-०
५४ गह्वरी संग्रह भा. २	१३०	०-४-०
५५ कर्मप्रवृत्तिटीकाभाषांतर	८००	३-०-०
५६ गुग्गीत गुह्यसंग्रह.	१९०	०-१२-०
५७-६८ आगमसार अने अप्यात्मगीता ४७०		०-६-०
५९ देवचंदन स्तुति स्तवन संग्रह.	१७५	०-४-०
६० पूजासंग्रह भा. १ लो.	४१६	१-०-०
६१ भजनपदसंग्रह भा. ९	५८०	१-८-०
५२ भजनपदसंग्रह भा. १०	२००	१-०-०

० १५ अध्यात्मभजनसंग्रह	१९०	०-६-०
० १६ मुख्योप.	१७४	०-४-०
ग्रंथांक	पृष्ठ	किंमत
० १७ तत्त्वज्ञानदीपिका	१२४	०-६-०
१८ गहंलीसंग्रह भा. १	११२	०-३-०
० १९-२० श्रावकधर्मस्वरूप भाग १-२ (आश्रुति श्रीजी)	४०-४०	०-१-०
० २१ भजनपदसंग्रह भाग ३ टो.	२०८	०-१२-०
२२ यमनामृत.	८३०	०-१४-०
२३ योगदीपक.	३०८	०-१४-०
२४ जननेनिहासिक राममाला.	४०८	१-०-०
० २५ आनन्दधनपद (१०८) संग्रह भाषार्थ सहित.	८०८	२-०-०
० २६ अध्यात्मशान्ति (आश्रुति श्रीजी)	१३२	०-३-०
० २७ काव्यसंग्रह भाग ७ मो.	१५६	०-८-०
० २८ जनधर्मनी प्राचीन अने अर्था- र्थावलिखित.	९६	०-२-०
० २९ कुमारपात्र (हिंदी)	२८७	०-६-०
३० श्री ४-३४ मुख्यमागर गुरुगीता.	३००	०-४-०
३५ ब्रह्मविचार.	२५०	०-४-०
० ३६ विज्ञानपुस्तक.	९०	०-४-०
३७ साधकधर्मकाव्य.	१९६	०-६-०
३८ दर्शनशास्त्र.	११०	०-४-०

૩૯--૪૦--૪૧ જૈનગચ્છમનપ્રબંધ, મંઘપ્રગતિ, જૈનગીતા.	૩૦૪	૧--૦--૦
૪૨ જૈનઘાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા. ૧		૧--૦--૦
૪૩ મિત્રર્મઘ્રી.		૦--૮--૦
૪૪ શિષ્યોર્પનપદ.	૪૮	૦--૮--૦
૪૫ જૈનોપાનપદ.	૪૮	૦--૨--૦
૪૬--૪૭ ધાર્મિક ગદ્યસંગ્રહ તથા સદુપદેશ ભાગ ૧ લો.	૧૭૬	૩--૦--૦
૪૮ ભજનસંગ્રહ ભા. ૮	૧૭૬	૩--૦--૦
૪૯ શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર ભા. ૧	૧૦૨૮	૨--૦--૦
૫૦ કર્મયોગ.	૧૦૧૨	૩--૦--૦
૫૧ આત્મનત્ત્વદર્શન.	૧૧૨	૦--૧૦--૦
૫૨ ભારતસહકારશિક્ષણ કાવ્ય	૧૬૮	૦--૧૦--૦
૫૩ શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર ભા. ૨	૧૨૦૦	૩--૮--૦
૫૪ ગદ્યુલી સંગ્રહ ભા. ૨	૧૩૦	૦--૪--૦
૫૫ કર્મપ્રકૃતિટીકાભાષાંતર	૮૦૦	૩--૦--૦
૫૬ ગુરુગીત ગુહલામંગ્રહ.	૧૧૦	૦--૧૨--૦
૫૭-૬૮ આગમસાર અને અધ્યાત્મગીતા ૪૭૦		૦--૬--૦
૫૯ દેવવંદન સ્તુતિ મ્તવન સંગ્રહ.	૧૭૫	૦--૪--૦
૬૦ પૂજામંગ્રહ ભા. ૧ લો.	૪૧૬	૧--૦--૦
૬૧ ભજનપદમંગ્રહ ભા. ૧	૫૮૦	૧--૮--૦
૫૨ ભજનપદમંગ્રહ ભા. ૧૦	૨૦૦	૧--૦--૦

६३ पद्मसङ्घर्ष भा. २ ६७१ १-८-०

नीनेना सन्धो वे माममां महार पड्यो.

६४ पानुपनिषातेन संग्रह भाग २

६५ प्रेमरसिण ईशानास्योपनिषद् भावार्थविवेचन.

६६ पूजासंग्रह द्वितीयावृत्ति तथा अन्यपूजाभो
महित—भाग २ बीजो.

६७ स्नातपूजा.

०—२—०

६८ धोमर वेचनत्रयी अने तेमनु जीवनपरिच.

मोक्षकृत सन्धो.

६९ शृङ्गोपनिष

७१ शृङ्गकर्मसंग्रह

७० शृङ्गसंग्रह

७४ मज्झिमसङ्गहसंग्रह

७१ शृङ्गोपनिष

७५ शृङ्गविनाशक

७२ शृङ्गोपनिष

७६ शृङ्गोपनिष

७३ शृङ्गोपनिष

शान्त शृङ्गोपनिष.

शान्तशृङ्गोपनिष. कल्याणिकतन्त्रिण.

शान्तशृङ्गोपनिष. शान्तशृङ्गोपनिष.

शान्तशृङ्गोपनिष. शान्तशृङ्गोपनिष. शान्तशृङ्गोपनिष.

७ ७१ शृङ्गोपनिष. शान्तशृङ्गोपनिष. शान्तशृङ्गोपनिष.

उपरनां पुस्तको मळयानुं ठेकाणुं.

वकील मोहनलाल हीमचंद.

(गुजरात) पादरा

शा. आत्माराम खेमचंद.

माणंद.

भांखरीया-मोहनलाल नगीनदास.

मुंषड कोटपजार गेट नं. १०२-०४

बुकसेलर, मेघजी हीरजी.

पापधुनी मुंषड.

शेठ नगीनदास रायचंद भांखरीया.

मु. मेसाणा.

शेठ रतिलाल केशवलाल

मु. प्रांतिज.

शेठ चन्दुलाल गोकलदास

मु. पिजापुर (गुजरात)

जनज्ञानमन्दिर ॥

आत्मशुद्धोपयोगादिग्रन्थानां शुद्धिपत्रम्.

पृष्ठं	संज्ञाः	अंशः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१	१८	९	अण	अण
२	५	१०	संस्थितः	संस्थितः
३	४	२३	प्राप्ता	प्राप्ता
३	१८	३०	शक्तिर्मुखा	शक्तिर्मुखा
५	१९	५५	आत्मना	आत्मना
६	०	५८	संस्थितः	संस्थितः
६	९	६०	मणां	मणां
६	१८	६६	मद्य	मद्य
६	१९	६७	जानातिनां	जानातिनां
७	१३	७३	तार्थ	तार्थ
८	७	८०	द्वेष	द्वेष
८	१८	९०	मन्त्रानां	मन्त्रानां
९	११	९९	मः	म
१०	६	१०८	प्रतिक्षणं	प्रतिक्षणं
१०	१०	११०	भिन्न	निमित्त
१०	१४	१११	मृगादि	मृगादि
१०	१५	११३	चारित्र्य	चारित्र्य
१०	१६	०१३	निमित्ता	निमित्ता
१०	१०	११५	बुद्धतः	बुद्धितः
१०	११	११६	संभय	संभूय
१०	११	११६	मिलन्ति	मिलन्ति
११	१	११८	श्रुत	वृत्तिः
११	११	११३	साध्यकः	साध्यकः
११	१४	११४	धामनां	धामनां
११	१४	११९	स्थितो	स्थितो
११	८	१३३	संस्थितः	संस्थितः
११	१०	१३९	निरा	निरा

पृष्ठः	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१३	१	१४१	नेच्छात	नेच्छति
१३	१०	१४६	कांक्षिम	कांक्षिभिः
१३	११	१५१	भोगेऽप	भोगेऽपि
१३	११	१५१	कारणाम	कारिणाम
१३	१	१५४	नश्यत	नश्यति
१४	२	१५४	निकाचनं	निकाचिनं
१४	६	१५६	यध्नात	यध्नाति
१४	१०	१५८	भयोजनः	भयेजिनः
१४	२१	१६४	संघा	संघा
१५	८	१६९	वृत्त	वृत्तिः
१५	१०	१७०	शान्तः	शान्तिः
१५	१७	१७४	शिशुं	शिशुं
१५	१८	१७४	भिक्ष	भिक्ष
१५	१९	१७५	देव	देवा
१६	२२	०	०	१७६
१६	३	१७९	हृद	हृदि
१६	४	१७९	सम्यक्काण्डा	सम्यक्काण्डा
१६	५	१८०	धर्माद	धर्मादि
१६	७	१८१	सम्यग	सम्यग
१६	८	१८१	वृष्ट	वृष्टि
१६	९	१८२	सम्यक्	सम्यक्
१६	९	१८२	नहर्पाप	नहर्पापि
१६	१०	१८२	मिथ्या	मिथ्या
१६	१०	१८२	वृष्ट	वृष्टि
१६	१४	१८४	भूता	भूता
१७	८	१९३	विशेषक	विशेषक
१७	९	१९४	विश्विन्	विश्विन्
१७	१९	१९९	जाग्रत	जाग्रत
१८	१०	०	०	२०३
१८	२३	२१३	मत्ता	मत्ता

पृष्ठं	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१९	४	२१५	१५ दशा	२१५, दशां
१९	१२	२१९	क	कः
२०	१३	२३२	शुद्धयार्थ	शुद्धयर्थ
२०	१९	२३५	भास्य	भाषस्य
२१	१	१३८	जायन्तां	जीयन्तां
२१	१०	२४२	इन्द्रज	इन्द्रग
२२	६	२५२	मृत्ति	मृत्ति
२२	१	२५०	शाताऽशातां	माताऽसातां
२२	३	२५१	शातां	मातां
२३	५	२६४	वतिनाम	वर्तिनाम
२३	१३	२६८	तत्त	तत्तु
२३	१५	२६९	काटि	कोटि
२४	६	२७८	यागतां	योगतां
२४	२४	२८५	आयधर्मुतां	आधिर्भुतां
२६	१५	३०२	मास्त्रात	मस्त्रति
२६	१५	३०२	यागिनः	योगिनः
२६			कपायेन	कपायेण
२९	७	३३४	यागेभ्यः	योगेभ्यः
२९	९	३३५	भूतेषु	भूतेषु
२९	२२	३४१	आ	आ
३०	१९	३५२	इयमां	इयमा
३१	२	३५५	विरुद्धेषु	विरुद्धेषु
३३	११	३८४	मृणां	मृणां
३४	६	३९३	जीयन्ता	जीयन्त
३४	८	३९४	जायन्तां	जीयन्तां
३४	१८	३९९	आत्मधाता	आत्माधीता
३५	९	४०७	प्रभृतिषु	प्रभृतीषु
३५	१०	४०७	प्रभृता	प्रभृती
३५	२४	४१५	विघ्नां	विघ्नां

पृष्ठ	पक्ति	श्लोकः	अनुक्तिः	शुद्धिः
३६	३	४१६	कालता शुभः	कालताऽशुभः
३६	१०	४१९	रूपेभ्या	रूपेभ्यो
३६	१२	४२०	शामार्थ	शामार्थ
३६	१३	४२१	दाष्ट	दृष्टि
३६	२१	४२५	माताऽमाता	माताऽमान
३६	२१	४२५	शुद्धयर्थ	शुद्धयर्थ
३७	१	४२७	जात	जाति
३७	१०	४३१	सम्यग्	सम्यक्
३७	१३	४३३	तथा	तथा
३८	१०	४४४	मो	म
३९	२२	४६१	भुक्ति	भुक्तिः
४०	२	४६३	भक्ति	भक्ति
४०	३	४६४	भक्ति	भक्ति
४०	९	४६७	नापूर्तादि	नापूर्तादि
४०	१२	४६८	नातिक्ता	नातिक्ता
४०	१६	४७१	निर्वाधन	निर्वाधन
४१	१	४७५	प्रज्ञान	प्रज्ञान
४१	२	४७५	व्याप्य	व्याप्य
४१	१५	४९०	मृग्युता	मृग्युता
४३	१	४९९	नापांऽस्ति	नापांऽस्ति
४३	१३	४०५	द्रव	द्रव
४४	१४	४१६	पूर्ण	पूर्ण
४४	१९	४२०	विनाशदान	विनाशदान
४९	२	५६१	मापेक्ष	मापेक्ष
५०	९	५९७	मुपुष्पेय	मुपुष्पेय
५०	१२	४८८	मजा	मिजा
५०	१९	५८२	मो	मे
५०	१९	५९२	मोर्वायो	मोर्वायः
५१	६	६९७	मो	म
५१	९	५९९	मामान	मामानि

श्रुतः	पंक्तिः	श्लोकः	अश्रुतिः	श्रुतिः
१९	४	२१५	१५, वशा	२१५, वशा
१९	१०	२१९	क	कः
२०	१३	२३२	शुद्धयर्थ	शुद्धयर्थ
२०	१९	२३५	भाष्य	भाष्य
२१	१	१३८	जायन्ता	जीयन्ता
२१	१०	२४२	इदृज	इदृज
२२	६	२५२	मृमि	मृमि
२२	१	२५०	शाताऽशातो	माताऽमानो
२२	३	२५१	शाना	माना
२३	५	२६४	वतिनाम	वतिनाम
२३	१३	२६८	तत्त	तत्तु
२३	१५	२६९	काटि	काटि
२४	६	२७६	यागता	योगता
२४	२४	२८५	आयधर्मुता	आविर्भूता
२६	१५	३०२	साम्प्रान	सम्प्रति
२६	१५	३०२	यागिनः	योगिनः
२६			कपायेन	कपायेण
२९	७	३३४	यागेभ्यः	योगेभ्यः
२९	९	३३५	भूतेषु	भूतेषु
२९	२२	३४१	भा	भा
३०	१९	३५२	श्यमा	श्यमा
३१	२	३५५	विरुद्धेषु	विरुद्धेषु
३३	११	३८४	नृणां	नृणां
३४	६	३९३	जीवन्ता	जीवन्त
३४	८	३९४	जायन्ता	जीवन्ता
३४	१८	३९९	आत्मधाता	आत्माधीना
३५	९	४०७	प्रवृत्तिषु	प्रवृत्तौच
३५	१०	४०७	प्रवृत्ता	प्रवृत्तौ
३५	२४	४१४	भिन्ना	भिन्नो

पृष्ठ	पंक्ति	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
३६	३	४१६	कालता शुभः	कालताऽशुभः
३६	१०	४१९	रूपेभ्या	रूपेभ्यां
३६	१२	४२०	लाभार्थ	लाभार्थ
३६	१३	४२१	दाष्ट	दृष्टि
३६	२१	४२५	शान्ताऽशान्ता	शान्ताऽमान
३६	२१	४२५	शुद्धयार्थ	शुद्धयर्थ
३७	१	४२७	जात	जाति
३७	१०	४३१	सम्यग्	सम्यक्
३७	१३	४३३	तपा	तपो
३८	१०	४४४	मो	म
३९	२२	४६१	भुक्ति	भुक्तिः
४०	२	४६३	भान	भक्ति
४०	३	४६४	भान	भक्ति
४०	९	४६७	माधुनाद	माधुनादि
४०	१२	४६८	मायिका	मायिका
४०	१६	४७१	निबोधन	निबोधन
४१	१	४७५	ध्यान	ध्यान
४१	२	४७५	धारत्र	धारित्र
४१	१५	४९०	मृत्पुता	मृत्पुता
४३	१	४९९	नापाऽस्त	नापाऽस्ति
४३	१३	४०५	दण	दण
४४	१४	६१६	नर्ण	नूर्ण
४४	१९	६२०	विनाशदान	विनाशदान
४९	२	५६१	मापक्ष	मापक्ष
५०	९	५९७	मुपुम्बव	मुपुम्बव
५०	१२	४८८	नजा	निजा
५०	१९	५८२	मो	मे
५०	१९	५९२	मोचोभ्यां	मोचःम
५१	६	६९७	मो	म
५१	९	५९९	मामान	मामानि

पृष्ठः	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१९	४	२१५	१५ दशा	२१५ दशा
१९	१२	२१९	क	कः
२०	१३	२३२	शुद्धयार्थ	शुद्धयर्थ
२०	१९	२३५	भास्य	भाषस्य
२१	१	१३८	जायन्ता	जीयन्ता
२१	१०	२४२	इदुज	इदुग्
२२	६	२५२	मृमि	मृमि
२२	१	२५०	शाताऽशाता	माताऽमाता
२२	३	२५१	शाता	माता
२३	५	२६४	वतिनाम	वर्तिनाम
२३	१३	२६८	तत्त	तत्तु
२३	१५	२६९	काटि	काटि
२४	६	२७६	यागता	योगता
२४	२४	२८५	आययर्मुता	आयिर्भुता
२६	१५	३०२	मास्मान	मस्मति
२६	१५	३०२	यागिनः	योगिनः
२६			कपायेन	कपायेण
२९	७	३३४	यार्गेभ्यः	योगेभ्यः
२९	९	३३५	भूतेषु	भूतेषु
२९	२२	३४१	आ	आ
३०	१९	३५२	श्यमा	श्यमा
३१	२	३५५	विश्वेषु	विश्वेषु
३३	११	३८४	गणा	गणा
३४	६	३९३	जीवन्ता	जीवन्त
३४	८	३९४	जीवन्ता	जीवन्ता
३४	१८	३९९	आययार्थता	आययार्थता
३५	९	४०७	मृमि	मृमि
३५	१०	४०७	मृमि	मृमि
३५	२४	४१४	विश्वी	विश्वी

पृष्ठ	पक्ति	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
३६	३	४१६	कालता शुभः	कालताऽशुभः
३६	१०	४१९	रूपेभ्या	रूपेभ्यां
३६	१२	४२०	लाभार्थ	लाभार्थ
३६	१३	४२१	दाष्ट	दृष्टि
३६	२१	४२५	ज्ञाताऽज्ञाता	माताऽमात
३६	२१	४२५	शुद्ध्यर्थ	शुद्ध्यर्थ
३७	१	४२७	जात	जाति
३७	१०	४३१	सम्यग्	सम्यक्
३७	१३	४३३	तपा	तपां
३८	१०	४४४	मो	म
३९	२२	४६१	मुक्ति	मुक्तिः
४०	२	४६३	भक्त	भक्ति
४०	३	४६४	भक्त	भक्ति
४०	९	४६७	नाधृतांष्ट	नाधृतांष्टि
४०	१२	४६८	मात्यका	मात्तिका
४०	१६	४७१	निबोधत	निबोधत
४१	१	४७५	अज्ञान	अज्ञान
४१	२	४७५	चारित्र्य	चारित्र्य
४१	१५	४९०	मृत्युता	मृत्युता
४३	१	४९९	नापांऽस्त	नापांऽस्ति
४३	१३	४०५	छय	छय
४४	१४	६१६	तर्ण	तूर्ण
४४	१९	६२०	वित्तग्यान	वित्तग्यान
४९	२	५६१	मापेक्ष	मापेक्ष
५०	९	५९७	मुपुष्णीष	मुपुष्णीष
५०	१०	४८८	नजा	निजा
५०	१९	५८२	मो	मे
५०	१९	५९२	मोवाच्या	वाच्याःम
५१	६	६९७	मो	म
५१	९	५९९	मामान	मामानि

पृष्ठं	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१९	४	२१५	१५ दशा	२१५ दशां
१९	१२	२१९	क	कैः
२०	१३	२३२	गुह्यार्थ	गुह्यार्थ
२०	१९	२३५	भास्य	भाष्य
२१	१	१३८	जायन्तो	जीयन्तो
२१	१०	२४२	इद्वज	इद्वग्
२२	६	२५२	मृमि	मृमि
२२	१	२५०	शाताऽशातो	माताऽमातो
२२	३	२५१	शातां	मातां
२३	५	२६४	वतिनाम	वतिनाम
२३	१३	२६८	तत्त	तत्तु
२३	१५	२६९	काटि	कोटि
२४	६	२७६	यागतां	योगतां
२४	२४	२८५	आधयर्भूतो	आधिर्भूतो
२६	१५	३०२	माम्प्रत	मम्प्रति
२६	१५	३०२	यागिनः	योगिनः
२६			कपायेन	कपायेण
२९	७	३३४	यागेभ्यः	योगेभ्यः
२९	९	३३५	भूतेषु	भूतेषु
२९	२२	३४१	आ	आ
३०	१९	३५२	श्यमां	श्यमा
३१	२	३५५	यिरद्वेषु	यिरद्वेषु
३३	११	३८४	नणां	नृणां
३४	६	३९३	जीयन्ता	जीयन्त
३४	८	३९४	जायन्तां	जीयन्तां
३४	१८	३९९	आमधाना	आमाधोना
३५	९	४०७	प्रयुत्तिषु	प्रयुत्तीष
३५	१०	४०७	प्रयुत्ता	प्रयुत्ती
३५	२४	४१४	भिन्ना	भिन्नो

पृष्ठ	पङ्क्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
३६	३	४१६	कालता शुभः	कालताऽशुभः
३६	१०	४१९	रूपेभ्या	रूपेभ्यो
३६	१२	४२०	लाभार्थ	लाभार्थ
३६	१३	४२१	दाष्ट	दुष्टि
३६	२१	४२५	शाताऽशाता	माताऽमात
३६	२१	४२५	शुद्धयार्थ	शुद्धयर्थ
३७	१	४२७	जान	जाति
३७	१०	४३१	सम्यग्	सम्यक्
३७	१३	४३३	तपा	तपो
३८	१०	४४४	मो	म
३९	२२	४६१	मुक्तिः	मुक्तिः
४०	०	४६३	भाक्तः	भक्तिः
४०	३	४६४	भाक्तः	भक्तिः
४०	९	४६७	नावृतांष्ट	नावृतांष्टि
४०	१२	४६८	मात्यका	मात्यिका
४०	१६	४७१	निबोधन	निबोधत
४१	१	४७५	मज्जन	मज्जन
४१	०	४७५	चारित्र्य	चारित्र्य
४१	१५	४९०	मृष्युता	मृष्युता
४३	१	४९९	नापोऽस्मि	नापोऽस्मि
४३	१३	४०५	द्वय	द्वय
४४	१४	६१६	नर्ण	नर्ण
४४	१९	६२०	विनाशयान	विनाशयान
४९	२	५६१	मापेक्ष	मापेक्ष
५०	९	५९७	मुपुष्पैव	मुपुष्पैव
५०	१२	४८८	निजा	निजा
५०	१९	५८२	मो	ते
५०	१९	५९२	मोषोप्यो	मोष्यःम
५१	६	६९७	मो	म
५१	९	५९९	नामान	नामानि

पृष्ठं	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१९	४	२१५	१५ दशा	२१५ दशां
१९	१२	२१९	क	कैः
२०	१३	२३२	शुद्धयार्थं	शुद्धयर्थं
२०	१९	२३७	भाष्य	भाष्य्य
२१	१	१३८	जायन्तो	जीयन्तो
२१	१०	२४२	इन्द्रज	इन्द्रग
२२	६	२५२	स्मृति	स्मृति
२२	१	२५०	शाताऽशातां	माताऽमातां
२२	३	२५१	शातां	मातां
२३	५	२६४	वतिनाम	वतिनाम
२३	१३	२६८	तत्	तत्तु
२३	१५	२६९	कादि	कादि
२४	१	२७३	योगतां	योगतां
२४	२४	२८५	आययर्भुतां	आयिर्भुतां
२५	१७	३०५	माध्यम	माध्यति
२५	१५	३०७	यागिनः	यागिनः
२६	३	३३४	कथायेन	कथायेन
२६	०	३३७	यागेभ्यः	यागेभ्यः
२७	२०	३४१	भूतेषु	भूतेषु
२७	१९	३४२	भा	भा
२७	७	३४७	वयम्भा	वयमा
२७	२१	३४८	विस्तृतेषु	विस्तृतेषु
२८	१६	३५४	मतां	मतां
२८	६	३५३	जीवन्ता	जीवन्त
२८	८	३५४	जीवन्ती	जीवन्ता
२८	१८	३५९	भाष्यभाषा	भाष्यार्थभा
२९	०	४०३	प्रवृत्तिषु	प्रवृत्तिषु
२९	२४	४०३	प्रवृत्ता	प्रवृत्ती
३०	२३	४११	विश्वी	विश्व

श्रुष्ट	पत्तिः	श्रोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
३६	३	४१६	कालता शुभः	कालताऽशुभः
३६	१०	४१९	रूपेभ्या	रूपेभ्यो
३६	१२	४२०	लाभार्थ	लाभार्थ
३६	१३	४२१	दाष्ट	दृष्टि
३६	२१	४२५	ज्ञाताऽज्ञाता	ज्ञाताऽज्ञात
३६	२१	४२५	शुद्धयर्थ	शुद्धयर्थ
३७	१	४२७	जान	जाति
३७	१०	४३१	मम्यगु	मम्यक्
३७	१३	४३३	तपा	तपो
३८	१०	४४४	मो	म
३९	२२	४६१	मुक्तिः	मुक्तिः
४०	२	४६३	भानः	भक्तिः
४०	३	४६४	भानः	भक्तिः
४०	९	४६७	मावृतांह	मावृतांहि
४०	१२	४६८	मात्रिका	मात्रिका
४०	१६	४७१	निबोधन	निबोधन
४१	१	४७५	धृष्टान	धृष्टान
४१	२	४७५	चारित्र्य	चारित्र्य
४१	१०	४९०	मृत्युता	मृत्युता
४३	१	४९९	सापोऽस्मि	सापोऽस्मि
४३	१३	४०५	द्वय	द्वय
४४	१४	६१६	कर्ण	कर्ण
४४	१९	६२०	विनाशयान	विनाशयान
४९	२	६६१	मापेक्ष	मापेक्ष
५०	९	६९७	मुपुष्पैव	मुपुष्पैव
५०	१०	४८८	मजा	मिजा
५०	१९	६८२	मो	मे
५०	१९	६९०	मोबांधां	बांधाःम
५१	६	६९७	मो	म
५१	९	६९९	मामान	मामानि

पृष्ठं.	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१९	४	२१५	१५ दशा	२१५ दशां
१९	१२	२१९	क	कः
२०	१३	२३२	गुह्यार्थ	गुह्यार्थ
२०	१९	२३५	भास्य	भास्य
२१	१	२३८	जायन्तां	जीयन्तां
२१	१०	२४२	इन्द्रज	इन्द्रज
२२	६	२५२	मृमि	मृमि
२२	१	२५०	शाताऽशातां	माताऽमातां
२२	३	२५१	शातां	मातां
२३	५	२६४	वतिनाम	वतिनाम
२३	१३	२६८	तत्त	तत्तु
२३	१५	२६९	काटि	कोटि
२४	६	२७६	योगतां	योगतां
२४	२४	२८५	आयधर्मुतां	आधिर्भुतां
२६	१५	३०२	माम्प्रान	मम्प्रति
२६	१५	३०२	यागिनः	योगिनः
२६			कषायेन	कषायेण
२९	७	३३४	यागंभ्यः	योगंभ्यः
२९	९	३३५	भूतेषु	भूतेषु
२९	२२	३४१	भा	भा
३०	१९	३५२	श्यमां	श्यमा
३१	२	३५७	यिरुद्धेषु	यिरुद्धेषु
३३	११	३८४	नृणां	नृणां
३४	६	३९३	जीयन्ता	जीयन्त
३४	८	३९४	जायन्तां	जीयन्तां
३४	१८	३९९	आत्मधाता	आत्मार्धाता
३५	९	४०७	प्रयुक्तिषु	प्रयुक्तौष
३५	१०	४०७	प्रयुक्ता	प्रयुक्तां
३५	२४	४१४	मित्रां	मित्रां

श्रुतं	संज्ञाः	श्रुतः	अनुष्ठितः	श्रुतिः
दशमस्कन्धः				
६९	१४	७	समाचारम्	समाचार
७०	२	१०	हिमवा	हिमवा
७१	४	२३	पुण्यापथ	पुण्यापथ
७२	२४	२१	मः	म
७३	१६	१७	प्रभा	प्रभा
७४	६	१४	श्रीवार्ध	श्रीवार्ध
७५	६	२०	श्रीवार्ध	श्रीवार्ध
७६	११	२७	हिमव	हिमव
७७	१६	२९	इय	इय
७८	१६	२९	श्रीवार्ध	श्रीवार्ध
७९	१७	३०	देवी	देवी
८०	२१	३२	गयादी	गयादि
८१	३	३२	गुरु	गुरु
८२	८	३७	गुरु	गुरु
८३	१०	३९	प्रथम	प्रथम
८४	१७	४२	गुरुवर्ध	गुरुवर्ध
८५	१७	४२	धर्मिणः	धर्मिणः
८६	१८	४२	गुरु	गुरु
८७	२३	४७	गुरु	गुरु
८८	१९	४३	गुरुवर्ध	गुरुवर्ध
८९	२३	४५	नास्तव	नास्तव
९०	२४	४४	हिमा	हिमा
९१	२	४६	गुरु	गुरु
९२	७	४९	धर्मिणु	धर्मिणु
९३	१८	५५	रक्षणी	रक्षणी
९४	१	५८	शाखा	शाखा
९५	५	६०	नाति	नाति
९६	१५	६५	गुरुयादि	गुरुयादि
९७	४	६१	गुरु	गुरु

पृष्ठ	पंक्ति	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
५२	११	६१२	कथी	कर्षी
५२	२०	६१६	कमाणि	कर्माणि
५३	९	६२३	बल	बलं
५३	१४	६२५	मम्यगुशु	मम्यकुशु
५२	१५	६२६	जीवनो	जीवनो
६४	१२	६३७	जापन	जापेन
५४	२२	६४१	वीर	वीरः
५६	१४	६७३	मो	म
५८	८	६८२	प्रमाणं	प्रमाण
६८	२१	६८९	पदाथं	पदाथं
५९	१७	६९९	शमा	शमी
५९	१८	६९९	मो	म
५९	२२	६०२	दशां	दशां
६०	१९	७१२	शत्रुर्न ।	शत्रुन
६१	२१	७२५	पेयं	पय
६१	२२	७२५	द्वेषिणा	द्वेषिणा
६२	७	७३०	शमादि	शमादि
६३	१	७३९	ना कोऽपि	नोकोऽपि
६५	१६	७७०	आत्मैव	आत्मैव
६५	२१	७७३	कृत्य	कृत्या
६६	५	७७७	गुरु	गुरु
६७	७	७९०	गर्वा	गुर्वा
६७	१०	७९१	गुरु	गुरु
६७	११	७९२	गुरु	गुरु
६७	१४	७९२	शान्ति	शान्ति
६८	१	७९९	वैशः	मर्षितः
६८	४	८००	चन्द्रार्क	चन्द्रार्क
६८	७	८०२	अष्ट	अष्ट
६८	१०	८०३	वृद्धि	वृद्धि

पृष्ठ	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
दशमोऽध्यायः				
६९	१४	७	समाचरम	समाचर
७०	२	१०	हिंसका	हिंसका
७१	४	२३	पुण्यापर्थ	पुण्यापर्थ
७१	२४	२१	नः	न
७२	१६	१७	प्रभा	प्रभा
७१	६	१४	शौचार्थ	शौचार्थ
७१	६	२५	काष्ठाय	काष्ठाय
७१	११	२७	हिंसये	हिंसये
७१	१६	२९	इषर	इषर
७१	१६	२९	घोमये	घोमये
७१	१७	३०	नेत्री	नेत्री
७१	२१	३०	गयादी	गयादि
७२	३	३५	गुर	गुर
७२	८	३७	गुर	गुर
७२	१५	३९	धुवम	धुवम
७२	१७	४२	वृद्धय	वृद्धय
७२	१७	४२	धमिणः	धमिणः
७२	१८	४२	गुर	गुर
७२	२३	४५	गुरि	गुर
७२	१९	४३	गुराय	गुराय
७२	२३	४५	नास्तिक	नास्तिक
७२	२४	४४	हिंसा	हिंसा
७३	२	४६	वृद्ध	वृद्धि
७३	७	४९	वृत्तिपु	वृत्तिपु
७३	१८	५५	वृत्तिणी	वृत्तिणी
७४	१	५८	वृत्ति	वृत्ति
७४	५	६०	वृत्ति	वृत्ति
७४	१५	६५	वृत्ति	वृत्ति
७५	४	७१	वृत्ति	वृत्ति

पृष्ठ	पंक्ति	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
५२	११	६१२	कर्त्री	कर्त्री
५२	२०	६१६	कर्मणि	कर्मणि
५३	९	६२३	गल	बले
५३	१४	६२५	सम्पराशु	सम्पत्कालु
५३	१५	६२६	जीयतां	जीयतां
६४	१७	६३७	जापन	जापेन
५४	२०	६४१	नीर	नीरः
५६	१४	६७३	मां	म
५८	८	६८२	प्रमाणं	प्रमाण
६८	२१	६८९	पदार्थ	पदार्थ
६९	१७	६९९	शमा	शमी
६९	१८	६९९	मां	म
६९	२३	७०२	पुशां	पुशां
६९	२९	७१७	शयनं ।	शयन
६९	२९	७२५	गन्धे	गन्ध
६९	३२	७२५	क्षयिणा	क्षयिणा
६९	३	७३०	शमादि	शमादि
६९	१	७३९	ना कौटिलि	नौकौटिलि
६९	१३	७३०	भाषित	भाषित
६९	२१	७३३	कृत	कृता
६९	२	७३७	गुण	गुण
६९	७	७४०	गुणी	गुणी
६९	१०	७४१	गुण	गुण
६९	११	७४७	गुण	गुण
६९	१४	७४७	शान्ति	शान्ति
६९	१	७४७	क्षेत्र	क्षेत्रः
६९	४	८००	सम्पत्ति	सम्पत्ति
६९	७	८००	सम्पत्	सम्पत्
६९	१०	८०३	सम्पत्	सम्पत्

पृष्ठ	पंक्तिः	श्लोकः	अनुक्तिः	श्रुतिः
दयाप्रपञ्चः				
६९	१४	७	समाचरम	समाचर
७०	२	१०	दिग्गवा	दिग्गवा
७१	४	२३	पुण्याप्यर्थ	पुण्याप्यर्थ
७१	२४	२१	म	म
७२	१६	१७	प्रभा	प्रभा
७१	६	१४	शौचार्थ	शौचार्थ
७१	६	२५	शोच	शोच
७१	११	२७	दिग्गवः	दिग्गवः
७१	१६	२९	इव	इव
७१	१६	२९	मोक्षार्थ	मोक्षार्थ
७१	१७	३०	तेषां	तेषां
७१	२१	३०	गयादी	गयादि
७२	३	३५	गुरु	गुरु
७२	८	३७	गुरु	गुरु
७२	१०	३९	प्रथम	प्रथम
७२	१७	४२	वृद्धार्थ	वृद्धार्थ
७२	१७	४०	धर्मिणः	धर्मिणः
७३	१८	४२	गुरु	गुरु
७२	२३	४०	गुरु	गुरु
७३	१९	४३	गुरुत्व	गुरुत्व
७३	२३	४५	गुरुत्व	गुरुत्व
७३	२४	४४	दिग्गवा	दिग्गवा
७३	२	४६	गुरु	गुरु
७३	७	४९	गुरुपु	गुरुपु
७३	१८	५५	गुरुपु	गुरुपु
७४	१	५८	गुरुपु	गुरुपु
७४	५	६०	गुरुपु	गुरुपु
७४	१५	६५	गुरुपु	गुरुपु
७५	४	७१	गुरुपु	गुरुपु

पृष्ठं	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
५२	११	६१२	कर्त्री	कर्त्री
५२	२०	६१६	कर्माणि	कर्माणि
५३	९	६२३	बल	बलं
५३	१४	६२५	मम्यगशु	मम्यकशु
५२	१५	६२६	जीयनां	जीयनां
६४	१२	६३७	जापन	जापेन
५४	२२	६४१	धीर	धीरः
५६	१४	६७३	मो	म
५८	८	६८२	प्रमाणं	प्रमाण
६८	२१	६८९	पदार्थ	पदार्थै
५९	१७	६९९	शमा	शमी
५९	१८	६९९	मो	म
५९	२२	६०२	दशां	दशां
६०	१९	७१२	शशुर्न ।	शशुर्न
६१	२१	७२५	तेव	पथ
६१	२२	७२५	द्वेषिणा	द्वेषिणा
६२	७	७३०	शमादि	शमादि
६३	१	७३९	ना काऽपि	नाकाऽपि
६५	१६	७७०	आत्मैष	आत्मैष
६५	२१	७७३	कृत्वा	कृत्वा
६६	५	७७७	गुरु	गुरु
६७	७	७९०	गर्वा	गुर्वा
६७	१०	७९१	गुरु	गुरु
६७	११	७९०	गुरु	गुरु
६७	१४	७९२	शान्ति	शान्ति
६८	१	७९९	वैशः	वैशः
६८	४	८००	व्यग्रार्थः	व्यग्रार्थः
६८	७	८०२	अष्ट	अष्ट
६८	१०	८०३	बुद्धि	बुद्धि

पृष्ठ	पंक्ति:	श्लोकः	अनुलिङ्गः	नुलिङ्गः
द्वयाग्रथः				
६९	१४	७	समाचरम	समाचर
७०	२	१०	हिमका	हिमका
७१	४	२३	पुण्याग्रथ	पुण्याग्रथ
७१	२४	२१	मः	म
७०	१६	१७	प्रभा	प्रभा
७१	६	१४	शीघ्रार्थ	शीघ्रार्थ
७१	६	२०	बोधोद्य	बोधोद्य
७१	११	२७	हिमये	हिमये
७१	१६	२९	ईश्वर	ईश्वर
७१	१६	२९	प्रोत्तये	प्रोत्तये
७१	१७	३०	देवी	देवी
७१	२१	३०	गयादी	गयादि
७०	३	३२	गुरु	गुरु
७०	८	३७	गुरु	गुरु
७२	१०	३९	धुपम	धुपम
७०	१७	४२	धृष्टार्थ	धृष्टार्थ
७२	१७	४२	धर्मिणः	धर्मिणः
७२	१८	४२	गुरु	गुरु
७०	२३	४५	गुह्य	गुह्य
२	१९	४३	गुरुत्व	गुरुत्व
२	२३	४५	नास्तिक	नास्तिक
७२	२४	४४	हिमा	हिमा
७२	२	४६	गृह्य	गृह्य
३	७	४९	परिपु	परिपु
७३	१८	५५	रक्षणा	रक्षणा
७४	१	५८	शाखा	शाखा
७४	५	६०	नाति	नाति
७४	१५	६५	गुरुपादि	गुरुपादि
७५	४	७१	गुह्य	गुह्य

पृष्ठं	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
५२	११	६१२	कथी	कर्त्री
५२	२०	६१६	कमाणि	कर्माणि
५३	९	६२३	यल	यलं
५३	१४	६२५	मम्यगुशु	मम्यकुशु
५२	१५	६२६	जीयनो	जीयनो
६४	१२	६३७	जापन	जापेन
५४	२२	६४१	वीर	वीरः
५६	१४	६७३	मां	म
५८	८	६८२	प्रमाणं	प्रमाण
६८	२१	६८९	पदाधि	पदाधि
५९	१७	६९९	शमी	शमी
५९	१८	६९९	मां	म
५९	५७	६९९	दृशां	दृशां
६०	१९	७१०	शत्रुन	शत्रुन
६१	७१	७२५	गन्ध	गन्ध
६१	७७	७२५	द्वेष्टिना	द्वेष्टिना
६२	७	७३०	शमादि	शमादि
६३	१	७३९	ना कंठि	ना कंठि
६४	१३	७४०	भाषेव	भाषेव
६४	७१	७४३	कृष	कृषा
६६	७	७४७	गुरु	गुरु
६७	७	७९०	गुनी	गुनी
६७	१०	७९१	गुरु	गुरु
६७	११	७९२	गुरु	गुरु
६७	१४	७९७	शार्दि	शार्दि
६८	१	८००	नितः	नितः
६८	७	८००	नितः	नितः
६८	७	८००	नितः	नितः
६८	१०	८०३	नितः	नितः

पृष्ठ	पंक्ति:	श्लोक	अनुक्ति:	शुद्धि:
			दृष्टादृष्टः	
११	१४	६	समाचारम्	समाचार
१२	५	१०	हिमका	हिमका
१३	६	७३	पुण्याद्यर्थ	पुण्याद्यर्थ
१४	७५	७१	न	न
१५	११	१२	प्रर्था	प्रर्था
१६	१२	१५	शौचार्थ	शौचार्थ
१७	१३	२०	कठोप	कठोप
१८	१४	२६	हिमके	हिमके
१९	१५	२७	हिमके	हिमके
२०	१६	२८	प्रोतये	प्रोतये
२१	१७	३०	दिवा	दिवा
२२	१८	३१	गवादी	गवादि
२३	१९	३२	गुर	गुर
२४	२०	३३	गुर	गुर
२५	२१	३४	प्रथम	प्रथम
२६	२२	३५	वृद्धयर्थ	वृद्धयर्थ
२७	२३	३६	धमिण	धमिण
२८	२४	३७	गुर	गुर
२९	२५	३८	गुरि	गुरि
३०	२६	३९	गुरण्य	गुरण्य
३१	२७	४०	नास्ति च	नास्ति च
३२	२८	४१	हिमा	हिमा
३३	२९	४२	गुरि	गुरि
३४	३०	४३	गुरिपु	गुरिपु
३५	३१	४४	गुराणां	गुराणी
३६	३२	४५	गुराणां	गुराणां
३७	३३	४६	गुराणां	गुराणां
३८	३४	४७	गुराणां	गुराणां
३९	३५	४८	गुराणां	गुराणां
४०	३६	४९	गुराणां	गुराणां
४१	३७	५०	गुराणां	गुराणां
४२	३८	५१	गुराणां	गुराणां
४३	३९	५२	गुराणां	गुराणां
४४	४०	५३	गुराणां	गुराणां
४५	४१	५४	गुराणां	गुराणां
४६	४२	५५	गुराणां	गुराणां
४७	४३	५६	गुराणां	गुराणां
४८	४४	५७	गुराणां	गुराणां
४९	४५	५८	गुराणां	गुराणां
५०	४६	५९	गुराणां	गुराणां
५१	४७	६०	गुराणां	गुराणां
५२	४८	६१	गुराणां	गुराणां
५३	४९	६२	गुराणां	गुराणां
५४	५०	६३	गुराणां	गुराणां
५५	५१	६४	गुराणां	गुराणां
५६	५२	६५	गुराणां	गुराणां
५७	५३	६६	गुराणां	गुराणां
५८	५४	६७	गुराणां	गुराणां
५९	५५	६८	गुराणां	गुराणां
६०	५६	६९	गुराणां	गुराणां
६१	५७	७०	गुराणां	गुराणां
६२	५८	७१	गुराणां	गुराणां
६३	५९	७२	गुराणां	गुराणां
६४	६०	७३	गुराणां	गुराणां
६५	६१	७४	गुराणां	गुराणां
६६	६२	७५	गुराणां	गुराणां
६७	६३	७६	गुराणां	गुराणां
६८	६४	७७	गुराणां	गुराणां
६९	६५	७८	गुराणां	गुराणां
७०	६६	७९	गुराणां	गुराणां
७१	६७	८०	गुराणां	गुराणां
७२	६८	८१	गुराणां	गुराणां
७३	६९	८२	गुराणां	गुराणां
७४	७०	८३	गुराणां	गुराणां
७५	७१	८४	गुराणां	गुराणां
७६	७२	८५	गुराणां	गुराणां
७७	७३	८६	गुराणां	गुराणां
७८	७४	८७	गुराणां	गुराणां
७९	७५	८८	गुराणां	गुराणां
८०	७६	८९	गुराणां	गुराणां
८१	७७	९०	गुराणां	गुराणां
८२	७८	९१	गुराणां	गुराणां
८३	७९	९२	गुराणां	गुराणां
८४	८०	९३	गुराणां	गुराणां
८५	८१	९४	गुराणां	गुराणां
८६	८२	९५	गुराणां	गुराणां
८७	८३	९६	गुराणां	गुराणां
८८	८४	९७	गुराणां	गुराणां
८९	८५	९८	गुराणां	गुराणां
९०	८६	९९	गुराणां	गुराणां
९१	८७	१००	गुराणां	गुराणां

पृष्ठ	पंक्ति	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
५२	११	६१२	कत्री	कर्त्री
५२	२०	६१६	कर्माणि	कर्माणि
५३	९	६२३	यत्	यत्
५३	१४	६२५	सम्यग्गुण	सम्यक्गुण
५२	१५	६२६	जीवन्तो	जीवन्तो
६४	१२	६३७	जायन्	जायन्
५४	२२	६४१	वीर	वीरः
५६	१४	६७३	मां	म
५८	८	६८२	प्रमाणं	प्रमाण
६८	२१	६८९	पदार्थ	पदार्थ
६९	१७	६९९	शमी	शमी
६९	१८	६९९	मां	म
६९	५२	६०२	पुशां	पुशां
६०	१९	७१२	शत्रुन ।	शत्रुन
६१	२१	७२०	मेव	मेव
६१	२२	७२०	द्विषिणा	द्विषिणा
६२	७	७३०	शमादि	शमादि
६३	१	७३९	ना कांऽपि	नाकांऽपि
६०	१६	७३०	आग्नेय	आग्नेय
६०	२१	७३३	कृत्वा	कृत्वा
६६	८	७७७	गुह	गुह
६७	७	७९०	गुवां	गुवां
६७	१०	७९१	गुह	गुह
६७	११	७९२	गुह	गुह
६७	१४	७९८	शामि	शामि
६८	१	८००	वित्त	वित्तः
६८	८	८००	वित्तार्थ	वित्तार्थ
६८	७	८००	वित्त	वित्त
६८	१०	८०३	वृद्ध	वृद्ध

१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००																
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५																																			

पृष्ठ	पंक्ति	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
५२	११	६१२	कयी	कर्त्री
५२	२०	६१६	कमाणि	कर्माणि
५३	९	६२३	यल	यलं
५३	१४	६२५	मम्यगुशु	मम्यकुशु
५२	१५	६२६	जीयनो	जीयनो
६४	१२	६३७	जापन	जापेन
५४	२२	६४१	धीर	धीरः
५६	१४	६७३	मो	म
५८	८	६८२	प्रमाणं	प्रमाण
६८	२१	६८९	पदार्थ	पदार्थ
६९	१७	६९९	शमा	शमी
६९	१८	६९९	मो	म
६९	२२	६०२	दशां	दशां
१०	१९	७१२	शचुर्न ।	शचुर्न
११	२१	७२५	मेव	मेव
११	२२	७२५	द्वेपिणा	द्वेपिणा
१२	७	७३०	शमादि	शमादि
१३	१	७३९	ना कांऽपि	नाकांऽपि
१५	११	७७०	आग्नेव	आग्नेव
१५	२१	७७३	गृय	गृया
१६	५	७७७	गुद	गुद
१७	५	७९०	गुर्वा	गुर्वा
१७	१०	७९१	गुद	गुद
१७	११	७९२	गद	गुद
१७	१४	७९७	शाग्लि	शाग्लि
१८	१	७९९	वैतः	वैतः
१८	४	८००	वग्नार्त	वग्नार्त
१८	७	८०२	अष्ट	अष्ट
१८	१०	८०३	वृद्धि	वृद्धि

पृष्ठं	पंक्ति	श्लोकः	अनुदि	मुदि
दयाप्रणय				
८५	१९	१९९	विन्धिपुण्येन	यन्धिपुण्येन
८५	२४	२०१	समप्राप्त्या	सम्प्राप्त्या
८६	५	२०४	दृष्ट्यालाभ	दृष्ट्यादिलाभ
८६	१४	२०८	प्रवर्तन्ते	प्रवर्तन्ते
८६	१६	२०९	कृषन्तु	कृषन्तु
८६	१८	२१०	स्थिरीभय	स्थिरीभूय
८७	५	२१५	मर्थे	मर्थे
८७	८	२१६	कर्तव्यं	कर्तव्यं
८७	१३	२१९	जीवान	जीवन
८७	१७	२२०	महर्त्ता	महर्त्ता
८७	२२	२३२	विश्वस्मिन्	लोकेषु
८८	५	२२७	दय	दिस्र
८८	१२	२३०	गशार्थ	गशार्थ
८८	१६	२३२	धर्मिण	धर्मिणः
८८	१९	२३४	बुद्ध्या	बुद्ध्या
८८	२४	२३६	यजनम्	यजनम्
८९	३	२३८	बुद्ध्या	बुद्ध्या
८९	११	२४२	भीति	भीति
८९	१४	२४३	देष	देष
८९	१४	२४३	वर्तितव्य	वर्तितव्य
८९	१५	२४४	दान	दाने
८९	१३	२४३	धर्मिषु	धर्मिषु
८९	१८	२४५ ४४५	वित्तं	२४५ वित्तं
८९	१९	२४७ ४४६	पागताय	२४६ पागताय
९०	१	२४९	हि	हि
९०	७	२५९	हिमा	हिमा
९०	२२	२५९	स्वार्थेण	स्वार्थेण

पृष्ठ	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
दयाग्रन्थः				
५६	८	८५	निर्दम्भ	निर्दम्भ
५७	८	८७	आर्यदेशो	आर्यदेशो
५७	१३	१००	स्वाऽधिकारे	स्वाऽधिकारे
५८	३	१०७	युद्धाः	युद्धाः
५८	१२	१११	जीवानां	जीवानां
५८	२४	११७	जीयन्तु	जीयन्तु
५९	६	१२०	वर्णित	वर्णित
७९	१८	१२६	मज्जिधिका	मज्जिधिका
८०	३	१३१	यशार्थ	यशार्थ
८०	४	१३१	रुधिरं	रुधिरं
८०	१९	१३९	यया	यया
८१	१	२४२	भक्षणार्थ	भक्षणार्थ
८१	२	१४२	धीमेण	धीमेण
८१	८	१४५	सम्पन्न	सम्पन्न
८२	१७	१६२	युद्धया	युद्धया
८३	७	१६९	आहिमा	आहिमा
८३	११	१७१	युद्धार्थं	युद्धार्थं
८३	१७	१७४	हिमकः	हिमकः
८३	१९	१७५	हिमकः	हिमकः
८४	०	१७८	शत्रूणां	शत्रूणां
८४	१०	१८३	जानिय	जानियु
८४	१३	१८४	दयाकार्यु	दयाकार्यु
८४	१८	१८५	कृत्	कृत्
८४	१९	१८७	नीतिं	नीतिं
८४	१९	१८७	रक्षां	रक्षां
८५	१	१९०	स्वार्थं	स्वार्थं
८५	४	१९१	कृत्स्न	कृत्स्न
८५	१४	१९६	स्वाऽऽमानन्द	स्वाऽऽमानन्द

क्र.सं.	वर्ग	अंश	मिनिट	सेकंड
१	१०	१०	१०	१०
२	१०	१०	१०	१०
३	१०	१०	१०	१०
४	१०	१०	१०	१०
५	१०	१०	१०	१०
६	१०	१०	१०	१०
७	१०	१०	१०	१०
८	१०	१०	१०	१०
९	१०	१०	१०	१०
१०	१०	१०	१०	१०
११	१०	१०	१०	१०
१२	१०	१०	१०	१०
१३	१०	१०	१०	१०
१४	१०	१०	१०	१०
१५	१०	१०	१०	१०
१६	१०	१०	१०	१०
१७	१०	१०	१०	१०
१८	१०	१०	१०	१०
१९	१०	१०	१०	१०
२०	१०	१०	१०	१०
२१	१०	१०	१०	१०
२२	१०	१०	१०	१०
२३	१०	१०	१०	१०
२४	१०	१०	१०	१०
२५	१०	१०	१०	१०
२६	१०	१०	१०	१०
२७	१०	१०	१०	१०
२८	१०	१०	१०	१०
२९	१०	१०	१०	१०
३०	१०	१०	१०	१०
३१	१०	१०	१०	१०
३२	१०	१०	१०	१०
३३	१०	१०	१०	१०
३४	१०	१०	१०	१०
३५	१०	१०	१०	१०
३६	१०	१०	१०	१०
३७	१०	१०	१०	१०
३८	१०	१०	१०	१०
३९	१०	१०	१०	१०
४०	१०	१०	१०	१०
४१	१०	१०	१०	१०
४२	१०	१०	१०	१०
४३	१०	१०	१०	१०
४४	१०	१०	१०	१०
४५	१०	१०	१०	१०
४६	१०	१०	१०	१०
४७	१०	१०	१०	१०
४८	१०	१०	१०	१०
४९	१०	१०	१०	१०
५०	१०	१०	१०	१०
५१	१०	१०	१०	१०
५२	१०	१०	१०	१०
५३	१०	१०	१०	१०
५४	१०	१०	१०	१०
५५	१०	१०	१०	१०
५६	१०	१०	१०	१०
५७	१०	१०	१०	१०
५८	१०	१०	१०	१०
५९	१०	१०	१०	१०
६०	१०	१०	१०	१०
६१	१०	१०	१०	१०
६२	१०	१०	१०	१०
६३	१०	१०	१०	१०
६४	१०	१०	१०	१०
६५	१०	१०	१०	१०
६६	१०	१०	१०	१०
६७	१०	१०	१०	१०
६८	१०	१०	१०	१०
६९	१०	१०	१०	१०
७०	१०	१०	१०	१०
७१	१०	१०	१०	१०

पृष्ठ	पंक्तिः	श्लोकः	अनुक्तिः	गुक्तिः
द्वयाग्रग्यः				
७६	८	८५	निर्दम्भ	निर्दम्भ
७७	८	८७	आर्यदेशां	आर्यदेशां
७७	१३	१००	स्याऽधिकारे	स्याऽधिकारे
७८	३	१०७	युद्धाः	युद्धाः
७८	१२	१११	जायानां	जायानां
७८	२४	११७	जायन्तु	जायन्तु
७९	६	१२०	यणित	यणित
७९	१८	१२६	मजीयिका	मजीयिका
८०	३	१३१	यशार्थ	यशार्थ
८०	४	१३१	गधिर्ग	गधिर्ग
८०	१९	१३९	यया	यया
८१	१	१४२	भक्षणार्थ	भक्षणार्थ
८१	२	१४२	घोरेण	घोरेण
८१	८	१४५	सम्यज	सम्यज
८२	१७	१६२	बुद्ध्या	बुद्ध्या
८३	७	१६९	आहमा	अहिमा
८३	११	१७१	युद्धार्थ	युद्धार्थ
८३	१७	१७४	हमक	हिंसक
८३	१९	१७५	हिंसक	हिंसक
८४	२	१७८	शत्रूणां	शत्रूणां
८४	१२	१८३	जातिग	जातिपु
८४	१३	१८४	दयाकार्यपु	दयाकार्यपु
८४	१८	१८५	कुरु	कुरु
८४	१९	१८७	तीर्ग	तीर्ग
८४	१९	१८७	स्की	स्की
८५	१	१९०	स्वार्थ	स्वार्थ
८५	४	१९१	कुर्य	कुर्य
८५	१४	१९६	स्वात्मानन्द	स्वाऽऽत्मानन्द

पंक्तिः श्लोकः अशुद्धिः शुद्धिः

दयाप्रस्थ

१९	१९९	विन्धपुण्येन	बन्धिपुण्येन
२४	२०१	ममप्राप्त्या	ममप्राप्त्या
५	२०४	बुद्ध्यालाभ	बुद्ध्यादिलाभ
१४	२०८	प्रवर्तन्ते	प्रवर्तन्ते
१६	२०९	कुर्वन्तु	कुर्वन्तु
१८	२१०	स्थिरीभय	स्थिरीभूय
५	२१५	मर्षे	मर्षे
८	२१६	वर्तव्यं	वर्तव्यं
१३	२१९	जीयान	जीयान
१५	२२०	सहस्रां	सहस्रां
२०	२३२	विश्वस्मिन्	लोकेषु
५	२२७	द्वय	द्वय
१२	२३०	रक्षार्थ	रक्षार्थ
१६	२३२	धर्मिणः	धर्मिणः
१९	२३४	बुद्ध्या	बुद्ध्या
२४	२३६	वर्जनम्	वर्जनम्
३	२३८	बुद्ध्या	बुद्ध्या
११	२४२	भीति	भीति
१४	२४३	द्वय	द्वय
१४	२४३	वर्तव्येष्व	वर्तितव्येष्व
१५	२४४	दान	दानं
१३	२४३	धर्मिषु	धर्मिषु
१८	२४५ ४४५	वित्तं	२४५ वित्तं
१९	२४७ ४४६	पारताय	२४६ पारतंत्यं
१	२४९	ई.हि	ईहि
२	२५९	हिमा	हिमा
२५	२५९	स्वार्थेण	स्वार्थेन

पृष्ठ	पंक्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
दयाग्रन्थः				
७६	८	८५	निर्दंभ	निर्दंभ
७७	८	८७	आर्यदेशो	आर्यदेशो
७७	१३	१००	म्याऽधिकारे	म्याऽधिकारे
७८	३	१०७	युद्धाः	युद्धाः
७८	१२	१११	जीवानां	जीवानां
७८	२४	११७	जीवन्तु	जीवन्तु
७९	६	१२०	घणित	घणित
७९	१८	१२६	मजीविका	माजीविका
८०	३	१३१	यज्ञार्थ	यज्ञार्थ
८०	४	१३१	रधिः	रधिः
८०	१९	१३९	यया	यया
८१	१	२४२	भक्षणार्थ	भक्षणार्थ
८१	२	१४२	घोरेण	घोरेण
८१	८	१४२	मम्यज	मम्यज
८२	१७	१६२	युद्ध्या	युद्ध्या
८३	७	१६९	आहमा	अहिमा
८३	११	१७१	युद्धार्थ	युद्धार्थ
८३	१७	१७४	हिसक	हिसक
८३	१९	१७५	हिमक	हिमक
८४	२	१७८	शत्रूणां	शत्रूणां
८४	१२	१८३	जातिग	जातिपु
८४	१३	१८४	दयाकापु	दयाकार्यपु
८४	१८	१८५	कुर	कुर
८४	१९	१८७	तार्ग	तार्ग
८४	१९	१८७	रम्भो	रम्भो
८५	१	१९०	म्यार्थ	म्यार्थ
८५	४	१९१	कुर्य	कुर्य
८५	१४	१९१	म्याऽमानम्	म्याऽमानम्

संज्ञा	संज्ञा	संज्ञा	संज्ञा
		संज्ञा	संज्ञा
१०	१००	विश्वपुण्येन	विश्वपुण्येन
२५	२०३	समस्तान्या	समस्तान्या
२	२०४	समस्तान्या	समस्तान्या
१५	२०७	समस्तान्या	समस्तान्या
१६	२०९	समस्तान्या	समस्तान्या
१७	२१०	समस्तान्या	समस्तान्या
२	२१६	समस्तान्या	समस्तान्या
७	२१९	समस्तान्या	समस्तान्या
१३	२२०	समस्तान्या	समस्तान्या
२०	२२६	समस्तान्या	समस्तान्या
२	२२७	समस्तान्या	समस्तान्या
१३	२२८	समस्तान्या	समस्तान्या
१६	२२९	समस्तान्या	समस्तान्या
२०	२३०	समस्तान्या	समस्तान्या
१३	२३२	समस्तान्या	समस्तान्या
१७	२३४	समस्तान्या	समस्तान्या
२४	२३६	समस्तान्या	समस्तान्या
३	२३८	समस्तान्या	समस्तान्या
११	२४०	समस्तान्या	समस्तान्या
१४	२४२	समस्तान्या	समस्तान्या
१५	२४३	समस्तान्या	समस्तान्या
१६	२४४	समस्तान्या	समस्तान्या
१७	२४५	समस्तान्या	समस्तान्या
१८	२४६	समस्तान्या	समस्तान्या
१९	२४७	समस्तान्या	समस्तान्या
२०	२४८	समस्तान्या	समस्तान्या
२१	२४९	समस्तान्या	समस्तान्या
२२	२५०	समस्तान्या	समस्तान्या

पृष्ठ पंक्तिः श्लोकः अशुद्धिः शुद्धिः

दयाग्रन्थः

७६	८	८५	निर्दम्भ	निर्दम्भ
७७	८	८७	आर्यदेशो	आर्यदेशो
७७	१३	१००	स्वाधिकारे	स्वाधिकारे
७८	३	१०७	बुद्धाः	बुद्धाः
७८	१२	१११	जीवानां	जीवानां
७८	२४	११७	जीवन्तु	जीवन्तु
७९	६	१२०	वर्णित	वर्णित
७९	१८	१२६	मज्झिमिका	मज्झिमिका
८०	३	१३१	यज्ञार्थ	यज्ञार्थ
८०	४	१३१	रुधिरं	रुधिरं
८०	१९	१३९	यथा	यथा
८१	१	२४२	भक्षणार्थ	भक्षणार्थ
८१	२	१४२	घोरेण	घोरेण
८१	८	१४५	मम्यज्	मम्यज्
८२	१७	१६२	बुद्ध्या	बुद्ध्या
८३	७	१६९	आहमा	अहिमा
८३	११	१७१	युद्धार्थं	युद्धार्थं
८३	१७	१७४	हिमक	हिमक
८३	१९	१७५	हिमक	हिमक
८४	२	१७८	शत्रूणां	शत्रूणां
८४	१०	१८३	जातिषु	जातिषु
८४	१३	१८४	दयाकायु	दयाकार्येषु
८४	१८	१८५	कुरु	कुरु
८४	१९	१८७	नीतिं	नीतिं
८४	१९	१८७	रमो	रमो
८५	१	१९०	स्वार्थ	स्वार्थ
८५	४	१९१	कुर्या	कुर्या
८५	१४	१९६	व्याभमानम्	व्याभमानम्

पंक्तिः श्लोकः भगुद्भि शुद्धि

दयाग्रन्थ

१९.	१९९.	विग्धिपुण्येन	यग्धिपुण्येन
२४	२०१	समप्राप्त्या	सम्प्राप्त्या
५.	२०४	दृष्ट्यालाभ	बुष्ट्यादिलाभ
१४	२०८	प्रयत्नं	प्रयत्नं
१६	२०९.	कुर्वन्तु	कुर्वन्तु
१८	२१०	स्थिरीभय	स्थिरीभूय
५	२१५	मर्षं	मर्षं
८	२१६	वर्तयं	वर्तयं
१३	२१९	जीवान	जीवन
१५	२२०	सहसा	सहसा
२२	२३२	विभ्रन्मिन	लोपेयु
५	२२७	दय	दिश
१२	२३०	रक्षार्थ	रक्षार्थ
१६	२३२	धमिण	धमिणः
१९.	२३४	बुद्ध्या	बुद्ध्या
२४	२३६	वर्जनम्	वर्जनम्
३	२३८	बुद्ध्या	बुद्ध्या
११	२४०	भीति	भीति
१४	२४३	द्वेय	द्वेय
१४	२४३	वर्तय्यच्च	वर्तितव्यं
१५	२४४	दान	दानं
१३	२४३	धर्मियु	धर्मियु
१८	२४५ ४४५	वित्तं	२४५ वित्तं
१९.	२४७ ४४६	पातताय	२४६ पातताय
१	२४९	रै.दि	रै.दि
२	२५९	दिसा	दिसा
२०	२५९	स्वार्थेण	स्वार्थेन

पृष्ठं	पंक्तिः	श्लोकः	अनुष्टुप्	गुणः
दशमोऽध्यायः				
९१	५	२६३	गुण्या	गुण्या
९१	७	२६४	वदयाः	वदयाः
९१	१२	२६६	कर्म	कर्म
९१	१५	२६८	धर्मिणि	धर्मिणि.
९१	१६	२६८	धर्मिणि	धर्मिणि
९१	२०	२७०	मः	म
९१	२२	२७१	शास्त्रेषु	शास्त्रेषु
९२	१२	२७८	दिम्ना	दिम्ना
"	१८	२७१	"	"
९३	२	२७५	कार्य	कार्य
"	१६	२९२	अग्निष्ट	अग्निष्ट
९७	१	३३३	यावद्विम्ना	यावद्विम्ना
९७	१७	३५३	याग	याग
९९	१	३५७	रीश्वरो	रीश्वरो
"	२	"	पिता	पिता
"	५	३५९	गुरु	गुरु
"	१९	३६६	तेः	ते
१००	९	३७३	कर्म	कर्म
"	१७	३७७	विधे	विधे
१०२	२९	४०३	मि	म
१०३	१०	४०९	सत्य	सत्य
१०४	१६	४२५	द्विती	द्विती

श्रेणिकमुबोध ग्रन्थः

पृष्ठं	पङ्क्तिः	श्लोकः	अशुद्धिः	शुद्धिः
१०६	३	६	ग्मनि	ग्मनः
१०८	१०	२०	याम्ब्व	याम्ब्व
१०९	४	२४	मय	मय
"	२०	२७	यित्ति	यित्ति
११०	१५	३३	भप	भूप
१११	६	३७	ततमा	तमा
११२	६	४३	तताद्	तताद्
११३	९	५०	वर्णी	वर्णी
११४	६	५५	भोगु	भोगे
११४	१४	५७	माक्षी	माक्षी
११५	१७	६४	मिलां	मिला
११७	१३	७५	यामाऽमाय	यमाऽमा
१२२	६	१०३	धम	धर्म
"	१४	१०५	दुःमि	दुःमि
१२३	१५	१११	कृ	कृ
"	२४	११३	भृत	भृत
१२४	१	११४	वश	वशः

३१० शुभमङ्गल-पत्र.

पृष्ठ	पङ्क्ति.	श्लोक	संस्कृत	अङ्ग्रेज
१३३	३	३३	सुखमिन्द्र	सुखमिन्द्र
"	४	३४	सुखम	सुखम
१३५	३	३५	सुख	सुख
१३६	४	३६	सुखमिन्द्र	सुखमिन्द्र
	५	३७	सुखमिन्द्र	सुखमिन्द्र
१३७	६	३८	सुख	सुख
१३८	७	३९	सुख	सुख
१३९	८	४०	सुख	सुख
१४०	९	४१	सुख	सुख
१४१	१०	४२	सुख	सुख
१४२	११	४३	सुख	सुख
१४३	१२	४४	सुख	सुख
१४४	१३	४५	सुख	सुख
१४५	१४	४६	सुख	सुख
१४६	१५	४७	सुख	सुख
१४७	१६	४८	सुख	सुख
१४८	१७	४९	सुख	सुख
१४९	१८	५०	सुख	सुख
१५०	१९	५१	सुख	सुख
१५१	२०	५२	सुख	सुख
१५२	२१	५३	सुख	सुख
१५३	२२	५४	सुख	सुख
१५४	२३	५५	सुख	सुख
१५५	२४	५६	सुख	सुख
१५६	२५	५७	सुख	सुख
१५७	२६	५८	सुख	सुख
१५८	२७	५९	सुख	सुख
१५९	२८	६०	सुख	सुख
१६०	२९	६१	सुख	सुख
१६१	३०	६२	सुख	सुख
१६२	३१	६३	सुख	सुख
१६३	३२	६४	सुख	सुख
१६४	३३	६५	सुख	सुख
१६५	३४	६६	सुख	सुख
१६६	३५	६७	सुख	सुख
१६७	३६	६८	सुख	सुख
१६८	३७	६९	सुख	सुख
१६९	३८	७०	सुख	सुख
१७०	३९	७१	सुख	सुख
१७१	४०	७२	सुख	सुख
१७२	४१	७३	सुख	सुख
१७३	४२	७४	सुख	सुख
१७४	४३	७५	सुख	सुख
१७५	४४	७६	सुख	सुख
१७६	४५	७७	सुख	सुख
१७७	४६	७८	सुख	सुख
१७८	४७	७९	सुख	सुख
१७९	४८	८०	सुख	सुख
१८०	४९	८१	सुख	सुख
१८१	५०	८२	सुख	सुख
१८२	५१	८३	सुख	सुख
१८३	५२	८४	सुख	सुख
१८४	५३	८५	सुख	सुख
१८५	५४	८६	सुख	सुख
१८६	५५	८७	सुख	सुख
१८७	५६	८८	सुख	सुख
१८८	५७	८९	सुख	सुख
१८९	५८	९०	सुख	सुख
१९०	५९	९१	सुख	सुख
१९१	६०	९२	सुख	सुख
१९२	६१	९३	सुख	सुख
१९३	६२	९४	सुख	सुख
१९४	६३	९५	सुख	सुख
१९५	६४	९६	सुख	सुख
१९६	६५	९७	सुख	सुख
१९७	६६	९८	सुख	सुख
१९८	६७	९९	सुख	सुख
१९९	६८	१००	सुख	सुख

जन्ममृत्युजरातीत-साधिव्याधिवियतिगम् ।
 वतुमनोवसोऽतीतं, जडभिरीचनिर्भयम् ॥१०॥
 वगतीतं निराकारं, निर्गिकारं निरामयम्
 नामरूपविनिर्भिन्नं, विशुद्धरूपमाऽऽत्मनः ॥११॥
 समन्तेन जगत्पश्यन्, जानंश्चाप्रत्यक्षस्थितः
 शुद्धोऽसौ क्षणमात्रेण, अयस्याऽऽत्मा स्वयेदकः ॥१२॥
 शुद्धोऽसौ गीर्वाणान्तर्यामिन्, साधनमप्रयोजनम्
 सर्वसाधनसंसाधना, शुद्धोऽसौ योगमाधवा ॥१३॥
 शुद्धोऽसौ योगसंप्रदायी । मुक्ताऽऽत्मा जायते तदा ॥
 वैराग्यादिनिर्वाणो, जीवन्मुक्तश्चात्र जनेन ॥१४॥
 सर्वोपाययोगोऽसौ-विरक्त्याप्यशमोऽसौ
 तृणा-वद्वत्साधनादः प्रत्यक्षानुभूयते ॥१५॥
 विविक्ताऽऽत्मा योऽसौ-प्रतापसंगमुत्तमम् ।
 प्रवर्तमानमासाद्य-शुद्धाऽऽत्मानिःशुद्धोऽसौ जनेन ॥१६॥
 शुद्धाऽऽत्मा योगिनामां, विगतैर्नयनेन,
 समन्तेन जगत्पश्यन्, तदाऽऽत्मा भगवान्मयम् ॥१७॥
 सर्वोपाययोगोऽसौ, शरण्योऽसौ विद्वज्जनम्
 शुद्धाऽऽत्मा योऽसौ, समन्तैर्नयनेन मुक्तना ॥१८॥
 शुद्धाऽऽत्मा योगिनामे-वैश्वशुद्धोऽसौ जनेन ।
 जन्ममृत्युजराविरागात्, सर्वोऽसौ योगिनामा ॥१९॥
 शुद्धाऽऽत्मा योगिनामां, हृदि साधयेत् भावने
 समन्तैर्नयनेन जगत्, स्वयं भूयते सर्ववि ॥२०॥
 शुद्धोऽसौ योगिनामां, सर्वविभूतिविभूति
 सर्वोपाययोगोऽसौ, समाप्तोऽसौ जनेन ॥२१॥

- क्षायोपशमिकध्यान-कालेशुद्धोपयोगता,
 अन्तर्मुहूर्तमात्रं च, याति नश्यत्यनेकशः ॥२२॥
 आत्मशुद्धोपयोगस्तु, सर्वयोगशिरोमणिः
 यत्प्राप्ताविद्यते नैव, निमित्तानां प्रयोजनम् ॥२३॥
 शुद्धोपयोग एवास्ति, शुद्धोपादानकारणम्
 हृदि शुद्धोपयोगश्चे, दद्यमुक्तिसुखं ध्रुवम् ॥२४॥
 शुद्धोपयोगे श्वर्यं, यस्याऽसौ भगवान् स्वयम्
 क्षायोपशमिकध्यानी, जीवन्मुक्तोऽपेक्षया ॥२५॥
 शुद्धोपयोगवेलाया, मात्मनः परमात्मता,
 चिदानन्दस्वरूपेण, व्यक्ताऽनुभूयते मया ॥२६॥
 शुद्धोपयोगसामर्थ्यं, मनन्तं कर्मनाशकृत्
 अनन्तशक्तिरूपाऽऽत्मा, तत्समः कोऽपि नो मही ॥२७॥
 आत्मन आत्मनोद्धार, आत्मनिक्रियते ध्रुवम्
 भवोऽशुद्धोपयोगेन, मुक्तिः शुद्धोपयोगतः ॥२८॥
 आत्मानमुद्धरंदाऽऽत्मा, स्वाऽऽत्मधर्मोपयोगतः
 नाऽन्यः शक्तः समुद्धर्तुं, ज्ञातुमाऽऽत्मानमुद्धर ॥२९॥
 अन्तर्मुखोपयोगेन, स्वाऽऽत्मारामो भवेत् प्रभुः
 बहिर्मुखोपयोगेन, जन्मदुःखपरम्परा ॥३०॥
 परात्मानं हृदि ध्यात्वा, स्वाऽऽत्माव्यक्तो भवेत् प्रभुः
 आत्मानमन्तरामर्शं, कोऽपि नाऽस्ति प्रकाशकः ॥३१॥
 शुद्धोपयोगवेलायां, पूर्णानन्दप्रकाशता ।
 व्यक्ता भवेद् हृदि स्पष्टा, प्रत्यक्षमनुभूयते ॥३२॥
 जडविषयिभोगेषु, सत्यानन्दो न वर्तते ।
 भोगे रोगश्च दुःखश्च, जन्ममृत्युपरम्परा ॥३३॥

- वपुरिन्द्रियभोगेन, सुखं तु दुःखमेव च ॥३४॥
 स्वप्नोपमं प्रविज्ञाय, योगीतत्र न मुच्यति ॥३५॥
 स्वाभेऽस्वाभेसुमेदुःखे, मानेऽमानेऽशुभाशुभम्,
 कल्पितं मोहबुद्ध्ययायत्, तत्र ज्ञानी न मुच्यति ॥३६॥
 निन्दायां नैव शोकोऽस्ति, स्तुतौ गर्वो न जायते,
 मोहो न नामरूपेषु, ज्ञानी मुक्तस्तदा भवेत् ॥३७॥
 शुद्धोपयोगिनः शुद्धिः कृतेषु सर्वकर्मसुः
 सृजन्गादंभपश्यन्मः कुप्राऽपि नैव मुच्यति ॥३८॥
 भास्वरसंममागाय, पश्चाद्भोगे न मुच्यति,
 ज्ञानी भोगेषु निर्भोङ्गी, निर्मोहवृत्तिरोगतः ॥३९॥
 यथाऽन्धो मरितो मान्ति, सर्वयोगास्तथाऽऽत्मनि,
 शुद्धोपयोगसंज्ञायो, नान्ययोगप्रयोजनम् ॥४०॥
 ततोऽप्यार्नेगमाभिभा, मान्ति शुद्धाऽऽत्ममस्मृतौ ॥
 वैदिकरसाः सर्वे, नियन्ते ते स्वभावनः ॥४१॥
 यत्र यत्र गमाभिर्हि, शुद्धोपयोगयोगिनाम् ॥
 शुद्धोपयोगव्याप्ति, राजयोगः सार्वाभदा ॥४२॥
 शुद्धोपयोगतः सिद्धिः स्याऽऽत्मना स्वतुभ्यमे ॥
 शीर्षमनोऽयम्वेन, कियते नैव संज्ञयः ॥४३॥
 भावः शुद्धोपयोगस्तु, सविकल्पः प्रज्ञायमे
 निर्विकल्पकम, अगाद, चानिर्वर्तमानाऽप्युत् ॥४४॥
 सम्यग्दर्शित्वमुपाया, मुक्तस्तिष्ठता दत्तादने
 मुक्त्यर्थिनां विद्याः भवो, अवन्ति मोहादेवो ॥४५॥
 शुद्धोपयोगसंज्ञानि, मुक्त्यर्थिनो नैव कल्प्यन्ते
 दत्तादनेः शुद्धमन्त्रां, शुद्धोपयोगमस्तुतः ॥४६॥

आत्मज्ञानीभवत्येष, शुद्धोपयोगवान्जनः
 स्वाधिकारेणकर्माणि, कुर्वन्नपिसनिष्क्रियः ॥४६॥
 पूजादिधर्मकार्येषु, भक्त्यादिपरिणामतः
 बाधतोहिंसकोऽपि स्यात्, सनिहिंसकभाववान् ॥४७॥
 व्यक्तेस्वाऽऽन्नोपयोगे तु, सक्रियोवाऽपिनिष्क्रियः
 गृहीत्यागीजनःकोऽपि, मुक्ताऽऽत्माजायते जिनः ॥४८॥
 मुक्तिरसंख्ययोगैः स्याज्जिनेन्द्रः परिभाषिता ।
 असंख्यदृष्टिपोगानां, सापेक्षीस्वाऽऽत्मयोगिराट् ॥४९॥
 अतआत्मोपयोगेन, ज्ञानीशुद्धोपयोगवान् ।
 सर्वप्रसवंधाकर्म-, निर्जरावृद्धपन्थकः ॥५०॥
 आत्मोन्नतिकर्मयुक्तः सम्पद्दृष्टिर्यदातदा ।
 यत्रतत्रस्थितः कर्म-कुर्वन्मुक्तोभवेद्रयात् ॥५१॥
 यादृक्तादगद्यस्याया, साऽऽत्मज्ञानीस्वभावतः
 याद्वतउच्चनीचोऽपि, मुक्तःस्यात्कर्मभोगवान् ॥५२॥
 कर्मोपाधिवृत्ताभावा, तदभिन्नोनिश्चयात्स्मृतः
 सोऽहंतत्त्वमग्निप्रोक्त आत्माऽसंख्यप्रदेशकः ॥५३॥
 अनन्तदर्शनज्ञान-, चारिप्रवीर्यवान् स्वयम्
 अनन्तगुणपर्याय, रूपादव्ययधारकः ॥५४॥
 आत्मनासत्तयाधौव्य, मेकत्वं च प्रवर्तते
 अनित्यत्वं स्वपर्याय-गुणैराऽऽत्मसु वर्तते ॥५५॥
 नित्योऽनित्यः स्वभावेन, सदसन्नित्ययोव्ययः
 अनक्षरोऽक्षरोव्याप्यो, व्यापकोऽस्तिपेक्षया ॥५६॥
 सर्वदर्शनधर्माणां, दृष्टियुक्तो नैर्ममतः
 नपभङ्गविकल्पेभ्यो, भिन्नोऽस्तिनिर्विकल्पकः ॥५७॥

कृत्स्नकर्मक्षयोमोक्ष, एवलक्ष्यस्यधारकः
 माक्षलक्ष्योऽस्तियचित्ते, सम्यग्दृष्टिःम धर्मयान् ॥५८॥
 शुभःशुद्धोपयोगश्च, स्वर्गदोमोक्षदः क्रमात् ।
 सम्यग्दृष्टिमनुष्याणां, द्वयोःप्राप्तिरनुक्रमात् ॥५९॥
 लक्ष्योक्त्यस्वमुक्तिं ये, स्यादधिकारप्रवर्तकाः
 आत्मशुद्धिकर्मयानाः कुर्वन्ति कर्मनिर्जराम् ॥६०॥
 जीवाऽजीवादितत्त्वानां, ज्ञानविश्वामकारिणाम्
 हेयोपादेयशुद्धीनां, सम्यग्दृष्टिः प्रजायते ॥६१॥
 सम्यग्दृष्टिमतांनुणां, दूरासन्नादिभेदनः
 नूनमोक्षोभवत्येव, मिथ्यात्वगामिनामपि ॥६२॥
 एकशोऽपि यदा गत्य, सम्यग्दृष्टिः प्रजायते
 तदाऽऽत्मनोऽधुवंमोक्षो, जायते घोरकर्मिणः ॥६३॥
 आत्मशुद्धोपयोगेन, त्वनन्तभवकर्मणाम्,
 क्षयोक्षणाद्भवत्येव, तत्रकिञ्चिन्नसंशयः ॥६४॥
 स्वाऽऽधिकारेणकर्माणि, कुर्वन्तांसर्वदेहिनाम्
 आत्मशुद्धोपयोगोऽस्ति, सनर्थोमोक्षदायकः ॥६५॥
 सच्चिदानन्दरूपोऽस्ति, चाऽऽत्मोपयोग
 आत्मोपयोगिनामग्रे, किञ्चिन्न कर्मणोबलम्
 जानातिह्येकनाऽऽत्मानं, सर्वजानातिसोनरः
 सर्वजानातिसएक, माऽऽत्मानंवेत्तिवस्तुतः
 आत्मनिपरितोज्ञाते, नयनिक्षेपभङ्गतः
 सर्वज्ञातंश्रुतज्ञानं, सविकल्पसमाधिकृत्
 आत्मनिपरितोज्ञाते, १५।७।६
 सविकल्पशुभध्यानं, निर्विकल्पं ननु

आत्मोपयोगरूपाऽस्ति, ध्यानवृत्तिर्मनोविणाम्;
 आत्मशुद्धोपयोगेऽन्तः, भावं यांति समाधयः ॥७०॥

कथायां पदार्थे जाते, चित्तवृत्तिरसमाधयः
 मादुर्भयन्ति ज्ञानानां, योगिनामुपयोगतः ॥७१॥

आत्मोपयोग एवाऽस्ति, मलाधि ज्ञानिनां सदा
 नैव संशयः, ज्ञानीमन्यमसाधिमान् ॥७२॥

अविष्टोऽस्ति, शुद्धोपयोग आत्मनः
 न विद्युः शुद्धोपयोग आन्तरः ॥७३॥

सहस्रमान, सुपयोगी भवेत्प्रभुः
 निर्दोषी, सर्वविश्वं प्रकाशयेत् ॥७४॥

मनां भक्तिप्रतापतः
 नैव आत्मनि ॥७५॥

॥७६॥

कृत्स्नकर्मक्षयामाक्ष, एवेलक्ष्यस्वधारकः
 माक्षलक्ष्योऽस्तियचित्ते, सम्यग्दृष्टिःस घमवान्॥५८॥
 शुभःशुद्धोपयोगश्च, स्वर्गदोमोक्षदः क्रमात् ।
 सम्यग्दृष्टिमनुष्याणां, द्वयोःप्राप्तिरनुक्रमात् ॥५९॥
 लक्ष्योक्त्यस्वमुक्तिं ये, स्वाऽधिकारप्रवर्तकाः
 आत्मशुद्धिकर्मयानाः कुर्वन्ति कर्मनिर्जराम् ॥६०॥
 जीवाऽजीवादितत्त्वानां, ज्ञानविश्वासकारिणाम्
 द्वयोःपादेयबुद्धीनां, सम्यग्दृष्टिः प्रजायते ॥६१॥
 सम्यग्दृष्टिमतानुणां, दूरासन्नादिभेदनः
 नूनमोक्षोभवत्येव, मिथ्यात्वगामिनामपि ॥६२॥
 एकशोऽपि यदा यस्य, सम्यग्दृष्टिः प्रजायते
 तदाऽऽत्मनोभुवमोक्षो, जायते घोरकर्मिणः ॥६३॥
 आत्मशुद्धोपयोगेन, त्वनन्तभवकर्मणाम्,
 क्षयोक्षणाद्भवत्येव, तत्रकिञ्चिन्नसंशयः ॥६४॥
 म्याऽऽधिकारेणकर्माणि, कुर्वन्तांमर्देहिनाम्
 आत्मशुद्धोपयोगोऽस्ति, ममर्थोमोक्षदायकः ॥६५॥
 मच्चिदानन्दरूपोऽस्ति, चाऽऽत्मोपयोग आन्तरः
 आत्मोपयोगिनामभे, किञ्चिन्न कर्मणोयन्दम् ॥६६॥
 जानातिशेकनाऽऽत्मानं, सर्वजानातिमोनरः
 सर्वजानातिमएक, माऽऽत्मानंवेत्तियस्तुतः ॥६७॥
 आत्मनिपरितोज्ञानं, नयनिशेषनरतः
 सर्वज्ञानंभूतज्ञानं, मविकल्पममाधिकृत ॥६८॥
 आत्मनिपरितोज्ञानं, म्यादादभूतपोषणः
 मविकल्पश्रवणानं, निर्विकल्पं सनुदमयेत् ॥६९॥

आत्मोपयोगरूपाऽस्ति, ध्यानवृत्तिर्मनीषिणाम्;
आत्मशुद्धोपयोगेऽन्तः, भवं यांति समाधयः ॥७०॥

कपापोषशमेजाते, चित्तवृत्तिसमाधयः
प्रादुर्भवन्ति शान्तानां, योगिनामुपयोगतः ॥७१॥

आत्मोपयोगएवाऽस्ति, समाधि शान्तिनां सदा
सर्वकार्यप्रकुर्वन्सन्, ज्ञानीमत्यसमाधिमान् ॥७२॥

हठादनंतशिष्टोऽस्ति, शुद्धोपयोगआत्मनः
हठयोगोपहिर्हेतुः शुद्धोपयोगआन्तरः ॥७३॥

स्मारंस्मारंचिदाऽऽत्मान, मुपयोगीभवेत्प्रभुः
देहस्थोऽपि स निर्देही, सर्वविश्वप्रकाशयेत् ॥७४॥

अनन्तपुण्ययोगाच्च, सनांभक्तिप्रतापनः
सद्गुरोराशिषोव्यक्तः स्यादुपयोग आत्मनि ॥७५॥

कोटिकोटितपोयज्ञः, नार्थयात्रादिकर्मनः
अनन्तउत्तमः श्रेष्ठः शुद्धोपयोग आत्मनः ॥७६॥

शुद्धोपयोगतोमुक्तिः सर्वदर्शनधर्मिणाम्
समत्वमुपयोगोऽग्नि, लोकतालीनतानथा ॥७७॥

व्यक्तेसाम्योपयोगेहि, केवलज्ञानभास्करः
हृदिप्रादुर्भवत्येव, लोकालोकप्रकाशकः ॥७८॥

साम्योपयोगिनामुक्तिः सर्वधर्मस्थदेहिनाम्;
अनायाणांतथाऽऽयाणां, नारीणांचनृणांभवेत् ॥७९॥

शुद्धाऽऽत्मनः स्मृतिं धृत्वा, हृदिशुद्धाऽऽत्मधारणम्;
कुर्वन्नाऽऽत्मनिमग्नोऽपि स शुद्धाऽऽत्माभवेद्रयात् ॥८०॥

शुद्धोपयोगिनो धर्म्यः, कर्मकुर्वन्तिभाषतः
दानपूजादपार्थन्तः, कुर्वन्तिकर्मनिर्जराम् ॥८१॥

धर्म्ययुद्धादिकर्माणि, कुर्वन्तउपयोगतः
 आत्मशुद्धिप्रकुर्वन्ति, मोहासक्तिचिचर्जकाः ॥८२॥
 क्षेत्रकालानुसारेण, कर्तव्यमुपयोगतः
 कुर्वन्तोमानवा मुक्तिं, यान्तिसर्वाश्रमस्थिताः ॥८३॥
 जैनधर्मस्यसारोऽस्ति, शुद्धोपयोग आत्मनः
 शुद्धोपयोगलाभेन, नान्यधर्मप्रयोजनम् ॥८४॥
 आत्मशुद्धोपयोगेन, संश्रयो द्वेपरागयोः
 आत्मैवशुद्धसिद्धाऽऽत्मा, स्यात्पट्कारकवान्प्रभुः ॥८५॥
 सिद्धास्सिद्ध्यन्तिमेत्स्यन्ति, नशाश्चोपधिधारिणः
 आत्मशुद्धोपयोगेन, त्यागिनश्चगृहस्थिताः ॥८६॥
 पूर्णानन्दसमुल्लाम, आत्मनिसंप्रकाशते
 आत्मानुभवएवात्र, साक्षादाऽऽत्मनि वेद्यते. ॥८७॥
 शुद्धब्रह्मरसास्वादं, कृत्वाशुद्धोपयोगिनः ।
 बाधोपाधिंपरित्यज्य, भवन्निध्यानतत्पराः ॥८८॥
 शुद्धोपयोगएवास्ति, स्वाऽऽत्मानुभवआत्मनि ।
 आत्मानुभविभिर्वेद्य, आत्मैवानुभवः प्रभुः ॥८९॥
 ज्ञानवैराग्ययोगस्तु, ब्रह्मणि लीनताभवेत् ।
 ब्रह्मणिपूर्णमन्नानां, सर्वैश्वर्यं प्रकाशते. ॥९०॥
 आदेयत्यागवृत्तिस्तु, नास्तिबाह्येषु योगिनाम्,
 शुद्धोपयोगिनां त्याज्यं, ग्राह्यं च नैव मोहतः ॥९१॥
 प्रारब्धाद्ग्रहणंत्यागो, मनोवाक्यायतोभवेत्;
 कायादीनांप्रवृत्तिषु, साक्षी शुद्धोपयोगवान् ॥९२॥
 इदयाऽइदमपदार्थेषु, साक्षिणउपयोगिनः
 मनोवाक्यायचेष्टासु, प्रारब्धेऽप्यपि साक्षिणः ॥९३॥

विश्वं प्रभुमयं भाव्यं, परब्रह्मानुभूतये
 अनुभूय पराऽऽत्मानं, स्वाऽऽत्मानं भावयेत् प्रभुम् ॥९४॥
 विश्वेन सार्धमात्मैक्यं, मनुभूय प्रभुर्भवेत्
 आत्मशुद्धोपयोगेन, विश्वकयानुभवो भवेत् ॥९५॥
 शुद्धात्मनि मनोदत्त्वा, नान्यत्किञ्चिद्विचिन्तयेत्
 यदा स्थिरोपयोगी स्या, तदा तमे श्वरतां व्रजेत् ॥९६॥
 आत्मानमन्तरा मयां, किञ्चित्सारो न भासते,
 तदा ब्रह्मानुभूत्यर्थं, योग्यो भवति मानवः ॥९७॥
 यदा ब्रह्मानुभूयेत, पूर्णानन्दरसोदधिः
 तदा प्रसन्नता व्यक्तः शुद्धाऽऽत्मा भवति स्वयम् ॥९८॥
 यदा ब्रह्मरसो व्यक्तः स्यात्तदाऽऽत्मा स्वयं प्रभुः
 नेच्छति जडभोगान्सः जडानन्दविनिष्ठहः ॥९९॥
 आत्मन्येव रतिं प्राप्य, स्वाऽऽत्मन्येव स्थिरो भवेत्,
 नामरूपेण निर्मोह, आयुर्योगेन जीवति ॥१००॥
 प्रारब्धकर्मनो दुःखं, सुखं च वेदयन् स्वयम्,
 आत्मोपयोगतः माक्षी, भूत्वा जीवति भूतले. ॥१०१॥
 दुर्गुणव्यसनत्यागः, प्राणं सात्त्विकभोजनम् ।
 सतां संगच्छित्तस्य, शुद्ध्या ब्रह्म प्रकाशते. ॥१०२॥
 रागद्वेषविमुक्ताऽऽत्मा, शुद्धब्रह्म स्वयं भवेत् ।
 देशजात्यादि निर्मोही, व्यक्तब्रह्म महाप्रभुः ॥१०३॥
 देहाध्यासादि निर्मुक्तो, जीवन्मुक्तो भवेज्जनः
 समः सर्वप्रभूतेषु, सर्वधर्मेषु च प्रभुः ॥१०४॥
 व्यक्तः प्रभुर्निजाऽऽत्मैव, साम्यं प्राप्य प्रजायते ।
 धीतरागः स्वयं शुद्धः शंकरः परमेश्वरः ॥१०५॥

आत्मोपयोगसामर्थ्या, दाऽऽत्माऽनन्तवलीभवेत् ।
 अनेकलब्धिसम्पन्नो, भवत्येवमसंशयः ॥१०६॥
 मंत्रयंत्रमहातंत्र-बलमाध्यात्मिकमहत्,
 आत्मन एव योज्य, -मनआत्मैव शक्तिमान् ॥१०७॥
 स्थिरोपयोगतः स्वयं, मात्मन्येवाऽऽत्मना स्वयम्
 प्रातक्षणं निजध्यानं, कर्तव्यं स्थिरदीपवत् ॥१०८॥
 रागद्वेषनिरोधाख्या, योगो मोक्षप्रदायकः
 मनोवाकाययोगानां, व्यापारो योग एव सः ॥१०९॥
 यमानां नियमानां च, योगत्वमासनस्य च,
 प्राणायामस्य योगत्वं, ज्ञेयं निमित्तहेतुतः ॥११०॥
 प्रत्याहारस्य योगत्वं, धारणायाश्च सम्मतम्
 ध्यानान्तरसमाधेश्च, योगत्वमुपयोगिनाम् ॥१११॥
 सम्यग्दृष्टिमनुष्याणां-योगो मोक्षस्य हेतवः
 मिथ्यादृष्टिमनुष्याणां, स्वर्गादभवहेतवः ॥११२॥
 दर्शनज्ञानचारत्र-नपोयोगो विवेकिनाम्;
 उपादाननिमित्तास्ते, योगाः सम्यग्दशांशुभाः ॥११३॥
 त्यागिनां च गृहस्थानां, व्रतादीनां सुयोगता,
 स्वाधिकारेण धर्मस्य, साधका उपयोगिनः ॥११४॥
 आन्तराषाढयोगाये, विचाराचारभेदतः
 सम्यग्दशां च मोक्षार्थं, सन्तिसापेक्षबुद्धतः ॥११५॥
 असंख्यामोक्षपन्थानः परब्रह्मप्रदायकाः
 सम्मयसर्वयोगास्ते, साम्ययोगो भवन्ति हि ॥११६॥
 शुद्धोपयोगसंप्राप्तौ, नान्ययोगप्रसाधनम्
 आत्मस्मृतिप्रवाहेण, धृतिरन्तर्मुखा सदा ॥११७॥

- शुद्धात्मसंस्मृतिश्चैव, शुद्धोपयोग उच्यते.
 औदयिकमनोवृत्त-निरोधस्तु ततो भवेत् ॥११८॥
- आर्तध्यानविचाराणां, संरोधउपयोगतः
 रौद्रध्यानविचाराणां, रोधः शुद्धोपयोगतः ॥११९॥
- धर्मध्यानविचाराणां, प्राकट्यमुपयोगतः
 शुक्लध्यानसमुत्पादः श्रुतज्ञानोपयोगतः ॥१२०॥
- पिण्डस्थं च पदस्थं सद्-ध्यानं शुद्धोपयोगतः
 रूपानीतं च रूपस्थं, ध्यानं शुद्धोपयोगता. ॥१२१॥
- शुद्धाऽऽत्मनो विचाराणां, मता शुद्धोपयोगता,
 आत्मशुद्धिकराः सर्वे, विचारा योगरूपिणः ॥१२२॥
- सात्त्विकाऽऽहारबुद्धीनां, सात्त्विककर्मणां तथा,
 सात्त्विकज्ञानभक्तीनां, हेतुतास्वाऽऽत्मशुद्धये. ॥१२३॥
- आत्मशुद्धोपयोगेन, सर्वसम्यग्विमुक्तये,
 जायते कर्महेतूनां, मध्येऽपि वासिनां ध्रुवम्. ॥१२४॥
- वने निवासिनां दुःखं, जायते ज्ञानमन्तरा,
 यावत् स्थागिनां मोहो, भवेद्विज्ञानमन्तरा. ॥१२५॥
- इन्द्रस्थाने वने गेहे, शुद्धोपयोगमन्तरा,
 आत्मानन्दो भवेन्नैव, दुःखं सर्वत्र मोहतः ॥१२६॥
- चक्रिणां न सुखाऽवाप्ति, धनसत्तादिभोगतः,
 आत्मन्येव सुखं सत्यं, नान्यत्रास्ति जगत्रये, ॥१२७॥
- आत्मानमन्तराऽन्यत्र, मूढा भ्रमन्ति शर्मणे,
 पूर्णानन्दमयस्याऽऽत्मा, तत्राऽऽनन्दं प्रशोधय. ॥१२८॥
- देहेन्द्रियसुखभ्रान्त्या, भोगेषु भ्रमणं भृशम्;
 केवलं दुःखभोगार्थं, ज्ञात्वाऽऽत्मनि स्थिरो भव. ॥१२९॥

आत्मोपयोगसामर्थ्या, दाऽऽत्माऽनन्तबली भवेत् ।
 अनेकलब्धिसम्पन्नो, भवत्येव न संशयः ॥१०६॥
 मंत्रयंत्रमहातंत्र-बलमाध्यात्मिकं महत्,
 आत्मन एव बोद्धव्य, - मत आत्मैव शक्तिमान् ॥१०७॥
 स्थिरोपयोगतः स्येद्य, मात्मन्येवाऽऽत्मना स्वयम्
 प्रातक्षणं निजध्यानं, कर्तव्यं स्थिरदीपवत् ॥१०८॥
 रागद्वेषनिरोधाख्यो, योगो मोक्षप्रदायकः
 मनोवाकाययोगानां, व्यापारो योग एव सः ॥१०९॥
 यमानां नियमानां वै, योगत्वमासनस्य च,
 प्राणायामस्य योगत्वं, ज्ञेयं निमित्तहेतुतः ॥११०॥
 प्रत्याहारस्य योगत्वं, धारणायाश्च सम्मतम्
 ध्यानान्तरसमाधेश्च, योगत्वमुपयोगिनाम् ॥१११॥
 सम्यग्दृष्टिमनुष्याणां-योगो मोक्षस्य हेतवः
 मिथ्यादृष्टिमनुष्याणां, स्वर्गादभयहेतवः ॥११२॥
 दर्शनज्ञानचारत्र-नपोयोगो विवेकिनाम्;
 उपादाननिमित्तास्ते, योगाः सम्यग्दृष्टां शुभाः ॥११३॥
 त्यागिनां च गृहस्थानां, व्रतादीनां सुयोगता,
 स्याधिकारेण धर्मस्य, साधका उपयोगिनः ॥११४॥
 आन्तरायाण्योगाये, विचाराचारभेदतः
 सम्यग्दृष्टां च मोक्षार्थं, मन्त्रिमापेक्षबुद्धतः ॥११५॥
 अर्मण्या मोक्षपन्थानः परब्रह्मप्रदायकाः
 सम्मयमर्थयोगास्ते, साम्ययोगो मलन्ति हि ॥११६॥
 शुद्धोपयोगमंशसौ, नान्ययोगप्रसाधनम्
 आत्ममृतिप्रदाहेण, वृत्तिरन्तर्मुखा सदा ॥११७॥

शृङ्गान्ममंशुनिर्धय, शृङ्गोपयोग उच्यते,
 ओदयिकामनोहृत्त-निरोधस्तुतमोभवेत् ॥११८॥
 आत्मप्यानविचाराणां, मंगोपयोगतः
 गौडप्यानविचाराणां, रोधः शृङ्गोपयोगतः ॥११९॥
 धर्मप्यानविचाराणां, प्रावृत्तमुपयोगतः
 शृङ्गप्यानसमुत्पादः श्रुतज्ञानोपयोगतः ॥१२०॥
 विप्लवार्थपदम् । मद्-प्यानंशृङ्गोपयोगतः
 स्वामीर्तमप्यर्थः, प्यानंशृङ्गोपयोगता, ॥१२१॥
 शृङ्गाऽऽत्मनोविचाराणां, मनाशृङ्गोपयोगता,
 आत्मशृङ्गिताः सर्वे, विचारा योगरूपिणः ॥१२२॥
 शास्त्रिकाऽऽहारयुक्तीनां, शास्त्रिककर्मणानिधा,
 शास्त्रिज्ञानभरतीनां, हेतुनास्याऽऽत्मशृङ्गये, ॥१२३॥
 आत्मशृङ्गोपयोगेन, सर्वसम्पत्विमुक्तये,
 जायतेकर्महेतूनां, मर्त्येऽपिधामिनां भयम्, ॥१२४॥
 धर्मेनियामिनांदुःखं, जायते ज्ञानमन्तरा,
 पादमग्न्याग्निनामोहो, भवेद्विज्ञानमन्तरा, ॥१२५॥
 इन्द्रग्याने धर्मेगोहं, शृङ्गोपयोगमन्तरा,
 आत्मानन्दोभवेत्तय, दुःखंमर्त्यमोहतः ॥१२६॥
 यत्रिगानमुत्वाऽस्मानि, धनसत्तादिभोगतः,
 आत्मन्येयमुत्वंसत्यं, नान्यप्राप्तिजगत्प्रये, ॥१२७॥
 आत्मानमन्तराऽन्यत्र, मृदा भ्रमन्ति शर्मणे,
 पूर्णानन्दमथस्याऽऽत्मा, तत्राऽऽनन्दं प्रजोषय, ॥१२८॥
 देहेन्द्रियमुत्वाऽन्या, भोगेषुभमर्णभृशम्,
 येयल्लुब्धभोगार्थं, ज्ञात्वाऽऽत्मनि स्थिरोभय, ॥१२९॥

भोगतृष्णोदधेः पारं, यातःकोऽपि न यास्यति,
 ज्ञात्वाशुद्धोपयोगेन, भोगबुद्धिं निवारय ॥१३०॥
 सच्चिदानन्दपूर्णोऽयं, मात्मास्वाऽन्यप्रकाशकः
 शुद्धोपयोगतोज्ञाता, कर्मनाशकरोभवेत् ॥१३१॥
 औदयिकेषुभावेषु, साक्षीसमोयदाभवेत्
 आत्मातदास्वरूपस्य, स्यादनुभववान्स्वयम् ॥१३२॥
 पञ्चद्रव्यात्मकलोकोऽस्ति, द्रव्यरूपेण शाश्वतः ।
 अनाद्यनन्तकालीनः पुरुषाकारसंस्थितः ॥१३३॥
 पर्यायेणानित्यः स, नित्योद्रव्यस्वरूपतः
 अनाद्यनन्तकालीन-पञ्चद्रव्यात्मकसम्मतः ॥१३४॥
 आत्मद्रव्याणिसन्त्यत्र, ह्यनन्तानि निबोधत ।
 अनादिकर्मयुक्तानि, ज्ञानेनकर्मणः क्षयः ॥१३५॥
 अनादिः कर्मयुक्तोऽपि, मुक्तः स्यात्कर्मनाशतः
 सद्गुण्देवधर्माणां, श्रद्धयाज्ञानमुद्भवेत् ॥१३६॥
 देवेगुरौचधर्मंच, श्रद्धाभक्तिप्रतापतः
 सम्यग्दर्शनसंप्राप्ति, भव्यानांजायतेशुभा ॥१३७॥
 सम्यग्दर्शनमामर्ष्या-धारित्रमोहनाशतः
 आत्मापराऽऽत्मतांयाति, शुद्धज्ञानादिसद्गुणः ॥१३८॥
 आत्मास्वाऽन्येयदामग्यम्, जानातिनेत्तदास्वयम् ॥
 तिरोभूतगुणानांम, आविर्भावकरोतिवै ॥१३९॥
 तिरोभूतगुणानांपत्, प्राकट्यंमयथा भवेत्
 मोक्ष एवपरिज्ञेय, आत्मनितत्त्ववेदिभिः ॥१४०॥
 शुद्धोपयोगमोमोक्ष, आत्मनआत्मनि स्थितः
 तज्ज्ञाता मिद्धिमाप्नोति, शुद्धाऽऽत्मरमवेदयान् ॥१४१॥

कामोदयस्य मङ्गलान्, निरोधयति बोधनः
 प्राप्दम्परमम्पद्मान्, नेच्छाति तनुम्य बुद्धिमाः ॥१४२॥
 मयोपाधिषु निःसङ्गः शोकमद्वयिषजितः
 हृदि साक्षात्करोत्येव, स्यात्तन्मात्रं स्यात्तन्मरद्भवान् ॥१४३॥
 शुद्धाऽऽत्मचिन्तप्रस्य, योग्याहारविहारिणः
 माक्षिभाषोपयोगस्य, हृदि ग्रन्थ प्रकाशते. ॥१४४॥
 मनोदायाय गुप्तस्य, पञ्चममिनिधारिणः
 शुद्धाऽऽत्मप्रममग्नस्य, शुद्धमात्र प्रकाशते ॥१४५॥
 कपायोन्पादकस्याज्यो, नृणां गङ्गा विवेकिभिः
 गीतार्थमद्गुरोः सङ्गः कर्तव्यो मोक्षकाक्षिभः ॥१४६॥
 शुद्धमेव दया मत्पं, क्षमा निर्लोभता तथा,
 संयमश्च दमोदान, भात्माऽऽनन्दोऽस्ति मुक्तये ॥१४७॥
 अपि यामोहपृत्तीनां, क्षयेण स्यात्तन्मशुद्धता,
 आत्मनः पूर्णशुद्धिमा, मुक्तिरयमतामना ॥१४८॥
 विषेनमार्थमेकस्य, भात्मनो ब्रह्ममत्तथा ।
 भाषयन् व्यापकोऽस्याऽऽत्मा, भवेद्वाद्यान्तरोविमुः १४९.
 मयविषयकामेच्छा, मन्तरा सर्वदेहिनाम्,
 सार्धं शुद्धात्मनः प्रीत्या, यत्नतस्तत्तुमुक्तये ॥१५०॥
 रागद्वेषादिना सर्व-जीवः सह प्रवर्तनम्,
 भवेच्छुद्धोपयोगेन, मुक्तानां देहवर्तिनाम् ॥१५१॥
 प्रारब्धकर्मभोगेऽपि, माक्षीभूय प्रवर्तिनाम् ॥
 शुद्धोपयोगिनां मोहो, मोहयेत् कर्मकाण्डरणात् ॥१५२॥
 कर्मविपाकरोधार्थं, ज्ञानवैराग्यधीर्यतः
 कृतप्रयत्नमन्यफलं, प्रारब्धं कर्म तन्मनस ॥१५३॥

भोगतृष्णोदधेः पारं, यातःकोऽपि न यास्यति,
 ज्ञात्वाशुद्धोपयोगेन, भोगबुद्धिं निवारय ॥१३०॥
 सच्चिदानन्दपूर्णोऽयं, मात्मास्वाऽन्यप्रकाशकः
 शुद्धोपयोगतोज्ञाता, कर्मनाशकरोभवेत् ॥१३१॥
 औदयिकेषुभावेषु, साक्षीसमोयदाभवेत्
 आत्मातदास्वरूपस्य, स्यादनुभववान्स्वयम् ॥१३२॥
 पङ्कद्रव्यात्मकलोकोऽस्ति, द्रव्यरूपेण शाश्वतः ।
 अनाद्यनन्तकालीनः पुरुषाकारसंस्थितः ॥१३३॥
 पर्यायेणह्यनित्यः स, नित्योद्रव्यस्वरूपतः
 अनाद्यनन्तकालीन-पङ्कद्रव्यात्मकसम्मतः ॥१३४॥
 आत्मद्रव्याणिसन्त्यग्र, ह्यनन्तानि निबोधत ।
 अनादिकर्मयुक्तानि, ज्ञानेनकर्मणः क्षयः ॥१३५॥
 अनादिः कर्मयुक्तोऽपि, मुक्तः स्यात्कर्मनाशतः
 सद्गुरुदेवधर्माणां, श्रद्धयाज्ञानमुद्भवेत् ॥१३६॥
 देवेगुरौचधर्मंच, श्रद्धाभक्तिप्रतापतः
 सम्यग्दर्शनसंप्राप्ति, भव्यानांजायतेशुभा ॥१३७॥
 सम्यग्दर्शनसामर्थ्या-धारित्रमोहनाशतः
 आत्मापराऽऽत्मतांयाति, शुद्धज्ञानादिसद्गुणैः ॥१३८॥
 आत्मास्वाऽन्येयदासम्यग्, जानातिचेत्तदास्वयम् ॥
 तिरोभूतगुणानांस, आविर्भावंकरोतिवै ॥१३९॥
 तिरोभूतगुणानांयत्, प्राकट्यंसर्वथा भवेत्
 मोक्ष एवपरिज्ञेय, आत्मनितत्त्ववेदिभिः ॥१४०॥
 शुद्धोपयोगतोमोक्ष, आत्मनआत्मनि स्थितः
 तज्ज्ञाता सिद्धिमामोति, शुद्धाऽऽत्मरसवेदवान् ॥१४१॥

कामोदयस्यसङ्कल्पान्, निरोधयति योधतः
 शब्दरूपरसस्पर्शान्, नेच्छातसुखबुद्धितः ॥१४२॥
 सर्वोपाधिषु निःसङ्गः लोकमङ्गविधर्जितः
 हृदिसाक्षात्करोत्येव, स्वाऽऽत्मानं स्वात्मरङ्गवान् ॥१४३॥
 शुद्धाऽऽत्मचित्तलप्रस्य, योग्याहारविहारिणः
 साक्षिभावोपयोगस्य, हृदि ब्रह्म प्रकाशते. ॥१४४॥
 मनोवाकायगुप्तस्य, पञ्चसमितिधारिणः
 शुद्धाऽऽत्मप्रेममग्नस्य, शुद्धब्रह्म प्रकाशते ॥१४५॥
 कपायोत्पादकस्त्याज्यो, नृणांसङ्गो विवेकिभिः
 गीतार्थसद्गुरोःसङ्गः कर्तव्यो मोक्षकांक्षाभः ॥१४६॥
 शुद्धप्रेम दया सत्यं, क्षमा निर्लोभता तथा,
 संयमश्च दमोदान, मात्माऽऽनन्दोऽस्तिमुक्तये ॥१४७॥
 अविद्यामोहपृत्तीनां, क्षयेण स्वाऽऽत्मशुद्धना,
 आत्मनः पूर्णशुद्धिःसा, मुक्तिरेवसतामता ॥१४८॥
 विश्वेनसार्धमेकत्व, मात्मनो ब्रह्मसत्तथा ।
 भावयन् व्यापकोद्याऽऽत्मा, भवेद्वाद्यान्तरोविभुः १४९.
 सर्वविषयकामेच्छा, मन्तरा सर्वदेहिनाम्,
 सार्धं शुद्धात्मनःप्रीत्या, घर्तनंतत्तुमुक्तये ॥१५०॥
 रागद्वेषौघिना सर्व-, जीवैः सह घर्तनम्,
 भवेच्छुद्धोपयोगेन, मुक्तानां देहवर्तिनाम् ॥१५१॥
 प्रारब्धकर्मभोगेऽपि, साक्षीभूयप्रवर्तिनाम् ॥
 शुद्धोपयोगिनां मोहो, नोद्भवेत् कर्मका।रणाम् ॥१५२॥
 कर्मविपाकरोधार्थ, ज्ञानचैराग्यधीर्यतः
 कृतप्रयत्ननष्फल्यं, प्रारब्धं कर्म तन्मतम् ॥१५३॥

ननु मोक्षादतिरुमीऽस्मि, सर्वोपायेन नदयां न
 बन्धं निरुक्तं कर्म, ददाति स्वविपाकणाम् ॥१३१॥
 मानकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 वेदाग्नेः सुप्तं दूःखी, ज्ञानी नष्ट न मुक्तानि ॥१३२॥
 ज्ञानानन्देन जीवन्मनः, यत्कर्मोदये मति ।
 पुनः कर्म न यत्नात्, शुद्धाऽऽत्ममायादृशकः ॥१३३॥
 तन्मति मरणे, ज्ञानी, समभावेन वर्तयन् ।
 ज्ञानात् नष्टममुक्तानां, दान्तरजीवनेवहेत् ॥१३४॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१३५॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१३६॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१३७॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१३८॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१३९॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४०॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४१॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४२॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४३॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४४॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४५॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४६॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४७॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४८॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१४९॥
 पानिकमेविशक्तोऽशुभोवाप्यशुभोभवेत्
 मरणेऽपि केवलज्ञानी, जीवन्मुक्तो भवेत्जनः ॥१५०॥

शुद्धाऽऽत्मैवमहादेवः कर्मसृष्टिविनाशनात्
आत्मैवाऽस्तिमहाद्रो, मोहशत्रुविनाशनात्, ॥१६६॥

रागद्वेषहरादात्मा, हरः क्षायिकलब्धिमान्ः
दुष्टमोहोद्धतोयेन, सआत्माहरिरुच्यते ॥१६७॥

आत्मैवशंकरः प्रोक्तः शुद्धशक्तिस्तुषार्यतीः
आत्माऽऽनन्दोदृष्टो ज्ञेयः स्वयंभुर्भगवान् हरः ॥१६८॥

आत्मैवश्रीहरिर्षोडश्यो, राधातुशुद्धचेतना ॥
रामआत्मैवसीताऽस्ति, शुद्धवृत्तश्चिदात्मिका ॥१६९॥

अह्माखुदाऽस्ति सद्ग्रह्य, निराकारं निरञ्जनम्
करीमूरहीमचिदानन्द-वीर्याऽऽत्मा सर्वशाक्तमान् १७०

आत्मनः शक्तयः सर्वा, एवदेव्यः सदान्तराः
पायतः प्रकृतेर्देव्यो, सन्त्यौदयिकशक्तितः ॥१७१॥

रजोगुणसमष्ट्याऽस्ति, पाण्ड्यत्वांऽग्निनागणः
पाण्डोद्दरोऽस्तिजीवानां, संघस्तमःसमष्टितः ॥१७२॥

सर्वसान्त्विकजीवानां, संघो विष्णुर्हिपायनः
सर्वविश्वस्थजीवानां, त्रिदेवत्वंहिकल्पनात् ॥१७३॥

शैवा शुद्धमिति प्राहुः । शयं शैवाश्च येषणाः
हरिं प्राहुः स्तथाराम, मात्मानं । भग्नलक्षणः ॥१७४॥

आत्मना जायते देवः यस्यदुर्लभनामपर्ययः
अन्यःकोऽपि न जानाति, स्वाऽऽत्मानमन्तरा प्रभुम् १७५

सत्याऽऽत्मनिजगत्सर्व, भासते नान्यथा कदा
यज्ज्ञानं तत्रिजाऽऽत्मैव, ज्ञानाऽऽत्माभाषितः श्रुते

दर्शनज्ञानचारित्र-मनन्तशक्तिसंयुतम्
देहस्थं नित्यमाऽऽत्मानं, मूढा जानन्ति नो स्वयम् ॥१७७॥

तद्भोगावलिकर्माऽस्ति, सर्वोपायैर्न नश्यति
 यद्दं निकाञ्चनं कर्म, ददाति स्वविपाकनाम् ॥१३॥
 प्राप्तकर्मविपाकोयः शुभोवाप्यशुभोभवेत्
 वेदयन्तं सुखं दुःखं, जानी तत्र न मुह्यति ॥१४॥
 ज्ञानानन्देनजीवन्सन्, यत्कर्मोदये सति ।
 पुनः कर्म न पश्नाति, शुद्धाऽऽत्मसाम्यदर्शकः ॥१५॥
 जन्मनि मरणे जानी, समभावेन वर्तयन् ।
 ज्ञानाऽऽनन्दसमुद्भासा, दान्तरजीवनयहेत् ॥१६॥
 पातिकर्मविनाशेन, याऽघातिकर्मवेदयन्,
 योगी केवलज्ञानी, जीयःमुक्तो भवोजनः ॥१७॥
 अधानिकर्मसंभुज्ज, कृत्स्नकर्मक्षयात् प्रभुः
 मिश्रयुक्तो भवेन्मुक्तः शुद्धोऽरूपीनिरञ्जनः ॥१८॥
 पूर्णोऽगारमगदेशाऽऽत्मा, पूर्णज्ञानप्रकाशवान्,
 पूर्णानन्दमयोनित्यः सोऽहंध्येयो मुहुर्मुहुः ॥१९॥
 अर्नवर्षाणि आत्माऽहं, मनन्तज्ज्योतिषः प्रभुः
 देहस्थाऽपिनदेहोऽहं, यत्तिरन्तःप्रकाशकः ॥२०॥
 सर्वत्रमात्मुपगृह्याः आत्माऽऽधारमजीयकाः
 प्रौढ्यात्पाददगरीरूप, आत्माऽहं द्रव्यमर्गवः ॥२१॥
 पथीयः मदमर्गः सर्वविश्वमयोनित्यः
 आत्माऽस्मिन्मन्त्रार्थका, यत्तिममस्मिन्मन्त्रमगम ॥२२॥
 देवार्तिविश्वजीवानां, तेषां चैरादप्रभुमहान् ॥
 यद्दृष्ट्यात्मकशोकस्य, जगन्मन्त्रममस्मिन् ॥२३॥
 आत्मैवास्मिन्महाप्रसा, वैश्वज्ञाननः स्वयम् ।
 आत्मैवास्मिन्महाविष्णुः शुद्धास्मिन्मन्त्रमगमः ॥२४॥

शुद्धाऽऽत्मैवमहादेवः कर्मसृष्टिचिनाशनात्
 आत्मैवाऽस्तिमहाद्रो, मोहशत्रुचिनाशनात्, ॥१६६॥
 रागद्वेषहरादात्मा, हरः क्षायिकलब्धिमान्;
 दुष्टमोहोद्धतोयेन, सआत्माहरिरुच्यते ॥१६७॥
 आत्मैवशंकरः प्रोक्तः शुद्धशक्तिस्तुषार्वती;
 आत्माऽऽनन्दोष्टृषोज्ञेयः स्वयंभुर्भगवान् हरः ॥१६८॥
 आत्मैवश्रीहरिर्षोऽध्यो, राधातुशुद्धचेनना ॥
 रामआत्मैवसीताऽस्ति, शुद्धशक्तिश्चिदात्मिका ॥१६९॥
 अष्टाखुदाऽस्ति सद्ब्रह्म, निराकारं निरञ्जनम्
 करीमूरहोमृचिदानन्द-वीर्याऽऽत्मासर्वशाक्तमान् १७०
 . आत्मनः शक्तयः सर्वा, एवदेव्यः सदान्तराः
 यावतः प्रकृतेर्देव्यो, सन्त्यौदयिकशक्तितः ॥१७१॥
 रजोगुणसमष्ट्याऽस्ति, यावद्व्याऽग्निनांगणः
 पाणोहरोऽस्तिजोवानां, संघस्तमःसमष्टितः ॥१७२॥
 सर्वसात्त्विकजीवानां, संघो विष्णुर्हिषावतः
 सर्वविश्वस्थजीवानां, त्रिदेवत्वंहिकल्पनात् ॥१७३॥
 मौढ्या युद्धमिति प्राहुः १शयं शैयाभ्यर्चयन्वाः
 हरिं प्राहु स्तधाराम, मात्मानं १भग्नलक्षणः ॥१७४॥
 आत्मना ज्ञायते देवः एतद्दृश्यनामपर्ययः
 अन्यःकोऽपि न जानाति, स्याऽऽत्मानमन्तरा प्रभुम् १७५
 सत्याऽऽत्मनि जगत्सर्वं, भासते नान्यथा कदा
 यज्ज्ञानं न द्विजाऽऽत्मैव, ज्ञानाऽऽत्माभाषितः श्रुते
 दर्शनज्ञानधारित्र-भनन्तशक्तिसंयुतम्
 देहस्थं नित्यमाऽऽत्मानं, मूढा जानन्ति नो स्वयम् ॥१७६॥

स्वाऽन्यप्रकाशकं ज्ञानं, प्रत्यक्षं वेद्यते हृदि ॥
 तद्विज्ञानमयः स्वाऽऽत्मा, स्वेनाऽनुभूयते स्वयम् ॥१७॥
 नयभङ्गप्रमाणैश्च, यदाऽऽत्मा ज्ञायते हृदि ।
 तदाप्रकाशते ज्ञानं, सम्यच्छूडानपूर्वकम् ॥१७॥
 सर्वधर्मादशास्त्राणां, नयैः सापेक्षवेदिनाम्
 सम्यग्दृष्टिमनुष्याणां, ज्ञानं सम्यक्तया भवेद् ॥१८॥
 सम्यग्दृष्टिजुषां सर्वं, - मिथ्याशास्त्रमपि स्वतः
 सम्यग्ज्ञानतया भाति, सम्यग्दृष्टप्रतापतः ॥१८॥
 मिथ्यादृष्टिजुषां सम्य-च्छास्त्रं तर्ह्यपमोहतः
 मिथ्यारूपतया भाति, मिथ्यादृष्टप्रतापतः ॥१८॥
 देहादियामनां मिथ्या, शास्त्रादिमोह्यामनाम्
 त्यजन्ति ज्ञानिनश्चैव, दर्शनमोह्यासनाम् ॥१८॥
 सात्त्विकज्ञानचारित्र-गुणैश्च आत्मसद्गुणाः
 मित्रा आत्मविज्ञदृष्ट्यर्थ-हेतुभूता धर्मिणाम् ॥१८॥
 ज्ञानदर्शनचारित्र-वीर्याणां आत्मसद्गुणाः
 भक्तिदानदयायागैः, ज्ञातव्याः सात्त्विका गुणाः ॥१८॥
 सात्त्विकाचारधर्मेषु, सात्त्विकसद्गुणैरपि
 आत्मवृद्धिर्न संदृश्यात्, ज्ञानी शृङ्गोपयोगवान् ॥१८॥
 मत्स्वरजसमांशुत्वा, मित्र आत्माऽस्त्वियस्मिन्
 ज्ञानैवमाऽऽत्मनः शृद्धिः, कृतेऽस्मि गुणयोगिनः ॥१८॥
 मोक्षार्थं गुह्यनिश्चये, कृत्याश्रयोपयोगिनः
 स्वाऽपकाङ्क्षं त्यजेत्, नेत्युमुक्ताः स्वभावतः ॥१८॥
 स्वाऽऽत्मायत्नं मनः कृत्या, शृद्धाऽऽत्मानं स्मर स्वयम्
 आत्मन्येव स्थिरावय, शृद्धयश्च भविष्यति ॥१८॥

सतां महं तु मा मुञ्च, व्यक्तशुद्धोपयोगिनाम्;
 सतां मद्भात् प्रभुर्व्यक्तो दीपादीपो भवेद्यथा ॥१९०॥
 एषांक्षणं भवेत् प्रीत्या, यदा चेत् साधुसङ्गतिः
 अनन्तभयपापानि, नश्यन्ति ब्रह्मयोधतः ॥१९१॥
 सतांमङ्गः सदाकार्यः सन्तःसेव्या विवेकतः
 सेवाकार्या सतांप्रीत्या, तेभ्य आत्मा प्रकाशते ॥१९२॥
 माधवो षट्पथा सन्ति, नानाचारविचारिणः
 तेषां मङ्गो विवेकेन, कर्तव्य आत्मशुद्धये ॥१९३॥
 सुखंभोगेषु नो ।कश्चिद्, स्वाऽऽत्माऽस्ति सुखसागरः
 स्वाऽऽत्मन्येवस्थिरीभूय, सुखास्वादं करिष्यसि ॥१९४॥
 सर्वदर्शनशास्त्रेभ्यः सत्यं गृहाण बुद्धितः
 गृहाण सत्यं धर्मेभ्यो, निन्दां माकुरु धर्मिणाम् ॥१९५॥
 आत्मोपयोगतो जीव !! माजीव !!! मोहवृत्तिः
 सुखाद्यर्थं जडेषु त्वं, प्रागत्याज्यमर्तिं त्यज ॥१९६॥
 जीवनं स्वाऽऽत्मभावेन, मृत्युर्हि मोहभायतः
 मोहमृत्युं परित्यज्य, नित्यं जीव निजाऽऽत्मनि ॥१९७॥
 मोहभ्रान्त्या चिदाऽऽत्मानं, स्वाऽऽत्मानं नैव विस्मर !!!
 स्वयंस्वाऽऽत्मनि विज्ञाय, स्वस्यस्मर्ता स्वयंभय ॥१९८॥
 शुद्धोपयोगतो जाग्रन्, भव त्वं हि प्रतिक्षणम्,
 ज्ञाते सर्वजदेकिंस्या, दात्मानं विद्धि बुद्धितः ॥१९९॥
 प्रागत्याज्यमनोवृत्ति, याचन्मोहान् प्रवर्तते;
 तावदाऽऽत्मनि चाञ्चल्यं, पूर्णस्थिरं न जायते ॥२००॥
 प्रागत्याज्यप्रवृत्तिस्तु, यदाप्रारब्धकर्मतः
 स्यात्तदास्याऽऽत्मनोमुक्ति, जीवन्मुक्तमहात्मनाम् ॥२०१॥

स्वाऽन्यप्रकाशकं ज्ञानं, प्रत्यक्षं नैव ते हृदि ॥
 तद्विज्ञानमयः स्याऽऽत्मा, स्येनाऽनुपूयने स्यात्मा ॥१७
 नयभङ्गप्रमाणैश्च, यदाऽऽत्मा जायते शब्द ।
 तदाप्रकाशते ज्ञानं, सम्यग्ज्ञानपर्ययम् ॥१८
 सर्वेषामादशास्त्राणां, नयः सापेक्षयं दिनाम्
 सम्यग्दृष्टिमतुष्याणां, ज्ञानं सम्यक्तया भवेत् ॥१९
 सम्यग्दृष्टिजुषां सर्वे, मिथ्याशास्त्रमपिम्यतः
 सम्यग्ज्ञानतया भानि, सम्यग्दृष्टप्रतापतः ॥२०
 मिथ्यादृष्टिजुषां सम्य-च्छास्त्रं तर्कापमोहतः
 मिथ्यारूपतया भानि, मिथ्यादृष्टप्रतापतः ॥२१
 देहादिबामनां मिथ्या, शास्त्रादिमोहवामनाम्
 त्यजन्ति ज्ञानिनश्च, दर्शनमोहवामनाम् ॥२२
 सात्त्विकज्ञानचारित्र-गुणैश्च आत्मसद्गुणाः
 भिन्ना आत्मविशुद्ध्यर्थ-हेतुभूताश्च धर्मिणाम् ॥२३
 ज्ञानदर्शनचारित्र-वीर्यांश्च आत्मसद्गुणाः
 भक्तिदानदयाद्याये, ज्ञातव्याः सात्त्विका गुणाः ॥२४
 सात्त्विकाचारधर्मेषु, सात्त्विकसद्गुणेष्वपि
 आत्मबुद्धिर्न संदध्यात्, ज्ञानी शुद्धोपयोगवान् ॥२५
 सत्त्वरजस्तमोवृत्त्या, भिन्न आत्माऽस्ति वस्तुतः
 ज्ञात्वैवमाऽऽत्मनः शुद्धिं, कुर्वन्ति लुपयोगिनः ॥२६
 गीतार्थगुरुनिश्चाये, कृत्वा ब्रह्मोपयोगिनः
 स्वाधकारेण वर्तन्ते, ते स्युर्मुक्ताः स्वभावतः ॥२७
 स्वाऽऽत्मायत्तं मनः कृत्वा, शुद्धाऽऽत्मानं स्मर स्वयम्
 आत्मन्येव स्थिरीभूय, शुद्धब्रह्म भविष्यसि ॥२८॥

- ✓सतां सङ्गं तु मा मुञ्च, व्यक्तशुद्धोपयोगिनाम्;
 सतां सङ्गात् प्रभुर्व्यक्तो दीपादीपो भवेद्यथा ॥१९०॥
- एकंक्षणं भवेत् प्रीत्या, यदा चेत् साधुसङ्गतिः
 अनन्तभवपापानि, नश्यन्ति ब्रह्मपोधतः ॥१९१॥
- सतांसङ्गः सदाकार्यः सन्तःसेव्या विवेकतः
 सेवाकार्या सतांप्रीत्या, तेभ्य आत्मा प्रकाशते ॥१९२॥
- साधवो बहुधा सन्ति, नानाचारविचारिणः
 तेषां सङ्गो विवेकेन, कर्तव्य आत्मशुद्धये ॥१९३॥
- सुखंभोगेषु नो ।कश्चित्, स्वाऽऽत्माऽस्ति सुखसागरः
 स्वाऽऽत्मन्येवस्थिरीभूय, सुखात्वादं करिष्यसि ॥१९४॥
- ✓सर्वदर्शनशास्त्रेभ्यः सत्यं गृहाण युद्धितः
 गृहाण सत्यं धर्मंभ्यो, निन्दां माक्कुर धर्मिणाम् ॥१९५॥
- आत्मोपयोगतोजीव !! माजीव !!! मोहवृत्तिः
 सुखाद्यर्थं जहेषु त्वं, ग्राह्यत्याज्यमर्तिं त्यज ॥१९६॥
- जीवनं स्वाऽऽत्मभावेन, मृत्युर्हि मोहभाषतः
 मोहमृत्युं परित्यज्य, नित्यं जीय निजाऽऽत्मनि ॥१९७॥
- मोहध्वान्त्या पिदाऽऽत्मानं, स्वाऽऽत्मानं नैव विस्मर !!!
 स्वयंस्वाऽऽत्मनि विज्ञाय, स्वस्यस्मतां स्वयंभव ॥१९८॥
- शुद्धोपयोगतोजाग्रन्, भव त्वं हि प्रतिक्षणम्,
 ज्ञातेसर्वजहेकिंस्या, दात्मानंविद्धि युद्धितः ॥१९९॥
- ग्राह्यत्याज्यमनोवृत्ति, यायन्मोहात् प्रवर्तते;
 तावदाऽऽत्मनिचाञ्चत्यं, पूर्णर्थयं न जायते ॥२००॥
- ग्राह्यत्याज्यप्रवृत्तिस्तु, यदाप्रारब्धकर्मतः
 स्यात्तदास्वाऽऽत्मनोमुक्ति, जीवन्मुक्तमहात्मनाम् ॥२०१॥

प्रारब्धादन्तरामोहं, ज्ञाताऽज्ञाताप्रवृत्तयः
 सुखंदुःखं च जायेत, योग्यकर्मव्यवस्थितिः ॥२०२॥
 समीभूय प्रवर्तस्व, प्रारब्धसर्वकर्मसुः
 शुद्धोपयोगतः साक्षी, भूय कर्म समाचर ॥२०३॥
 कोटिकोटिमहोपायं, भोगात् सुखं न लप्स्यसेः
 आत्मन्येवसुखं पूर्णं, ज्ञात्वा तत्रस्थिरो भव ॥२०४॥
 क्षायोपशमिकप्रज्ञा-ध्यानचारित्र्ययोगतः
 अनुभूते परब्रह्म-ज्ञानानन्दं मयामयि ॥२०५॥
 निजाऽऽत्मैव परब्रह्म, विज्ञाय स्वाऽऽत्मसंस्थितः
 शुद्धोपयोगतः सत्यां, भावय ब्रह्मभावनाम् ॥२०६॥
 स्थिरदीपकवद्ध्यान, मात्मनः स्याद्यदातदाः
 आत्माप्रकाशते साक्षात्-स्वस्मिन्स्वानुभवः स्वनः
 पावनः कर्मकुर्यन्म, साऽऽत्मानं हृदि चिन्तय;
 स्वपंस्यस्मिन्परीणामी, भव शुद्धाऽऽत्मभावतः ॥२०७॥
 बाधरूपेषुर्नयाऽस्ति, किञ्चिदपिनिजाऽऽत्मनः
 अतोपाद्येषुर्नो कुर्या, मत्तद्वृत्तितु मोहतः ॥२०८॥
 जहपदार्थविज्ञाने, कृत्याभ्याऽऽत्मोपयोगिनीम्,
 प्रवृत्तिमाश्रय न्ये ता, मात्मप्रगतिहेतवे ॥ २१० ॥
 प्रणिपन्थां न सर्वत्र, सर्वकर्मसु धर्मिणाम्;
 प्रवृत्तिपुनिषेधेषु, निषेध्याः माधयः मदा ॥ २११ ॥
 शुद्धोपयोगतः मन्त्रो, मुक्ता धार्मिकधन्यतः
 तथाऽपिधन्यनाशारं, वर्तन्ते नेयशान्ता ॥ २१२ ॥
 ब्रह्माचारं नैव नैव, नो गुणानां निजाऽऽत्मनः
 वंद्यव्रतश्रियार्थस्तु, भिन्ना आत्मगुणाः सदा ॥२१३॥

एकान्तेन निमित्तत्वं, नैव वेपक्रियादिषु,
 आत्मनः शुद्धयेज्ञेया, धैकान्तात्सारिचकागुणाः ॥२१४॥
 सर्वनिमित्तहेतूनां, निमित्तत्वमपेक्षया,
 सम्यग्दशाभवत्येव, द्रव्यं भावस्यकारणम् ॥ १५॥
 शुद्धोपयोगिनां नृणां, सर्वनिमित्तहेतवः
 ग्रायास्त्याज्याश्च सापेक्षो-, पयोगत्वविवेकनः ॥२१६॥
 ग्रायास्तेऽपि च हेयाः स्युर्हेयाः स्युर्ग्रायरूपिणः
 देशकालदशार्थश्च, निमित्तानां च हेतुता ॥२१७॥
 अतः स्याद्वादसोपेन, धर्मकर्मप्रवृत्तिषु ।
 शुद्धोपयोगिनो लोका, वर्तन्ते च यथातथम् ॥२१८॥
 शुद्धप्रेमदयादान-भक्तिरोवाप्रवृत्तिभिः
 सारिचकः सद्गुणस्सन्तो, वर्तन्ते च यथातथम् ॥२१९॥
 असंख्यातनिमित्तानां, हेतुता स्योपयोगिनाम्;
 एकैकयोगिनोजीया, अनन्ता मुक्तिसंश्रिताः ॥२२०॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, विश्वमाऽऽत्मविशुद्धये;
 आस्रवाअपिमुत्पर्थ, परिणमन्तिभायतः ॥२२१॥
 उत्तरात्तरहेतूनां, हेयोपादेयताभवेत्;
 नृणां नानाप्रभेदत्वं, हेतूनांचपरस्परम् ॥२२२॥
 शुद्धोपयोगिनां यत्तद्, कर्तुमुज्येन चा न तद्,
 अयोग्यं यद्ययोग्यं तद्, जानन्ति ते विवेकनः ॥२२३॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, स्याऽन्योपकृतिहेतवे;
 स्वल्पदोषमहाधर्म-, हेतवेच यथातथम् ॥ २२४ ॥
 ज्ञानानन्दमयं पूर्णं, मात्मानं हृदि विन्त्य;
 स्वाभाविकविवेकस्तु, ततः संजायते स्वयम् ॥२२५॥

प्रारब्धादन्तरामोहं, शाताऽशाताप्रवृत्तयः
 सुखदुःखं च जायेत, योग्यकर्मव्यवस्थितिः ॥२०२॥
 समीभूय प्रवर्तस्य, प्रारब्धसर्वकर्मसुः
 शुद्धोपयोगतः साक्षी, भूय कर्म समाचर ॥२०३॥
 कोटिकोटिमहोपायं, भोगात् सुखं न लप्स्यसेः
 आत्मन्येवसुखंपूर्णं, ज्ञात्वा तत्रस्थिरो भव ॥२०४॥
 क्षायोपशमिकप्रज्ञा-ध्यानचारित्र्ययोगतः
 अनुभूते परब्रह्म-, ज्ञानानन्दं मयामयि ॥२०५॥
 निजाऽऽत्मैव परब्रह्म, विज्ञाय स्वाऽऽत्मसंस्थितः
 शुद्धोपयोगतः सत्यां, भावय ब्रह्मभायनाम् ॥२०६॥
 स्थिरदीपकवद्ध्यान, मात्मनः स्याददानदाः
 आत्माप्रकाशते माक्षात्-स्वस्मिन्स्वानुभवः स्वतः
 बाह्यतः कर्मशुच्येन्मस, शाऽऽत्मानं हृदि चिन्तय
 स्वयंस्वस्मिन्परीणामी, भव शुद्धाऽऽत्मभावतः ॥२०८॥
 बाह्यदृश्येपुनयाऽस्ति, किञ्चिदपिनिजाऽऽत्मनः
 अतोबाह्येपुनोऽकृषी, मत्तद्गृह्णितु मोहतः ॥२०९॥
 जडपदार्थविज्ञानं, गूढ्याग्याऽऽत्मोपयोगिनीम्,
 प्रवृत्तिमाचर त्यक्ता, मात्मप्रगतिहेतवे ॥ २१० ॥
 प्रतिबन्धो न मर्यत्र, मर्यकर्मसु धर्मिणाम्;
 प्रवृत्तिपुनरेवेतु, निबन्धाः साधयः मदा ॥ २११ ॥
 शुद्धोपयोगतः मन्त्रो, मुक्ता धार्मिकवर्णनः
 न्याऽपिबन्धनाचारं, वर्तन्ते मेषधानधा ॥ २१२ ॥
 प्रज्ञाचारं नैवर्ण्यं, नोगुणानां निजाऽऽत्मनः
 वैश्ववर्तकियायस्तु, विन्ना आत्मगुणाः मदा ॥२१३॥

एषान्तेन निमित्तत्वं, नैव वेपक्रियादिषु,
 आत्मनः शुद्धयेक्षेया, धैकान्तात्सात्त्विकागुणाः ॥२१४॥
 मयनिमित्तहेतूनां, निमित्तत्वमपेक्षया,
 सम्पद्दशाभवत्येव, द्रव्यं भावस्यकारणम् ॥ १५॥
 शुद्धोपयोगिनानृणां, मयनिमित्तहेतवः
 प्रायास्याज्याश्च मापेक्षो-, पयोगत्वविवेकनः ॥२१६॥
 प्रायास्तेऽपिचक्षेयाःस्युर्हेयाःस्युर्ग्राह्यरूपिणः
 देशकालदशार्थश्च, निमित्तानां च हेतुता ॥२१७॥
 अनःस्याद्वादसौधेन, धर्मधर्मप्रवृत्तिषु ।
 शुद्धोपयोगिनोलोका, वर्तन्ते च यथातथम् ॥२१८॥
 शुद्धमेमदयादान-भक्तिरोचाप्रवृत्तिभिः
 सात्त्विकः सद्गुणस्सन्तो, वर्तन्ते च यथातथम् ॥२१९॥
 अर्गल्यातनिमित्तानां, हेतुता स्योपयोगिनाम्;
 एककयोगनोजोया, अनन्ता मुक्तिसंश्रिताः ॥२२०॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, विश्वमाऽऽत्मविशुद्धये;
 आत्मयाअपिमुक्त्यर्थ, परिणमन्तिभावतः ॥२२१॥
 उत्तरोत्तरहेतूनां, हेयोपादेयताभवेत्;
 नृणां नानाप्रभेदत्वं, हेतूनांचपरस्परम् ॥२२२॥
 शुद्धोपयोगिनां यत्तद्, कर्तुयुज्येन वा न तद्,
 अयोग्यंयद्ययोग्यंतद्, जानन्ति ते विवेकनः ॥२२३॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, स्वाऽन्योपकृतिहेतवे;
 स्वल्पदोषमहाधर्म-, हेतवेचयथातथम् ॥ २२४ ॥
 ज्ञानानन्दमयंपूर्णं, मात्मानं तदिचिन्तय;
 स्वाभाविकविवेकस्तु, ततःसंजायते स्वयम् ॥२२५॥

प्रारब्धादन्तरामोहं, ज्ञानाऽज्ञानाप्रवृत्तयः
 मुमुक्षुः स च जायेत, योग्यकर्मव्यवस्थितिः ॥२०२॥
 समीभय प्रवर्तय, प्रारब्धमयंकर्ममुः
 शुद्धोपयोग्यः साक्षी, भय कर्म समाचर ॥२०३॥
 कोटिकोटिकोपायं, भोगात् सुखं न लप्स्यते
 आत्मयोगेनमुनेर्पूर्णं, ज्ञात्वा तत्रस्थितो भव ॥२०४॥
 क्षाणोपशमिकप्रज्ञा-ध्यानधारिप्रयोगः
 अनुभवे परमार्थ-ज्ञानानन्दं मयामयि ॥२०५॥
 विज्ञाऽऽत्मैव परब्रह्म, विज्ञाय स्याऽऽत्मसंश्रितः
 शुद्धोपयोग्यः साक्षी, भावय ब्रह्मभावनाम् ॥२०६॥
 भित्तुविज्ञात्परमार्थज्ञानं, मात्मनः स्याददानदाः
 मात्मसाक्षात्कारे साक्षात्-स्यमित्तमनुभवः स्यात्
 साक्षात् कर्मकृतं तत्, साऽऽत्मानं हृदि स्थितम्
 स्वयंस्वमित्तगरीणामो, भव ज्ञादाऽऽत्मभावनः ॥२०७॥
 साक्षात्पुनर्व्याप्तिः, किञ्चिदपिनिज्ञाऽऽत्मनः
 अतोवातोपुनोक्तयो, मनश्चक्षुः संश्रितः ॥२०८॥
 तद्वत्तत्त्वविज्ञाने, कृत्वास्याऽऽत्मोपयोगिनीम्
 स्वर्णिमाम् स्यात् सा, मात्मप्रतिनिवेष्टये ॥२०९॥
 स्वर्णिमाम् न सर्वत्र, सर्वत्रकर्मसु भविष्यात्
 स्वर्णिमाम्निवेष्टये, निवेष्ट्याः साधनः सदा ॥२१०॥
 शुद्धोपयोग्यः सन्तो, मुक्ता धार्मिकवर्णने
 स्यात्तत्त्वज्ञानाधारे, नेनेने मेवसाधनम् ॥२११॥
 कृत्वास्वयं नेवसा, नेवसाधनं विज्ञाऽऽत्मनः
 स्वर्णिमाम्निवेष्टये, विज्ञा सात्मसाधनम् ॥२१२॥

एवान्तेन निमित्तत्वं, नैव चेपक्रियादिषु,
 आत्मनः शुद्धयेक्षेया, धैकान्तात्सान्त्विकागुणाः ॥२१४॥
 सर्वनिमित्तहेतूनां, निमित्तत्वमपेक्षया,
 सम्यग्दशाभयत्येव, द्रव्यं भावस्यकारणम् ॥ १५॥
 शुद्धोपयोगिनां नृणां, सर्वनिमित्तहेतवः
 प्राणास्त्याज्याश्च सापेक्षो-, पयोगत्यविवेकनः ॥२१६॥
 प्राणास्तेऽपि च हेयाः स्युर्हेयाः स्युर्ग्राह्यरूपिणः
 देशकालदशार्थश्च, निमित्तानां च हेतुता ॥२१७॥
 अनःस्याद्वादपोधेन, धर्मकर्मप्रवृत्तिषु ।
 शुद्धोपयोगिनोलोका, वर्तन्ते च यथातथम् ॥२१८॥
 शुद्धप्रेमदयादान-भक्तिरोवाप्रवृत्तिभिः
 सारिर्यकः सद्गुणस्सन्तो, वर्तन्ते च यथातथम् ॥२१९॥
 असंख्यातनिमित्तानां, हेतुता स्वोपयोगिनाम्;
 एकैकयोगनोजीवा, अनन्ता मुक्तिसंश्रिताः ॥२२०॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, विश्वमाऽऽत्मविशुद्धये;
 आत्मवाअपिमुक्त्यर्थ, परिणमन्तिभावतः ॥२२१॥
 उत्तरोत्तरहेतूनां, हेयोपादेयताभवेत्;
 नृणां नानाप्रभेदत्वं, हेतूनांचपरस्परम् ॥२२२॥
 शुद्धोपयोगिनां यत्तद्, कर्तुंयुज्येन वा न तद्,
 अयोग्यंयत्तयोग्यंनद्, जानन्ति ते विवेकनः ॥२२३॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, स्वाऽन्योपकृतिहेतवे;
 स्वल्पदोषमहाधर्म-, हेतवेचयथातथम् ॥ २२४ ॥
 ज्ञानानन्दमयंपूर्णं, मात्मानं हृदिचिन्तय;
 स्वाभाविकविवेकस्तु, तनःसंजायते स्वयम् ॥२२५॥

भावनायाः प्रवाहस्य, मन्तव्याय न माऽऽत्मनः
 प्रादुर्भवति नूनं नद्, पूर्णमैश्वर्यं कारकम् ॥ २२६ ॥
 औपशमिकभावेन, क्षायोपशमिकन्यतः
 क्षायिकभावसंजन्या, ज्ञानाद्या आत्मनो गुणाः ॥ २२७ ॥
 क्षायोपशमिकत्वेन, सात्त्विकाद्याऽऽत्मसद्गुणाः
 प्रादुर्भवन्ति गीतार्था, जानन्ति सूत्रयोधतः ॥ २२८ ॥
 क्षयोपशमभावीय-, ज्ञानानन्दादिसद्गुणाः
 आत्मन्येव समुद्भूता, अनुभूताश्च सात्त्विकाः ॥ २२९ ॥
 क्षयोपशमभावस्य, स्थिरत्वं न सदा भवेत्;
 क्षायिकभावमासाद्य, स्थिरा आत्मगुणाः सदा ॥ २३० ॥
 मया क्षायिकभावेन, प्राप्ता नो स्वाऽऽत्मसद्गुणाः
 अनुभवोऽद्यपर्यन्त, मेवं शास्त्रादितस्तथा ॥ २३१ ॥
 तथाऽपि स्वाऽऽत्मशुद्ध्यर्थ, क्षयोपशमभावतः
 ज्ञानसंयमयोगाना, अभ्यासः क्रियतेऽधुना ॥ २३२ ॥
 शुद्धाऽऽत्मरमणाऽभ्यासाज्ज्ञानध्यानोपयोगतः
 क्षायिककेवलज्ञानं, प्राप्स्येऽहं भाविजन्मनि ॥ २३३ ॥
 क्षयोपशमजन्या ये, गुणास्ते क्षायिकान्प्रति;
 आन्तराहेतवो नूनं, वीर्योत्साहप्रवाहतः ॥ २३४ ॥
 क्षयोपशमभावेन, स्युर्ये निमित्तहेतवः
 आलम्ब्या हेतवस्तेभ्यो जायन्ते स्वाऽऽत्मसद्गुणाः २३५ ॥
 शुद्धाऽऽत्मजीवनं लक्ष्यं, कृत्वा जीवन्ति पुद्गलैः
 आत्मजीवनलाभार्थं, जीवन्ति ते वपुःस्थिताः ॥ २३६ ॥
 शुद्धाऽऽत्मजीवनं लक्ष्यं, नास्तियेषां हृदि स्फुटम् ॥
 जीवन्तोऽपि न जीवन्ति, पुद्गलज्ञानमन्तरा ॥ २३७ ॥

जीवन्तोऽपिमृतास्तेस्यु, ध्रुवजीवनमन्तरा;
 शुद्धाऽऽत्मप्रेमयोधार्थः प्राणनाशोऽपिजीविनः ॥ २३८ ॥
 संकीर्णदृष्टिमन्तोये, देशकालाद्युपाधिभिः
 परब्रह्म न संयान्ति, जडव्यामोहधारकाः ॥ २३९ ॥
 मत्तद्व्युद्धिद्विनासन्तो, मत्तद्भायोपचारिणः
 व्यवहारात्प्रवर्तन्ते, यथायोग्यस्यकर्मसु ॥ २४० ॥
 कषायाणांनिमित्तेभ्यो, तेषांमोहोनजायते ॥
 तेषांमोहनिमित्तानां, संगेऽपिनैवदोषता ॥ २४१ ॥
 मोहनिमित्तसंस्थोऽपि, निर्मोहीशोपयोगिनः
 ईदृज्जानी भवेन्मुक्तो भोग्यविभोगवर्जितः ॥ २४२ ॥
 स्थूलभद्रादिकल्पाना, माऽऽत्मशुद्धोपयोगिनाम्;
 सर्वदासर्वथाब्रह्म, पूर्णं हृदि प्रकाशते ॥ २४३ ॥
 कामरसो न भोगेषु, यस्य ब्रह्मरसोद्भवः
 कामोत्पादकमहोऽपि, तस्यनिष्कामकारणम् ॥ २४४ ॥
 अनुभूय निजाऽऽत्मानं, पूर्णानन्दमयं प्रभुम् ।
 पहिरन्तश्च सर्वत्र, पूर्णानन्दमयोभय ॥ २४५ ॥
 शब्दरूपरसस्पर्श-गन्धेषु साम्यभावनः
 प्रारब्धेन प्रवृत्तिः स्यात्तदाब्रह्मरसोद्भवः ॥ २४६ ॥
 क्षयोपशमभावेतु, स्याऽऽत्मानन्दः प्रजायते;
 वेदनीयविषायेन, सुखं दुःखं च वर्तते ॥ २४७ ॥
 केवलिनो सुखं दुःखं, वेदनीयविषाकनः
 पूर्णानन्देनमुत्पन्ने, सनिर्दोषिजायते ॥ २४८ ॥
 क्षयोपशमभायोप-ज्ञानभगानोपयोगिनः
 आत्मानन्दमथादुःखं, सुखं च वेदते मया ॥ २४९ ॥

ज्ञानाऽज्ञानोदयान्तरमे, दुःखेणाऽऽत्मोपगमोदितान् ।
 आत्मानन्दरमाप्ताद्, तेन म्यानुभवोददि ॥२३०॥
 ज्ञानोदयेसमुत्पन्ने, गुणेणाऽऽत्मोपगमोदितान् ;
 यादगुणे न रगःस्माद्, प्रज्ञानन्दस्यभोगतः ॥२३१॥
 पूर्णप्रज्ञानिमग्नोऽस्मि, तृणैरप्यस्मत्प्रसक्तः
 पुद्गलैःपुद्गलान्मृत्ति, रान्निम्नाऽऽत्मानिजाऽऽत्मना ॥२३२॥
 आत्मनः सत्यवृत्तिस्तु, म्याऽऽत्मानन्देन जायते;
 आत्मानन्दरसायाप्तेः पुद्गलेच्छा विनश्यति ॥२३३॥
 क्षणेष्वमभायीय- , ज्ञानगारिष्यभोगतः
 आत्मन्येव सुखाभोगिः स्वर्गम्येनाऽनुत्पन्ने ॥२३४॥
 क्षणिकं हृदि विजाय, मर्त्यैष्यगिकं सुखम् ;
 आत्मानन्दस्यभोगार्थं, मात्मन्येव स्थिरोभव ॥२३५॥
 अनन्तगुणपर्याय, शक्तिरूपं सनातनम् ;
 देहस्थं तं विजानीया, देहाध्यामं भृशं त्यज ॥२३६॥
 मा मुच जडभोगेषु, किञ्चिदाऽपि ततः सुखम् ;
 न स्यात्परन्तु दुःखानां, प्राप्तिः पश्चात्समुद्भवेत् ॥२३७॥
 भोगाद् रोगादिदुःखानां, पारम्पर्यं प्रजायते;
 भोगे रोगभयोत्पादो, देहनाशोऽल्पसौख्यता ॥२३८॥
 जायते च महादुःखं, विश्रान्तिरपि नोद्भवेत्
 भोगजन्यसुखं दुःखं, मेवजानीहि, निश्चयात् ॥२३९॥
 मुक्ता अनादिनो भोगाः प्रत्युत दुःखदाः सदा ।
 ज्ञात्वैवंकामभोगास्त्वं, त्यजाऽऽत्मसुखनिश्चयात् ॥२४०॥
 जन्ममृत्युजरादु खं, व्याधिदुःखं पुन भृशम् ;
 आधिजं सर्वं सम्बन्ध-जन्यं दुःखमुपाधिकम् ॥ २४१ ॥

स्तिशर्मच पुत्रार्थं, लक्ष्मीदारादिभिर्न चः
 गोविद्यादिभिर्नास्ति, किञ्चिन्न पादवस्तुभिः ॥२६२॥
 जनेन सुखेनाऽस्ति, प्रयुत दुःखकृद् भवेत्ः
 पैषाणाययोगेन, ब्रह्माराधनतः सुखम् ॥ २६३ ॥
 ज्ञां पादमौग्यार्थं, सर्वत्र चक्रयतिनाम्ः
 लिता सत्यशान्तिर्नो, सत्यशान्तिर्निजाऽऽत्मनि ॥२६४॥
 त्रिकस्य शर्माज्ञा, सागरोऽस्ति भयङ्करः
 पारंकोऽपि न प्राप्तः पारं यास्यमि नो ध्रुवम् ॥२६५॥
 नन्दासये यद्यत्, कल्प्यते तत्तु दुःखकृत्ः
 यतेऽनुभवं प्राप्य, नत्रकिं परिसुखमि ॥ २६६ ॥
 तःसन्मानकीर्त्यर्थं, नामरूपप्रमोहनः
 न यत्तन्न ज्ञान्तर्यं, म्यान्प्रत्युतच दुःखकृत् ॥२६७॥
 छानन्दाय यद्यद्य, प्रियते तत्तु दुःखकृत्ः
 यते मोहिनां नृणां, नच ब्रह्मसुख्यपिणाम्ः ॥२६८॥
 टिकोटिमहोपायं, नित्यानन्दो न पाशतः
 त्मन्येच सुखं मर्त्यं, बाधे त्वं मा परिभ्रम ॥२६९॥
 दया न सुखं मर्त्यं, नच शान्तिरविद्ययाः
 द्वेभ्यो न सुखं शान्ति, विवादाद्य न जायते ॥२७०॥
 स्वरजस्तमोजन्यं, सुखं तु नैव तात्त्विकम्ः
 त्थादिप्रकृतेभिन्न, मात्मसुखं प्रवेदय ॥ २७१ ॥
 भाऽऽनुभवनोद्युति-लयेनैव प्रकाश्यतेः
 त्रिकल्पं सुखं मर्त्य, मात्मनःस्वनुभूयते ॥ २७२ ॥
 न्नयंदिक्ष सर्वत्र, सुखमाऽऽत्मोपयोगिनाम्ः
 र्वथा सर्वदा नित्य, मस्ति भोगासिमन्तरा ॥२७३॥

[illegible]

नान्निशर्मय पुत्रार्थं, लंघनोदारादिभिर्न च;
 यशोविद्यादिभिर्नास्ति, किञ्चिन्न पापवस्तुभिः ॥२६२॥
 मधुनेन सुखेनाऽस्ति, प्रयुत दुःखकृद् भवेत्;
 मनोवाणाययोगेन, ब्रह्माराधनतः सुखम् ॥ २६३ ॥
 भक्त्यां पापमोक्षार्थं, सर्वत्र यत्प्रवर्तिनाम्;
 मिलिता मत्प्रशान्तिर्नो, मत्प्रशान्तिर्निजाऽऽत्मनि ॥२६४॥
 येषधिकस्य शर्माणां, सागरांऽस्ति भयङ्करः
 तत्पारंकोऽपि न प्राप्तः पारं यास्यमि नो ध्रुवम् ॥२६५॥
 जटानन्दास्ये यद्यत्, कल्प्यते मत्तु दुःखकृत्;
 जायतेऽनुभवं प्राप्य, तत्रापि परिमुषमि ॥ २६६ ॥
 यशःमन्त्रानकीर्त्यर्थं, नामरूपप्रमोहनः
 कृत्तं यत्तन्न शान्त्यर्थं, म्यात्प्रयुतच दुःखकृत् ॥२६७॥
 पाप्मानन्दाय यद्यद्य, क्रियते मत्तु दुःखकृत्;
 जायते मोहिनां नृणां, नच ब्रह्मसुखपिणाम् ॥२६८॥
 कोटिकोटिमहोपायं, नित्यानन्दो न पायतः
 आत्मन्येव सुखं मत्प्र, पाप्मे त्वं मा परिभ्रम ॥२६९॥
 विद्यया न सुखं मत्प्र, नच शान्तिरविद्यया;
 शान्तेभ्यो न सुखं शान्ति, विद्यादाय न जायते ॥२७०॥
 मत्स्वरजस्तमोजन्यं, सुखं तु नैव तात्त्विकम्;
 मत्त्वादिप्रकृतेर्भिन्न, मात्मसुखं प्रवेदय ॥ २७१ ॥
 शुभाऽशुभनानावृत्ति-लयेनैव प्रकाश्यते;
 निर्विकल्पं सुखं मत्प्र, मात्मनःस्वनुभूयते ॥ २७२ ॥
 अन्तर्यामिश्च सर्वत्र, सुखमाऽऽत्मोपयोगिनाम्;
 सर्वथा सर्वदा नित्य, मस्ति भोगाक्षिमन्तरा ॥२७३॥

शानाऽशानोदयाच्छर्म, दुःखं चाऽऽत्मोपयोगिनाम् ।
 आत्मानन्दरसास्वाद, श्रेयं स्वानुभवोददि ॥२५०॥
 शानोदयेसमुत्पन्ने, सुरो चाऽऽत्मोपयोगिनाम्ः
 वायसुगे न रागः स्याद्, ब्रह्मानन्दस्यभोगतः ॥२५१॥
 पूर्णब्रह्मनिमग्नोऽस्मि, पूर्णब्रह्मस्वरूपतः
 पुद्गलैः पुद्गलान्मृत्तिं, यान्ति स्याऽऽत्मानिजाऽऽत्मनः ॥२५२॥
 आत्मनः सत्यवृत्तिस्तु, स्याऽऽत्मानन्देन जायते;
 आत्मानन्दरसावाप्तेः पुद्गलेच्छा विनश्यति ॥२५३॥
 क्षयोपशमभायीय- , शानचारित्र्ययोगतः
 आत्मन्येव सुखाम्भोधिः स्वयंस्वेनाऽनुभूयते ॥२५४॥
 क्षणिकं हृदि विज्ञाय, सर्वं वैषयिकं सुखम् ।
 आत्मानन्दस्यभोगायै, मात्मन्येव स्थिरोभय ॥२५५॥
 आनन्दगुणयोग, जातिरूपे मनावनम् ।
 देहयो ले विज्ञानयोग, देहाध्यायं भुञ्जते ॥२५६॥
 मा भुज जडभोगेषु, विविधाऽपि ततः सुखतः
 न म्या गन्तुं न जानां, प्राप्तिः पश्चात्समुद्भवतः ॥२५७॥
 भोगाद् भोगादिदुःखानां, पारम्पर्यं प्रजायते;
 भोगे भोगभोगाद्यादौ, देहनाशोऽन्यमौल्यता ॥२५८॥
 जायते च महादुःखं, विश्रान्तिरपि नोद्भवतः
 भोगजन्यमूले दुःख, योगजानीति निश्चयतः ॥२५९॥
 भुञ्जते मनादिनां भोगाः प्रभुतः दुःखदाः मदा ।
 ज्ञानैर्देहाद्यभोगादौ, भुञ्जतेः प्रसङ्गनिश्चयतः ॥२६०॥
 जन्मन्मृत्युजरादुःखं, यथाविदुः सर्वं भुञ्जते;
 सर्वार्थं सर्वं मयाऽन- , जन्मं दुःखमुपाविशतः ॥२६१॥

विभुमुक्ताः श्रुत्याऽऽत्मानो मात्पंगः

जिनाः श्रुता, ईश्वरा देशमंस्थिताः ॥ २८६ ॥

ऋषयुक्ता, ईश्वरा प्राज्ञरूपिणः

धियो धर्मो, जैनधर्मोऽस्मि श्राव्यतः ॥ २८७ ॥

धीतरागा ये, नहि विभ्रम्यदेहिनाम्;

न्यापितो धर्मो, - जैनधर्मः स उच्यते ॥ २८८ ॥

नां च गृहस्थानां, स्थाविकाणां द्विधाशुभः

न्यागिभिः सेव्यो, जैनधर्मः स्पष्टोक्तये ॥ २८९ ॥

नेषु सत्यं यत्, सापेक्षनययोधतः

रक्षतया घातं, गीतार्थगुणिश्रया ॥ २९० ॥

रयोगिनां सर्व, - जगत् सम्यग्दर्शां मदा,

नन्दस्य हेत्यर्थ, सर्व सम्यक्कृतया स्थितम् ॥ २९१ ॥

याद् व्यवहाराद्यो, जैनधर्मो द्विधा मदा;

तारो न मोक्षार्थो, निश्चयदृष्टिधारिभिः ॥ २९२ ॥

हारनयोच्छेदा, जैनधर्मक्षयो भवेत्;

नीर्थक्षयधेनि, सर्वोत्तमैः प्रभाषितम् ॥ २९३ ॥

दोषयोगलाभार्थ, व्यवहारस्य हेतुता;

त्मनो निधयोधर्मः श्रुदोषयोग आत्मनि ॥ २९४ ॥

न्येयाऽऽत्मनो धर्मः श्रुदोषयोग इष्यते;

रिनां सर्व, विद्यमानन्दहेतवे ॥ २९५ ॥

योगार्थ, निमित्तं च जगद्भवेद्;

सर्व, सुखाय स्योपयोगिनाम् ॥ २९६ ॥

न, सर्वपि शर्महेतवे;

ने, ज्ञान, आत्मनि ॥ २९७ ॥

- कामभोगादितोजातं, सुखं स्वप्नोपमं मनम्ः
तत्रनो मुच्यति ज्ञानी, शुद्धोपयोगशक्तिनः ॥ २७४ ॥
- काम्यस्पर्शेषु मामुद्य, कयादिरूपेषुमुद्य मा;
जडत्वं स्पर्शरूपेषु, तेभ्यः शर्म न जायते ॥ २७५ ॥
- सुखत्वं न जडेष्वेव, तेभ्यः शर्म कथं भवेत् ?
आत्मोपयागतोजात्वा, ज्ञानी तत्र न मुच्यति ॥ २७६ ॥
- आत्मायत्तं मनः स्याच्चे-दिन्द्रियाणि तथाऽऽत्मनः
वश्यानि तर्हि साधुना, मर्त्रैवमुक्तिसिद्धयः ॥ २७७ ॥
- रागद्वेषविनिर्मुक्तं, सर्वसंकल्पवर्जितम्ः
आत्मायत्तं मनः स्याच्चेत्, मुक्तिरत्रानुभूयते ॥ २७८ ॥
- अहंत्वंतद्विनिर्मुक्तं, लिंगाध्यासविवर्जितम्ः
मनः शुद्धोपयोगेन, भवेत् तत्र न संशयः ॥ २७९ ॥
- लोकसंज्ञादिभिर्मुक्ता, अवधूताः सुखैषिणः
उन्मत्ता इव संसारे, वर्तन्ते ब्रह्मदर्शिनः ॥ २८० ॥
- आत्मशर्मनिमग्नानां, वेपाचारमनादिषु;
बन्धनैर्वचोन्मत्त, इव सर्वत्र वर्तनम् ॥ २८१ ॥
- केपांचित्तु भवेदेवं, नानाशुद्धोपयोगिनाम्;
जानाति ज्ञानिनं ज्ञानी, गुप्तं व्यक्तस्वबोधतः ॥ २८२ ॥
- लोकाचारविचारेण, विरुद्धा इव वर्तिनः
ब्रह्ममग्ना महासन्तो, ज्ञायन्ते ब्रह्मदर्शिभिः ॥ २८३ ॥
- यावदेपादिभिः सन्तो, ज्ञायन्ते न कदाचनः
उन्मत्ता आत्ममग्नास्ते, ज्ञायन्ते च स्वबोधतः ॥ २८४ ॥
- आत्मोन्मत्तावधूतानां, हृदि शुद्धेश्वरो महान्;
आवर्भूतोऽस्ति विज्ञाय, तेषां भक्तौ रतोभव ॥ २८५ ॥

- देवरागादिभिर्मुक्ताः शुक्लाऽऽत्मानो महर्षयः
 षोडशरागा जिनाः शुक्ला, ईश्वरा देहसंस्थिताः ॥ २८६ ॥
 मत्स्यप्रकृतिमयुक्ता, ईश्वरा ब्राह्मरूपिणः
 एतैः प्रसाधितो धर्मो, जैनधर्मोऽस्ति शाश्वतः ॥ २८७ ॥
 सर्वज्ञा षोडशरागा ये, तैर्हि विश्वमन्त्रदेहिनाम्;
 मुक्त्यर्थं स्थापितो धर्मो, -जैनधर्मः स उच्यते ॥ २८८ ॥
 स्याग्निनां च गृहस्थानां, स्याधिकाराद् द्विधाशुभः
 गृहस्थस्याग्निभिः सेव्यो, जैनधर्मः स्वमुक्तये ॥ २८९ ॥
 अन्यधर्मेषु सत्यं यत्, सापेक्षनयवोधनः
 तत् सापेक्षनया ग्राह्यं, गीतार्थगुग्मनिश्रया ॥ २९० ॥
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, -जगत् सम्यग्दर्शां मदा,
 आत्मानन्दस्य हेत्यर्थ, सर्व सम्यक्कृतया स्थितम् ॥ २९१ ॥
 निश्चयाद् व्ययहाराणां, जैनधर्मो द्विधा मदा;
 व्ययहारो न मोक्तव्यो, निश्चयदृष्टिधारिभिः ॥ २९२ ॥
 व्ययहारनयोच्छेदा, जैनधर्मक्षयो भवेत्;
 संघर्षार्थक्षयमेति, सर्वार्हद्भिः प्रभाषितम् ॥ २९३ ॥
 शुद्धोपयोगलाभार्थ, व्ययहारस्य हेतुता;
 आत्मनो निश्चयोधर्मः शुद्धोपयोग आत्मनि ॥ २९४ ॥
 आत्मन्येषाऽऽत्मनो धर्मः शुद्धोपयोग इष्यते;
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, विश्वमानन्दहेतवे ॥ २९५ ॥
 आत्मानन्दोपयोगार्थ, निमित्तं च जगद्भवेद्;
 ज्ञानेज्यं जगत्सर्व, सुखाय स्योपयोगिनाम् ॥ २९६ ॥
 साध्यमत्यां सुखं नास्ति, तर्ह्यपि शर्महेतवे;
 ज्ञाने ज्ञेयतया भाति, ज्ञानात्सुखं निजात्मनि ॥ २९७ ॥

कामभोगादिनां जानं, सुप्तं स्वप्नोपमं मतम् ;
 तत्र नो मुक्तिरिति ज्ञानी, शुद्धोपयोगशक्तिनः ॥ २३४ ॥
 काम्यस्पर्शेषु मामुद्य, श्रयादिरूपेषु मुक्त मा;
 जडत्वं स्पर्शरूपेषु, तेभ्यः शर्म न जायते ॥ २३५ ॥
 सुखत्वं न जडेष्वेव, तेभ्यः शर्म कथं भवेत् ?
 आत्मोपयोगतो ज्ञात्वा, ज्ञानी तत्र न मुक्तिरिति ॥ २३६ ॥
 आत्मायत्तं मनः स्याच्चे-दिन्द्रियाणि तथाऽऽत्मनः
 वदयानि तर्हि साधूना, मर्त्यवमुक्तिसिद्धयः ॥ २३७ ॥
 रागद्वेषविनिर्मुक्तं, सर्वमंकल्पयजितम् ;
 आत्मायत्तं मनः स्याच्चेन्, मुक्तिरत्रानुभूयते ॥ २३८ ॥
 अहंत्वंतद्विनिर्मुक्तं, लिंगाध्यासविवर्जितम् ;
 मनः शुद्धोपयोगेन, भवेत् तत्र न संशयः ॥ २३९ ॥
 लोकसंज्ञादिभिर्मुक्ता, अवधूताः सुखैषिणः
 उन्मत्ता इव संसारं, वर्तन्ते ब्रह्मदर्शिनः ॥ २४० ॥
 आत्मशर्मनिमग्नानां, वेपाचारमत्तादियुः
 बन्धनं नैव चोन्मत्त, इव सर्वत्र वर्तनम् ॥ २४१ ॥
 केषांचित्तु भवेदेवं, नानाशुद्धोपयोगिनाम् ;
 जानाति ज्ञानिनं ज्ञानी, गुप्तं व्यक्तस्वबोधतः ॥ २४२ ॥
 लोकाचारविचारेण, विरुद्धा इव वर्तिनः
 ब्रह्ममग्ना महासन्तो, ज्ञायन्ते ब्रह्मदर्शिभिः ॥ २४३ ॥
 घाह्यवेपादिभिः सन्तो, ज्ञायन्ते न कदाचन ;
 उन्मत्ता आत्ममग्नास्ते, ज्ञायन्ते च स्वबोधतः ॥ २४४ ॥
 आत्मोन्मत्तावधूतानां, हृदि शुद्धेश्वरो महान् ;
 आवर्धूतोऽस्ति विज्ञाय, तेषां भक्तौ रतोभव ॥ २४५ ॥

- द्वेपरागादिभिर्मुक्ताः शुक्लाऽऽत्मानो महर्षयः
 वीतरागा जिनाः शुक्ला, ईश्वरा देहसंस्थिताः ॥ २८६ ॥
- सत्त्वप्रकृतिसंयुक्ता, ईश्वरा ब्रह्मरूपिणः
 एतैः प्रबोधितो धर्मो, जैनधर्मोऽस्ति शाश्वतः ॥ २८७ ॥
- सर्वज्ञा वीतरागा ये, तैर्हि विश्वस्थदेहिनाम्;
 मुक्त्यर्थं स्थापितो धर्मो, - जैनधर्मः स उच्यते ॥ २८८ ॥
- त्यागिनां च गृहस्थानां, स्वाधिकाराद् द्विधाशुभः
 गृहस्थस्त्यागिभिः सेव्यो, जैनधर्मः स्वमुक्तये ॥ २८९ ॥
- अन्यधर्मेषु सत्यं यत्, सापेक्षनपबोधनः
 तत् सापेक्षतया ग्राह्यं, गीतार्थगुरुनिश्रया ॥ २९० ॥
- शुद्धोपयोगिनां सर्व, - जगत् सम्यग्दशां सदा,
 आत्मानन्दस्य हेत्वर्थं, सर्वं सम्यक्तया स्थितम् ॥ २९१ ॥
- निश्चयाद् व्यवहारयोगो, जैनधर्मो द्विधा सदा;
 व्यवहारो न मोक्तव्यो, निश्चयदृष्टिधारिभिः ॥ २९२ ॥
- व्यवहारनयोच्छेदा, जैनधर्मक्षयो भवेत्;
 संघतीर्थक्षयश्चेति, सर्वाहंद्भिः प्रभाषितम् ॥ २९३ ॥
- शुद्धोपयोगलभार्थं, व्यवहारस्य हेतुता;
 आत्मनो निश्चयोधर्मः शुद्धोपयोग आत्मनि ॥ २९४ ॥
- आत्मन्येवाऽऽत्मनो धर्मः शुद्धोपयोग इष्यते;
 शुद्धोपयोगिनां मर्त्य, विन्धमानन्दहेतवे ॥ २९५ ॥
- आत्मानन्दोपयोगार्थं, निमित्तं च जगद्भवेद्;
 ज्ञानेज्ञेयं जगत्सर्वं, सुखाय स्योपयोगिनाम् ॥ २९६ ॥
- पाण्डमत्यां सुखं नास्ति, तर्ह्यपि शर्महेतवे;
 ज्ञाने ज्ञेयतया भाति, ज्ञानात्सुखं निजात्मनि ॥ २९७ ॥

कामभोगादितोजातं, सुखं स्वप्नोपमं मतम्;
 तत्रनो मुह्यति ज्ञानी, शुद्धोपयोगशक्तितः ॥ २७४ ॥
 काम्यस्पर्शेषु मामुह्य, कृयादिरूपेषुमुह्य मा;
 जडत्वं स्पर्शरूपेषु, तेभ्यः शर्म न जायते ॥ २७५ ॥
 सुखत्वं न जडेष्वेव, तेभ्यः शर्म कथं भवेत् ?
 आत्मोपयागतोज्ञात्वा, ज्ञानी तत्र न मुह्यति ॥ २७६ ॥
 आत्मायत्तं मनः स्याच्चे-दिन्द्रियाणि तथाऽऽत्मनः
 वश्यानि तर्हि साधूना, मर्त्रवमुक्तिसिद्धयः ॥ २७७ ॥
 रागद्वेषविनिर्मुक्तं, सर्वसंकल्पवर्जितम्;
 आत्मायत्तं मनः स्याच्चेन्, मुक्तिरत्रानुभूयते ॥ २७८ ॥
 अहंत्वंतद्विनिर्मुक्तं, लिंगाध्यासविवर्जितम्;
 मनः शुद्धोपयोगेन, भवेत् नत्र न संशयः ॥ २७९ ॥
 लोकसंज्ञादिभिर्मुक्ता, अवधृताः सुखैषिणः
 उन्मत्ता इव मंसारे, वर्तन्ते ब्रह्मदर्शिनः ॥ २८० ॥
 आत्मशर्मनिमग्नानां, वेपाचारमनादिषु;
 बन्धनैर्नवचोन्मत्त, इय सर्वत्र वर्तनम् ॥ २८१ ॥
 केषांचित्तु भवेदेवं, नानाशुद्धोपयोगिनाम्;
 जानाति शानिनं ज्ञानी, गुप्तं व्यक्तस्वबोधतः ॥ २८२ ॥
 लोकाचारविचारण, विरुद्धा इव वर्तिनः
 ब्रह्ममग्ना महासन्नो, ज्ञायन्ते ब्रह्मदर्शिभिः ॥ २८३ ॥
 यावद्वेपादिभिः सन्नो, ज्ञायन्ते न कदाचन;
 उन्मत्ता आत्ममग्नास्ते, ज्ञायन्ते च स्वबोधतः ॥ २८४ ॥
 आन्मोन्मत्तावधृतानां, हृदि शुद्धेश्वरो महान्;
 आयभूतोऽस्ति विज्ञाय, तेषां भक्तो रतोभव ॥ २८५ ॥

- द्वेपरागादिभिर्मुक्ताः शुद्धाऽऽत्मनो महर्षयः
 योतरागा जिनाः शुद्धा, ईश्वरा देहसंस्थिताः ॥ २८६ ॥
- सत्यप्रवृत्तिसंयुक्ता, ईश्वरा ब्रह्मरूपिणः
 एतः प्रबोधितो धर्मो, जैनधर्मोऽस्ति शाश्वतः ॥ २८७ ॥
- सर्वज्ञा योतरागा ये, तर्हि विश्वस्यदेहिनाम्;
 मुक्त्यर्थं स्थापितो धर्मो, - जैनधर्मः स उच्यते ॥ २८८ ॥
- न्यागिनां च गृहस्थानां, स्वाधिकाराद् द्विधाशुभः
 गृहस्थस्त्यागिभिः सेव्यो, जैनधर्मः स्वमुक्तये ॥ २८९ ॥
- अन्यधर्मेषु सत्यं यत्, सापेक्षनयबोधनः
 तत् सापेक्षतया ग्राह्यं, गीतार्थगुरुनिश्रया ॥ २९० ॥
- शुद्धोपयोगिनां सर्व, - जगत् सम्यग्दशां सदा,
 आत्मानन्दस्य हेत्वर्थ, सर्व सम्यक्तया स्थितम् ॥ २९१ ॥
- निश्चयाद् व्यवहारयोगो, जैनधर्मो द्विधा सदा;
 व्यवहारो न मोक्तव्यो, निश्चयदृष्टिधारिभिः ॥ २९२ ॥
- व्यवहारनयोच्छेदा, जैनधर्मक्षयो भवेत्;
 संघतीर्थक्षयश्चेति, सर्वार्हद्भिः प्रभाषितम् ॥ २९३ ॥
- शुद्धोपयोगलाभार्थ, व्यवहारस्य हेतुता;
 आत्मनो निश्चयोधर्मः शुद्धोपयोग आत्मनि ॥ २९४ ॥
- आत्मन्येवाऽऽत्मनो धर्मः शुद्धोपयोग इष्यते;
 शुद्धोपयोगिनां सर्व, विश्वमानन्दहेतवे ॥ २९५ ॥
- आत्मानन्दोपयोगार्थ, निमित्तं च जगद्भवेद्;
 ज्ञानेज्ञेयं जगत्सर्व, सुखाय स्योपयोगिनाम् ॥ २९६ ॥
- वाच्यमद्यां सुखं नास्ति, तद्यपि शर्महेतवे;
 ज्ञाने ज्ञेयतया भाति, ज्ञानात्सुखं निजात्मनि ॥ २९७ ॥

- बाह्यान्तरं जगत्सर्वं, शुद्धब्रह्मोपयोगिनाम्;
 प्रधानन्दप्रदं भूयान्, मूढानां दुःसहोदये ॥ २९६
- सर्वविश्वस्थलोकानां, भक्तिरसादिदानतः
 कर्तव्या सर्वमाधुनां, यथाशक्ति यदा तदा ॥ २९७
- आत्मशुद्धोपयोगार्थं, मेयाभक्तिप्रमाधनम्;
 दयादानादिभिःसेया, कर्तव्या देहिनां यदा ॥ २९८
- आत्मोपयोगिनां किञ्चित्, कर्तव्यं नायनिष्ठते;
 मुक्तकं च तथा कर्म, कुर्यन्ति स्वयत्कारतः ॥ २९९
- मनोवाक्काययोगानां, सुयोगं सुयोगिनः
 उपकाराय कुर्यन्ति, शुद्धोपयोगीनिनः ॥ ३००
- उपपन्नोऽस्ति सर्वत्र, जीवानां च परम्परम्;
 उपपन्नवृत्तिभ्यः, जीवन्मुक्तयोगिनाम् ॥ ३०१
- मात्तमं देहपयेन्ते, कुर्यन्ति पीतरागिणः
 भक्त्या देहपयेन्ते, विश्वजीवयोगकारिणः ॥ ३०२
- सर्वत्र मात्तमात्तमम्, मात्तमं जानयामिनः
 यथायोग्यं तत्तत्कुर्यन्ति, कर्म स्वयत्तमं यदा ॥ ३०३
- भयं जानिक्रियायुगां, देहभेदायुगाणि;
 विमोक्षकं समाश्रित्य, प्रयत्नेन गुरोर्भक्तः ॥ ३०४
- अन्तःप्रकाशयानानां, विद्वद्भिन्नभूमिणाम्;
 उपकाराय सर्वत्र, जनाः शुद्धोपयोगिनः ॥ ३०५
- स्वोपयोगेन यत्तमोऽस्ति, यत्तमोऽस्ति मात्तमात्मनः
 कर्मस्वतः कर्मात्मनः, मुक्तिः सात्तमेन देहिनाम् ॥ ३०६
- स्वोपयोगेनात्मनः, स्वोपयोगेनात्मनः;
 स्वोपयोगेनात्मनः, स्वोपयोगेनात्मनः ॥ ३०७

आत्मशुद्धिर्भवेन्नैव, रागद्वेषक्षयं विना;
ईश्वरः सपरब्रह्म, रागद्वेषक्षयङ्करः

॥ ३०७ ॥

आत्मशुद्धोपयोगेन, रागद्वेषारिसंक्षयः

जीवः स्वयं सशुद्धाऽऽत्मा, चीतरागो जिनः शिवः ॥ ३०८ ॥

सर्वविश्वस्वरूपोऽस्ति, स्वाऽऽत्मा स्वपरपर्यवः

पूर्णानन्दमयं ब्रह्म, स्वाऽऽत्मानं प्रेमनः स्मर ॥ ३०९ ॥

आत्मनो दर्शनेनैव, सर्वतीर्थादिदर्शनम्;

जायते सर्वतीर्थानां, यात्राच धर्मकर्म वै ॥ ३१० ॥

आत्माऽहं व्यापको भिन्नः, सर्वपुद्गलपर्यवः

मनोऽसंख्यविचारंभ्यः, पृथक् शुद्धाऽऽत्मब्रह्मराट् ॥ ३११ ॥

मनोमतोद्भव धर्म, योऽद्वयं न जनः सह;

मनोमतोद्भवधर्माः, अधीना मोहमनीषिणः ॥ ३१२ ॥

रागद्वेषमयः सर्वे मनोवृत्त्युद्भवमर्तः

व्याप्तं जगदतो ज्ञानी, सापेक्षदृष्टिधारकः ॥ ३१३ ॥

मनोमर्तविभिन्नाःस्यु, रात्मशुद्धोपयोगिनः

आत्मज्ञाननयः सर्वे, मनोमतविचारिणः ॥ ३१४ ॥

मनोमतोद्भवाः सर्वे, धर्माःस्युरात्मवेदिनाम्;

सापेक्षदृष्टिः सत्यः, धर्माय साम्प्रयोगिनाम् ॥ ३१५ ॥

मनोमनविभिन्नानां, नृणामसंख्यधर्मिणाम्;

आत्मधर्मस्य लाभार्थं, देयं स्यादादशिक्षणम् ॥ ३१६ ॥

रागद्वेषक्षयेनैव, शुद्धज्ञानं प्रकाशते,

शुद्धाऽऽत्मज्ञानतः सम्यग्-सत्यतत्त्वं प्रकाशते ॥ ३१७ ॥

अध्यात्मपरिभाषायां, रागद्वेषमयं मनः

कथ्यतेऽध्यात्मसामान्यः, ज्ञानिभि र्यवहारतः ॥ ३१८ ॥

सर्वज्ञं द्रव्यभावाभ्यां, प्रज्ञप्तं द्विविधं मनः
पौद्गलिकं मनोद्रव्यं, मंजिनां वर्तते ध्रुवम् ॥३१९॥

मतिश्रुतविचाराणां, मनस्त्वं भावनः स्मृतम्;
द्विविधं तु मनोज्ञेयं, तस्यज्ञानविवेकतः ॥३२०॥

शुद्धप्रेमपरीणाम, -साम्यज्ञानमुभक्तिनः
सर्वदर्शनलोकानां, मुक्तिराऽऽत्मनि निश्चिता ॥३२१॥

सर्वदेहस्थजीवानां, मात्मबद्धग्नं यदा;
वर्तनं च भवेत्सत्यं, तदा मुक्तिस्तनौस्थिते ॥३२२॥

शुद्धप्रेममयी भक्ति, यदा संजायते हृदि ।
तदाऽऽत्माहि परब्रह्म, स्वाऽऽत्मना दृश्यते स्वयम् ॥३२३॥

आत्मनो व्यापकप्रेम, यदा संजायते तदा ।
सर्वविश्वस्य सेवास्या, दात्मबद्ध दर्शनं भवेद् ॥३२४॥

लज्जाभेदश्च खेदश्च, लोकसंज्ञादिबृत्तयः
भेदो न विद्यते भक्तौ, सेवायां च सदाऽऽत्मनाम् ॥३२५॥

एक्यरूपं जगत्सर्वं, महत्त्वंभेदनिर्गतम्;
शुद्धप्रेम्णा प्रकाशेन, पराभक्तिजुषां सदा ॥३२६॥

शुद्धोपयोगिनः सन्तो, व्यापकाः सर्वदेशिनः
असंख्यधर्मभेदानां, सापेक्षज्ञानधारकाः ॥३२७॥

पराभक्त्या प्रकाशेत, स्वाऽऽत्मन्येष प्रभुः स्वयम्;
पराभक्तिमयाः सन्तः, सर्वविश्वोपकारिणः ॥३२८॥

सेवाभक्त्यादयः सर्वे, योगाः शुद्धोपयोगिनाम्;
विश्वपरोपकाराय, सम्भवन्ति स्वभावतः ॥३२९॥

समत्वेन प्रभोः प्राप्तिः सर्वदर्शनधर्मिणाम्;
स्याद्वादज्ञाननः प्राप्यः समयोगो महात्मभिः ॥३३०॥

मुक्तिः साम्यं विना नैव, सर्वदृष्टान्तधर्मिणां;
 साम्यं विना प्रभोः प्राप्तिः नास्ति शुद्धाऽऽत्मनः श्रुत्या ॥३३१॥
 साम्यमेव सत्तां धर्मः, सात्त्विकप्रकृतः परः
 साम्योपयोगतो मुक्तिः, जीयन्मुक्तामहात्मनाम् ॥३३२॥
 साम्योपयोगमालम्ब्य, याता याम्यन्ति यान्ति च;
 अनन्तदेहिनां मुक्तिः, तत्र कश्चिन्न संशयः ॥३३३॥
 मेवाभक्त्यादिपात्रेभ्यः श्रेष्ठोऽनन्तगुणो महान्;
 समो योगः स्वभावेन, समानेभ्यो महारमभिः ॥३३४॥
 समो परमर्षभूतेषु, सर्वजानीयधर्मिषु;
 समो यः क्षत्रुमित्रेषु, शुभाऽशुकेषु कर्मसु ॥३३५॥
 शुभाऽशुभविपाकेषु, यः समः स्वाक्षिभाषयान्;
 क्षणमात्रमपि व्यक्तः स्यात् सः शुद्धोपयोगवान् ॥३३६॥
 एकक्षणिकशुद्धोप, उपयोगो यदा भवेत्;
 तदाऽनन्तभर्यर्षदे, कर्म नश्यति तत्क्षणान् ॥३३७॥
 अन्तर्मुहूर्तकालीन, शुद्धोपयोगजातः
 जायते केवलज्ञान, मात्मनि सत्यनिश्चयः ॥३३८॥
 समः सर्वत उत्कृष्टः शुद्धोपयोग इत्यनेः
 पटिरन्तः परब्रह्म, भासते ब्रह्मयोगिनाम् ॥३३९॥
 मनोवाक्ययोगानां, व्यापारकारकाक्षतेः
 प्रारब्धाऽघातिकर्माणः सर्वत्र समस्राक्षिणः ॥३४०॥
 असंख्यभेदतो ज्ञेयः क्षयोपशमभाषयान्;
 शुद्धोपयोग भाऽऽत्मैव, भव्यजीयेषु सम्पत्ति ॥३४१॥
 ज्ञानदृष्टान्तसारिप्र-परीणाममयः शुभः
 क्षयोपशमिको व्यक्तः शुद्धयोगोऽयमादिनाम् ॥३४२॥

औत्सर्गिकापवादाभ्यां, क्रियमाणेषु कर्मसु;
 प्रभोः स्मृतिप्रवाहोऽय-उपयोगः स इष्यते ॥३४३॥
 शुद्धाऽऽत्मसंस्मृते धारा, वर्तते या प्रतिक्षणम्;
 शुद्धोपयोग इष्यःस, आत्मशुद्धिप्रदो महान् ॥३४४॥
 सर्वकर्मविनाशार्थं, पूर्णं शुद्धाऽऽत्मसंस्मृतिः
 धार्या प्रतिक्षणं कर्म-, कुर्वद्भिः कर्मयोगिभिः ॥३४५॥
 शुद्धाऽऽत्मश्रीमहावीर, स्मृति भृशं सुरागतः
 उपयोगः प्रविज्ञेयो, हृदि धार्यो विवेकिभिः ॥३४६॥
 आत्माऽऽहं सच्चिदानन्दो, गुणपर्यायभाजनम्,
 इत्येवं या स्मृतिः सैव, शुद्धोपयोग इष्यते ॥३४७॥
 क्रियमाणेषु कार्येषु, प्रतिक्षणं प्रभोः स्मृतिः
 सोपयोगोऽस्ति विज्ञेय, स्तनो मोहो न जायते ॥३४८॥
 धर्म्ययुद्धादिकार्येषु, प्रवृत्ताः स्वाधिकारतः
 शुद्धोपयोगिनो भव्याः, कुर्वन्ति कर्मनिर्जराम् ॥३४९॥
 त्यागिनश्च गृहस्थाये, स्वाधिकारप्रवर्तकाः
 शुद्धोपयोगतो मुक्तिं, यान्ति तत्र न संशयः ॥३५०॥
 क्षणमात्रमपि प्राप्त, उपयोगं य एकशः
 मुक्तिमवश्यं सो याति, सम्यग्दृष्टिः स्वभावतः ॥३५१॥
 परस्परविरुद्धानां, वेपाचारादिकर्मणाम्;
 सापेक्षया निमित्तत्व, मात्मोपयोगिनां भवेत् ॥३५२॥
 परस्परविरुद्धत्वं, धर्मनिमित्तकर्मसु;
 मिथ्यादृशां भवेदेव, मिथ्यात्यमोहवर्धकम् ॥३५३॥
 असंख्यधर्महेतूनां, भिन्नानां स्वाधिकारतः
 आत्मोपयोगहेतुत्वं, ज्ञायते ज्ञानिभिः सदा ॥३५४॥

अनुलक्ष्य निजाऽऽत्मानं, वर्तन्ते योग्यहेतुभिः
 अविरोधो विम्बेषु-, हेतुषु ब्रह्मवेदिनाम् ॥३५५॥
 परस्परविभिन्नेषु, बाह्येषु धर्महेतुषुः
 व्रतक्रियाणां सापेक्ष-हेतुत्वमुपयोगिनाम् ॥३५६॥
 मनोवाङ्मायसंशुद्ध्या, सात्त्विकान्नादिना तथा-
 सात्त्विकबुद्धियोगेन, शुद्धब्रह्म प्रकाशते ॥३५७॥
 उपादाननिमित्ता ये, शुद्धोपयोगहेतवः
 स्वाधिकारंण संसेव्या, गीतार्थगुम्निश्रया ॥३५८॥
 श्रीचतुर्थगुणस्थान, मारभ्य स्वोपयोगताम्;
 आप्नुवन्ति जना ब्रह्म-, शक्तीश्चात्मोन्नतिक्रमात् ॥३५९॥
 कर्मणां निर्जरा बह्व्य, आन्वयन्धः प्रजायते;
 सम्यग्दृष्टिमनुष्याणां, मास्त्रवारम्भकारिणाम् ॥३६०॥
 आत्मोपयोगिनां नृणां, महिंसा आन्तरा यतः
 हिंसाभावं विनान्वयं, हिंसातः कर्मबन्धना ॥३६१॥
 आत्मोपयोगिनां दोषा, नश्यन्ति पूर्णवेगनः
 आत्मशुद्धिर्भवेत्तूर्णं, तत्र किञ्चिन्न मंशयः ॥३६२॥
 आत्मोपयोगिनः सन्तो, गृहस्थाश्च विवेकतः
 षड्विन्तःप्रवर्तन्ते, मोक्षार्थं तत्प्रवृत्तयः ॥३६३॥
 गच्छादिमतभेदाये, क्रियादिभेदवृत्तयः
 तत्रोपयोगिनः सन्तो, मुच्यन्ति न कदाग्रहात् ॥३६४॥
 सर्वगच्छस्थिताः सन्तो, गृहस्थाधोपयोगिनः
 स्वस्वगच्छक्रियायन्तः समत्यान्मुक्तिगामिनः ॥३६५॥
 सर्वगच्छक्रियादीनां, तात्पर्यमाऽऽत्मशुद्धये;
 क्रियादिमतभेदेषु, छिद्यन्ति न समत्वतः ॥३६६॥

सम्प्रदायादिभेदस्थ-, नृणां मुक्ति हि साम्प्रतः
 गच्छक्रियादिनिर्माहा, याता यास्यन्ति सद्गतिम् ॥३६७॥
 आत्मोपयोगिनः सर्व, कुर्वन्ति व्यवहारतः
 संलक्ष्य शुद्धमात्मानं, वर्तन्ते स्वाधिकारतः ॥३६८॥
 सर्वधर्मीयशास्त्राणां, मतानां चावलोकितः
 असंख्यनयसापेक्ष-, सत्यार्थिनस्तु मुक्तये ॥३६९॥
 असंख्यनयसापेक्ष-सत्यज्ञानस्य सागराः
 महावीरस्यदेवस्य, भक्ता जना हि मुक्तिगाः ॥३७०॥
 शुद्धाऽऽत्मैव स्वगच्छोऽस्ति, सम्प्रदायो निजाऽऽत्मनि;
 सर्वदर्शनरूपाऽऽत्मा, जानानि योऽस्ति माम्प्रवान् ॥३७१॥
 आत्मनः स्यांशरूपास्ता दृष्टयः सर्वधर्मिणाम्;
 अनुभूतो मयास्वाऽऽत्मा, नयरेवमपेक्षया ॥३७२॥
 यन्तोऽस्ति मोहभावेन, पाप्यतो निष्क्रियावताम्;
 मोहयिना तु निर्यन्धा, पाप्मानः कर्मकारिणः ॥३७३॥
 परस्परौपकाराय, जीवाऽजीवाश्च सर्वदा;
 विश्वम्भवंजोयानां, परस्परमुपग्रहः ॥ ३७४ ॥
 जीवाऽजीवमहायन, जीवा जीवन्ति भूतले;
 मनुष्याणां विशेषेण, जीवाऽजीवमहायना ॥३७५॥
 मर्त्याश्चन्द्रार्कमाहाय्या, जीवानां जीवनं भवेत्,
 मानुः पितृश्च शूदानां, निमित्तरस्ति जीवनम् ॥३७६॥
 अन्नपानागुणार्थम्, लोकानामस्ति जीवनम्;
 जीवाऽजीवादिनः सर्व, मन्नादिकं मित्रेणः ॥३७७॥
 नरा जीवन्ति धर्मार्थ, जीवाऽजीवमहायनः
 वारन्त्येण मोक्षार्थ, जीवाया उपकारकाः ॥३७८॥

अतो जीवादिरक्षार्थं, मनुष्यः सर्वयत्नतः
 यतितव्यं स्वभावेन, विश्वोपग्रहहेतवे ॥ ३७९ ॥
 पशुपक्षिमनुष्याणां, रक्षणं स्वीयशक्तितः
 वृक्षाणां रक्षणं कार्यं, विवेकेन यथानधम् ॥ ३८० ॥
 मातुः पितुश्च वृद्धानां, सद्गुरूणां सुभक्तयेः
 निष्कामबुद्धितो निन्यं, यतितव्यं स्वशक्तितः ॥ ३८१ ॥
 आत्मोपयोगिभिर्भक्तैः स्वाऽन्योपकारिणः प्रति;
 यतितव्यं सुमेवाभिः सेवाधर्मोऽस्ति धर्मिणाम् ॥ ३८२ ॥
 स्वार्पणेन सदा सेव्यः सम्यक्तत्त्वज्ञानदायकः
 आत्मोपयोगलाभार्थं, सन्तः सेव्याः सुभायतः ॥ ३८३ ॥
 परोपकारिणां नृणां, कार्या सेवा सुभायतः
 सेवाधर्मसमो धर्मो, नैवभूतो भविष्यति ॥ ३८४ ॥
 स्वोत्पन्नैः सद्गुणैः सेवा, कार्या विश्वस्थदेहिनाम्;
 प्रतिफलं न चाकांक्ष्यं, सन्तो निष्कामकर्मिणः ॥ ३८५ ॥
 सार्विकसद्गुणैः सेवा, - भक्तिकर्मादिभिर्जनैः
 आत्मशुद्धिः प्रकृतव्या, साध्यं सिद्ध्यति साधनात् ॥ ३८६ ॥
 विश्वसेवा सदाकार्या, प्राप्तशुद्धोपयोगिभिः;
 शुद्धोपयोगिनः सन्तः, सेवायामधिकारिणः ॥ ३८७ ॥
 आत्मज्ञानं विना सेवा, - कारिणः पापबन्धकाः
 निष्पापा ज्ञानिनो ज्ञेया, यतस्ते स्वोपयोगिनः ॥ ३८८ ॥
 क्षयोपशमभावेन, प्राप्तशुद्धोपयोगिनाम्;
 सतांसेवा भृशं कार्या, उपार्परपिकोटिभिः ॥ ३८९ ॥
 शुद्धात्मप्रभुलीनानां, देहाध्यासविजिनाम्;
 आत्मोन्मत्तमनुष्याणां, हृदिव्यक्तो प्रभुर्महान् ॥ ३९० ॥

मन्त्रदागादिभेदस्य- नृणां मुक्ति हि माम्भनः
 मन्त्रकियादिनिर्मोहा, गाना पाठयन्ति सद्गुणिम् ॥३३३॥
 आत्मोक्तगोमिनः सर्व, कुर्वन्ति व्यवहारयः
 मन्त्रस्य शुद्धमात्मानं, वर्तन्ते स्वाधिकारतः ॥३३४॥
 सर्वैर्मन्त्रिणां गाना, मन्त्रानां पाठयन्ति
 भस्मस्नानमप्यपेक्ष- मन्त्रार्थिनस्तु मुक्तये ॥३३५॥
 भस्मस्नानमप्यपेक्ष-मन्त्रज्ञानस्य मागताः
 मन्त्रादीरप्यपेक्ष, भक्ता जीना हि मुक्तिगाः ॥३३६॥
 शुद्धा मन्त्राः स्वात्मोक्तगोमिनः, मन्त्रदागां निजाः मन्त्रिः
 सर्वैर्मन्त्रिणां गाना, जानाति गोमिनि साम्प्रदाय ॥३३७॥
 मन्त्रज्ञानः स्वात्मोक्तगोमिनः स्वयः सर्वैर्मन्त्रिणां;
 मन्त्रज्ञानो मन्त्राद्या मन्त्रा, नर्तयेदमपेक्षया ॥३३८॥
 मन्त्राः हि मन्त्रभाषेन, पाठयन्ति निष्कियायनाम्;
 मन्त्रैर्विना न निर्वन्ता, गानाः कर्तव्याः ॥३३९॥
 मन्त्रज्ञानमप्यपेक्ष, जीना जीवाः सर्वदा;
 विन्मन्त्राणां जीवानां, मन्त्रमप्यपेक्षः ॥३४०॥
 जीना जीवमन्त्रिणां, जीना जीवन्ति मन्त्रे;
 मन्त्रज्ञानां विन्मन्त्रा, जीना जीवमन्त्रिणा ॥३४१॥
 मन्त्रज्ञानमप्यपेक्ष, जीवानां जीवन्ति मन्त्रे;
 मन्त्राः विन्मन्त्रा, विन्मन्त्रिणा जीवन्ति ॥३४२॥
 मन्त्रज्ञानमप्यपेक्ष, मन्त्राणां मन्त्रिणा जीवन्ति;
 मन्त्राः मन्त्रिणाः सर्वे, मन्त्राणां मन्त्रिणा ॥३४३॥
 मन्त्राः मन्त्रिणा मन्त्रे, जीना जीवमन्त्रिणा;
 मन्त्राणां मन्त्रिणा मन्त्रे, जीना जीवमन्त्रिणा ॥३४४॥

अतो जीवादिरक्षार्थं, मनुष्यैः सर्वयत्नतः
 यतितव्यं स्वभावेन, विश्वोपग्रहहेतवे ॥ ३७९ ॥
 पशुपक्षिमनुष्याणां, रक्षणं स्वीयशक्तितः
 वृक्षाणां रक्षणंकार्यं, विवेकेन यथातथम् ॥ ३८० ॥
 मातुः पितुश्च वृद्धानां, सद्गुरूणां सुभक्तये;
 निष्कामबुद्धितो नित्यं, यतिनव्यं स्वशक्तितः ॥ ३८१ ॥
 आत्मोपयोगिभिर्भक्तैः स्वाऽन्योपकारिणःप्रति;
 यतितव्यं सुसेवाभिः सेवाधर्मोऽस्ति धर्मिणाम् ॥ ३८२ ॥
 स्वार्पणेन सदा सेव्यः सम्यक्तत्त्वज्ञानदायकः
 आत्मोपयोगलाभार्थं, सन्तः सेव्याः सुभावतः ॥ ३८३ ॥
 परोपकारिणां नृणां, कार्या सेवा सुभावतः
 सेवाधर्मसमो धर्मो, नैवभूतो भविष्यति ॥ ३८४ ॥
 स्वोत्पन्नैः सद्गुणैः सेवा, कार्या विश्वस्थदेहिनाम्;
 प्रतिफलं न चाकांक्ष्यं-, सन्तो निष्कामकर्मिणः ॥ ३८५ ॥
 सात्त्विकसद्गुणैः सेवा, - भक्तिकर्मादिभिर्जनैः
 आत्मशुद्धिः प्रकर्तव्या, माध्यं सिद्ध्यति साधनात् ॥ ३८६ ॥
 विश्वसेवा सदाकार्या, प्राप्तशुद्धोपयोगिभिः;
 शुद्धोपयोगिनः सन्तः, सेवायामधिकारिणः ॥ ३८७ ॥
 आत्मज्ञानं विना सेवा-, कारिणः पापबन्धकाः
 निष्पापा ज्ञानिनो ज्ञेया, यतस्ते स्वोपयोगिनः ॥ ३८८ ॥
 क्षयोपशमभावेन, प्राप्तशुद्धोपयोगिनाम्;
 सतांसेवा भृशं कार्या, उपार्परपिकोटिभिः ॥ ३८९ ॥
 शुद्धात्मप्रभुलीनानां, देहाध्यासविराजिनाम्;
 आत्मोन्मत्तमनुष्याणां, हृदिष्यक्तो प्रभुर्महान् ॥ ३९० ॥

शुद्धब्रह्मरसास्वाद- प्राप्तामाधुर्यजीवनात्ः
 जीवन्ति ते यतः सन्तः, प्रभोजीवनजीविनः ॥३९१॥
 आन्तरं जीवनं ज्ञान, मनन्तमुपयोगिनाम्ः
 अनन्तवोर्यसम्पन्नं, जीवनं निर्मलं शुभम् ॥३९२॥
 पादजीवनजीवन्त, आन्तरं जीवनं विना;
 जीवन्ता स्ते मृताज्ञेयाः मोहजीवनजीविनः ॥३९३॥
 पादजीवननाशोऽस्ति, चानन्तं ब्रह्मजीवनम्ः
 ब्रह्मजीवनजायन्तो, र्वदेहाऽऽत्मस्वरूपिणः ॥३९४॥
 आत्माधीनं मनःकायो-, यच्च यस्य वर्तते;
 मनोवाक्यपाविध्या, तस्य स्वानन्त्यजीवनम् ॥३९५॥
 मद्बुद्ध्या वर्तते यस्य-दुर्बुद्ध्या नैव वर्तनम्,
 इन्द्रियाणां न दामोऽस्ति-स्वनन्त्रथोपयोगवान् ॥३९६॥
 आत्मजीवनजीवन्तो, पादजीवनजीवकाः
 भन्नरूपहिः स्वनन्त्राप्ते, प्रतिबन्धविवर्तकाः ॥३९७॥
 मनोवाक्यगुणीनां-, भारकादोपचारकाः
 समितिवाहकाः सन्तः स्वनन्त्रा धर्मचक्रिणः ॥३९८॥
 योग्याचार्येण जीवन्तो, योग्याहारविहारिणः
 आत्माधानाश्च सर्वत्र, म्याऽऽप्तोपयोगजीविनः ॥३९९॥
 विवेकेन श्रुताये, आज्ञाविकादिकर्मसु;
 पादजीवनमापेक्ष-, सर्वोपचारविचारिणः ॥४००॥
 मय्याभावेन वर्तन्ते-, माध्यममावधारकाः
 प्रसोदभावसम्पदाः कारुण्यभाववाहकाः ॥४०१॥
 मृदुगोमं शृङ्खन्तो-, मनोवाक्यकर्मणाम्;
 भाग्यानन्दरमोन्मताः प्रसोदजीवनजीविनः ॥४०२॥

बाह्यजीवननिर्बन्धा, बाह्यतोजोविनोऽपितेः
 साक्षिभावेनसर्वत्र, ब्रह्मजीवनजीविनः ॥४०३॥
 प्रवृत्तिपुनिवृत्तिपु, वर्तनं वा निवर्तनम्;
 तत्र स्वतन्त्रबुद्ध्याते-वर्तिनश्चनिवर्तिनः ॥४०४॥
 आत्मोपयोगिनां सर्व-, जगदाऽऽत्मिकशुद्ध्ये;
 आत्मोन्नतिक्रमार्थश्च, स्यादन्नस्तउपाधिषु ॥४०५॥
 अशातायां च शातायां, यने गृहे च मार्गरे;
 आत्मनः परिणामाय, सर्वस्यादुपयोगिनाम् ॥४०६॥
 सात्त्विकाचारवृत्तिपु, सात्त्विकमद्गुणेष्वपि;
 नाऽभिमानव्यपधिते, प्रवृत्तां चोपयोगवान् ॥४०७॥
 सधनोनिर्धनो वास्याद्, भोगीरोगी च राज्यवान्,
 आरण्यो वा गृही त्यागी, मुक्तः शुद्धोपयोगतः ॥४०८॥
 नपुंसको नरोनारी, यः कोऽपि स्वोपयोगवान्;
 यादृक्ताद्वयस्थायां, मुक्तः स्यात्प्रपन्नंशयः ॥४०९॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चस्वोपयोगतः
 म्लेच्छास्तुक्तिपदयान्ति, नानालिङ्गादिधारिणः ॥४१०॥
 नाऽहंवालोयुवावृद्धो, नवा नारीपुमानहम्
 नाऽहंदेहध्वदेहीवा, -पुद्गलस्थो न पुद्गलो ॥४११॥
 सर्वपुद्गलपर्याया-दहंभिन्नोऽस्मिनिधयान्,
 पुद्गलेषुसुखंनाऽस्ति, सुखं ब्रह्मणिशाश्वतम् ॥४१२॥
 निरञ्जनो निराकारोः रूपस्थोऽपिनिरूप्यहम् ।
 विभावपरिणामस्थो, यन्तुनोऽहंस्वभाववान् ॥४१३॥
 रागद्वेषपरीणामो, र्थभाविकः स उच्यते
 ततोभिद्या निजाऽऽत्माऽस्ति. रागद्वेष मा कुरु ॥४१४॥

सर्वपुद्गलतोभिन्नो, रागःशुद्धात्मनः शुभः
 आत्मरागेण शुद्धात्म-, ज्ञानी ब्रह्मरसी भवेत् ॥४१५॥
 आत्मपुद्गलसंयोगा-दनादिकालतोऽशुभः
 वैभाविकपरीणामो, वर्तते सर्वदेहिनाम् ॥४१६॥
 वैभाविकपरीणाम-, नाशआत्मोपयोगतः
 आत्मोपयोगिनां शुद्धः, परीणामःप्रजायते ॥४१७॥
 आत्मानन्दस्य वाञ्छानेत्, कामवृत्तिनिवारय;
 यत्रकामोनतत्राऽस्ति, स्वाऽऽत्मारामोप्रवेदय-॥४१८॥
 यावत्कामविकाराणां, पूर्णक्षयो न जायते,
 तावत् स्त्रीस्पर्शरूपेभ्यः, दूरंस्थेयं सुयोगिभिः ॥४१९॥
 पौद्गलानन्दयन्तःस्यु, गृहस्था मुख्यभावतः
 आत्मानन्दस्य लाभार्थ-सम्यग्दृष्ट्या प्रवर्तकाः ॥४२०॥
 अविरता गृहस्थाःस्युः सम्यग्दृष्टप्रधारकाः
 प्रत्यागैविरतार्जनाः-शुद्धसम्यक्त्वशालिनः ॥४२१॥
 सर्वकर्मक्षयार्थं ते, गृहस्थधर्मपालकाः
 पौद्गलानन्दभोक्तारो, हृदिब्रह्मसुखार्थिनः ॥४२२॥
 पौद्गलानन्दतोऽनन्ते, सुखं नित्यं निजाऽऽत्मनि;
 तन्मुख्याऽव्याप्तयेष्टि, गृहस्थानां प्रयत्नते ॥४२३॥
 पौद्गलानन्दभोगार्थ-मुख्यताश्चगृहस्थिताः
 आत्मानन्दाऽप्येतेषु, देवाविरतिधारिणः ॥४२४॥
 ज्ञानाऽज्ञानाश्चभोक्तार, आत्मशुद्धयार्थमुख्यताः
 मग्नआत्मोपयोगेन, प्रयत्नन्तेऽन्यथाः ॥४२५॥
 आत्मशुद्धोपयोगेन, प्रत्यागनेषुमाग्नयानः
 जीवन्मुक्ताभवेज्ज्ञानी, मृग्यते धर्मसाधनः ॥४२६॥

असंग्व्यजातविधानां, ग्रन्थकोटिस्तु भूतले,
 तत्पारमाऽऽत्मबोधेन, पार्यते स्वोपयोगिभिः ॥४२७॥
 दर्शनधर्ममार्गाणां, सर्वसत्यं निजाऽऽत्मनिः
 विज्ञायचाऽऽत्मशुद्ध्यर्थं, जैनधर्म प्रमाधय ॥४२८॥
 पद्द्रव्यनयतत्त्वानां-, नयनिक्षेपभङ्गतः
 श्रद्धानपूर्वकं ज्ञानं, सम्यग्दर्शनमुच्यते-॥४२९॥
 सम्यग्दर्शनलाभेन, सत्फलार्धमसाधनाः
 निष्फलधर्मशून्यं स्यात्, सम्यग्दर्शनमन्तरा ॥४३०॥
 सम्यग्दर्शनमेवाऽस्ति, शुद्धोपयोगआत्मनः
 सम्यग्चारित्र्यमेवाऽस्ति, शुद्धोपयोगआन्तरः ॥४३१॥
 शुद्धोपयोगिनांसर्व-, चाणीकायादिवर्तनम्;
 स्वर्गायमुक्तयेवास्या, तत्रकिञ्चिद्व्यसंशयः ॥४३२॥
 दया सत्यं सपादान-, मस्तेयंचापविग्रहः
 आत्मदृष्टिश्च सत्मेवा, शुद्धोपयोगहेतवः ॥४३३॥
 भक्तानां भावतः सेवा, प्रमाणिक प्रवर्तनम्;
 पारतन्त्र्यं न भोगानां, रोगादी न च दीनता ॥४३४॥
 माहाय्यं दुःखभोकृणा, मनीतिवर्जनं सदाः
 मत्यांशेषु महारागः शुद्धोपयोगहेतवः ॥४३५॥
 सर्वविश्वस्थजीवानां, सुपकारप्रवृत्तयः
 सर्वथा मदिरात्यागो, मांसस्यपरिवर्जनम् ॥४३६॥
 व्यभिचारस्य संत्यागो, दुष्टव्यसनवर्जनम्;
 पशुपक्षिमनुष्याणां, हिंसात्यागो विवेकिता ॥४३७॥
 चारित्रिणा महाभक्तिः स्थिरप्रज्ञाक्षमाजेषाः
 इत्यादिसङ्गुणमौक्तो, विश्वस्थदेहिनांभवेत् ॥४३८॥

मुक्तिःस्वर्गश्च नारीणां, शूद्राणां म्लेच्छदेहिनाम्;
 पापकर्मपरित्यागात्, सद्गुणाचारतश्चैव ॥४३९॥
 पापाचारविचाराणां, पश्चात्तापो भृशं भवेत्;
 ईश्वरप्रार्थनायोगात्, पवित्राऽऽत्मास्वयं भवेत् ॥४४०॥
 पूर्वोक्तसद्गुणाचारै, जैनधर्मो जगन्नये;
 सर्वजानोयलोकानां, मुक्तिदोऽस्ति स्वभावतः ॥४४१॥
 पापाद्दुःखं मुखं धर्मात्, सर्वत्र विश्वदेहिनाम्;
 इति विज्ञाय धर्मार्थं, जीव!! वारय दुर्गुणान् ॥४४२॥
 दुष्टव्यसनदासाये, दुर्गुणैरेव जीवकाः
 दुष्टप्रवृत्तिदासाये, मुक्तिं यान्ति न हिंसकाः ॥४४३॥
 विनेयस्तत्त्वजिज्ञासु, राहंतः सत्यपालकः
 शुद्धोपयोगयोग्यः सो, मृतः सन् यश्च जीवति ॥४४४॥
 सद्गुणैरेव जीवन्तो, मृताये दुष्टवृत्तिभिः
 ये च जीवन्ति मोक्षार्थं, शुद्धाऽऽत्मानो भवन्ति ते ॥४४५॥
 अनन्तमात्मसामर्थ्यं, प्रादुर्भवति चेतने;
 आत्मोपयोगतः पूर्णं, परब्रह्म प्रकाशते ॥४४६॥
 र्वभाविकपरीणामाद्, भित्तो निजाऽऽत्मनि स्फुटम्;
 स्वाभाविकपरीणामः शुद्धोपयोग उच्यते ॥४४७॥
 र्वभाविकपरीणामाद्, भित्तः स्वाभाविकाऽऽत्मनि;
 उपयोगपरीणामै-कुरूप्य भव्यचेतन ! ॥४४८॥
 सर्वविश्वसमाजानां, कल्याणाय कलौ महान्;
 शुद्धोपयोग एवाऽस्ति, सर्वथा मोक्षदायकः ॥४४९॥
 सर्वदोषविनाशाय, सर्वमद्गुणहेतवे;
 कृत्स्नकर्मक्षयार्थं, शुद्धोपयोगमाचर ॥४५०॥

रोगादिजन्यदुःखेऽपि, ब्रह्मनस्यविचारिणाम्;
 आत्मोपयोगिनानित्य- , मानन्दोद्दामआत्मनि ॥४५१॥
 उपयोगेनवेत्तारं-स्मारं स्मारं विचिन्तय;
 विस्मृत्यवाङ्मभावं त्वं- , लीनांभवनिजाऽऽत्मनि ॥४५२॥
 दूरीकृत्यप्रमादास्त्वं-शुद्धाऽऽत्मानंस्मर द्रुतम्,
 एकमाऽऽत्माजगत्स्मारः सत्यं हृदिप्रधारय ॥४५३॥
 सर्वस्मारस्वमारोऽय- , माः स्मातस्यमसि स्वयम्
 सोऽहं प्रज्ञानमाऽऽत्माऽस्मि, कालस्य कालजिज्ञ्यहम् ॥४५४॥
 पादौघप्रतिपादांश्च-शुच्यन्तः सर्वपण्डिताः
 आत्मसुखं न संयान्ति, शुद्धोपयोगमन्तरा ॥४५५॥
 दर्शनधर्मशास्त्राणां, मोहाद्भोक्ताः परस्परम्,
 युञ्जन्ति कर्मबध्नन्ति, यान्ति जन्मपरम्पराम् ॥४५६॥
 सर्वदर्शनधर्माणां, स्मारं सत्यं यदाभ्यहम्;
 रागद्वेषक्षयः कार्यः कर्मव्याम्याः तन्मशुद्धता ॥४५७॥
 सर्वयोगादिमारोऽस्ति-भ्रंसाध्याधीतरागताः
 आत्मोपयोगतामाध्ये, त्येवंब्रुवन्ति पण्डिताः ॥४५८॥
 मनोवाक्पापविश्या-दात्मनः पूर्णशुद्धताः
 कर्मव्याम्याम्यतां प्राप्या- , सत्यं मे यदाभ्यहम् ॥४५९॥
 आर्याः स्युः सद्गुणः सर्वं, सदाचारं भुङ्क्ते;
 मनोवाक्पापशुद्ध्याये- , स्याऽऽत्मशुद्धिविधायिनः ॥४६०॥
 आत्मशुद्धिचिन्तये-देशोभिर्भक्तदेहिनाम्;
 मुक्तिप्रदीयते नय, स्याऽऽत्मनानिजमुद्वेग ॥४६१॥
 जायते नरदा मुक्तिः, राविर्भूतगुणैर्धियाः
 ईश्वरेणाऽपि नो देया, सत्यमेतद्विधारय ॥४६२॥

मुक्तिःस्वर्गश्च नारीणां, शूद्राणां म्लेच्छदेहिनाम्;
 पापकर्मपरित्यागात्, सद्गुणाचारतश्चैव ॥४३९॥
 पापाचारविचाराणां, पश्चात्तापो भृशं भवेत्;
 ईश्वरप्रार्थनायोगात्, पवित्राऽऽत्मास्वयं भवेत् ॥४४०॥
 पूर्वोक्तसद्गुणाचारै, जैनधर्मो जगन्नये;
 सर्वजानीयलोकानां, मुक्तिदोऽस्ति स्वभावतः ॥४४१॥
 पापाद्दुःखं सुखं धर्मात्, सर्वत्र विश्वदेहिनाम्;
 इति विज्ञाय धर्मार्थं, जीव!! वारय दुर्गुणान् ॥४४२॥
 दुष्टव्यसनदासाये, दुर्गुणैश्च जीवकाः
 दुष्टप्रवृत्तिदासाये, मुक्तिं यान्ति न हिंसकाः ॥४४३॥
 धिनेयस्तत्त्वजिज्ञासु, राहृतः सत्यपालकः
 शुद्धोपयोगयोग्यः सो, मृतः सन्पञ्चजीवति ॥४४४॥
 सद्गुणैश्च जीवन्तो, मृताये दुष्टवृत्तिभिः
 गेच जीयन्ति मोक्षार्थं, शुद्धाऽऽत्मानो भवन्ति ते ॥४४५॥
 अनन्तमात्ममार्थं, प्रादुर्भवति चेतने;
 आत्मोपयोगिनः पूर्णं, परब्रह्म प्रकाशते ॥४४६॥
 वैभाविकपरीणामाद्, भिक्षो निजाऽऽत्मनि स्फुटम्;
 स्वाभाविकपरीणामः शुद्धोपयोग उच्यते ॥४४७॥
 वैभाविकपरीणामाद्, भिक्षुः स्वाभाविकाऽऽत्मनि;
 उपयोगपरीणामे-कुर्यात् भव्यनेनन ! ॥४४८॥
 सर्वेश्वरसमाजानां, कल्याणाय कलौ महान्;
 शुद्धोपयोग एवाऽस्ति, सर्वथा मोक्षदायकः ॥४४९॥
 सर्वदोषविनाशाय, सर्वसद्गुणहेतवे;
 शृङ्खलकर्मभयार्थिण, शुद्धोपयोगदायकः ॥४५०॥

रोगादिजन्यदुःखेऽपि, ब्राह्मणस्यविचारिणाम् :
 आत्मोपयोगिनानित्य- , मानन्दोद्भूतआत्मनि ॥४५१॥
 उपयोगेनवेत्तारं-स्मारं स्मारं विचिन्तयः
 विस्मृत्यपाद्यभावं त्वं- , लीनोभयनिजाऽऽत्मनि ॥४५२॥
 दूरीकृत्यमसादास्त्वं-शुद्धाऽऽत्मानंस्मर द्रुतम्,
 एवमाऽऽत्माजगत्सारः सत्यं हृदिप्रधारय ॥४५३॥
 सर्वसारस्यसारोऽयं- , मा- स्मातस्यममि स्थयम्
 सोऽहं प्रज्ञानमाऽऽत्माऽस्मि, कालस्य कालजित्वहम् ॥४५४॥
 पादाब्जप्रतिपादांश्च-कुर्यन्तः सर्वपण्डिताः
 आत्मसुखं न भंगयन्ति, शुद्धोपयोगमन्तरा ॥४५५॥
 दर्शनधर्मशास्त्राणां, मोहाद्दोषाः परस्परम्,
 गुरुवन्तिकर्मवध्नन्ति, यान्तिजन्मपरस्परम् ॥४५६॥
 सर्वदर्शनधर्माणां, सारं सत्यं यदाग्यहम् :
 रामद्वेषक्षयः कार्यः कर्मव्याम्याऽऽत्मशुद्धता ॥४५७॥
 सर्वयोगादिसारोऽस्मि-भंगसाध्याधीनरामताः
 आत्मोपयोगतामाध्ये, स्थिरं भवन्ति पण्डिताः ॥४५८॥
 मनोयातागपाविष्ठा-दात्मनः पूर्णशुद्धताः
 कर्मव्याम्यामनांप्राप्या- , सत्यं मेव यदाग्यहम् ॥४५९॥
 आर्थाः स्युः सद्गुणः सर्वं, सदाचारं भुवस्तले;
 मनोयातागशुद्धताये- , स्याऽऽत्मशुद्धिविधायिनः ॥४६०॥
 आत्मशुद्धिर्विनादेव-रेषोभिर्भक्तदेहिनाम् :
 मुक्तिप्रदीपतेनैव, स्याऽऽत्मनानिजगुञ्जरे ॥४६१॥
 जायतेन कदा मुक्तिः, साविभूतगुणविनाः
 हंश्वरेणाऽपिनोदेया, सत्यमेव विचारय ॥४६२॥

देवस्य सद्गुरोर्भक्त्या-स्वाऽऽत्मशुद्धिः प्रजायते.
 सेवाभक्तपरीणामाद्-भवन्ति सात्त्विका गुणाः ॥४३३॥
 सेवाभक्तपरीणामो, जायेताऽऽत्मन आत्मनि;
 आत्मना जायते चित्ते-सात्त्विकमोहमिश्रकः ॥४३४॥
 सेवाभक्तिपरीणामः प्रशस्यमोहसंयुतः
 केवलज्ञानतः पूर्य, वर्तते सर्वभूमिणाम् ॥४३५॥
 शुद्धाऽऽत्मरूपदीपाग्ने, स्फटिकाच्छादनं यथा;
 तथा सात्त्विकमोहीय-मिश्रस्वाऽऽत्मिकसद्गुणाः ॥४३६॥
 स्फटिकेन यथादीप्तो, नावृत्तोऽह भवेत्तथा;
 सात्त्विकेभ्यो निजाऽऽत्मीय, गुणाः स्युर्नावृताः सदा ॥४३७॥
 भात्मशुद्धीपयोगेन, सेवाभक्त्यादिकारिणाम्;
 सात्त्विका नैव यन्भाग, प्रत्युत मुक्तिहेतव्यं ॥४३८॥
 मुक्तिं यति समादया, अतः सात्त्विकसद्गुणाः
 सात्त्विकसद्गुणादिज्ञा, जानाया भात्मसद्गुणाः ॥४३९॥
 सात्त्विकगुणकर्मणो, निश्चोऽहं ज्ञानदर्शनी;
 तथा निश्चा न्यशुद्धयर्थ, यत्नेऽहं तत्प्रमाणनः ॥४४०॥
 सात्त्विकगुणकर्मणि, साधनानि न पश्यतः
 भात्मयोगमगम्यमानि, यथावृत्तिरि यथानयन ॥४४१॥
 सात्त्विकगुणकर्मणु, सत्यकमाधनपुष्टिः
 प्रत्यक्षयोगयोगेन-, स्वाऽऽयोगप्रवृत्तेन च ॥४४२॥
 सात्त्विकगुणकर्मणि, गृह्यतां विज्ञेयतः
 स्वान्योगकर्महेतव्यं यथावृत्तिरिविवेकतः ॥४४३॥
 भात्मयोगमगम्यमानोक्तः, साधनसाधनोदितः
 यथावृत्तिरिविवेकतः, सत्यमुविभाज्योदितः ॥४४४॥

सम्यक्श्रद्धानसम्यक्त्व-लाभात्पश्चात्प्रकाशते;
 अल्पकालेचिरंकाले, पारथं याऽऽत्मनः स्फुटम् ॥४७५॥
 स्याऽऽत्मानस्य परिज्ञाय, जीवमुत्तिष्ठजागृहि;
 स्वपर्यायगुणानां त्य, माविर्भावंकुम्भतमम् ॥४७६॥
 आत्मनः पूर्णशुद्धिर्मा, मयसाध्या जिनोदिता
 साध्यलक्ष्योपयोगेन, स्याऽऽत्मशुद्धिकुम्भतमम् ॥४७७॥
 साध्यलक्ष्यं हृदि ध्यात्वा, कर्तव्यकार्यमाचर !!!
 आत्मोत्साहेन वर्तस्व, प्रमादांश्च निवारय ॥४७८॥
 प्रतिक्षणं परब्रह्म-, शुद्धरूपं विचारय;
 भूयाः शुद्धाऽऽत्ममग्नस्थं, चिरमृत्यमोहभाषनाम् ॥४७९॥
 निर्ममो भयमर्थप्र, दद्याद्दृष्टेः पुणस्तु पुः
 नाऽहंकारीभय व्यक्त-, दद्याद्दृष्टेः पुणमर्थम् ॥४८०॥
 साक्षिभावेन सर्वत्र, धर्मस्य स्थापयोगतः
 औपचारिकपापेषु, निर्लेपो भयसाधनः ॥४८१॥
 मृत्युना निर्भयी भूय-स्याऽऽत्मनि निर्भये परः
 जातमवपुषो नाशः स्वयं त्यज्य विनाशवान् ॥४८२॥
 जातानां हि विनाशोऽस्ति, तेषां शोषो निवारय;
 आत्माऽमिममिदानन्दः स्वस्वरूपं विचारय ॥४८३॥
 साधयत्वाऽऽत्मनः शुद्धिं, धारय मोहबासनाम्
 जनान् स्मारय सदृश-धारय स्थापयोगिताम्-॥४८४॥
 जीय ।। शुद्धोपयोगेन, त्रिषण्य मोहभाषनः
 चित्तर मोहभाषारथ, मात्मरूपं च स्मर-॥४८५॥
 अमृत्यमार्गा मोक्षस्य, सन्ति सदाऽऽत्मोपयोगिताम्;
 तेषां भक्तमपि साध्य-मिच्छाः तेषां सन्ति रहिनः ॥४८६॥

सम्यक्त्वदर्शनं व्यक्त, माऽऽत्मोपयोग इष्यते
 आत्मोपयोगिनां सर्वे-मार्गा मोक्षाय भाषिताः ॥४८७॥
 सम्यक्त्वदर्शनं प्राप्य-, मा प्रमादं कुरुष्वभोः
 आत्मन् !! शुद्धस्वरूपं ते, चिन्तय स्वस्थिरो भव ॥४८८॥
 सत्याऽऽसत्यं च विज्ञाय, मा मुह्य मोहकर्मणि;
 असत्ये वर्तमानोऽपि, तत्र सत्यं न वेदय ॥४८९॥
 सम्यग्दृष्ट्या प्रविज्ञाय, स्वाऽऽत्मधर्मे रतिं कुरु
 प्रारब्धकर्मभोगेषु, रतिं मा कुरु चेतन !!! ॥४९०॥
 वैषयिकरतित्यक्त्वा, शुद्धाऽऽत्मनि रतिं कुरु;
 पवित्राऽऽत्मा भवस्पष्टं, परब्रह्ममयो भव ॥४९१॥
 सम्मील्य सागरे बिन्दु, यथाब्धिरूपतां भजेत्
 तथा परात्मनां प्राप्य, स्वाऽऽत्मासिद्धो भवेत्स्वयम् ॥४९२॥
 मनोवाकायजान् दोषान्, चारय निजशक्तितः
 धारय सद्गुणान् सर्वान्, जीव ! स्वाभाविकगुणैः ॥४९३॥
 मन्त्यज्य दुर्मतिं दुष्टां, मन्मतिं भज भावतः
 शुभाऽऽशुभविपाकेषु, हर्ष शोकश्च संत्यजे ॥४९४॥
 कर्माधीना जगज्जीवा, मित्राणि शत्रवो न ते;
 आत्मोपयोगभावेन, सर्वजीवान् क्षमापय ॥४९५॥
 रागद्वेषौ न मे मयं-, विश्वस्मिन् देहि नः प्रति
 उत्पितोऽहं स्यमुक्तयर्थं, समोऽहं सर्वदेहिषु ॥४९६॥
 परब्रह्मपदाऽवाप्स्यं, मनोवाकायमाधनैः
 उत्पितोऽहं परमीत्या, सद्गुरु कृपयाभृशम् ॥४९७॥
 परब्रह्ममहाधीर-कृपां यानि स्यमुक्तये;
 मत्तां कृपाकटाक्षेण, मदुत्तरो भवेद् भूयम् ॥४९८॥

पद्मात्तापोऽस्त दोषाणां, गुणानामनुमोदनाः
 सर्वसङ्घस्य दासाऽनु, - दासोऽहमुपयोगवान् ॥४००॥
 दासोऽहं सर्वसाधूनां, साध्वीनां च विदोषतः
 तत्कृपया मदुद्धारो, भूयात्तत्प्रार्थयाम्यहम् ॥४०१॥
 सर्वसङ्घस्य श्रेयार्था, स्वार्पणभाषयानहम्;
 आत्मशुद्धोपयोगार्थ, यते निष्कामभक्तिनः ॥४०२॥
 आत्मनोगुणदोषाणां-, कर्तव्यां च निरीक्षणम्;
 पद्मात्तापादियोगेन-, कर्तव्या साऽऽत्मशुद्धता ॥४०३॥
 गुणाव्यक्ताद्यप्येदोषा, हर्तव्या पूर्णयत्नतः
 दोषाभयाय मोक्षाय, गुणाज्ञेया विवेकतः ॥४०४॥
 गुणा निजाऽऽत्मनोऽर्प्य, मोक्षरूपं तु दुर्गुणाः
 दोषवृन्दविनाशेन, स्वाऽऽत्मशुद्धिं युक्तं हृतम् ॥४०५॥
 मुक्तिः कदाऽपि न स्यात्कि, रागद्वेषक्षयं विना,
 अतो रागादिदोषाणां, नाशाय त्वं यतस्वभोः ॥४०६॥
 दोषप्रमादनाशार्थ-, माऽऽत्मरूपं विचारयः
 गुणानल्पसातनं कुर्वन्स्वयं, प्रमादं मा कुर्वक्षणम् ॥४०७॥
 गार्गहिको यथा सर्प-विषमुत्तारयेद् द्रुतम्,
 जादृगुलीमन्प्रयोगेन, ज्ञानी मोक्षविषं तथा ॥४०८॥
 शुद्धोपयोगमन्त्रेण, मोहादेर्विषमुत्तरं न;
 प्रत्ययिद्भयतिष्ठत्य निर्भयोऽप्रत्ययिज्जनः ॥४०९॥
 अदिरूपा भवेन्नून, मग्नियोगेन वर्तितः
 शुद्धाऽऽत्मभाषनालीनः शुद्धाऽऽत्मा जायते तथा ॥४१०॥
 यथाऽऽत्मवधनं तद्गु, वर्तने शक्तितो भवेत्;
 तदानीजाऽऽत्मनःशुद्धि, तथा मुक्तिश्च जायते ॥४११॥

गाननेन प्रतिज्ञायाः पूर्णश्रुत्याऽऽत्मसंस्मृतिः
 चतुर्विधमहामंथ-मात्रमेवावयतेनम् ॥२११॥
 निम्नगच्छिग्राहणे, तैत्तूनामवदम्भनम्
 वाद्यमोपुनिःसङ्ग-कर्तन मान्यरी कुरु ॥२१२॥
 भा-मपराग्राह्याप्य-मोहकृतसङ्गर्जनम्;
 गतापोन्ने प्रकर्तये, यत्रयत्रयदापदा ॥२१३॥
 श्रुताऽऽत्मभावनातेना-रात्रिभौरो निजाऽऽत्मनिः
 भा-मा-ममममुद्रम, जायतेऽनुभवोददि ॥२१४॥
 परिप्राणी हृदिन्यक्ता, कर्तयेता मताभावनाः
 यत्रयत्रयदापदापदाः श्रुताऽऽत्मा रयानयोगनः ॥२१५॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, साधनातो न जायते;
 विप्राणाः विनयकान्ता, गुपीदिबभित्कामिणाम् ॥२१६॥
 यत्रयत्रयदापदापदा निजाऽऽत्माने, यत्रि कमणयोगनः
 भा-मा-ममममुद्रम, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२१७॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२१८॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२१९॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२०॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२१॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२२॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२३॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२४॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२५॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२६॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२७॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२८॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२२९॥
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा
 यत्रयत्रयदापदापदा, यत्रयत्रयदापदापदा ॥२३०॥

इलापुत्रोगतो मुक्ति, माऽऽत्मनोभायनापन्नात्;
 आत्मशुद्धोपयोगेन, आपादःकेयलीप्रभुः ॥५२३॥
 आत्मभायनया मुक्ति, मनन्ताः ग्वलुलेभिरं;
 भायनाम्हजीवानां, शुद्धोपयोग आन्तरः ॥५२४॥
 दानादिभर्मकार्याणि, न कलन्ति न तां विना;
 शुभारुतुका प्रजायेत, भायना मुक्तिदायिनी ॥५२५॥
 आत्मोपयोगदातृत्वे, भायनाया महद्व्यक्तम्;
 पायक्रियाविनाभायाद्, गथायोगं कलं भवेत् ॥५२६॥
 आत्मनःशुरूपर्यायाः सिकाऽऽत्मादिप्रभेदतः
 ज्ञातव्या उपयोगेन, गद्गुण्योभयुक्तिभिः ॥५२७॥
 अर्हस्तितिनिजाऽऽत्मैव, सिरुआत्मैवशाश्वतः
 आप्यायोऽस्तिनिजाऽऽत्मैव, स्याऽऽत्मैवथायकप्रभुः ॥५२८॥
 माधुरस्तिनिजाऽऽत्मैव, स्याऽऽत्मैव परमेष्ठिराद्;
 शुद्धदर्शनमाऽऽत्मैव, ज्ञानमाऽऽत्मैव सर्वथा ॥५२९॥
 स्याऽन्यप्रकाशार्थज्ञानं, ज्ञानेनाऽऽत्माप्रत्यक्षते;
 स्वभाय आत्मनो मुख्यं, ज्ञानं प्रत्यक्षसर्वदा ॥५३०॥
 निजाऽऽत्मैवाऽस्तिचारित्रं, रमणे रप्यं माऽऽत्मनि;
 शुद्धोपयोग एवाऽस्ति, चारित्र्यं कर्मनाशकम् ॥५३१॥
 आत्मवीर्यं निजाऽऽत्मैव, चलते तद्विजाऽऽत्मनि;
 आत्माऽनद्वयप्रदेशेषु, पर्यायगुणदायिदम् ॥५३२॥
 निजाऽऽत्मैव तपो योग्यं, सर्वेष्टारोपवैरुदः
 कर्मणां निर्वरायेन, भवेत् गुणितप्रदायकम् ॥५३३॥
 गुणाश्च सर्वपर्याया, अनन्ता आत्मसंस्थिताः
 स्यादाऽऽत्माभेदतत्वेन, सर्वैजाननितजित्ताः ॥५३४॥

पालनं च प्रतिज्ञायाः पूर्णशुद्धाऽऽत्मसंस्मृतिः
 चतुर्विधमहासंघः, सङ्गसेवाप्रवर्तनम् ॥५११॥
 निरुपाधिदशाप्राप्ते, ह्येतूनामवलम्बनम्
 पाद्यसङ्गेषु निःसङ्गः, यतनं मान्तरं कुरु ॥५१२॥
 आत्मपञ्चदशाप्राप्त्यै-मोहकृतसङ्गवर्जनम्;
 यथायोग्यं प्रकर्तव्यं, यत्र तत्र यदा तदा ॥५१३॥
 शुद्धाऽऽत्मभावनायेगा-दाविर्भावो निजाऽऽत्मनि।
 आत्माऽऽनन्दसमुद्रस्य, जायतेऽनुभवो हृदि ॥५१४॥
 प्रतिक्षणं हृदि व्यक्ता, कर्तव्या प्रह्लाभायना;
 यत्र तत्र सदा भाव्यः शुद्धाऽऽत्मा ध्यानयोगतः ॥५१५॥
 सद्गुरुभक्तिमेवायं, रात्मपानो न जायते;
 निपातोऽपि न भक्तानां, गुणोद्भिभक्तिकारिणाम् ॥५१६॥
 दोग्धान् गुणव्या निजाऽऽत्मानं, प्रति क्रमणयोगतः
 आत्मशुद्धिर्मेयेत्पूर्णं, तत्र मग्नो भवत्ययम् ॥५१७॥
 सद्गुणानां प्रकाशात्, दोग्धानां नाशहेतवे;
 यद्गोर्गन्धप्रकटं च, योग्योपायं यथाशक्तम् ॥५१८॥
 आत्मनि नवमग्नस्य, पूर्णं प्रीत्या भृशं स्वयम्;
 आत्माऽनुभवसंप्राप्त्या, निर्विकल्पो भविष्यति ॥५१९॥
 शुद्धाऽऽत्मानं विनोदयान्, गङ्गातीर्य भृशं गतं
 सर्वथाऽऽत्मोपरिप्रेमः, पारयोग्याद्दोषैः ॥५२०॥
 यत्तन्मात्रो भवेत्तस्य, कर्मशून्याऽस्मिन्पराशक्तः;
 आत्मशुद्धौ योग्यमेव, कर्मसुक्तिर्निजाऽऽत्मनः ॥५२१॥
 आत्मभावेन संप्रोक्तः स्मिन्, भक्त्यानां भावनायनाम्;
 भक्त्यानां गतामृतिः, साऽऽत्मनो भावनायनाम् ॥५२२॥

इलापुत्रो गतो मुक्तिः, माऽऽत्मनो भावनापण्यात्;
 आत्मशुद्धोपयोगेन, आपादः प्रेत्यली प्रभुः ॥५२३॥
 आत्मभावनाया मुक्तिः, मनन्ताः स्यदुल्लेखिनः;
 भावनारुद्धजीवानां, शुद्धोपयोग आन्तरः ॥५२४॥
 दानादिधर्मकार्याणि, न पालन्ति य त्ता विना;
 शुभाच्छुद्धा प्रजायेत, भावना मुक्तिदायिनी ॥५२५॥
 आत्मोपयोगदातृत्वे, भावनाया महदुत्तमः;
 पापक्रियाविनाभावाद्, यथायोगं पाले भवेत् ॥५२६॥
 आत्मनःशुद्धपर्यायाः, मित्राऽऽत्मादिप्रभेदतः;
 ज्ञातव्या उपयोगेन, सद्गुरुषोऽभ्युक्तिभिः ॥५२७॥
 अर्हस्तस्तिनिजाऽऽत्मैव, मित्राऽऽत्मैवशाश्वतः;
 आचार्योऽस्तिनिजाऽऽत्मैव, स्याऽऽत्मैववाचकप्रभुः ॥५२८॥
 माधुरस्तस्तिनिजाऽऽत्मैव, स्याऽऽत्मैव परमेश्वरः;
 शुद्धदर्शनमाऽऽत्मैव, ज्ञानमाऽऽत्मैव सर्वथा ॥५२९॥
 स्याऽऽन्यप्रकाशार्थज्ञाने, ज्ञानेनाऽऽत्माप्रकटयते;
 सभाय आत्मनो मुख्यो, ज्ञाने प्रत्येकसर्वदा ॥५३०॥
 निजाऽऽत्मैवाऽस्तिचारित्र्यं, समणे स्वयं माऽऽत्मनि;
 शुद्धोपयोग एवाऽस्ति, चारित्र्ये कर्मनाशकम् ॥५३१॥
 आत्मधीर्य निजाऽऽत्मैव, वर्तते तद्विजाऽऽत्मनि;
 आत्माऽनष्टकल्पप्रदोपु, पर्यायगुणदासिदम् ॥५३२॥
 निजाऽऽत्मैव तपो योग्ये, सर्वेच्छारोपकर्महृद्;
 कर्मणां निनेरागेन, भवेत् मुक्तिप्रदायकम् ॥५३३॥
 गुणाधमसर्वपर्याया, अनन्ता आत्मनिस्थिताः;
 स्यादाऽऽत्माऽभेदतत्वेन, सर्वज्ञाननिपदिताः ॥५३४॥

आत्मनः सद्गुणाः सर्वे, स्याऽऽत्मरूपा अनादितः
 सत्तातो विद्यमानास्ते, भवन्ति व्यक्तरूपिणः ॥५३॥
 आत्मशुद्धस्वभावेन, मोक्षोऽस्तीति विनिश्चितम् ।
 रागद्वेषविभागेन, संसारोऽस्तीति निश्चितम् ॥५३॥
 जीवनेत्याऽऽत्मभावेन, मृत्युमोक्षेन निश्चितम्
 जीवने मरणं ज्ञात्वा, प्रमादं मा कुरुष्वभोः ॥५३॥
 मुक्तिराऽऽत्मनि विज्ञेया, माऽन्यत्र त्वं परिश्रमः
 आत्मन्येव निजैराज्यं, पाप्मराज्येषु मामुहः ॥५३॥
 स्वाभ्येर्णय जीव ॥ त्वं, मा जीव ॥ त्वं पराश्रयात् ।
 पारमार्थ्यं मत्तामृत्युः स्वातन्त्र्यमाऽऽत्मजीवनम् ॥५३॥
 स्वाऽऽत्मन्येव सुखं मर्त्यं, दुःखं हि जहमोदृतः
 आत्मानमन्तराकोऽपि, कदापि नाऽस्ति शर्मथान् ॥५४॥
 आत्मनोऽपि तात्पर्यं, रागद्वेषादिर्मयः
 आत्मनो मित्र माऽऽत्मापि, मार्ग्येन कर्मेनाशकम् ॥५४॥
 आत्मनो बन्धुमात्माऽपि, मैत्र्यादिमायमंगुलः ।
 आत्मन इभारः स्वाऽऽत्मा, ज्ञानयारिद्र्यमंगुलः ॥५४॥
 आत्मनः सर्वं आत्माऽपि, दुःखप्रदाप्रकाशवान् ।
 आत्मन अन्त आत्माऽपि, शर्मनोपममंगुलः ॥५४॥
 कर्मद्वेषो निजाऽऽत्मापि, कर्मनोपमा तथाऽऽत्मापि,
 कर्मद्वेषो निजाऽऽत्माऽपि, कर्ममोक्षोऽपि तात्पर्यम् ॥५४॥
 अन्त्यशक्तिमान् वाऽऽत्मा, निजाऽऽत्माशक्तिमोक्षः
 अन्त्यशक्तिमन्त्यमे, यौतुदिदिकियायदानम् ॥५४॥
 कृत्राऽपि यद्वद्वर्मे, कृत्राऽपि वाऽऽत्मा मर्त्यो नयेनः
 अन्त्यशक्तिमन्त्यमे, आत्मा कर्मनिनाशकम् ॥५४॥

अनादिकालसंयोग, आत्मनः कर्मणां द्वयोः
 आत्मा निजाऽऽत्मभावेन, कर्महन्ता स्वयंभावेन ॥५४७॥
 सर्वदाक्षितमयः स्याऽऽत्मा, दैन्यं किञ्चित् धारय
 सर्वदाक्षितप्रकाशार्थं, यत्तस्य पुण्यार्थतः ॥५४८॥
 आत्मोद्गमसमुत्साहा, उज्जीय ! शुद्धाऽऽत्मनिश्चयम् ।
 आत्मानन्दरसास्वाद, पुण्यस्य स्याऽऽत्मभावनः ॥५४९॥
 आत्मानन्दाऽमृतपीत्या, भवमर्गो निजाऽऽत्मनिः
 सर्वसाधनतः साध्य, साऽऽत्मानन्दस्यजीवनम् ॥५५०॥
 स्वलक्ष्ये निश्चितं ध्येयं, पूर्णानन्दरसादधेः
 कर्तव्यं सर्वथा पार्त, स्वकृत्या मोहविषं द्रुतम् ॥५५१॥
 मनः स्वर्गो मनःश्रेष्ठ, संसारो मन एव
 मोहरूपं मनो जित्वा, मुक्तो भवति पतनः ॥५५२॥
 मनोनाशादुभयेन्मृत्यु मोहादि कर्मणां द्रुतम् ।
 मोहक्षयेन मोक्षोऽस्ति, मोक्षेऽनन्तं सुखं सदा ॥५५३॥
 पर्यायाणां गुणानाश्च, व्यक्तभाषोऽस्तिमिदम्,
 वन्तरसेव्यस्तिरूपेण, भवन्ति गुणपर्यायाः ॥५५४॥
 व्यक्तीभवन्तिनाऽवन्तः वन्तोऽप्यवन्तिभवन्तिमे,
 नाऽमर्माजायतेमर्ष, वतोऽवर्ष न जायते ॥५५५॥
 गुणा अनन्तपर्याया, आत्मनिमन्ति वत्तयाः
 वदूयः वामर्षपर्याया, अनन्ता व्यक्तभावनः ॥५५६॥
 आत्मा वामर्षपर्यायः, व्यक्तीभाषान् भवेत्प्रभुः
 मित्रोयुक्तोत्तिनेताऽऽत्मा, स्वयम्भुर्भगवान् विभुः ॥५५७॥
 अव्यक्तः वत्तया स्वाऽऽत्मा, व्यक्तोऽप्यव्यक्तगुणादिभिः
 अव्यक्तः सन्ति वदूयवत्तः पर्यायाश्चगुणा निजे ॥५५८॥

भगवन्मोक्षलक्षणं सामान्यं, सामान्योपपत्तये भवेत्;
 साधनविधिभेदोऽस्ति, भिन्नं तुल्यं महत्त्वमपि ॥१३१॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, सन्नि कर्मादिभ्यः किंचित्
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, भूतो भवति विभक्तः ॥१३२॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना कोऽपि न विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३३॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३४॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३५॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३६॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३७॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३८॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१३९॥
 भगवन्मोक्षोपपत्तये, ज्ञाना विभक्तोऽपि विद्यते;
 तेन ज्ञाने, वि न तेनो-मते, तेनोमे ज्ञानयोऽपि ॥१४०॥

सम्यग्दर्शनलब्धारो, सर्वदर्शनधर्मतः
 सत्यं गृह्णन्ति साक्षे-; एतद्वा जनाः शिष्याधिपः ॥५७१॥
 सम्यग्दर्ष्टि हृदि प्राप्य, पश्चाद् भृत्योपयोगिनः
 स्याऽन्यलिङ्गेषु सिद्धाये, सेत्स्यन्ति च सर्वथा ॥५७२॥
 सम्यग्दर्शनसम्प्राप्त्या, प्राक्कृतं भवति धर्मतः
 शृङ्गोपयोगसामर्थ्य, सर्वकर्मयिनाशकम् ॥५७३॥
 अनेकान्तमत्ताऽस्मोधिः सम्यग्दर्ष्टिजनोऽस्मिन्
 सर्वधर्मस्य मर्माणि, जानाति साध्यलक्षयवान् ॥५७४॥
 स्यादादनवसापेक्षा, जिजनाहः सर्वदर्शनम्
 भाति मया परिज्ञातं, स्यादादनवसाधनः ॥५७५॥
 सर्वदर्शनमत्यांश-; दर्शकं जनदर्शनम्
 सर्वकदाग्रहान्मुक्तं, शृङ्गोपयोगदर्शकम् ॥५७६॥
 कण्डिमत्यसोधेन, सर्वविश्वकदाग्रहान्
 सर्वदर्शनसद्रूपं, जयताउर्जनदर्शनम् ॥५७७॥
 जनदर्शनमाऽऽत्माऽस्ति, स्याऽऽत्माऽहं जनदर्शनी;
 जिनधर्मनरूपोऽहं, साध्यसाधनभावतः ॥५७८॥
 गुणार्थयोजिर्निर्दिष्टो, जनधर्मः स उच्यते,
 आदर्शार्थेयरूपोऽस्ति, पूर्णोऽऽत्मशृङ्गिकारकः ॥५७९॥
 आत्मनः पूर्णशूर्यार्थ, जनधर्मोऽस्ति साधनम्
 द्रव्यभाषारिजितारो, जना जिनाऽमुपाधिः ॥५८०॥
 जनान्तु साधकाऽऽत्मानो, मोहनाशनमपराः
 रागद्वेषविजितारो, वेदलज्जानिमो जिनाः ॥५८१॥
 जनधर्मो जिनो जन, आत्मव्याऽऽत्मपदेवाः
 आत्मनः शूर्यार्थ-; शिखरं गुणमहो ॥५८२॥

सर्वदर्शनरूपाऽऽत्मा, दर्शनान्याऽऽत्मनःस्फुटम्
 श्रुतज्ञानस्य पर्याया, मिथ्यासम्यक्स्वरूपिणः ॥५८३॥
 साधिते जैनधर्मेस्युः सर्वधर्माः प्रसाधिनाः
 सर्वधर्माःप्रगच्छन्ति, जैनधर्मं प्रति ध्रुवम् ॥५८४॥
 सर्वदर्शनपर्यायाः संस्पृष्टास्त्याजिताश्चये;
 केवलज्ञानलाभेन, प्रजायन्ते न ते पुनः ॥५८५॥
 आत्मनः क्षायिकाद् भावात्, केवलज्ञानदर्शनम्;
 प्राप्तेरनन्तरं स्वाऽऽत्मा, परमाऽऽत्माध्रुवंभवेत् ॥५८६॥
 शुद्धप्रज्ञासुपुष्णव, भक्ति रिडंयसात्त्विकी;
 पिङ्गलं च स्थिरप्रज्ञा, मेरुदण्डोऽस्ति धीरता ॥५८७॥
 पदस्थानकस्यचक्रं, पदचक्रंननिजाऽऽत्मनः
 सम्यक्चारित्र्यमेवाऽस्ति, ब्रह्मरन्ध्रानजाऽऽत्मनि ॥५८८॥
 अन्तराऽऽत्मा निजाऽऽधार-, चक्र मध्याऽऽत्मभावतः
 स्वाऽधिष्ठानं स्थिरज्ञानं, ज्ञेय माऽऽत्मोपयोगतः ॥५८९॥
 मणिपूरकचक्रंस्यात्, सम्यग्ज्ञानं प्रतिष्ठितम्;
 धर्मध्यानंतु हृद्यकं, कण्ठचक्रं श्रुतमहद् ॥५९०॥
 दर्शनज्ञानचारित्र्य, मेवाऽस्ति त्रिपुटी शुभाः
 निर्विकल्पोपयोगोऽस्ति-, ब्रह्मरन्ध्रस्थितंमहः ॥५९१॥
 प्राणायामस्तु सो बोध्यो, मार्गानुसारिसद्गुणाः
 नेतिश्चित्तस्यसंशुद्धि, धौतिः सेवैव सात्त्विकी ॥५९२॥
 धस्तिरेवगुरोर्बोधो, नौलिकर्मैव सत्क्रिया;
 पदचक्रदेवदेव्यस्तु, स्वाऽऽन्तरा आत्मवृत्तयः ॥५९३॥
 ज्ञानयोगी विजानाति, पदस्थास्थानकमाऽऽत्मनः
 आत्मोपयोगतः पदधा-, स्थानकचक्रमाऽऽत्मनि ॥५९४॥

ज्ञातं येन स मुक्तः स्यात्, सम्यग्दर्शननिधयान्;
 आत्मोपयोगलीनत्वं, प्राप्यते ज्ञानयोगिभिः ॥६०५॥
 मोहादिमयवृत्तीनां, लपो मोक्षो भवेत् शब्दः;
 महावीरस्यनाम्ना त्वं, धीरं लीनो भवद्भुतम् ॥६०६॥
 स्वयंभय महावीरो, धीराद्वीरः प्रकाशते;
 सत्तयाऽऽत्ममहावीरो, व्यक्तः सो भवति ध्रुवम् ॥६०७॥
 मत्परजस्तमोवृत्तिः, मोहप्रवृत्तिरेवमा।
 प्रवृत्तेर्भिषमाऽऽत्मानं, पुरुषमेव बोधत ॥६०८॥
 आत्मनोऽसद्वृत्त्यनामानं, तैराऽऽत्मानं विचारय;
 त्यक्तः प्रकाशते विश्वं, स्याऽऽत्मानं विद्विष्यत्प्रभुम् ॥६०९॥
 मां नय तमसो ज्योतिः परं ब्रह्मजिनेश्वर !
 आत्मा प्रुतं निजाऽऽत्मानं, सलक्ष्यो नैव लक्ष्यते ॥६१०॥
 आत्मोपयोगतो लक्ष्योऽ-लक्ष्य आत्मा निजाऽऽत्मना
 अनुभवी विजानाति, स्वयंपोऽहं विदाऽऽत्मना ॥६११॥
 आनन्दज्ञानरूपोऽस्मि, सर्वजीवस्तथाऽऽत्मनः
 ज्ञात्वा आत्मोपयोगेन, दृक्निशयबोधतः ॥६१२॥
 एकाऽऽत्मा वेदग्रेणरया, विस्तृतातः प्रवेदकाः
 आत्मस्तोपयोगेन, बहुमूर्तयः प्रवेदयन्तम् ॥६१३॥
 सिद्धदेवसमाः पूर्णा, आत्मानः सन्नि सत्तयाः
 आत्मोपयोगतः मित्रो-भविष्यामि न वेदायः ॥६१४॥
 गच्छादिगन्धदायानां, स्वर्णानु न पतेत् शुभीः
 सर्वगन्धेषु मोक्षोऽस्मि, साग्योपयोगतो ध्रुवम् ॥६१५॥
 गच्छादिगन्धदानां, मोक्षाः मुक्तिर्न जायते
 मुक्तिः कपायमुख्याऽस्मि, साग्यान् कपायमुत्तमा ॥६१६॥

सर्वदर्शनरूपाऽऽत्मा, दर्शनान्याऽऽत्मनःस्फुटम्
 श्रुतज्ञानस्य पर्याया, मिथ्यासम्पत्स्वरूपिणः ॥५८३॥
 साधिते जैनधर्मेस्युः सर्वधर्माः प्रसाधिताः
 सर्वधर्माःप्रगच्छन्ति, जैनधर्मं प्रति ध्रुवम् ॥५८४॥
 सर्वदर्शनपर्यायाः संस्पृष्टास्त्याजिताश्चयैः
 केवलज्ञानलाभेन, प्रजायन्ते न ते पुनः ॥५८५॥
 आत्मनः क्षायिकाद् भावात्, केवलज्ञानदर्शनम्;
 प्राप्तेरनन्तरं स्याऽऽत्मा, परमाऽऽत्माध्रुवंभवेत् ॥५८६॥
 गुरुप्रज्ञासुपुष्पं च, भक्ति रिडैवसार्विकी;
 पितृलैय स्थिरप्रज्ञा, मेरुदण्डोऽस्मि धीरता ॥५८७॥
 पदस्थानकल्पगमकं, पदचक्रान्ननिजाऽऽत्मनः
 मग्नकणारिप्रमेयाऽस्ति, प्रत्यरन्धीनजाऽऽत्मनि ॥५८८॥
 अन्तराऽऽत्मा निजाऽऽधार-, चक्र मध्याऽऽत्मभाषतः
 स्याऽधिष्ठानं स्थिरज्ञानं, ज्ञेय माऽऽत्मोपयोगतः ॥५८९॥
 मणिपूरकचक्रं स्यात्, मग्नज्ञानं प्रतिष्ठितम्;
 पदस्थानं तु हृदयं, कण्ठचक्रं श्रुतमहद् ॥५९०॥
 दर्शनज्ञानधारिप्र, मेयाऽस्ति त्रिगुटी शुभाः
 निर्विकल्पापयोगाऽस्मि-, प्रत्यरन्प्रतिभंमहः ॥५९१॥
 प्राणायामस्तु गों पौष्ण्यां, मार्गानुसारितगुणाः
 नेतिधित्तम्यमंशुदि, गौतिः मेवैव साधिकी ॥५९२॥
 धर्मिणं वगुरुं पौष्ण्यां, नौलिकर्मय मन्त्रिणा;
 पदचक्रं देवदेवस्तु, स्याऽऽन्तरा आत्मगुणतः ॥५९३॥
 ज्ञानयोगो विज्ञानानि, पदस्थानकमाऽऽत्मनः
 आत्मोपयोगतः पदस्था-, स्थानकचक्रमाऽऽत्मनि ॥५९४॥

ज्ञातं येन स मुक्तः स्यात्, सम्यग्दर्शननिश्चयान् ।
 आत्मोपयोगलीनत्वं, प्राप्यते ज्ञानयोगिभिः ॥५९५॥
 मोहादिसर्ववृत्तीनां, लयो मोक्षो भवेत् त्वष्टुः
 महावीरस्पनाम्नात्वं, धीरे लीनो भवद्भुतम् ॥५९६॥
 स्वयंभव महावीरो, धीराद्वीरः प्रकाशतेः
 सत्तयाऽऽत्ममहावीरो, व्यक्तः सो भवति प्रुवम् ॥५९७॥
 सत्त्वरजस्तमोवृत्तिः, मोहप्रवृत्तिरेवमाः
 प्रवृत्तेर्भिन्नाऽऽत्मानं, पुरुषमेव बोधत ॥५९८॥
 आत्मनोऽग्न्यहस्त्वनामान, नैराऽऽत्मानं विचारयः
 त्यक्तः प्रकाशते विन्दे, स्याऽऽत्मानं विदित्प्रभुम् ॥५९९॥
 मां नय तमसो ज्योतिः परमात्मजिनेश्वर !
 आत्माधूतं निजाऽऽत्मानं, मल्लयो मेव लक्ष्यते ॥६००॥
 आत्मोपयोगतोऽलक्ष्योऽलक्ष्य आत्मा निजाऽऽत्मना
 अनुभवी विजानाति, स्वदेवोऽहं विदाऽऽत्मना ॥६०१॥
 आनन्दज्ञानरूपोऽस्मिन्, सर्वजीवरूपयाऽऽत्मनः
 ज्ञाता आत्मोपयोगेन, शृङ्खलितप्रसङ्गः ॥६०२॥
 एकाऽऽत्मा शेषहेणुर्या, चित्तसत्तातः प्रवेदकः
 आत्मसत्तोपयोगेन, बहुमूर्तित्वे प्रवेदकत्वम् ॥६०३॥
 सिद्धदेवसमाः पूजा, आत्मानः सन्निवसतयाः
 आत्मोपयोगतः सिद्धो-भविष्यामि न भेदायः ॥६०४॥
 गच्छादिसर्वदायनां, यथास्तु न एतेषु सुधीः
 सर्वगत्येषु मोक्षोऽस्मिन्, सात्त्विकोपयोगतो भूदम् ॥६०५॥
 गच्छादिसर्वभेदानां, मोहान्मुक्तिर्न जायते
 मुक्तिः कदाप्यमुक्त्याऽस्मिन्, सात्त्विक कदाप्यमुक्त्या ॥६०६॥

स्वगच्छेद्यवहारेण, वर्तिनां समभायतः
 कपायमुक्तितो मुक्ति, भवेत्तत्र न संशयः ॥६०७॥
 श्वेताम्बरमतेमुक्ति, स्तथा दैगम्बरे मते;
 सर्वकपायमुक्तानां, समशुद्धोपयोगिनाम् ॥६०८॥
 वैष्णवानाश्च शैवानां, बौद्धानां श्रोतिधर्मिणाम्;
 महंमदीयलोकानां, भवेन्मोक्षः समत्त्वतः ॥६०९॥
 रागद्वेषपरीणाम-, कपायत्यागमन्तरा;
 सर्वधर्ममनुप्याणां, मोक्षः कदाऽपिनोभवेत् ॥६१०॥
 उपयोगेन धर्मोऽस्ति, बन्धोऽस्ति परिणामतः
 अधर्मोऽनुपयोगेन, क्रियातः कर्मबन्धनम् ॥६११॥
 कर्मबन्धनकर्त्रोऽस्याद्, रागद्वेषयुता क्रिया;
 कर्मबन्धनमुक्त्यर्थ, क्रिया स्वाऽऽत्मोपयोगिनी ॥६१२॥
 सम्यग्दर्शनयुक्तानां, प्रशस्यपरिणामतः
 अल्पोऽस्तिकर्मणांबन्धो, जायते निर्जराभृशम् ॥६१३॥
 स्वल्पदोषमहाधर्म, विज्ञाय सर्वकर्मसु;
 सम्यग्दर्शनजैरानां, वर्तनञ्च भवेत्सदा ॥६१४॥
 त्यागिनाश्चगृहस्थानां, सम्यग्दर्शनधारिणाम्;
 आत्मोपयोगिनां सर्वाः प्रवृत्तयश्च मुक्तये ॥६१५॥
 सम्यग्दर्शनयुक्तानां, पारम्पर्येण मुक्तये;
 गार्हस्थ्ययोग्यकर्माणि, भवन्त्याऽऽत्मोपयोगिनाम् ॥६१६॥
 पञ्चवर्णीयसृद्धोक्ता, शङ्खः स्वपरिणामतः
 स्वयंभेतो भवेन्नूनं, तथा सम्यक्त्ववान्जनः ॥६१७॥
 सविपोऽस्तियथा सप्तौ, लोकानां प्राणनाशकः
 तथा मिथ्यात्वयुक्तोऽस्ति, जीवः स्वाऽन्यविनाशकः ॥६१८॥

निर्यिपोऽस्ति यथा सर्पो, देशान् नाऽन्यविनाशकः
 सम्पद्दर्शनवान्जीव, स्तथास्याऽन्याऽविनाशकः ॥६१७॥
 पञ्चेन्द्रियभवेद्भोगो, सम्पद्दर्शनवान् जनः
 आत्मशुद्धोपयोगेन, स्वाऽन्वयवन्धश्च मुक्तये ॥६२०॥
 पशूनां रक्षणं कार्यं, पक्षिणाञ्चविशेषतः
 यतना सर्वकार्येषु, कार्यं स्वयीररक्षणम् ॥६२१॥
 अन्नजलधनस्रज्ज, देयं तदर्थिने शुभम्;
 यत्काले यद्ययोग्यं स्या, सत्तेयं मुक्तिकामिभि ॥६२२॥
 मनोवाकाययोगानां, यत्तृप्तिश्चरक्षणम्;
 आरोग्येहि सदारभ्यम्, नारीभिश्चनरर्पणम् ॥६२३॥
 आत्मशुद्धोपयोगाय, आन्तरा पात्यदातयः
 प्राप्तव्याः सर्वधोषार्थं, हृद्दुष्यकपालकः ॥६२४॥
 आजोयिकादिसङ्घर्षं, पात्यदेहादिजीवनम्;
 धार्यसर्वजनः सम्पद्, शुद्धोपयोगहेतवे ॥६२५॥
 देहादिजीवनोपायं, जीव्यंस्थाप्यभिभायनः
 स्वतंत्रंजीवनेधार्म्यं, निर्दोषमाऽऽत्मशुद्धिदृष्टम् ॥६२६॥
 क्षात्रकर्मचमद्विद्या, कृषिर्गोपारकर्मणः
 सेवा येतैर्हृत्स्पृहि, जीव्यमाऽऽत्मोन्नतेः कृते ॥६२७॥
 आन्तरंजीवनं पोष्यं, ग्रामाण्यस्योद्यमादिकं;
 आत्मोपयोगशुद्ध्यर्थं, गत्यजीवनकारणम् ॥६२८॥
 रोगिभ्योऽपिपादोनां, दानं दातव्यऽनुसारतः
 विद्यादानञ्च बालेभ्यो, देयं माऽऽत्मोपयोगिभिः ॥६२९॥
 गृहाऽऽगारपयस्यकारः, कर्तव्यो भोजनाऽऽदिभिः
 आपत्कालेषुभिरो, कर्तव्यं लोकपालनम् ॥६३०॥

सूरिवानकसाधूनां, वैयावृत्यं सुभावतः
 कर्तव्यञ्च तथा सेवा, भक्तिराऽऽत्मोपयोगिभिः ॥६३१॥
 दानाद्यैराऽऽत्मशुद्धिः स्या, तथा सद्गुणसङ्गतः
 प्रादुर्भवति मोक्षार्थ, माऽऽत्मोपयोग आन्तरः ॥६३२॥
 जातेर्लिङ्गस्य लक्ष्म्याश्च, देशस्य मोहवृत्तिभिः
 धर्माऽभिमानवृत्त्याच, मोक्षो नृणां न जायते ॥६३३॥
 आत्मनि गुणपर्यायाः, सत्तातः सन्त्यनादितः
 सन्तोये कर्मणो नाशा, दाविर्भूता भवन्ति ते ॥६३४॥
 आत्मनो गुणपर्याय- , व्यक्तये हेतवश्चये;
 तेषां सदुपयोगेन, स्वाऽऽत्मा सिद्धो भवेत्स्वयम् ॥६३५॥
 स्यावरतीर्थयात्राभि, राऽऽत्मशुद्धिः प्रजायते;
 जङ्गमतीर्थयात्राभि, राऽऽत्मशुद्धिर्भवेद्द्रुतम् ॥६३६॥
 ॐ अहंमन्त्रजापेन, चित्तशुद्धिर्भवेत्खलु;
 ॐ ह्रीं अहंमहावीर- , जापात् कर्मक्षयो भवेत् ॥६३७॥
 आत्मोपयोगमिदुध्यर्थ, भव्यश्च विधिपूर्वकम्;
 मन्त्रजापः सदाकार्यः पश्चानां परमेष्ठिनाम् ॥६३८॥
 सर्वयज्ञोत्तमोजापो, यज्ञः सेव्यो मुहुर्मुहुः
 मानमिकमहाजापा, न्मोहवृत्तिलयो भवेत् ॥६३९॥
 मन्त्रयोगेन शक्तीनां, प्रादुर्भावो भवेद्भृदि;
 शुद्धोपयोगहेतूनां, मन्त्राणां जाप इष्यते ॥६४०॥
 परब्रह्मोपयोगार्थ, स्मारकश्चाऽऽत्मतेजसाम्;
 जाप्योऽहं श्रीमहावीर, पूर्णतेजोमयः प्रभुः ॥६४१॥
 आत्मोपयोगनोऽनन्त-तेजोऽस्य शिवाऽऽत्मकः
 प्रकटोऽन हृदि व्यक्त, आत्मारामः सनातनः ॥६४२॥

चित्तकाऽऽयंयदाध्येये, परब्रह्मणि जायते
 तदाऽऽत्माऽऽनुभवःस्पष्टो, हृद्यं च वेदितो मया ॥६४३॥
 दृष्टिसंस्थाप्यनाभौये, हृत्पद्मे च स्थिराऽऽत्मना
 ध्यायन्ते ब्रह्मभूतास्ते, भवन्ति ब्रह्मदर्शनात् ॥६४४॥
 साक्षात्कारः परायास्या, द्वाभौ ब्राह्मकयोगतः
 आत्मपारं न संयाति, र्ध्वगरी शब्दशक्तितः ॥६४५॥
 सत्यवाचो नियतन्ते, ब्रह्मणोऽनुभवं स्फुटम्
 अनुभवः परायास्याद्, ब्रह्मलीनमहर्षिणाम् ॥६४६॥
 आत्मोत्थितापराभाषा, स्वाऽऽत्मज्ञानाऽवगाहिनीः
 सत्यप्रकाशते ब्रह्म, र्ध्वगरी नैव घर्ण्यते ॥६४७॥
 नाभौ संयमकर्तारो, ब्रह्मरूपं विजानते
 हृदिसंयमकर्तारः पश्यन्ती पारगामिनः ॥६४८॥
 कण्ठसंयमकर्तारो, मध्यमा पारगामिनः
 योगाऽनुभविनः सन्तो, भवन्ति ब्रह्मरूपिणः ॥६४९॥
 स्वाऽधिष्ठाने तथाऽऽधारे, चम्रे च मणिपुरये
 यधुषोर्नासिकाऽग्रे च, देगादृष्टिर्निजाऽऽत्मनः ॥६५०॥
 दृष्टिधृत्याधुषोर्मध्ये, ब्रह्मज्योतिःप्रलोचनम्
 ब्राह्मकदृष्टितोऽध्येये, ब्रह्मज्योतिःप्रकाशते ॥६५१॥
 ब्रह्मरन्ध्रे मनो धृत्या, तत्राऽऽत्मनः प्रधारणम्
 कर्तव्यं सविबालेन, पश्चात्स्वाधिर्यिबालेन ॥६५२॥
 पिण्डस्थेन पदस्थेन, रूपस्थेन निजाऽऽत्मनः
 ध्यानेन सत्परं ज्योति, ब्रह्मपदयन्ति योगिनः ॥६५३॥
 निर्यिकल्पं परब्रह्म, ब्रह्मरन्ध्रे विधित्तयेत्
 अन्यन्न चिन्तयेत् किञ्चि, निर्यिकल्पो भवेत्ततः ॥६५४॥

निर्विकल्पदशाकाले, ब्रह्माऽऽनन्दः समुद्भवेत् ;
 ततःपश्चादुपादेयं, शुद्धब्रह्मैवकेवलम् ॥३५५॥
 नाऽन्यत् किञ्चिदुपादेयं, भवेदाऽऽन्योपयोगिनाम्
 शुद्धोपयोगआदेयः स्वभावेनभवेत्स्वयम् ॥३५६॥
 शुभोपयोग एवाऽस्ति, सविकल्पसमाधयः
 शुद्धोपयोग एवाऽस्ति, निर्विकल्पसमाधयः ॥३५७॥
 प्रशस्तरागयोगेन, सविकल्पत्वमिष्यते;
 रागद्वेषौनयत्रस्त, स्तद्ध्यानंनिर्विकल्पकम् ॥३५८॥
 शस्तरागविकल्पानां, मुपयोगेऽस्तिमन्भवः
 शुभोपयोग इष्यः सः शुद्धोविकल्पमन्तरा ॥३५९॥
 रागद्वेषादिसङ्कल्प-विकल्पानांसमुद्भवः
 नाऽस्तियत्रसबोद्धव्यः शुद्धोपयोगइष्टदः ॥३६०॥
 मनोवाक्यायुप्त्याच, निर्विकल्पोपयोगतः
 प्रादुर्भवन्तिवेगेन, स्वाऽऽत्मनोलब्धिसिद्धयः ॥३६१॥
 प्रथमःसविकल्पोऽस्ति, स्वोपयोगःशुभङ्करः
 विकल्पध्यानतःपश्चा, निर्विकल्पंप्रकाशते ॥३६२॥
 निर्विकल्पोपयोगेन, केवलज्ञानभास्करः
 प्रादुर्भवतिसःसत्य-लोकाऽलोकप्रकाशकः ॥३६३॥
 आत्मधर्मपरोणामः शुभःशुद्धश्चहार्दिकः
 समाधिरेवबोद्धव्यः सम्यग्दृष्टिमनोपिभिः ॥३६४॥
 मनोवाक्याययोगानां, माऽऽरोग्यंचप्रवर्तनम्;
 समितिगुप्तिसत्कर्म, समाधियोगउच्यते ॥३६५॥
 मनोवाक्याययोगानां, धर्ममार्गप्रवर्तनम्;
 यांश्चआभ्यन्तरोयोगो, द्रव्यतोभावतस्तथा ॥३६६॥

पहचक्रेषुमनःस्थैर्यं, कृत्वाब्रह्मविचारणाः
 कर्तव्यास्योपयोगेन, सर्वशायत्युद्भवस्ततः ॥६६७॥
 ध्यानसमाधियोगाद्याः सन्ति मोक्षस्यहेतवः
 मोक्षसाधनतोभिर्धं, शुद्धाऽऽत्मानंविचारय ॥६६८॥
 चित्तस्यमोहवृत्तीनां, निरोधोयोगउच्यते ;
 योगस्यलक्षणंहेतुः, क्षायिकभावयोगिकम् ॥६६९॥
 अमशस्यकषायाणां, निरोधोयोगउच्यते
 सम्यग्दृष्टिगुणस्थानं, माऽऽरभ्यवर्त्तते हृदि ॥६७०॥
 शस्यकषाययुक्तानां, सेवाभक्त्याऽऽदिकर्मणाम्
 व्यापारःशुभयोगोऽस्ति; जायतेमुक्तिर्वाइक्षिणाम् ॥६७१॥
 सर्वशयर्मवाच्छात, इच्छायोगःप्रवर्त्तते;
 सर्वेवगुग्सेषार्थं, तीव्रेच्छा हृदिजायते ॥६७२॥
 सर्वकर्मणिमोक्षार्थं, मिच्छाऽपूर्वा हृदिस्फुटा;
 इच्छायोगोऽस्तिपाशःसो, मार्गानुसारिणांशयः ॥६७३॥
 सर्वशोक्तेमहाश्रद्धा, शास्त्रयोगःसउच्यते;
 धर्मशास्त्रममाश्रित्य, सम्यग्दृष्टिःप्रवर्त्तते ॥६७४॥
 सर्वशवीरदेवोक्तः, धर्मशास्त्रायलम्पनम् ;
 स्यादादृष्टिसापेक्षः, शास्त्रयोगःप्रवर्त्तते ॥६७५॥
 शास्त्रयोगयत्नेनैव, सामर्थ्ययोगआत्मनि;
 उद्भवेद्भर्मकार्याणां, व्यापारेण प्रवर्त्तिष्याम् ॥६७६॥
 देशविरतिमाऽऽरभ्य, सामर्थ्ययोगवर्त्तनम् ;
 क्षीणमोहगुणस्थानं, पाषदस्तिमयोगिनाम् ॥६७७॥
 श्रावकाणाक्षमाभूनां, प्रत्यादिधारणेशुभम्.
 पदाऽऽवद्वयकृम्यासः सामर्थ्ययोग इष्टः ॥६७८॥

दानशीलतपोभावंः सामर्थ्ययोगवर्धनम् ;
 देवसद्गुरुपूजाऽऽद्यं, राऽऽत्मवीर्यप्रकाशते ॥६७०॥
 योगिनां केवलज्ञानं, सामर्थ्ययोगतो भवेत् ;
 सर्वकर्मक्षयो मोक्षो, जायते च स योगिनाम् ॥६८०॥
 आत्माऽसंख्यप्रदेशानां, मरूपिणां न खण्डनम् ;
 छेदनं भेदनं नैव, पृथक्त्वं न स्वभावनः ॥ ६८१ ॥
 आत्माऽसंख्यप्रदेशास्ते; कर्मसम्बन्धयोगतः
 देहप्रमाणं संकोचं, विकाशं च धरन्ति ये ॥६८२॥
 कर्मसम्बन्धमुक्तास्ते, निर्मला एकरूपिणः
 न संकोचं विकाशं ते, प्राप्नुवन्ति सदा स्थिराः ॥६८३॥
 प्रतिप्रदेशमानन्त्यं, ज्ञानादोनामनादितः
 अनन्ता गुणपर्याया, आत्मनि सन्ति सर्वदा ॥६८४॥
 मनोवाकायगुप्त्यापत्, सामर्थ्यं माऽऽत्मनः स्फुटम् ;
 व्यापियते हि मुक्त्यर्थं, सामर्थ्ययोग इष्यते ॥६८५॥
 सन्ति योगा असंख्याता, बाह्यान्तरप्रभेदतः
 एकैकयोगमाश्रित्य, अनन्ता मोक्षगाजनाः ॥६८६॥
 उपशमादिभावेन, स्याऽऽत्मन आन्तराः खलु
 शुभशुद्धपरीणाम-योगा भवन्ति धर्मिणाम् ; ॥६८७॥
 आत्मनः पूर्णशमार्थं, मसंख्ययोगहेतुता;
 ज्ञात्याऽऽत्माऽऽनन्दलाभार्थं, निश्चयं कुरुमायतः ॥६८८॥
 मुक्त्याऽऽत्मानं त्रिगोत्रस्य, पदार्थं न सुखं भवेत् ;
 सुखान्मार्थस्य यं ज्ञात्या, स्याऽऽत्मनि त्वं स्थितो भव ॥६८९॥
 धर्मं धर्मं भृशं ध्रान्त्या, जगत्त्रयं मनेकशः
 सुखार्थं न सुखं प्राप्ते, आत्मनि शमं शोधये ॥६९०॥

जानन्निजानिनः शर्म, कर्मणो शर्मं शनिम्,
 माप्ते शृणो न दुःखे ते, मेव शृणन्ति मोक्षतः ॥३१७॥
 कर्म कर्मणिर्बन्धवः, दृष्टनिभयदृष्टिः
 कर्मकर्मोऽस्ति वाऽऽत्मैव, मया शृण्यवशात्तः ॥३१८॥
 शर्मद्वेषादिव, भावः—कर्मोऽस्ति जिमभाविनम्
 भाष्ट्राकर्मणांभेदा, दृष्टकर्मोऽस्ति निमित्तम् ॥३१९॥
 दिव्यमोदारिकं, देहं, मोक्षं कर्मवन्धनं,
 हेतुभ्यः कर्मशृण्यर्थं, मोक्षिनां ज्ञानिनाञ्चमान ॥३२०॥
 वास्तवमूर्तमेवास्ति, शर्मकर्मोऽस्ति,
 भाष्ट्रमज्ञानीमवश्यमेव, दृष्टोपयोगिदृष्टिः ॥३२१॥
 जीवेऽजीवे न शृण्यन्ति, दृष्टान्ति न ज्ञानिभ्यः
 कर्मोऽपिद्विज्ञायः, ज्ञानिनः शर्मदृष्टिः ॥३२२॥
 मोक्षनिर्वाणित्यर्थः—भाष्ट्रमवश्यमेवेति,
 मवश्यं मवश्यमिति, शर्मोऽस्ति भाष्ट्रमिति ॥३२३॥
 उद्यममवश्यमेव, दृष्टोपयोगिदृष्टिः
 भाष्ट्रमज्ञानिमोक्षाय, कर्मणं कर्मभाविनम् ॥३२४॥
 मोक्षमवश्यमेव, निजशृणो न जानते,
 मोक्षमवश्यमेव, मोक्षं निजं न जानते ॥३२५॥
 कर्मजानोपयोगिदृष्टिः, निजजानन्ति ते निजम्,
 भाष्ट्रमवश्यमेव, कर्मजानोपयोगिदृष्टिः ॥३२६॥
 मोक्षमवश्यमेव, दृष्टोपयोगिदृष्टिः
 दृष्टिः शृणोति, कर्मजानोपयोगिदृष्टिः ॥३२७॥
 दृष्टोपयोगिदृष्टिः, मोक्षं दृष्टोपयोगिदृष्टिः
 दृष्टोपयोगिदृष्टिः, मोक्षं दृष्टोपयोगिदृष्टिः ॥३२८॥

देहेस्थितेऽपिर्वेदेहा, आघातिकर्मभोगिनः
 सर्वविश्वस्यकल्याणं, कुर्यन्ति देशनादिभिः ॥३०३॥
 न्यस्या निद्रादशां घोरां, स्वप्नस्यविकलांदशां;
 जाग्रदशां च संशय, सम्यगिति जागृहि स्वप्नम् ॥३०४॥
 उत्तिष्ठ जागरूकस्य, मात्मधर्मे रतो भव
 भाग्यमनि म्याऽऽत्मपुत्रित्वं, पारय स्वीयवीर्येणः ॥३०५॥
 अन्यवीर्येषुमिद्वानां, सम्यग्दर्शनमस्तिता;
 सम्यग्दर्शनलाभेन, समभाषः प्रजायते ॥३०६॥
 सम्यक्त्वमन्तरागाग्री, नोदुभयेषु सर्वेषामिषु;
 पिप्पलापुत्रिः पण्डितेन, सम्यग्दर्शनमन्तरा ॥३०७॥
 अन्यदर्शनप्राप्तं, यत्सम्यग्दर्शनमन्तरा,
 लक्षणं श्रीतीनेन्द्राणां, जगतां विधिभिः पूजम् ॥३०८॥
 जगतां श्रीतीनेन्द्राणां, म्याऽऽत्मजास्त्वयवाचनम् ।
 सम्यगन्त्या मन्त्रसर्व, सम्यग्ज्ञानस्य पुत्रये ॥३०९॥
 जगतामज्ञानचारित्र्य-स्थानः सम्यक्तत्त्वदर्शनस्य ।
 जगतिनेत्याऽऽत्मना रष्टिः दृष्टोपयोगकविर्गी ॥३१०॥
 कर्मकर्मोपन्यासात्, कर्मो म्याऽऽत्मास्त्वयवाचनम् ।
 कर्मविद्याकर्मदायां, परो नैमित्तकस्यात्मा ॥३११॥
 कर्मजन्मदृष्टिः, मित्रं दातु मे कल्याणं;
 अन्येषु कर्मजन्मः दृष्टोपयोगवान्तरतः ॥३१२॥
 कर्मजन्म दृष्टिः, माऽऽत्मना नृपातिनयः;
 स्वकर्मकर्मजन्म, कृत्यं माऽऽत्मना वैदित् ॥३१३॥
 दृष्टिः, कर्मजन्म कर्म जन्मोऽऽत्माऽऽत्मना सर्वदा,
 कृत्यं माऽऽत्मना, कर्म दृष्टिः पतिवत्ताः ॥३१४॥

कोटिशालग्राम्य पाणिदग्गा, शक्तिशिर्ग्वर्गवारताः
 चक्रवर्त्तिपदं प्राप्य, मन्थन्ते न निजे प्रभुम् ॥७२७॥
 आत्मोपयोगिनोरङ्क.-दशायां नैवदुःखिनः
 लघुत्वं च प्रभुन्यं म्यं, मन्थन्ते नैव कर्मणः ॥७२८॥
 लोकस्त्वयनुदार्म्यं, ऋतुभाऽशुभं च कल्पितम्;
 शुद्धोपयोगिनः मन्तः, मन्थन्त्यानन्त्यवर्त्तिनः ॥७२९॥
 प्रतिष्ठामानमन्कीर्तिं,-पापशर्मोदिहेतवे
 यावचित्तस्य चाश्रयं, नाय ह्युद्योदधिः स्वयम् ॥७३०॥
 प्रतिष्ठामानमन्कीर्तिं,-पापशर्मं विनिर्गतम्;
 मनोपस्यसदानस्य, ब्रह्मशर्मोदधिः स्वयम् ॥७३१॥
 सद्गुरुकृपया तूर्णं, मुत्थित आत्मशुद्धये;
 आत्मोपयोगसामर्थ्यात्, करिष्ये स्वाऽऽत्मशुद्धनाम् ॥७३२॥
 दुष्कृतमथपर्यन्तं, कृतं कारापितं च यत्;
 मनोवाक्ययोगस्त, शिन्दामि स्योपयोगतः ॥७३३॥
 अनन्तभवचक्षयत्, कर्म शुद्धोपयोगतः
 तत्सर्वक्षणमात्रेण, नश्येत्तत्र न संशयः ॥७३४॥
 क्षयोपशमभावेन, स्वाऽऽत्मनः प्राप्तिराऽऽत्मना;
 भूता पूर्णश्च सद्भावः,-न्येव क्षायिकभावनः ॥७३५॥
 आत्मनः शुद्धरागेण, यथाशक्तिप्रवृत्तिः
 पूर्णशुद्धाऽऽत्मलक्ष्येण, सञ्जीवामि यथातथम् ॥७३६॥
 सद्गुरुकृपयाऽवाप्त, माऽऽत्मज्ञानं सुखावहम्;
 अनन्तं जीवनं नित्यं, प्राप्तं सत्यं बहान्यहम् ॥७३७॥
 बहिरन्तर्जगत्सर्वं, चिदानन्दाय साधनम्;
 ज्ञातं निःसाधनं चैव, जानताऽपि न कथ्यते ॥७३८॥

गीतार्थसद्गुरोराज्ञा, -धारकाः सर्वकर्मसु
 प्रत्याऽऽख्यानोदयेनैव, गृहस्थाऽऽद्यासवर्तिनः ॥७५१॥
 देशतोविरनिष्ठाप्य, त्यागधर्मानुरागिणः
 मन्यमाना गृह्णाऽऽद्यासं, पाशयर्जनधर्मिणः ॥७५२॥
 व्याघ्रणाः क्षत्रियावैश्याः शूद्रा मे जनधर्मिणः
 गुणकर्मप्रतार्यस्ते, भयन्ति मुक्तिगामिनः ॥७५३॥
 परमराज्यमहीवित्त-स्वकुटुम्भादिरक्षिणः
 आत्मोपयोगगुरुक्तास्ते, मुक्ताः सन्तिगृहस्थिनाः ॥७५४॥
 परमगुणैकिकर्माणि, शायद्व्यक्तानि शक्तितः
 कुर्वन्तिगृहिणोजीना, देशविरतिधारिणः ॥७५५॥
 देशविरतितोऽनन्त, -गुणश्रेष्ठताः सुसाधवः
 आत्मोपयोगिनः सन्तो, रत्नप्रगीप्रसाधकाः ॥७५६॥
 मेघनन्तापयोयोऽप्याः सर्वपथद्वगृहस्थिनाः
 गृहस्थाः साधवः पूज्या, यन्त्यामविधिपर्यंकम् ॥७५७॥
 राजवन्दनकथायेण, मुक्ताः पञ्चवत्स्थिताः
 सगणसंगमव्यक्ताः प्रमादिनां प्रमादिनः ॥७५८॥
 शम्भुरामादिभिर्गुणैः सम्प्रतिपन्नमारके,
 अमण्यः साधवः सन्ति, गुरुयोग्यायकाः शूभाः ॥७५९॥
 आत्मोपयोगगुरुक्तास्ते, सक्रियानिष्क्रियाभये,
 मृष्यदुःखप्रसङ्गे, व्याऽऽत्मनः शूद्रविकारकाः ॥७६०॥
 शूभाः शूद्रविकारकानां, मोक्षतातोऽपिशोभिनः
 देशवन्दनमानास्ते, मोक्षाऽनुभवयेद्दिनः ॥७६१॥
 अतनसमानियोगेन, मुक्तिशामोऽनुभूयते
 अर्थोपशमसाधनेन, मया प्रातः समुपैतान् ॥७६२॥

कोट्युपार्थमिलेद्यन्न, तन्मिलेत्कृपयागुरोः
 गुरुकृपांविनाशुद्ध, उपयोगो न जायते ॥७७५॥
 सद्गुरुद्रोहिदुष्टानां, कोटिशस्त्राऽवगाहिनाम्;
 आत्मज्ञानं स्फुरन्नैव, कोट्युपार्थजगत्त्रये ॥७७६॥
 गुरुकृपांविनाऽध्यात्म-कोटिग्रन्थप्रवाचनं;
 आत्मज्ञानं हृदिव्यक्तं, जायते नैव निश्चयः ॥७७७॥
 सद्गुरोराऽऽत्मरूपाणां, क्षमादिगुणसंजुषाम्
 सुशिष्याणां च भक्तानां, मस्तिज्ञानस्ययोग्यता ॥७७८॥
 परीक्षांयुक्तिनः कृत्वा, परीक्षायोग्यसाधनं;
 आत्मज्ञानरहस्यं तु, देयं भक्ताय भावतः ॥७७९॥
 अयोग्यभक्तशिष्याणां, ज्ञाने दत्तेपदेपदे
 बालहत्यादिकंपापं, गुरुणामपिजायते ॥७८०॥
 गुर्वाज्ञवप्रभोराज्ञा-मन्तारो भक्तदेहिनः
 गुर्वाज्ञापारतन्त्र्येण, लभन्ते गुरुमर्म तेः ॥७८१॥
 गुरुहार्दमिलेत्पूर्णं, सद्गुरोराशिषाधुवम्;
 शुद्धोपयोगसम्प्राप्तिः सद्गुरोः पादसेवया ॥७८२॥
 भक्तानां योग्यसाधूनां, गीतार्थपादसेविनाम्
 शास्त्राऽभ्यासंविनाऽध्यात्म-ज्ञानं हृदि प्रकाशते ॥७८३॥
 सद्गुरोराऽऽत्मभूताये, गुरुस्वाऽर्पणकारकाः
 भवन्तितेगुप्थीत्या, स्वयं शुद्धोपयोगिनः ॥७८४॥
 प्रादुर्भूता हृदिस्पष्टा, शुद्धोपयोगभावना
 लिखिताःकाव्यरूपेण, विश्वकल्याणहेतवे ॥७८५॥
 यादृशी स्फुरणोत्पन्ना, तादृशीलिखितामया
 अनुक्रमो न तत्राऽस्ति, पुनर्दोषो न चाऽऽत्मनि ॥७८६॥

सर्वदेवाऽधिदेवोयः सर्वज्ञः सर्वशक्तिमान्
 वर्धमानो महावीरो, विश्वस्याऽस्तु प्रशान्तये ॥७९॥
 शुद्धोपयोगकर्ताऽयं, ग्रन्थो विश्वप्रशासकः
 आचन्द्रार्कमहीपाथ, ज्जीवतु धर्मधारकः ॥८०॥
 विक्रमाब्दं निधिदीपे (१९७९) निधिचन्द्रे शुभाश्विने
 दशम्यां शुक्लपक्षम्, प्रभाते गुह्यासरे ॥८०१॥
 अष्टमः शुभः श्लोकः शुद्धोपयोगकारकः
 शुद्धोपयोगनामाऽयं, ग्रन्थोजीवाज्जगत्तले ॥८०२॥
 शुद्धोपयोगनामाऽयं, ग्रन्थः कल्याणकारकः
 विद्यापुरेकृतः प्रीत्या, युदिमागरमूरिणा ॥८०३॥

पश्वादिखादकालोका, निर्दया राक्षसाभुवि
 हिंसायां धर्ममन्तारो, यान्तिश्वश्रं हि हिंसकाः ॥ १० ॥
 दुःखस्यवल्लिका हिंसा, स्वर्गमूलं दयास्मृताः
 अनन्तादेहिनोमुक्तिं, याता यास्यन्त्यहिंसया ॥ ११ ॥
 देव्योदेवाश्चसद्भक्ता, मांसंखादन्ति नैव ते
 हिंसया पापयज्ञाः स्युः, धर्मयज्ञा अहिंसया ॥ १२ ॥
 अहिंसैव प्रभोधर्मो, हिंसायां धर्मशून्यताः
 पशुपक्षिमनुष्याणां, दयायां धर्मउच्यते ॥ १३ ॥
 पापमूलं मदोज्ञेयः पापं जीवोपपीडनात्
 परोपकारसन्मूलं, दयां चित्ते प्रधारय ॥ १४ ॥
 धर्ममाता दयैवस्थात्, मातानाऽस्ति दयासमा
 सात्त्विक्यःस्ति दयादेवी, धर्मस्य जननी सदा ॥ १५ ॥
 धर्मोत्पत्तिराहंमानो, हिंसातः पापसंभवः
 प्रेरणं प्रभोःसत्या, सतां हृत्सुखभावनः ॥ १६ ॥
 आत्मशुद्धिरहिंसातः सर्वत्रमयंदेहिनाम्
 प्रभोप्राप्तिरहिंसातः, आत्मासाक्षाद् भवेत्प्रभुः ॥ १७ ॥
 मनोयाकायतोहिंसां, त्यजन्तिमत्यसाधयः
 रागद्वेषपरीणाम, एव हिंसाऽस्ति चाऽन्तरा ॥ १८ ॥
 क्रांधान्मानात्तथादंभा, द्रोभाद्भययादंदिनः
 स्याऽन्यहिंसांप्रकुरन्ति, प्रजन्तिभयसागरम् ॥ १९ ॥
 पट्टकायजीयवृन्दानां, रक्षकाः साधयः शुभाः
 यान्तिमोक्षं दयावन्त स्वप्रकिञ्चिदमंशयः ॥ २० ॥
 यम्यचित्तेदयानास्ति, नचित्ते न प्रभुर्मेव
 यदाऽऽत्मनिदयावाम, ईश्वरः सः प्रभुर्मेवान् ॥ २१ ॥

पद्मादिमादकालोका, निर्दया राक्षसाभुवि
 त्रिसायांभममन्तारो, यान्तिश्वभ्रं हि हिंसकाः ॥ १० ॥

दुःस्वप्नवह्निका हिंसा, स्वर्गमूलं दयास्मृताः
अनन्तारहिनीमुक्तिः, याता यास्यन्त्यहिंसया ॥ ११ ॥

देवगोदेवाभसङ्गता, मांसं ग्रादन्नि नैष ते
हिंसया पापयताः स्युः, भूमिं गता अहिंसया ॥ १२ ॥

अहिंसाय प्रबोधप्रदो, हिंसायां धर्मगुण्यताः
वशुपक्षिमुत्पन्नायां, दयायां धर्मउत्पत्ते ॥ १३ ॥

नाममृतं महोज्जैः पापं जीयोपपीडनात्ः
 यतोऽकारमन्मृतं, दयां विले प्रसारय ॥ १४ ॥

धर्मसाक्षात् दर्शनमप्याप्तं, साक्षात्तानां अस्मिन् दयामममा
साक्षात्तवत्तमस्मिन् दयामप्यो, धर्मस्य जननी मदा ॥ १५ ॥

भयं गतिमाह्वानां, शिवायः पापसंभयः
 प्रेम्णा प्रभोः मया, मया हृदयस्य भावयः ॥ १५ ॥

आत्मशुद्धिरिति नामः संप्रसारणेति नाम
द्वयोपनिर्दिष्टान्, आत्माभावात् संप्रसारणः ॥१७॥

मनीषायाः शिवाय हिमाय नित्यं विनाशायः
रामदेवयोगिनोऽपि हिमाय नित्यं विनाशाय ॥१८॥

शान्तान्मानान्गर्हमा, ह्योवाहमपापहेतिनः
स्वाःन्यदिमात्रिदुर्गिनि, प्रजनिमयमागरम । १५॥

पदपाठान्वितवृत्तानां. अक्षराः स्यान्वः शृङ्गाः
मार्गान्मार्गद्वयान्मार्गान्मार्गान्मार्गान्मार्गान् ॥२॥

महर्षिः स्वर्गं गच्छति ॥ ३३ ॥

पद्मादिखादकालोका, निर्दया राक्षसाभुवि
हिंसायां धर्ममन्तारो, यान्तिश्वभ्रं हि हिंसकाः ॥ १० ॥

दुःखस्य वह्निका हिंसा, स्वर्गमूलं दयास्मृताः
अनन्तादेहिनो मुक्तिं, याता यास्यन्त्यहिंसया ॥ ११ ॥

देव्यो देवाश्च सद्भक्ता, मांसं स्यादग्निं नैव ते
हिंसया पापयज्ञाः स्युः, धर्मयज्ञा अहिंसया ॥ १२ ॥

अहिंसं व प्रभोधर्मो, हिंसायां धर्मशून्यताः
पशुपक्षिमनुष्याणां, दयायां धर्म उच्यते ॥ १३ ॥

पापमूलं मदोज्ञेयः पापं जीवोपपीडनात्
परोपकारसन्मूलं, दयां चित्ते प्रधारय ॥ १४ ॥

धर्ममाता दयवस्यात्, मातानां स्ति दयाममा
सात्त्विक्यः स्ति दयादेयो, धर्मस्य जननी सदा ॥ १५ ॥

धर्मोत्पत्तिरोद्दिमानो, हिंसातः पापसंभवः
प्रेरणं प्रभोः भत्या, मतां हृत्सुखभावनः ॥ १६ ॥

आत्मशुद्धिरहिंसातः सर्वत्र सर्वदेहिनाम्
प्रभोप्राप्तिरहिंसातः, आत्मा माक्षाद् भवेत्प्रभुः ॥ १७ ॥

मनोवाक्कायमोहिंसां, त्यजन्ति मत्पमाधयः
रागद्वेषपरोणाम्, एष हिंसाऽस्ति चाऽन्नरा ॥ १८ ॥

क्रोधान्मानात्तथादंभा, द्रोभाद्भयाद्यदेहिनः
स्याऽन्यहिंसां प्रकुर्वन्ति, प्रजन्ति मयमागरम् ॥ १९ ॥

पट्टकायजीववृन्दानां, रक्षकाः माधयः शुभाः
यान्ति मोक्षं दयावन्त स्तत्र किञ्चिद्व्यमं शयः ॥ २० ॥

यस्य चित्ते दयानास्ति, न चित्ते न प्रभुर्भवेत्
यदाऽऽत्मनि दयावाम्, ईश्वरः सः प्रभुर्भवेत् ॥ २१ ॥

शुभादीनां दयाकार्या, हिंसा कार्या न पश्चिणाम्
अनायादिमनुष्याणां, पालनं पुण्यहेतवे ॥३४॥

शुभमदयादिजोयाना, सुपमहंभजीवनम्:
मनुष्याणां भवत्येव, कुरु परोपकारताम ॥३५॥

दयाभेदादिमन्कर्म, कुरुपकारिणः प्रणि:
पनमत्तारिभोगेन, कृःपिजीवदयांकुरु ॥३६॥

कोरोर नैरभावेन, हिंसा मा कुरुदेहिनाम्
देशरागादिलोभेन, हिंसा मा कुरुदेहिनाम् ॥३७॥

पमंपुत्रादिमोहेन, हिंसा मा कुरु देहिनाम्:
वर्णादगादिमोहेन, हिंसा मा कुरु देहिनाम् ॥३८॥

देशदगादिपूताया, मिणेण पशुपक्षिणः
मातृदि देशदगमने, त्यादति न पशुन प्रयम ॥३९॥

दगापमंगमो भमो, न भमो न भविष्यति:
दगादानादिमन्कार्यं, मंगपुत्रिभगाम्भयः ॥४०॥

यत्र हिंसाजनानीना, भमोभेदः परमपरमः
यत्र सादयेन देहा न, दुःखराशिपरमरा ॥४१॥

नरादिमंगपुत्राय, मातृदिभिन्नभमिणः
कम्याः तीरोहिनीदिंसा, मा कुरु पमंगमंभः ॥४२॥

भिन्नभमिजनान् कस्या, मा कुरुपमंगमंभः
कृदि हिंसाभवेनत्र, यत्र भमो न भेदायः ॥४३॥

भेदिमाम्भवे रोहाना, भवेतानीयभमिणाम्:
कस्या भ्याः भवेन, नाभिन्नामोदगीतिना ॥४४॥

कृदिभ्याः कस्याः कृदि, हिंसा कृदिभ्यु मा कुरु
निराकृदिभ्याः हिंसा, मा कुरुपमंगमंभः ॥४५॥

दयात ईश्वरप्राप्ति, दयां ज्ञात्वां दयांकुरु . . .
 धुधार्तरोगिलोकानां, सेवां कुरुष्व भावतः ॥६८॥
 दयातः सर्वदेवाःस्यु, मानवाः स्युरहिंसया
 दयातः पुण्यबन्धोऽस्ति, पापबन्धोऽस्ति हिंसया ॥६९॥
 नाऽस्ति दयासमंराज्यं, नास्ति दयासमंघनम्
 नाऽस्ति दयासमासत्ता, नाऽस्ति दयासमोदृपः ॥७०॥
 अहिंसासत्यसाम्राज्य, मान्तरं विश्वशान्तिकृत्
 प्राप्य नरा निर्जराज्य, -मात्मिकंयान्तिभावतः ॥७१॥
 नयः सरांसि सद्बृक्षाः कृपा मेघाश्च वापिकाः
 दयावन्तोमनुष्याश्च परोपग्रहहेतवे ॥७२॥
 अन्धपङ्गवादिलोकानां, रुग्णादिपशुपक्षिणाम्
 धर्मशालादिकंसर्व, प्रकर्तव्यं दयापरैः ॥७३॥
 जलाश्रयस्त्रसत्स्थानं, धनार्थश्चदयापरैः
 जनादीनां प्रकर्तव्या, सेवा मोक्षप्रदायिनी ॥७४॥
 कपोतादेर्दयाकार्या, -वित्तबुद्ध्यादिमाधनः
 माहाय्यंच मनुष्याणां, कुरुस्वार्पणतः सदा ॥७५॥
 रोगापत्तिनिमग्नाना, मशक्तानां सहायताम्
 कुरुष्व सदयांभृत्या, -मा प्रमादं कुरुष्व भोः ॥७६॥
 रोगार्थदुःखिलोकानां, माहाय्यं कुरु शक्तिः
 यस्य योग्यं च यत्तस्मै, तदेवं सदयापरैः ॥७७॥
 ईश्वरप्रतिमाः सन्मो, दयोपकारकारिणः
 पराऽऽत्मानां भवेयुस्तै, मोहादिकर्मनाशनः ॥७८॥
 अहिंसया प्रजीयन्ति, धर्माः सर्वे जगत्स्थिताः
 हिंसया नश्यमोऽस्मि, भाषितं जिनपुंगवैः ॥७९॥

सर्वारंभपरित्यागी, भवेत्साधुरहिंसकः
 अतो गृहस्थतो न्यागी, तानन्तगुणशुक्लित् ॥८२॥
 द्रव्यभावदयाचन्तः साधवो धर्मदेशकाः
 शीघ्रमुक्तिपदे गान्ति, विश्वदयाप्रवर्धकाः ॥८३॥
 कोटिकोटिमहोपायै, धर्मिजीयस्य रक्षणम्
 हिंसकेभ्यः प्रकर्तव्यं, सार्विकन्यागकर्मभिः ॥८४॥
 भग्यापणमहिमाऽस्ति, न्याय एव दयाशुभाः
 कायवशमेव हिंसाऽस्ति, निर्दमभ दयास्पृहा ॥८५॥
 हिंसायां पापमन्तार, भाग्यो हिंसानिषेधकाः
 भनायां विपरीताऽग्यु, हिंसाऽप्यारविचारिणः ॥८६॥
 मां गच्छतादिमोक्षारः पश्यतादिपापिनोजनाः
 अतो न्या जनहन्तारो, राक्षसा जनरुपिणः ॥८७॥
 जन्मादीनां विनाशिन, जीवनेष्वहन्ति ये
 अपहृष्टाऽप्यनेन विज्ञेया, जनपाप्मेन जीविनः ॥८८॥
 ब्रह्महिंसकपापानां, शंभोऽपि पापहेतवः
 हिंसका अहंकार्याणां, मृग्या श्वश्रीमणाऽस्ति मे ॥८९॥
 स्यादिदमेऽपि हिंसाऽस्ति, निन्द्या हिंसास्पृहविगी
 मन्त्याप्यनेन हिंसाऽस्ति, हिंसाऽपि शून्यवृत्तता ॥९०॥
 हिंसा विन्नामयानांऽस्ति, कृदसाक्षिप्रवृत्तता
 कृदन्तेऽपि हिंसेष्व, हिंसा मिथ्याप्रवृत्तता ॥९१॥
 हिंसा शून्याऽपि सांख्य्या, परम्यासावहारणम्
 हिंसाऽपि हिंसेष्व, मिथ्यास्पृहविषयता ॥९२॥
 हिंसाऽपि हिंसेष्व, हिंसाऽपि हिंसेष्व
 हिंसाऽपि हिंसेष्व, हिंसाऽपि हिंसेष्व ॥९३॥

पूर्णसाम्यदशापूर्वं दयायाः सत्यहेतुताः
 ज्ञात्वापरोपकारार्थं. योग्यां दयां समाचर ॥१०६॥
 चीनरागाजिनावुद्धाः सर्वज्ञाः परमेश्वराः
 कृतकृत्याअपिव्यक्त, -दयाकार्यप्रवर्तकाः ॥१०७॥
 पापेनक्षीयतेपुण्यं, पापात्पापंविबर्धते
 पुण्येन क्षीयते पापं, पुण्यात्पुण्यंविबर्धते ॥१०८॥
 पुण्याद् धर्मस्य सम्प्राप्तिः, धर्मान्मोक्षः प्रजायते
 मोक्षेऽनन्तसुखं नित्यं, तस्मा दयां समाचर ॥१०९॥
 निर्धनाश्चदयावन्तो, हिंसकचक्रवर्तिनः
 कोटिगुणामहाश्रेष्ठा, जीवन्त ईश्वराः शुभाः ॥११०॥
 यथाममप्रियाः प्राणाः स्तन्यं सर्वदेहिनाम्
 ज्ञात्वेनिसर्वजीवानां, प्राणान् रक्षयिवेकतः ॥१११॥
 मृत्युः प्रियो न कस्याऽपि, कीटादेश्चप्रवेदय
 स्वस्याऽस्तिजीवनं प्रेयः, स्तथाऽस्ति सर्वदेहिनाम् ॥११२॥
 सौराष्ट्रेऽजरेकच्छे, -मरुधरे च मालवे;
 दयामयंमुमाग्राज्यं, जनादिभिःप्रवर्तते ॥११३॥
 पशुपक्षिमनुष्याणां, धर्मशालादिकंभृशम्
 कपोतपालिकायहृदयो, ग्रामेचनगरपुरे ॥११४॥
 कुमारपालभूपेन, दयाधर्मः प्रवर्धितः
 यस्तुपालादिभिः श्रेष्ठैः दया भृशं प्रचारिता ॥११५॥
 सर्वधर्मेषुमत्याऽस्ति, जैनधर्मोदयामयः
 सर्वजानिदयावृद्धयै, जैनमंगो विवर्धनाम् ॥११६॥
 सदयैवत्यधर्मोऽस्ति. परधर्मोऽस्ति हिंसनम्
 दयावृद्धः प्रजीवन्तु, विश्वदयाप्रचारिणः ॥११७॥

पूजं दद्यात्स्वरूपोऽस्ति, देवो हिंसानियारकः
 पशुपत्यादिभोगान्म, नेच्छन्निनय दायते ॥१३०॥
 यज्ञावपशवोर्नय, मुद्रा देवेन निमित्तम्
 देवः पशुन् न म्यादन्ति, पिपन्ति अभिरं न य ॥१३१॥
 पशुपत्यादिपञ्चभ, प्रसमा नय देवताः
 पापोद्देन रोगाभ, दृग्पात्रि निश्चरेहिनाम् ॥१३२॥
 पापोद्देन रोगादि-दृग्पात्रिभयनिरेहिनाम्
 पुण्योद्देन चारोग्य-मुक्ताभयनिनाऽन्धता ॥१३३॥
 पापाद्दृग्पात्रि मुक्ता पुण्यात्, सर्वत्र सर्वदेहिनाम्
 ज्ञात्वा च पुण्यप्राप्तौ, गहवाङ्मुक्तेभ्यः ॥१३४॥
 यदि शर्मागरकान्ता, द्वेषिणाऽपि निवारिणाम्
 पापादिभोगभुक्तानां, ह्यमुनास्ति च गहवा ॥१३५॥
 हिंसाऽस्ति क्लेशयोगेन, परमार्थज्ञानात्
 अस्ति हिंसा हिंसा, हिंसाऽस्ति रात्रिर्नाशने ॥१३६॥
 अन्तर्हिंसा हिंसा, परहास्यादिकर्मणः
 शर्माऽस्ति हिंसा दृग्पात्रि-विनाशकमुक्तेभ्यः ॥१३७॥
 देवो हिंसा नृपायैव, यन्मनु सावित्रीदया
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, भावेन हिंसा नृपायैव ॥१३८॥
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, श्रममात्रदयादृग्पात्रि
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, श्रममात्रदयादृग्पात्रि ॥१३९॥
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, श्रममात्रदयादृग्पात्रि
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, श्रममात्रदयादृग्पात्रि ॥१४०॥
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, श्रममात्रदयादृग्पात्रि
 स्वर्गो हिंसा नृपायैव, श्रममात्रदयादृग्पात्रि ॥१४१॥

दशदृष्टान्ततोऽतीव-दुर्लभो नृभवो महान्
 प्राप्य स्वाऽऽत्मा भवेत् सिद्धो, दयादिधर्मसाधनः ॥२०२॥
 इति विज्ञाय भोभव्या, दयां कुर्वन्तु भावतः
 प्रभुसदृग्मनुष्याणां, हिंसां त्यजन्तु मानवाः ॥२०३॥
 अतिपापिमनुष्योऽपि, सम्यग्दृष्ट्याऽल्लिभतः
 इहैव मोक्षमायाति-त्यक्त्वा हिंसादिकं क्षणम् ॥२०४॥
 अतो मनुष्यघातात्त्वं, विरम को ह्युपायतः
 आत्मज्ञानं मनुष्येभ्यो, देयं हिंसानिवारकम् ॥२०५॥
 कोटिकोटिमहोपायै, मनुष्यसंघरक्षणम्
 कर्तव्यं शिक्षणं देय, महिंसाचारवर्धकम् ॥२०६॥
 अहिंसाचारतः शान्ति, देशेऽखण्डे प्रजासु च
 राज्येषु भवति स्पष्टा, नान्योपाया भुवस्तले । २०७॥
 इति निश्चित्यसिद्धान्तं, सर्वग्वण्डस्थमानवाः
 दयाचारैर्विचारैश्च, प्रवतन्ते स्वभावतः ॥२०८॥
 आत्मन्येव सुखं सत्यं, निश्चित्य भव्यमानवाः
 बाह्यभोगास्तये हिंसां, कुर्वन्तु नैव सज्जनाः ॥२०९॥
 बाह्यभोगे सुखम्व्रान्ति, त्यक्त्वा सत्यसुखास्तये
 आत्मन्येव स्थिरीभूय, स्वाऽऽत्मानन्दरसो भव ॥२१०॥
 स्वस्वधर्मस्य सत्यत्वं, कथ्यते सर्वधर्मिभिः
 किन्तु न धर्मं न सत्यत्वं, महिंसाधर्ममन्तरा । २११॥
 ब्रह्मचर्यमहिंसैव, परब्रह्मप्रदायकम्
 द्रव्यतो भावतो ब्रह्म, -चर्यशक्तिप्रदायकम् ॥२१२॥
 दुःखिलोकदपाकार्या, दुःखनाशनकर्मभिः
 औपघालयमंस्थानं, कार्यमुपाश्रयादिकम् ॥२१३॥

दशदृष्टान्ततोऽतीव-दुर्लभो नृभवो महान्
 प्राप्य स्वाऽऽत्मा भवेत् सिद्धो, दयादिधर्मसाधनैः ॥२०२॥
 इति विज्ञाय भोभव्या, दयां कुर्वन्तु भावतः
 प्रभुसदृग्मनुष्याणां, हिंसां त्यजन्तु मानवाः ॥२०३॥
 अनिपापिमनुष्योऽपि, सम्यग्दृष्ट्याऽस्ति अभतः
 इहैव मोक्षमायाति-त्यक्त्वा हिंसादिकं क्षणम् ॥२०४॥
 अतो मनुष्यघातात्त्वं, विरम कोदधुपायतः
 आत्मज्ञानं मनुष्येभ्यो, देयं हिंसानिचारकम् ॥२०५॥
 कोटिकोटिमहोपायं, मनुष्यसंघरक्षणम्
 कर्तव्यं शिक्षणं देय, महिंसाचारवर्धकम् ॥२०६॥
 अहिंसाचारतः शान्ति, देशेऽगवण्डे प्रजासु च
 राज्येषु भवति स्पष्टा, नान्योपाया भुवस्तले ॥२०७॥
 इति निश्चित्यसिद्धान्तं, सर्वग्वण्डस्थमानवाः
 दयाचारं विचारैश्च, प्रयतन्ते स्वभावनः ॥२०८॥
 आत्मन्येव मुख्यं सत्यं, निश्चित्य भव्यमानवाः
 यावन्मोक्षाप्तये हिंसां, कुर्वन्तु नैव सज्जनाः ॥२०९॥
 यावन्मोगे मुख्यग्रान्ति, त्यक्त्वा सत्यमुख्याप्तये
 आत्मन्येव स्थिरीभूय, स्याऽऽत्मानन्दरसो भव ॥२१०॥
 स्वस्वधर्मस्य सत्यन्यं, कथ्यते मर्यादामिभिः
 किन्तु न त्र न सत्यस्य, महिंसाधर्ममन्तरा ॥२११॥
 ब्रह्मण्यं महिंसैव, परब्रह्मप्रदायकम्
 द्रव्यतो भावतो ब्रह्म, -न्यं शक्तिप्रदायकम् ॥२१२॥
 दुःखिलोकदयाकार्या, दुःखनाशनकर्मभिः
 औपचार्यमस्मान्, कार्यमुपाश्रयादिकम् ॥२१३॥

संसर्गकोटिदुःखानि, विश्वदयाविशृङ्खले,
प्रवर्तन्तां सदा लोकाः साधवः सत्ययोगिनः ॥२२५॥
साधवः प्रभुवत्पूज्या, हिंसादिपापवर्जिनः
सेवाभक्तिश्चकर्मण्या, चाहिंसाधर्मियोगिनाम् ॥२२६॥
।हस्तव्याघ्रादिनोरक्ष्याः क्षत्रियः पशुमानवाः
क्षत्रियाणां स्वधर्मोऽस्ति, साधुब्राह्मणरक्षणम् ॥२२७॥
क्षत्रियाणां स्वधर्मोऽस्ति, गोसतीयादिरक्षणम्
निरपराधिजीवानां, निःशस्त्राणां च रक्षणम् ॥२२८॥
क्षत्रियाणां च कर्मव्यं, न्यायात्मन्यादिरक्षणम्
राज्यभूम्यादिसंरक्षा, घोरापराधिदण्डनम् ॥२२९॥
मृगयापापखेलादि, -हिंसाकर्मत्यजन्तिते
अहिंसाधर्मिरक्षाय, क्षत्रिया उपयोगिनः ॥२३०॥
अहिंसाधर्मबोधार्थ, ब्राह्मणा उपयोगिनः
पशुमांसादिभोक्तारो, ब्राह्मणा अपि राक्षसाः ॥२३१॥
सुरामांसप्रहिंसायै, ब्राह्मणानेवकर्मनः
दयासत्पादिधर्मैश्च, ब्राह्मणा धर्मिणः स्मृताः ॥२३२॥
गवांसंपालनाद्वैदया, अहिंसाधर्मसाधकाः
पशुपालनकृप्यादि, -कर्मिणश्चदयालवः ॥२३३॥
व्यापारादिप्रवृत्तिषु, दयाबुद्ध्या प्रवर्तकाः
अहिंसाधर्मबुद्ध्यर्थ, धर्मशालादिकारिणः ॥२३४॥
भूपानां च स्वधर्मोऽस्ति, न्यायात् प्रजादिपालनम् ;
साधूनां च गवादीनां, रक्षणं हिंस्रदण्डनम् ॥२३५॥
धर्मिणां रक्षणं नीत्या, चोरापराधिदण्डनम्
अहिंसाधर्मिणोवृद्धिः कार्या च दोषवजनम् ॥२३६॥

हिंसाऽस्ति व्यमर्नवोरः हिंसादुर्गुणवृत्तयः
 सर्वहिंसादितो मुक्ता, धीतरागा जिनादयः ॥२४९॥
 सर्वकर्मसु हिंसात्वं, मन्पाधिक्यप्रभेदतः
 गृहस्थानां भवेत्तत्र, निर्यन्या ज्ञानयोगिनः ॥२५०॥
 दयाबुद्धिं हृदि न्यस्य, गृहस्था स्त्यागिनो जनाः
 स्वाधिकारेण कर्माणि, कुर्वन्ति स्वोपयोगिनः ॥२५१॥
 यथा धूमावृतो बह्वनि, तथा सर्वप्रवृत्तयः
 सदोषा अपि कुर्वन्ति, ह्याजीविकादिकारिणः ॥२५२॥
 निरासक्तितया सुज्ञा, यथायोग्यविवेकतः
 आत्मज्ञानोपयोगेन, कर्म कुर्वन्ति सज्जनाः ॥२५३॥
 द्रव्यभावदयाज्ञान, -विवेकेन प्रवर्तिनः
 स्वाधिकारेण कर्माणि, कुर्वन्ति यान्ति सद्गतिम् ॥२५४॥
 हिंसाबुद्धिर्न यस्याऽस्ति, शुद्धाऽत्मलक्ष्यधारकः
 सर्वकर्मप्रकुर्वाणोऽप्यहिंसाधर्मसाधकः ॥२५५॥
 परस्परं च साहाय्यं, कुर्वन्तु भव्यमानवाः
 परस्परोपकारेण, जीवा जीवन्ति भूतले ॥२५६॥
 परस्परोपकारोऽस्ति, जीवजं देहैश्च देहिनाम्
 परस्परसहायेन, जीवन्ति विश्वदेहिनः ॥२५७॥
 अतःस्वाभाविकं सत्यं, साहाय्यं च परस्परम्
 विज्ञायैवं जनाः सर्वे, भवन्तु स्वापिताः सदा ॥२५८॥
 दुःखिनां दुःखनाशार्थं, सहायिनो भवन्तु भोः
 स्वार्थेण कातरा नैव, भवन्तु विश्वमानवाः ॥२५९॥
 देशजात्यभिमानेन, वर्णधर्माभिमानतः
 परस्परं न हिंसन्तु, भवन्तु सदापराः ॥२६०॥

श्रीदायित्वात्ममोहेन, राज्यसत्तादिमोहनः
 विद्यादायगादिमोहेन, मादायः नु न हेहिमः ॥२६१॥
 राजानो राज्यमोहेन, वीर्यमनु न हेहिमः
 हिंसादिपापदोषाक्ष, मजन्तु धर्मवृत्तिनः ॥२६२॥
 राज्यं कुरुन्तु सद्वृत्तया, सर्वदाकलिनाय न
 अन्यायं नैव कुरुन्तु, मन्तु हिंसाविचारका ॥२६३॥
 क्षत्रिया मातृणा जटयाः दृष्टाक्ष विभवात्मना
 आत्मनः दृष्टिगृह्यार्थं, मन्तु दर्मवत्तमसः ॥२६४॥
 विश्वद्वयार्थमोहेन, दूःखिन्नादिः साहायिमाय
 दूःखनाशाय सद्वृत्तये, मितिलम्बं विवेकन ॥२६५॥
 यद्वर्तयतिर्ज्ञातं दूःखं, -मादाय न मयात्मना
 भवन्तु साहायका, -काहिना विभवमात्मना ॥२६६॥
 दयायादिविद्यादाया, साहाय्यं मन्तु प्रसन्नमये
 सर्ववर्गैर्योगोपदेशो, भवेत् साहाय्यमात्मना ॥२६७॥
 अहिंसाधर्मिनिर्भयो, अदम्यं सर्वभूतये
 धर्मिनिर्भयसाधनो, अदम्यं सर्वभूतये ॥२६८॥
 अहिंसाधर्मिणादृष्ट्यर्थं, आभिन्नाः मन्तु साहायका
 अहिंसायाः प्रभोः दाया, सर्वभूतये न हरेत् ॥२६९॥
 अहिंसा नाशकरीत्या, अदम्यं मन्तु सर्वभूतये
 सर्वधर्मिणु वा अदम्यं, दयायादिविचारक ॥२७०॥
 साहाय्यो यदित्यर्थः, सत्यायासाहाय्यं न हरेत्
 अनेन नैव साहाय्यं, दयायादिविचारक ॥२७१॥
 दया नैव साहाय्यं, अन्ता आसीदसाहाय्यं
 आभेदेदीपकोक्तं, दयायादिविचारक ॥२७२॥

सर्वस्वण्डेषुदेशेषु, दयाऽऽचार्यैः प्रवद्व्यंते
 अहिंसाधर्मिणांसत्य, मायैतत्तुणकर्मतः ॥२७३॥
 मदिरामांसतोदरा, आर्याःस्युर्गुणकर्मतः
 अनार्यग्लेच्छलोकानां, हिंसात्वं वृत्तिकर्मतः ॥२७४॥
 छष्टिचिरोधकं कर्म, हस्तकर्मादिकं च यतः
 बाललग्नादिकं हिंसा, न्याज्या धर्मार्थकामिभिः ॥२७५॥
 अतिशोकादिकं हिंसा, ज्ञातव्या च विवेकिभिः
 मनोवाकायशक्तीनां, रक्षणं सदया मता ॥२७६॥
 अत्याहारस्तु हिंसव, चातिवादश्च हिंसनम्
 मनोवाकाययोगानां, मतिगत्तश्च हिंसनम् ॥२७७॥
 कृपादिपतनं हिंसा, विषादिभक्षणं तथाः
 अतिपरिश्रमो हिंसा, ज्ञातव्यं च विवेकतः ॥२७८॥
 आतंरौद्रविचाराणां, हिंसाऽस्ति कर्मबन्धनात्
 धर्मशुषलविचाराणां, स्वाऽऽत्मदयाऽस्तिवस्तुतः ॥२७९॥
 स्वाऽऽत्मनो या दया सैव, चाऽन्यसर्वदयादितः
 अस्त्यनन्तगुणैः श्रेष्ठा, सर्वकर्मविनाशिनी ॥२८०॥
 दर्शनज्ञानचारित्र्य, महिसैव स्वभावनः
 शुद्धोपयोग एवाऽस्ति, अहिंसा च निजाऽऽत्मनः ॥२८१॥
 अहिंसा त्रिविधा कृपाया, तामसी राजसी तथा
 मात्स्विकी स्वाऽऽत्मशुद्ध्यर्थ, श्रेष्ठाऽस्ति शोत्तरोत्तरा ॥२८२॥
 मुक्त्यर्थं मात्स्विकी भद्र्यः कर्त्तव्या स्वोपयोगतः
 निष्कामशुद्धिः कायं, महिमाकर्म मात्स्विकम् ॥२८३॥
 हिंसा त्रिधाऽस्ति विज्ञेया, तामसी राजसी तथाः
 मात्स्विकी च परिग्राह्या, स्वाऽधिकारेण मानवः ॥२८४॥

महेश्वरगुरुधर्मार्थं, संपार्थं च महाजनः

अल्पदोषमहाधर्मं, -कर्म कार्यं यथातथम् ॥२८५॥

यनस्पतिफलादारात्, सत्त्वबुद्धिः प्रकाशते

सात्त्विकपानयोगेन, शुद्धबुद्धिः प्रकाशते ॥२८६॥

सान्त्विकभोजनाच्छुद्धिः, -चित्तस्य प्रविजायते

स्वच्छवायुजलाद्यध, दयापृति विवर्धते ॥२८७॥

अहिंसाधर्मिणां सद्भाद, दयाबुद्धिः प्रजायते

द्रव्यभावंदयायोगात्, स्याऽऽत्मा मिदः प्रजायते ॥२८८॥

पवित्रभूमिवासेन, दयाबुद्धिः प्रवर्धते

पवित्रतीर्थवासेन, सहया हृदि जायते ॥२८९॥

चण्डकौशिकनागे च, कृताऽपराधिमंगमे;

महावीरस्य नेत्रे द्वे, दयाद्रं कुम्भां शिवम् ॥२९०॥

यस्य पूर्णदयादृष्टिः कर्मदेऽपराधिनि

ध्यानावस्थास्थितो देवः पार्थनायः श्रियेऽस्तुषः ॥२९१॥

मृगपृन्दोपरिप्रोतिः सहया येन धारिता

अरिष्ठनेमिभगवान्, कल्याणं कुरु मत्स्वरम् ॥२९२॥

कपोतस्य कृता रक्षा, पूर्वजन्मनि भावत;

सर्वविश्वस्पर्शान्तर्ध, शान्तिनाथोऽस्तुमहदा ॥२९३॥

भारतादिकदेशेषु, दयाधर्मिप्रवृद्धये

साधवः प्रेषिता येन, पशुशालाः कृता घनाः ॥२९४॥

अशोकभूपौत्रेण, जनसम्प्रतिभूभुजा;

गन्धगुप्तेन भूपेन, दया सर्वत्र वर्धिता ॥२९५॥

वस्तुपालो महामन्त्री, तेजःपालोऽपिगुर्जरे

जातो दयाप्रचारार्थं, धानरौ जनधर्मिणौ ॥२९६॥

दुष्काले कच्छसौराष्ट्र, -गुर्जरादिषु मानवाः
 रक्षिता अन्नदानेन, जगद्दशादंयालुना ॥२९७॥
 इलादुर्गेमहाश्रेष्ठो, दुष्काले सर्वरक्षकः
 अंबावीदासर्जनोऽभूत्, तस्याऽस्ति कीर्तिरुत्तमा ॥२९८॥
 मंडपे पेशडश्रेष्ठी, जैनो बभूव धर्मवान्
 क्षुधार्तादिमनुष्येभ्यो, भोजनार्थं च दत्तवान् ॥२९९॥
 अशोको भूपतिः श्रेष्ठः सर्वभूपतिशेखरः
 तेन दयासमुद्रेण, देशाहिंसा निवारिता ॥३००॥
 खारवेलेन भूपेन, भारते वर्धिता दया;
 सिद्धसेनोपदेशेन, विक्रमेण दया तता ॥३०१॥
 अहिंसा स्थापिता राज्ये, दयामयेन जेतसा
 स आमभूपतिः श्रेष्ठो, बभूव जैनधर्मिराट् ॥३०२॥
 अक्षयरयादशाहेन, भारतदेशचक्रिणा
 आर्याणां प्रेमवृद्ध्यर्थं, गयां हिंसा निवारिता ॥३०३॥
 हीरविजयमूरीणां, प्रबोधेनैवमदया
 यस्याऽऽत्मनि वृत्तं जाना, सोऽक्षरः कीर्तिमान्श्रुतः ॥३०४॥
 यस्य विश्वोपरि प्रेम, तस्य व्यापकसदया,
 दयाहंसास्यरूपं तु, जानी जानाति यस्तुतः ॥३०५॥
 ज्ञानं पूर्वं दया पश्चात्, नाऽस्ति ज्ञानं विना दया
 जानी ज्ञानेन जानाति, दया हिंसां च यस्तुतः ॥३०६॥
 काययोगेन हिंसा तु, केवलिनामपि भवेत्
 द्रव्यहिंसाऽस्ति मादेहान, न तु भावेन विन्दत ॥३०७॥
 रागद्वेषपरीणामा, हिंसाऽस्ति भावनःष्वगु
 रागद्वेषपरीणामे, विना नास्ति हि भावनः ॥३०८॥

भावहिंसां विना द्रव्य, - हिंसाया भवपन्धनम्
 नाऽस्ति तत्तु परिज्ञाय, भवन्तु स्वोपयोगिनः ॥३०९॥
 कर्मपन्धनमुक्त्यर्थे, माऽऽत्मन स्त्वं दयां कुरु
 आत्मज्ञानेन स्वाऽन्यानां, दया सत्या प्रकाशते ॥३१०॥
 दयां हिंसां न जानाति, मिथ्यादृष्टिर्योधतः
 दयां हिंसा च जानाति, सम्पद्दृष्टिः सुयोधतः ॥३११॥
 सम्यग्ज्ञानी विजानाति, दयां हिंसां च बुद्धिः
 बुध दयाप्यहिंसा स्यात्, हिंसाऽपि कुश्रन्विद्या ॥३१२॥
 कुश्रचिदुपाद्यतोहिंसा, काययोगेन संभवत्,
 तथापि भक्तिसेवाय, रहिंसा चान्तरा यतः ॥३१३॥
 मदेवगुणसंघस्य, रक्षणार्थं च धातनः
 दापे सति महाधर्मो, जायन्ते बहुनिर्जराः ॥३१४॥
 कायेन नैव हिंसाऽपि, रागद्वेषादिमोहतः
 मानसिका भवेद्विंसा, चाऽन्यधानविचारतः ॥३१५॥
 आन्तरा भावहिंसाऽस्ति, द्रव्यहिंसा तु धायनः
 गीतार्थगुणमोधेन, स्वाऽधिकारा दयां कुरु ॥३१६॥
 प्रमादयोगतो हिंसा, स्वाऽन्यप्राणविनाशनात्
 हिंसाया लक्षणं येन, तत्त्वार्थसुप्रभाषितम् ॥३१७॥
 सम्यग्दृष्टियुता जैनाः सम्यग्दृष्टिगुणस्थिताः
 अविरताश्च हिंसायै, रहिंसादिमकाक्षिणः ॥३१८॥
 हिंसादौ दोषमन्तारो, हिंसादिदोषहानये
 उच्युक्ता हि दयादूनां, रक्षार्थं ते प्रवर्तकाः ॥३१९॥
 अणुमतधरा जैनाः श्रावका द्रव्यभावतः
 अणुमद्वेन जीवानां, निरपराधिदेहिनाम् ॥३२०॥

स्थूलानां हिंसा नैव, स्थूलहिंसाविरामिणः
औत्सर्गिकापवादाभ्यां, सापेक्षव्रतधारिणः ॥३२१॥

सदेवगुरुधर्माणां, संघस्य भक्तिहेतवे
सेवार्थं तस्य रक्षार्थं, मौत्सर्गिकाऽपवादिनः ॥३२२॥

भक्त्यादिधर्मकार्येषु, हिंसातः कर्मबन्धनम्
स्वल्पं च निर्जरा बद्ध्यो, महापुण्यं प्रजायते ॥३२३॥

अतोऽगृहस्थिताः श्राद्धा, द्विविधाः स्वाऽधिकारतः
देवादिभक्तिरक्षादौ, प्रवर्तन्ते यथातथम् ॥३२४॥

महाव्रतधराः सन्तो, मुक्ता हिंसादिपापतः
साधवो विश्वजीवानां, आतारः सन्ति बन्धवः ॥३२५॥

औत्सर्गिकाऽपवादाभ्यां, धर्मसंघादिरक्षणे
विश्वलोकदयार्थं, प्रवर्तन्ते यथातथम् ॥३२६॥

द्रव्यभावदयावन्तः पदकायजीवपालकाः
निर्दोषाऽऽहारपानेन, जीवन्ति च यथातथम् ॥३२७॥

गृहस्थत्यागिभेदेन, द्विधाधर्माधनादितः
सर्वज्ञैर्वर्धितः सत्यो, जैनधर्मः प्रवर्तते ॥३२८॥

द्रव्यभावीयहिंसातो, विरतिश्च भवेद्यथा
तथा प्रवर्तनं कार्यं, द्रव्यभावदयापरैः ॥३२९॥

दर्शनज्ञानचारित्र्य, -मोक्षमार्गानुसारिभिः
गृहस्थस्त्यागिभिर्हिंसा, संत्याज्या च यथातथम् ॥३३०॥

सर्वविश्वस्थपालानां, विश्वाशालासु मानवैः
अहिंसाधर्मशिक्षार्थं, -यतिनव्यं यथातथम् ॥३३१॥

हिंसकानां प्रयोधार्थं, सर्वविश्वेषु यतिनाम्
सर्वजानिप्रपन्धेन, यतिनव्यं दयालुभिः ॥३३२॥

मांसाहारेण देहस्य, पुष्टिं जानन्ति केचन
 मांसं भुञ्जन्ति पशवादे-निर्दयां हिंसका जनाः ॥३४५॥
 मांसाहारेण लोकानां, दीर्घायुर्नैव जायते
 नश्यति सार्विकीबुद्धि-देहाऽऽरोग्यं न तत्त्विकम् । ३४६॥
 तामसवृत्तिदोषाःस्यु-र्मांसरक्तादिभोजिनाम्
 अतिकामादिदोषैश्च, पापराशिपरम्परा ॥३४७॥
 मांसाहारिमनुष्याणां, देहपुष्टिर्न तत्त्विकी
 फलान्नदुग्धभोक्तृणां, दीर्घायुः सार्विकी मतिः ॥३४८॥
 मांसमद्यादिभोगेन, धर्मबुद्धिः प्रणश्यति
 बहुरोगाः प्रजायन्ते, भवन्ति दुर्गुणा मृशम् ॥३४९॥
 जिह्वास्वादस्य लाम्पट्याद्, देहपुष्टिप्रमोहतः
 मांसं भुञ्जन्ति ते पाप-कर्म बध्नन्ति दुःखदम् ॥३५०॥
 किञ्चित्सुखं महापापं, पशवादिमांसभोजिनाम्
 इतिविज्ञाय मांसस्य, त्यागं कुर्वन्तु मानवाः ॥३५१॥
 पशवादिहिंसनाल्लोका, विरमन्तु दयापराः
 प्रेमतःस्वाऽऽत्मवञ्जजीवान्, रक्षन्तु धर्मिमानवाः ॥३५२॥
 शुद्धोपयोग एवास्ति, चाऽहिंसासंयमस्तथा
 ज्ञानंध्यानमहिंसैव, भक्तिसेवाऽस्ति चान्तरा ॥३५३॥
 आत्मनः शुद्धभावेन, त्यहिंसा वस्तुतो भवेत्
 आत्मोपयोगसामर्थ्या-ज्ज्ञानी निहिंसको ध्रुवम् । ३५४॥
 यज्ञार्थपशवःसृष्टा-इतिमिध्यामलापनम्
 दयाधिरीश्वरः प्रोक्ताः, स हिंसां नैव भापते ॥३५५॥
 पशुपश्यादिकं सृष्टं, नृणां भक्षणहेतवे
 प्रमुणेति प्रभापन्ते, हिंसा अनाप्यपापिनः ॥३५६॥

दयालुरोशरोद्देयः, समः सर्वत्र देहिषु
 विश्वजीवयिता नैवं, द्रूयाहिंसायचो यतः ॥३५७॥
 सद्यज्ञा भक्तिसेवायाः, पशुहिंसाविवर्जिताः
 गयादिपशुलोकानां, रक्षेय यज्ञमर्म वै ॥३५८॥
 मदेयगुरसाधूनां, पूजाऽन्नपानकर्मभिः
 धुपातीनां तृपातीनां, सेवायज्ञः प्रकीर्तिनः ॥३५९॥
 ज्ञानंतपोदमोदानं, यज्ञाश्च बहुधा मताः
 सद्यां प्रतिगच्छन्ति, सत्ययज्ञाःस्वभावतः ॥३६०॥
 सर्वविश्वस्थलोकानां, हितार्थं याः प्रवृत्तयः
 शुभायज्ञाश्च शुद्धा हि, शुद्धोपयोगवृत्तयः ॥३६१॥
 आत्मवत्सर्वजीवानां, हिंसा दुःखप्रदायिनी
 आत्मवत्सर्वजीवानां, दया शान्तिप्रदायिनी ॥३६२॥
 आत्मवत्सर्वजीवानां, जीवनेच्छा प्रवर्तते
 स्वाऽऽत्मनो मृत्युषद्भोतिः, सर्वेषां भीतिगृह्येत् ३६३॥
 यथा मम प्रियो देह-स्तथा सर्वा ज्मनां खलु
 ज्ञात्वैवं सर्वजीवानां, यथायोग्यं दयां कुरु ॥३६४॥
 पशून् हत्वा च ये यज्ञे, द्रुयन्ति पशवो दिवम्
 गच्छन्त्येवंमहामिथ्या-यादवा मोहयुद्धयः ॥३६५॥
 यज्ञलोमेन र्यःस्वर्गं, नीयन्ते पशवश्चतेः
 हत्वा पुत्रादिकं स्वीयं, स्वर्गं न गमयन्ति किम् ॥३६६॥
 अयोग्यलग्नकर्माणां, मिथ्याऽधर्म्यकुरीतयः
 अधर्म्यमैशुनं हिंसा, देहघोषस्य दुर्गमः ॥३६७॥
 वैश्वकधर्म्यशाखायद्, विगृह्यमनिर्माणम्
 स्वाऽन्यघातायरोगात्त-र्जिस्वैव ज्ञानिसम्मतम् ॥३६८॥

मनोवाकायहिंसादि,—कारकं कर्म यच्च तत्
 हिंसां ज्ञात्वैव तस्याज्यं, सर्वखण्डस्थमानर्बः ॥३६९॥
 अधर्म्यकामदोषादि—वृद्धि कृत्कर्म यद्भवेत्
 तत् हिंसां प्रविज्ञाय, त्यजन्तु सदयालवः ॥३७०॥
 कन्याविक्रयनो हिंसा, वरविक्रयतस्तथा
 आत्महत्या महाहिंसा, सत्यज्ञानं दयाकरम् ॥३७१॥
 हिंसा बन्धाय विज्ञेया, चाऽहिंसा स्वाऽऽत्ममुक्तये
 हिंसा दुःखाय विज्ञेया, चाऽऽत्मानन्दाय सदया ॥३७२॥
 दयादानादितः पुण्य—कर्मबन्धो भवेत्त्रलु
 पुण्याद् धर्मस्य सामग्री, प्राप्यते पुण्यकर्मभिः ॥३७३॥
 शुद्धवायुर्जलं शुद्धं, स्थानं सात्त्विकभोजनम्
 योग्याहारो विहारश्च, दुष्टव्यसनवर्जनम् ॥३७४॥
 प्रकाशो मृत्तिका शुद्धा, भोजनं फलदुग्धयोः
 देहवीर्यस्य संरक्षा, दीर्घायुर्हेतवः स्मृताः ॥३७५॥
 ज्ञात्वैवं धर्मिभिश्चाधि—व्याधिवर्जनहेतवे
 दयावद्भिर्जगद्लोकाः कर्तव्या दीर्घजीविनः ॥३७६॥
 स्वाऽऽत्मदया प्रकर्तव्या, दयावद्भिविवेकतः
 मद्यमादकपेयादि—त्यागेन भव्यमानर्बः ॥३७७॥
 दीर्घायुः साधनं सर्वं, दयैव धर्महेतवे
 विज्ञाप्यं च संसाध्यं, दीर्घायुर्जीवनं निजम् ॥३७८॥
 स्वस्य धर्मस्य मोहेन, चाऽशुभमन्यधर्मिणाम्
 चिन्तितं च कृतं तद्धि, निन्दामि सत्यभावतः ॥३७९॥
 स्वाऽन्यव्याधिविनाशाय, स्वाऽन्याधिनाशहेतवे
 स्वान्योपाधिनिवृत्त्यर्थं, यत्कर्म तदया भृशम् ॥३८०॥

निरुपाधिदशावाँध, व्याध्याधिवर्जितो नरः
 दीर्घायुष्मान् भवत्येव, शुद्धब्रह्माऽधिकारवान् ॥३८१॥
 आजन्मब्रह्मचर्येण, दीर्घायुर्धारको भवेत्
 मयमांसपरित्यागाद्, दीर्घजीवी भवेन्नरः ॥३८२॥
 मनोवाकापयोगानां, दीर्घजीवनहेतवः
 ते दयार्थं प्रविजाय, दया सादृध्या दयालुभिः ॥३८३॥
 वित्तदेहादिभोगेन, दयाधर्मकतत्परैः
 व्याख्यानादिप्रयत्नेन, यतितव्यं विवेकतः ॥३८४॥
 पश्चात्तापादिभावेन, प्रापश्चित्तेन मानवाः
 हिंसादिपापतः शुद्धा, भवन्ति च दयोद्यताः ॥३८५॥
 पक्षपातादिमोहेन, देशनीत्यादिरीतयः
 मनुष्यः कल्पितास्तथ, हिंसादिदोषसंभवः ॥३८६॥
 क्षुत्तृहरोगादियुक्तानां, दुःखिनो दुःखनाशने
 अर्पिता यादृमनःकार्यै-देवास्ते देहधारिणः ॥३८७॥
 बालाऽभ्यन्तरदुःखानां, नाशाय सयंदेहिनाम्
 द्रव्यभावद्वयार्थै, प्रवृत्ता स्तेसुरोत्तमाः ॥३८८॥
 कारुण्यभावनाचारै-र्जीयन्ति जीविनो हि ते
 हिंसाचारविचारार्थै, जीयन्ति ते मृताः खलु ॥३८९॥
 दयार्थं मनो पाणी, काया वित्तं च यस्य ते
 जीवन्तु देवरूपास्ते, विश्वयत्सलसज्जनाः ॥३९०॥
 यदायदा हि विश्वस्मिन्, भृशं हिंसा प्रजायते
 तदातदा प्रजायन्ते, दयायन्तो जिनादयः ॥३९१॥
 हिंसादिपापनाशार्थ-महिंसादिप्रवृत्तये
 मोहारिदाक्तिनाशाय, प्रभवति जिनेश्वराः ॥३९२॥

यदा यदा दयाद्यानां, प्राबल्यं क्षीयते तदा
 स्रण्डदेशे च जायन्ते, महासन्तो दयालयः ॥३९३॥
 युगमुत्थाप्रजायन्ते, मूरयो धर्मधारिणः
 आत्मसामर्थ्यतो विश्व-दयासत्यप्रचारिणः ॥३९४॥
 येषां निषे दया नास्ति, दुःखिनामवलोकनात्
 जीयन्तो राक्षसा ज्ञेया, अशुभा जीविनोऽपि ते ॥३९५॥
 दुःखिनो देहिनो हृद्दया, तद्दुःखनाशनोचनाः
 जीयन्गस्ते शुभा ज्ञेया-देया देहायतारिणः ॥३९६॥
 चोत्तरागमनुर्गहि-दया मत्या प्रकाश्यते
 सम्पज्जामेन कर्तव्य-महिमाकर्म मानयः ॥३९७॥
 नाऽस्ति हिंसाममं पापं, नाऽस्ति धर्मो दयासमः
 नाऽस्ति ज्ञानममं दानं, तपो नास्ति क्षमासमम् ॥३९८॥
 पृथ्वा मनुष्यजन्माऽपि, दयाधर्मो न धारितः
 क्षारितं जन्म तेनैव, ज्ञात्वा दयां समाचर ॥३९९॥
 दयोपदेशं विज्ञाय, यथाशक्ति दयां कुरु
 कुरुष्व मा प्रमादं भोः, जायति हृदि सत्परम् ॥४००॥
 दुर्लभं दशरथान्तं-वैजन्म सर्वजन्मसु
 संश्रान्तं जीव मा मृता, दयाधर्मं समाचर ॥४०१॥
 दयाधर्मविचारणं, सर्वविश्वदयासमम्
 मन्तु वगैवकारणं, विश्वदोषप्रवृत्तयः ॥४०२॥
 हिंसाधर्मविचारणं, नदयन्तु सर्वविश्वतः
 भवन्तु ज्ञानिमयं विनं, प्रभवन्तु दयालयः ॥४०३॥
 राजानो मन्त्रिणः श्रेष्ठ्याः, मन्तु चोरा दयालय
 सर्वविश्वमनान्यत्र, दयाधर्मः सर्वविश्वतः ॥४०४॥

अनुक्रमो न पद्यानां, दयाग्रन्थे कृतो मया
 पुनर्दोषो न पद्येषु, सदया परिणामतः ॥४१८॥
 मनोवाकायतो हिंसा, कृता कारापिता मया
 मिथ्या भवतु तत्सर्वा, दयाग्रन्थे कृते सति ॥४१९॥
 मोहेन ह्यद्यपर्यन्तं, हिंसाकर्म कृतं मया
 हिंसादिपापनाशोऽस्तु, कृतग्रन्थफलेन च ॥४२०॥
 शरयुग्माऽधिकैः पद्यैश्चतुः शतैर्दयाकरः
 दयाग्रन्थः कृतोविश्व-लोकानां शान्तिकारकः ॥४२१॥
 श्वयालस्य कृता पीडा, मया तत्पापशुद्धये
 प्रायश्चित्तं कृतं पूर्णं, दयाग्रन्थे कृते शुभे ॥४२२॥
 अहिंसाधर्मसद्बुद्ध्या, दयाग्रन्थे कृते सति
 विश्वस्मिन्सर्वलोकेषु, दयाबुद्धिः प्रवर्धनाम् ॥४२३॥
 सर्वविश्वस्थलोकानां, दयाचारविशुद्धये
 दयया विश्वशान्त्यर्थं, दयाग्रन्थः प्रकाशताम् ॥४२४॥
 स्वसिद्धिग्रहचन्द्रार्द्धं (?९८०) मिते वक्रमवत्सरे
 मार्गशुक्लदितायायां, रवौ हि शुभभावतः ॥४२५॥
 कृतः पूर्णो दयाग्रन्थो, बुद्धिमागरमूरिणा
 मया च तद्दिने प्रीत्या, घंटाकर्णस्य मन्दिरं ॥४२६॥
 घंटाकर्णस्य वीरस्य, प्रतिष्ठा च कृता मया
 मधुपुर्या (महूडी) स्थितिं कृत्वा, बुद्धिमागरमूरिणा ॥४२७॥
 शमोऽस्तु सर्वविश्वस्य, दयाधर्मस्य सद्फलान्
 शान्तिस्तुष्टिश्च पुष्टिश्च, भवन्तु सर्वदेहिनाम् ॥४२८॥
 ॐ अहंश्रीमहावीरः, सर्वज्ञः परमेश्वरः
 दयासत्प्रचारेण, कृयां विश्वस्य मङ्गलम् ॥४२९॥

ॐ अहंमहावीर शान्तिः३

अनुक्रमो न पद्यानां, दयाग्रन्थे कृतो मया
 पुनर्दोषो न पद्येषु, सहया परिणामतः ॥४१८॥
 मनोवाकायतो हिंसा, कृता कारापिता मया
 मिथ्या भवतु तत्सर्वा, दयाग्रन्थे कृते सति ॥४१९॥
 मोहेन लक्ष्यपर्यन्तं, हिंसाकर्म कृतं मया
 हिंसादिपापनाशोऽस्तु, कृतग्रन्थफलेन च ॥४२०॥
 शरयुग्माऽधिकः पर्शु-शत्रुः शतैर्दयाकरः
 दयाग्रन्थः कृतो विश्व-लोकानां शान्तिकारकः ॥४२१॥
 श्वपालस्य कृता पीडा, मया तत्पापशुद्धये
 प्रायश्चित्तं कृतं पूर्णं, दयाग्रन्थे कृते शुभे ॥४२२॥
 अहिंसाधर्ममशुभ्या, दयाग्रन्थे कृते मति
 विश्वस्मिन्सर्वलोकेषु, दयाबुद्धिः प्रयच्छताम् ॥४२३॥
 सर्वविश्वस्यलोकानां, दयाचारविमृदये
 दयया विश्वशान्त्यर्थं, दयाग्रन्थः प्रकाशनाम् ॥४२४॥
 समिद्धिग्रहचन्द्रार्क (१९.८०) मिते यत्कमयत्सरे
 मागंशुद्धितागायां, रवौ हि शुभभावनः ॥४२५॥
 कृतः पूर्णो दयाग्रन्थो, बुद्धिमागरगुरिणा
 मया च तद्दिने प्रीत्या, शंकाकणस्य मन्दिरे ॥४२६॥
 शंकाकणस्य वीरस्य, प्रतिष्ठा च कृता मया
 मधुपुर्या (महदी) स्थितिं कृत्वा, बुद्धिमागरगुरिणा ॥४२७॥
 नामांस्तु सर्वविश्वस्य, दयाधर्मस्य मधुप्याम्
 शान्तिस्तुष्टिश्च पुष्टिश्च, भवन्तु सर्वदेहिनाम् ॥४२८॥
 ॐ अहंमहावीरः, सर्वज्ञः परमेश्वरः
 दयास्यप्रचारंग, कुर्याद् विश्वस्य महत्कृतम् ॥४२९॥

ॐ अहंमहावीर शान्तिः३

विश्वास आत्मन्युदितोऽस्ति यस्य,
स जैनभक्तो मम निश्चयेन ।

अस्त्याऽऽत्मनि सत्यसुखं विशालं,
सर्वं हि दुःखं जडमोहतोऽस्ति ॥ ६ ॥

स्वर्गो मनो यद्वशमाऽऽत्मनोऽस्ति,
मुक्तिर्भवेदाऽऽत्मवशं मनश्चेत् ।

मृते मनस्यस्ति समग्रमुक्ति-
र्मनोजयत्वेन भवेद्विमुक्तिः ॥ ७ ॥

यावद्भवेद्यश्चलना स्वचित्ते,
संसारमध्ये भ्रमणं च तावत् ।

रागाद्यधीनं च यतोऽस्ति चित्तं,
स्वप्नेऽपि नो तत्र सुखोद्भवः स्यात् ॥ ८ ॥

ममग्रविश्वस्य भवेदधीन,
स्तथाऽपि शान्तिं लभते न किञ्चित् ।

मनुष्य आशानुधरोऽस्ति याव-
त्सुखी न तावत्स विनिश्चयेन ॥ ९ ॥

जिगाय चित्तं स जिगाय विश्वं,
दुःखं तु चेन्नोजयमन्तरा स्यात् ।

मनोवशाः कोऽपि भवेन्मनुष्यो-
जगत्सु शान्तिं लभते न काञ्चित् ॥ १० ॥

मोहस्य यावद्वशमस्ति चित्तं,
शक्रादप्यस्युः सुखिनो न तावत् ।

तमोरजःमन्व्यगुणाग्रयम्या-
नावन्निनः स्यादथ कोऽपि जीवः ॥ ११ ॥

पृथक् चल त्वं व्यवहारनीत्या.

निलेंपतश्चाऽऽत्मनि मोदमानः ।

प्रवर्तते स्वाऽऽत्मनि सर्वधर्मो-

निलेंपतः कर्म कुरुष्व सर्वम् ॥ १८ ॥

विनाऽऽत्मना नास्ति जदेन ज्ञान्ति-

मिथ्याधर्मं वारय सर्वमेतम् ।

न त्वं प्रमादी जडपर्यवे स्या-

गर्वो नवा स्या धनसत्तया त्वम् ॥ १९ ॥

सम्बन्धिनो ये स्वजनाश्च यर्गा-

नरान्त्रियः पश्यसि यांस्त्वमित्थम् ।

पर्यायतस्ते परिवर्तमाना-

मुह्यन्ति नो ज्ञानिजनाश्च तत्र ॥ २० ॥

त्वमाशु हे श्रेणिक चेत चेत,

कालःस्ववेगं शिरसि प्रदत्ते ।

कालोऽपि नाऽऽत्मानमहो मुनक्ति,

स्यादाऽत्ममोदेन सुखं यथार्थम् ॥ २१ ॥

आत्मा स एवास्ति जिनः पराऽऽत्मा,

दीनं निजं मानय मा कदाचित् ।

आत्मा त्रिलोकस्य परेश्वरोऽस्ति,

स्वान्ते परेशं प्रविलोकय त्वम् ॥ २२ ॥

स्याद् द्वेपरागप्रशमेन बुद्धः

शुद्धो भवेत्सत्यमयं निजाऽऽत्मा ।

विनाऽऽत्मना न त्वमसि द्वितीयः

प्रेम्णेतिवाक्यं मम मानय त्वम् ॥ २३ ॥

पृथक् चल त्वं व्यवहारनीत्या,
निर्लेपतश्चाऽऽत्मनि मोदमानः ।

प्रवर्तते स्वाऽऽत्मनि सर्वधर्मो-
निर्लेपतः कर्म कुरष्व सर्वम् ॥ १८ ॥

विनाऽऽत्मना नास्ति जडेन शान्ति-
मिथ्याभ्रमं वारय सर्वमेतम् ।

न त्वं प्रमादी जडपर्यवे स्या-
गर्वी नवा स्या धनसत्तया त्वम् ॥ १९ ॥

सम्बन्धिनो ये स्वजनाश्च वर्गा-
नरान्छिद्यः पश्यसि यांस्तत्त्वमित्थम् ।

पर्यायतस्ते परिवर्तमाना-
मुह्यन्ति नो ज्ञानिजनाश्च तत्र ॥ २० ॥

त्वमाशु हे श्रेणिक चेत चेत,
कालःस्ववेगं शिरसि प्रदत्ते ।

कालोऽपि नाऽऽत्मानमहो मुनक्ति,
स्यादाऽत्ममोदेन सुखं यथार्थम् ॥ २१ ॥

आत्मा स एवास्ति जिनः पराऽऽत्मा,
दीनं निजं मानय मा कदाचित् ।

आत्मा त्रिलोकस्य परेश्वरोऽस्ति,
स्वान्ते परेशं प्रविलोकय त्वम् ॥ २२ ॥

स्याद् द्वेपरागप्रशमेन बुद्धः
शुद्धो भवेत्तत्त्वमयं निजाऽऽत्मा ।

विनाऽऽत्मना न त्वमसि द्वितीयः
प्रेम्णेतिवाक्यं मम मानय त्वम् ॥ २३ ॥

देसर्वं च शुभाशुभं य-
मं तत्र भवेन्न गवः ।

एष प्रकृतेर्हि सर्वः,
तद्विद्धि निजाऽऽत्मभिन्नम् ॥ ३६ ॥

अतो यो व्यवहार एष,
ऽऽत्मधर्म न च विद्धि मारम् ।

७ भावा हि शुभाशुभाख्या-
यभायो हि ततोऽयमात्मा ॥ ३७ ॥

आरोपितमस्त्यमत्य,
नेनस्तत्र रुदन्ति किञ्चित् ।

ते दुःखसुखे मनोभि-
न्नेनो नाम विदन्ति मिथ्या ॥ ३८ ॥

अस्माकं ज्ञानिजना भवन्ति,
अमनः श्रेणिक विद्धि नीतिम् ।

गादिष्विष्यत्पक्वास्तान्,
संसारनिदानभूतान् ॥ ३९ ॥

तस्य च बुद्धिभिन्नं,
न विद्धि जितं मरुद्ग ।

रागादपजनेन सौख्यं,
न ततोऽस्ति सौख्यम् ॥ ४० ॥

तो द्वेषिजनाश्च जीवाः,
आपि तु पामरा हि ॥

राज्यं तु शुद्धाऽऽत्मनि सत्यमस्ति,
त्वं सर्वनीत्या कुरु सर्वकार्यम् ।

मा रक्षय त्वं परमाणुकांक्षां,
त्वं स्वादयाऽऽत्मानुभवस्य सौख्यम् ॥ ३० ॥

उद्धारयाऽऽत्मानमिहाऽऽत्मना त्वं,
रागं कुरु स्वाऽऽत्मनि पूर्णपूर्णम् ।

अहंत्ववृत्त्याऽस्ति तु कर्मबन्धो-
निर्मोहतः स्यादविनाश आत्मा ॥ ३१ ॥

कालत्रयेऽप्यस्ति स नित्य आत्मा,
स्वाऽऽत्मा चिदानन्दमयः पवित्रः ।

एवं त्वमाऽऽत्मानमवेहि बन्धो,
स्वतःस्यमुद्धारय भारतेश ॥ ३२ ॥

पूर्णश्चिदानन्दमयः पवित्रो,
देहोऽस्त्यनित्यः खलु बल्लतुल्यः ।

स्वंकर्मरूपं नच पश्य भूप,
भ्रान्त्या च कर्मादिकमत्र पश्य ॥ ३३ ॥

भ्रान्तौ गतायां स्वयमस्त्यबन्धः
कर्मादिकानां न भवेद्यबन्धः ।

मोहो महीयान् खलु कर्ममूलं,
भ्रान्तौ गतायां न भवेद्भ्रमश्च ॥ ३४ ॥

मोहे चिन्ते खलु शुद्धआत्मा,
बुद्धोजिनोऽहंन्यमुरस्ति साक्षात् ।

लिङ्गं न जातिर्भवदाऽऽत्मनोऽस्ति,
सर्वस्य विश्वस्य परेश्वरोऽस्ति ॥ ३५ ॥

विहाय विःगमनमगुरुणा,
 मदाऽनुकूलं ममतां भजन् ।
 तेनैव ते शुद्धमणिर्भवित्री,
 ततोऽनिराशमशुभाऽनुभायः ॥ ४२ ॥
 शुद्धोभोगप्रविजाऽऽत्मधर्मो-
 मतादगम्यत्र मयं प्रयान्ति ।
 रागोऽग्नि कश्चिन्न निजाऽऽत्मरूपे,
 त्यागोऽग्निरुच्छिन्ननिजाऽऽत्मधर्मं ॥ ४३ ॥
 त्यागं न परागममभानुरागं,
 शित्तोऽग्निं यीज्य न जायते मयम् ।
 मनोमृतौ नश्यति शित्तधर्मो-
 निजाऽऽत्मरूपे तु विभाति निगमम् ॥ ४४ ॥
 प्रतादितश्चाग्निं तु भिन्न आत्मा,
 निमित्तधर्मोऽपि ततोऽग्निं भिन्नः ।
 आत्माऽऽत्मरूपी मयं विद्युन्मय,
 यर्णादयः सन्ति न तस्य रूपम् ॥ ४५ ॥
 जह्येऽहंभावं उदेति याव-
 तावन्न पूर्णं समुदेति शान्तिः ।
 जह्येऽहंभावं उदेति नो वे-
 त्तादा स आत्मा प्रविभाति मुक्तः ॥ ४६ ॥
 अहंक्रियातो भवति भ्रमश्च,
 ज्ञेयश्चधर्मो निरहंक्रियातः ।
 जह्येऽहं कोऽप्यस्ति न चाऽऽत्मधर्मो,
 दुःखं लयं याति निजाऽऽत्मबोधात् ॥ ४७ ॥

अस्त्याऽऽत्मयोधस्य विशालशक्तिः ॥ ५३ ॥
कर्माणि तिष्ठन्ति न ध्वतदग्रम् ।

दुःखे सुखे चापि विभाति साम्यं,
न भोगराशिः समुदेति तत्र ॥ ५४ ॥

कदानिजाऽत्माभिमुखमनःस्या-
त्तदा न भोगेषु रसग्रहः स्यात् ।

यतो निजाऽऽत्मा परिणामशुद्धः
प्रवेद्यते तत्र च पूर्णबुद्धः ॥ ५५ ॥

न मुच्यते ज्ञानिजनस्य भोगो,
जन्मान्तरोपाजितकर्मयोगात् ।

तथापि भोगेषु न रागरोषौ,
स्यातामवन्धश्च पुनस्तदाऽऽत्मा ॥ ५६ ॥

माक्षोन्द्रियेत्यस्ति मनस्सु च्चाऽऽत्मा,
प्रवर्तते स्वं विषये स माक्षो ।

कृषौत्तमग्रं तु मलक्षयमाऽऽत्मा,
प्रवर्ततेऽप्यक्षमयाऽऽत्ममोदात् ॥ ५७ ॥

अनन्तशक्त्याकर एष आत्मा,
यत्नं निष्काममधोपयोगीः ।

किञ्चा भवेन्मोक्षविषं तदग्रे,
ज्ञानी जनयेत्तमि दृष्ट एव ॥ ५८ ॥

कृषौत्क्रियां किन्तु न कर्मबन्धो-
ज्ञानिजनो भोग्यपि नैव भोगी ।

न बध्यते ज्ञानिजनो जहस्तु,
किञ्चुदिनेशानिगुणं तमांगि ॥ ५९ ॥

अस्त्याऽऽत्मबोधस्य विशालशक्तिः :
कर्माणि तिष्ठन्ति न चैतदग्रम् ।

दुःखे सुखे चापि विभाति साम्यं,
न भोगराशिः समुदेति तत्र ॥ ५४ ॥

कदानिजाऽऽत्माभिमुखं मनः स्या-
त्तदा न भोगेषु रसग्रहः स्यात् ।

यतो निजाऽऽत्मा परिणामशुद्धः
प्रवेद्यते तत्र च पूर्णबुद्धः ॥ ५५ ॥

न मुच्यते ज्ञानिजनस्य भोगो,
जन्मान्तरोपाजितकर्मयोगात् ।

तथापि भोगेषु न रागरूपी,
स्यात्तामपन्थश्च पुनस्तदाऽऽत्मा ॥ ५६ ॥

माक्षोन्त्रियेभ्यस्ति मनस्तु याऽऽत्मा,
प्रवर्तते स्वं विषये न माक्षो ।

कृर्गोत्तमग्रं तु मलक्षयमाऽऽत्मा,
प्रवर्ततेऽप्यक्षमयाऽऽत्ममोदात् ॥ ५७ ॥

अनन्तशक्त्याकर एष आत्मा,
वर्तेन निष्काममयोपयोगः ।

किंवा भवेन्मोहविषं तदग्रे,
ज्ञानी जनयन्ममि हृष्ट एव ॥ ५८ ॥

कृर्गोन्त्रियां किन्तु न कर्मपन्थो-
ज्ञानिजनो भोग्यति नैव भोगी ।

न वप्यते ज्ञानिजनो जहस्तु,
किंयुदिने ज्ञानिमुष्णं तमांति ॥ ५९ ॥

अस्त्याऽऽत्मबोधस्य विशालशक्तिः . . .
कर्माणि तिष्ठन्ति न चैतदग्रम् ।

दुःखे सुखे चापि विभाति साम्यं,
न भोगराशिः समुदेति तत्र ॥ ५४ ॥

कदानिजाऽत्माभिमुखं मनः स्या-
त्तदा न भोगेषु रसग्रहः स्यात् ।

यतो निजाऽऽत्मा परिणामशुद्धः
प्रवेद्यते तत्र च पूर्णबुद्धः ॥ ५५ ॥

न मुच्यते ज्ञानिजनस्य भोगो,
जन्मान्तरोपाजितकर्मयोगात् ।

तथापि भोगेषु न रागरोषी,
स्यातामपन्थश्च पुनस्तदाऽऽत्मा ॥ ५६ ॥

माक्षोन्निद्रयेष्वस्ति मनस्सु चाऽऽत्मा,
प्रवर्तते स्वं विषये स माक्षो ।

कुर्यात्समग्रं तु सलक्ष्यमाऽऽत्मा,
प्रवर्ततेऽध्यक्षमथाऽऽत्ममोदात् ॥ ५७ ॥

अनन्तशक्त्याकर ण्य आत्मा,
वर्तेत निष्काममधोपयोगः ।

किम्या भवेन्मोहविषे तदधे,
ज्ञानी जनधेनवि हृष्ट ण्य ॥ ५८ ॥

कुर्यान्क्रियां किन्तु न कर्मपन्थो-
ज्ञानिजनो भोग्यपि त्रय भोगो ।

न वध्यते ज्ञानिजनो जहन्तु,
किम्युद्दिनेशानिगुण तमांसि ॥ ५९ ॥

यत्कालतः स्याद्यनिजाऽऽत्मयोध,
 आत्मोपयोगोऽपि ततो हि कालात् ।
 विनाशयेत्कर्मफलं ततो हि,
 स्यादल्पबन्धो षट्पुनिर्जराध ॥ ७२ ॥
 ततो हि कालाद् षट्पुनिर्जराभ्युः,
 स्यात्कर्मबन्धः परमल्प एव ।
 सर्वो हि कर्मप्रवृत्तिः प्रयानि,
 पूर्णा भवेत्तत्र निजाऽऽत्मशुद्धिः ॥ ७३ ॥
 यत्कालतः स्याद्यनिजाऽऽत्मयोध-
 स्तत्कालतयाऽऽत्मरसस्य पानम् ।
 ज्ञाने च भवती मन आश्रु मत्तं,
 भवेत्तनौ मत्स्यपि मुनिगोत्तमम् ॥ ७४ ॥
 देवोऽस्यामाऽऽत्माय तनुमंदिरे च,
 मेघस्य ते तीर्थशिरोमणि इवम् ।
 दुरुप्य हंभेणिक कर्म सर्वं,
 स्याः किन्तु निष्काम इतोऽनरे इवम् ॥ ७५ ॥
 कौलेयको लेदि यथास्थिरपटं,
 मनोऽपि तद्वद्विषयीक्ष लेदि ।
 मिलेय रक्तं च यथाऽस्थिते,
 भोगे तथाऽसत्तिक्तरोऽस्ति जीवः ॥ ७६ ॥
 पशोर्बलं विक्रि च कामधेया,
 ततः सदापलेदापरम्पराऽस्ति,
 जीवा ध्रुमन्त्येव च कातमुन्ना-
 दुत्वारय मान्ने मनुजा तन्मन्ने ॥ ७७ ॥

ददाति कर्मप्रकृतिः सहायं,
पातो भवेद्येन न चोर्ध्वगानाम् ।

भूत्वा स पश्चाच्च पुरः प्रयाति,
भूत्वंकशुद्धो लभते स्वसिद्धिम् ॥ ६६ ॥

प्रवर्तते ज्ञानिजनो जगत्सु,
तथापि कुत्रापि न बध्यतेऽसौ ।

सम्यग्मते श्रेणिक राजराज,
सम्यक् च सर्वं त्वं भारतेश ॥ ६७ ॥

स्यात्सम्वरः श्रेणिक आम्नयोपि,
स्याज्ज्ञानिनां वस्त्वखिलं हि सम्यक् ।

अस्नीदशी ज्ञानयतां तु शक्ति-
श्चित्तेषु नाऽऽसक्तिश्चेति यस्याः ॥ ६८ ॥

मिथ्यात्वशास्त्रं प्रभवेच्च यद्य-
त्सम्यग्ज्ञजीवेषु तदस्ति सम्यक् ।

मिथ्यात्वनां ग्रन्थखण्डोऽपि सम्यग्,
मिथ्यात्वभावं लभते स नूनम् ॥ ६९ ॥

मिथ्यात्विनो मृदजनाश्च ये स्युः
स्यात् सम्वरो व्याम्रयकृद्धि तेषाम् ।

ये हेतवः सन्ति भवादिमुक्तौ,
ते वन्यनार्थं प्रभवन्ति तेषाम् ॥ ७० ॥

विनाऽऽत्मयोधं सकलं हि मिथ्या,
रोदो यथा निर्जनकाननेषु ।

देहस्य चित्तस्य च याः क्रियाः स्यु-
र्गुणाय ताः सन्ति निजाऽऽत्मयोधात् ॥ ७१ ॥

यत्कालतः स्याद्यनिजाऽऽत्मधीभ्यः,
 आत्मोपयोगोऽपि ततो हि कालात् ।
 विनाशयेन्कर्मफलं ततो हि,
 स्यादल्पवन्धो बहूनिर्जराश्च ॥ ७२ ॥
 ततो हि कालाद् बहूनिर्जराऽभ्युः,
 स्यात्कर्मयन्त्रः परमन्त्र एव ।
 सर्वो हि कर्ममकृतिः प्रयति,
 पूर्णो भवेत्तत्र निजाऽऽत्मशुक्तिः ॥ ७३ ॥
 यत्कालतः स्याद्यनिजाऽऽत्मधीभ्यः-
 स्तत्कालमथाऽऽस्मरन्मयं पानम् ।
 ज्ञाने च भक्तौ मन आशु मत्तं,
 भवेत्तनौ मत्तपि मुक्तिर्मात्रमम् ॥ ७४ ॥
 देवोऽस्यामाऽऽमाय तनुमंदिरे च,
 मेघस्य ते तीर्थक्षिरोमणि एवम् ।
 कुतश्च हेधेणिक कर्म सर्वं,
 स्याः किन्तु निष्काम इतोऽनरे एवम् ॥ ७५ ॥
 कौलेयको हेटि यथास्थित्यष्टं,
 मनोऽपि तद्वद्विषयीश्च हेटि ।
 मिलेय रसा च यथाऽस्थितेष्टे,
 भोगे तथाऽस्थितकरोऽपि जीवः ॥ ७६ ॥
 पशोर्बलं विद्धि च कामपेक्षां,
 ततः सदापेक्षापरम्पराऽस्ति,
 जीवा ध्रुमन्येव च कामगुन्धा-
 दुःखस्य मान्त्रं मनुजा लभन्ते ॥ ७७ ॥

ददाति कर्मप्रकृतिः मह्यं,
 पातो भवेद्येन न चोर्ध्वगानाम् ।
 भूत्वा स पश्चाच्च पुरः प्रयाति,
 भूत्वंकशुद्धो लभते स्वसिद्धिम् ॥ ६६ ॥
 प्रवर्तते ज्ञानिजनो जगत्सु,
 तथापि कुत्रापि न बध्यतेऽसौ ।
 सम्यग्मते श्रेणिक राजराज,
 सम्यक् च सर्वं तं भारतेऽश ॥ ६७ ॥
 स्यात्सम्बरः श्रेणिक आस्रवोऽपि,
 स्याज्ज्ञानिनां वस्त्वखिलं हि सम्यक् ।
 अस्तीदृशी ज्ञानवतां तु शक्ति-
 श्चित्तेषु नाऽऽसक्तिर्देति यस्याः ॥ ६८ ॥
 मिथ्यात्वशास्त्रं प्रभवेच्च यद्य-
 त्सम्यज्जजीवेषु तदस्ति सम्यक् ।
 मिथ्यात्विनां ग्रन्थचयोऽपि सम्यग्,
 मिथ्यात्वभावं लभते स नूनम् ॥ ६९ ॥
 मिथ्यात्विनो मूढजनाश्च ये स्युः
 स्यात् सम्बरोऽप्यास्रवकृद्धि तेषाम् ।
 ये हेतवः सन्ति भवाद्विमुक्तौ,
 ते ग्रन्थनार्थं प्रभवन्ति तेषाम् ॥ ७० ॥
 चिनाऽऽत्मबोधं सकलं हि मिथ्या,
 रोदो यथा निर्जनकाननेषु ।
 देहस्य चित्तस्य च याः क्रियाःस्यु-
 र्गुणाय ताः सन्ति निजाऽऽत्मबोधात् ॥ ७१ ॥

यत्कालमः स्याद्यनिजाऽऽत्मबोधः,
 आत्मोपयोगोऽपि ततो हि कालात् ।
 विनाशयेत्कर्मफलं ततो हि,
 स्यादल्पबन्धो बहूनिजंराभ ॥ ७२ ॥
 ततो हि कालाद् बहूनिजंराऽभ्युः,
 स्यात्कर्मबन्धः परमल्प एव ।
 सर्वा हि कर्मप्रवृत्तिः प्रशान्तिः,
 पूर्णा भवेत्तत्र निजाऽऽत्मशुद्धिः ॥ ७३ ॥
 यत्कालमः स्याद्यनिजाऽऽत्मबोधः
 यत्कालमभाऽऽत्मरसस्य गानम् ।
 ज्ञाने च भवती मन आदृ मत्तं,
 भवेत्ततो मत्पि मुक्तिर्मात्रम् ॥ ७४ ॥
 देवोऽस्यामाऽस्मात् तनुमंदिरे च,
 मेवस्य ते तीर्थशिरोमणि इवम् ।
 कुरुष्व हेधेनिक कर्म सर्वं,
 स्याः किन्तु निष्काम इतोऽनरे इवम् ॥ ७५ ॥
 कौलेयको लेदि यथास्थिबद्धं,
 मनोऽपि तद्वद्विषयीम् लेदि ।
 मिलेत् रक्तं च यथास्थिबद्धं,
 भोगे तथाऽसक्तिः करोऽस्मि जीवः ॥ ७६ ॥
 पशोर्बलं विक्रि च कामपेक्षा,
 ततः सदायलेत्परम्पराऽस्मि,
 जीवा धमनयेव च कामगुण्या-
 दुत्तराय मान्ते मनुजा लब्धने ॥ ७७ ॥

ददाति कर्मप्रकृतिः सहायं,
 पातो भवेद्येन न चोर्ध्वगानाम् ।
 भूत्वा स पश्चाच्च पुरः प्रयाति,
 भूत्वंकशुद्धो लभते स्वसिद्धिम् ॥ ६६ ॥
 प्रवर्तते ज्ञानिजनो जगत्सु,
 तथापि कुत्रापि न बध्यतेऽसौ ।
 सम्यग्गते श्रेणिक राजराज,
 सम्यक् च सर्वं तंव भारतेश ॥ ६७ ॥
 स्यात्सम्बरः श्रेणिक आम्नयोपि,
 स्याज्ज्ञानिनां वस्त्वग्निलं हि सम्यक ।
 अस्नीदशी ज्ञानयतां तु शक्ति-
 श्चित्तेषु नाऽऽसक्तिर्यदेति यस्याः ॥ ६८ ॥
 मिथ्यात्वशास्त्रं प्रभवेद्य यय-
 त्सम्पज्जजीवेषु तदस्ति सम्यक ।
 मिथ्यात्वानां ग्रन्थत्रयोऽपि सम्यग्,
 मिथ्यात्वभावं लभते स नूनम् ॥ ६९ ॥
 मिथ्यात्वानो मृदजनाश्च ये स्युः
 स्यात् सम्यरो प्याम्नयकृद्धि तेषाम् ।
 ये ह्येतयः सन्ति भयादिमुक्ता,
 ते ग्रन्थनार्थं प्रभवन्ति तेषाम् ॥ ७० ॥
 विनाऽऽत्मसोधं सकलं हि मिथ्या,
 रोदो यथा निर्जनकाननेषु ।
 दृष्टम्य चित्तम्य च याः क्रियाः स्यु-
 गुणाय ताः सन्ति निजाऽऽत्मसोधात् ॥ ७१ ॥

यत्कालतः स्याद्यनिजाऽऽत्मसंयोगः,
आत्मोपयोगोऽपि सन्नो हि कालात् ।

यिनाशयेत्कर्मफलं सन्नो हि,
स्यादल्पबन्धो बहूनिजंराश्च ॥ ७२ ॥

सन्नो हि कालाद् बहूनिजंराऽभ्युः,
स्यात्कर्मबन्धः परमल्प एव ।

सर्वा हि कर्मप्रकृतिः प्रधाति,
पूर्णा भवेत्तत्र निजाऽऽत्मश्रुतिः ॥ ७३ ॥

यत्कालतः स्याद्यनिजाऽऽत्मसंयोगः-
स्मत्कालमभाऽऽस्मरस्य पानम् ।

ज्ञाने च भवती मन आशु मत्तं,
भवेत्तनो वस्यपि मुक्तिर्मात्रम् ॥ ७४ ॥

देवोऽस्यामाऽऽत्माय तनुमंदिरे च,
मेवस्य तं तीर्थशिरोमणिं स्वम् ।

कुम्भस्य हेधेणिकं कर्म सर्वं,
स्याः किन्तु निष्काम इतोऽन्तरे स्वम् ॥ ७५ ॥

कौलेयको लेदि यथास्थित्यष्टं,
सन्नोऽपि तद्विषयीयं लेदि ।

मितेष्ट रत्ना च यथाऽस्थितेष्टं,
भोगे तथाऽमणिकतोऽस्ति जीवः ॥ ७६ ॥

पञ्चोषाष्टं विद्धि च कामधेयां,
ततः सदावलेष्टपरम्पराऽस्ति,

जीवा धमन्त्येव च काममुन्धा-
दुःखाय मान्त्रं सनुजा लभन्ते ॥ ७७ ॥

कामादयः सन्ति हि दुःखमूलं,
भ्रान्त्या न तेषु भ्रम भारतेषां ।
रागं विना यत्र भवेद्य भोगो,
नास्त्याऽऽत्मनस्तत्र च कर्मबन्धः ॥ ७८ ॥

कुर्वन्ति निष्कामधिया नरा वा,
स्त्रियश्च सर्वव्यवहारमेव ।

जीवन्विमुक्तः खलु तत्र सत्यं,
सर्वक्रिया चेदुपयोगतः स्यात् ॥ ७९ ॥

दयाविलीनं मन आत्मनि स्या-
दाऽऽत्मा जिनः स्यात्स च वीतरागः ।

भूते सति स्वाऽऽत्मभवेकताने,
भवेदुधुवं तत्र च मुक्तिमानम् ॥ ८० ॥

स्युर्ज्ञानिनां चेतसि सर्वधर्माः,
कुर्वन्ति यत्कर्म भवेत्स्वयोग्यम् ।

यत्कर्म योग्यं खलु यत्र काले,
कुर्वन्ति ते योग्यमुपायमेत्य ॥ ८१ ॥

धर्मोऽस्ति सज्ज्ञानिजनान्तिकेषु,
शर्मोऽस्त्यपि ज्ञानिजनस्य पार्श्वे ।

स सर्वकर्माशयमाशु विद्याद्,
ग्रजेन्न पश्चाद् भ्रमितो न च स्यात् ॥ ८२ ॥

भवेत्स्वतंत्रो व्यवहारकार्ये,
याक्लायचित्तानि यशानि यस्य ।

चतुर्विधध्वेदशर्जनसंघः
सर्वान्निर्ति स्यांहि सुखेन विन्ते ॥ ८३ ॥

वहाऽऽत्मनि श्रेणिक चाऽऽत्मधर्मः, . . .
परिष्कुरुष्वऽखिलराज्यनीतीः । . . .

दुःखं प्रजानां च निवारय त्वं,
प्रजोन्नतिर्यत्र ततो हि धर्मः ॥ ९० ॥ . . .

सर्वप्रजाः स्वाऽऽत्मसमाःप्रविद्धि,
न्यायेन राज्यं गुणवन्कुरुष्व ।

दुष्टानरिषून्दण्डय भूप राज्ये,
दूरीकुरु त्वं दुरूपद्रवांश्च ॥ ९१ ॥ . . .

सर्वप्रजानां च कुरुष्व रक्षां,
सेवाख्यधर्मं वह भूप रागैः ।

ज्ञानप्रचारं च कुरु प्रजासु,
कुरुष्व दुष्टव्यसनाभिघातम् ॥ ९२ ॥

वदयान्सदाशत्रुजनान्कुरु त्वं,
सत्यांप्रियां ब्रूहि नरेन्द्रयाणीम् । :

मा धत्स्य राज्यादिकृतां महत्तां,
स्वप्नेऽपि नो भूप कुरुष्व गर्वम् ॥ ९३ ॥

त्वं सर्वयर्णान्स्यसमानं वेद्हि,
नयाऽपमानं कुरु सन्मुनीनाम् ।

नीत्या रहस्यं मरुतं विदित्वा,
प्रचारय त्वं च मदृक्षानीनिम् ॥ ९४ ॥

स्वप्नेऽपि न त्वं कुरु पक्षपातं,
लोभादिकं धारय संभयन्तम् ।

स्मृत्या च मां गच्छ नरेन्द्र मत्तां,
गुणज्ञ जीवेषु यद्दानुरागम् ॥ ९५ ॥

सर्वसमानं खलु जैनराज्ये,
 गुणज्ञ ! चैवं परमार्यराज्यम् ।
 वर्णादिधर्मानपि पोषय त्व-
 मन्यायतो नापि कुरुष्व रोषम् ॥ १०२ ॥
 सर्वत्र देशे सुखिनो जना ये,
 ते जैनधर्म नियतं भजन्ति ।
 भक्तिर्मदीया समुदेति यत्र,
 श्रीमेघवृष्ट्यादि सुखं ततोऽस्ति ॥ १०३ ॥
 दुष्टा जना यत्र न चापि नीति-
 रधर्म्ययुद्धैः कलहोऽस्ति नत्र ।
 हिंसाश्च पापानि भवन्ति यत्र,
 नश्यन्ति ते श्रेणिक राजदेशाः ॥ १०४ ॥
 मद्राक्यधिकार उदेति यत्र,
 स्युर्दुःखिनस्तत्र नराः स्त्रियश्च ।
 तत्रास्ति शान्तिर्मम यत्र भक्ति-
 र्योगस्य हार्दं समुदेति तत्र ॥ १०५ ॥
 श्रीजैनधर्मेण समो न कश्चि-
 ततो द्वितीया सकलेऽप्यधस्थाः,
 श्रीजैनधर्मोऽस्ति निजाऽऽत्मधर्म-
 स्ततो भवत्येव समग्रशर्म ॥ १०६ ॥
 तमोरजोवृत्तिमपाकुरु त्वं,
 संरक्ष भोः सात्त्विककर्मवृत्तिम् ।
 श्रीजैनधर्मो व्यवहारतोऽयं,
 सर्वत्र लोकेषु सुखालयोऽयम् ॥ १०७ ॥

तस्मिंश्चिदानन्दमयः स्वधर्मो-
 मोहादपो यत्र न सम्मयन्ति ।
 शुद्धाऽऽत्मधर्मोऽस्त्ययमेव नूनं,
 जानीतुपादानत एव धर्मः ॥ १०८ ॥
 सर्वस्य संघस्य कुलस्य सेषां,
 प्रीत्या बल श्रेणिक राजराज ।
 ज्ञात्वा पण्डितं मया स्वर्गं,
 तत्रैव धर्मं मया न विद्धि ॥ १०९ ॥
 सर्वत्र सर्वे विहिते च रागे,
 त्यागश्चस्यत्यस्यमुदेति नूनम ।
 हृदाग्वपुःशक्तिमुदीर्य स्वै,
 निजाऽऽत्मशुद्धिं हृदि भाषय स्वयम् ॥ ११० ॥
 यायाऽन्तरा एव समग्रजालीः,
 कदाऽपि कुर्वां महि भूप ! सर्वम् ।
 निःशक्तिः यः कुर्वतेऽतिगर्वं,
 मरो भवेदाऽऽत्म गुणैश्च दीनः ॥ १११ ॥
 ज्ञानं न लाभं प्रविश्यात् विज्ञे,
 कर्माणि कर्तुं धर निश्चये स्वयम् ।
 आज्ञां मदीयां प्रतिपाल्य स्वै,
 भावेन हृदयः सत्यं ह्येव भावता ॥ ११२ ॥
 धर्मोपदेशाऽऽचरणं कुर्वन्,
 गामास्वदात्रन्द उदेति पूर्णः ।
 मोहादिर्बन्धो जायमानः,
 मयाऽन्ये हर होवन्ति हि ॥ ११३ ॥

वशःकुरीतिव्यसनस्य माभूः,
 शक्रादयो मोहवशा हि दीनाः ।
 स्वतन्त्रतायां निजराज्यमस्ति,
 त्याज्याश्च सर्वे व्यसनस्य दोषाः ॥ ११४ ॥

वर्तस्य चैवं दृढनिश्चयेन,
 स्वतन्त्रमुक्तेरियमस्ति युक्तिः ।
 आत्मोपयोगेन यतो निजाऽऽत्मा,
 प्रवर्तते तत्र हि सर्वयोगः ॥ ११५ ॥

प्रवर्तते चाऽत्मवशं मनश्चेत्,
 सर्वे हि धर्माः सहसोद्भवन्ति ।

आत्मप्रकाशं वृणु निश्चयेन,
 सर्वप्रकाशोपरि सुप्रकाशम् ॥ ११६ ॥

सर्वं प्रकाशं प्रविकाशयेत्स-
 ज्ञानादिलासी सहि शुद्ध आत्मा ।

एवं प्रलभ्यस्तवशुद्ध आत्मा,
 सर्वात्मशक्तीः प्रविकाशय त्वम् ॥ ११७ ॥

शिक्षां च हेतुश्रेणिक !! धारय त्वं,
 नरावतारं सफलं कुरुष्व ।

भूपालशिक्षाभयतो हि नार्य-
 स्तथानरा धर्ममथोद्भवन्ति ॥ ११८ ॥

राजा च शिक्षां कुरुते यदैव,
 धर्मं वहन्त्याऽऽश्वघमा जनाश्च ।

प्रभोर्भयैर्मध्यनराः स्त्रियश्च,
 धर्मं तथा कर्म सदा चरन्ति ॥ ११९ ॥

बुद्ध्या विद्यास्ये सकलं हि कर्म,
निर्लेपभावेन च वर्तिताहम् ।

प्रचारयिष्ये भुवि जैनधर्म,
श्रीसंघसेवां च तथा करिष्ये ॥ १२६ ॥

तवाज्ञयाऽहंभुवि वर्तिताऽस्मि,
निजावतारं सफलं करिष्ये,
तवोपदेशे खलु सर्वधर्माः,
सत्कर्म सर्वं च तवोपदेशे ॥ २७ ॥

त्वच्छिक्षणे सन्ति समग्रयोगा-
ज्ञानेन नश्यन्ति हि सर्वशोकाः
सत्यं हि सम्यक्त्वमहं प्रपेदे,
त्वय्येव विश्वास इतो मदीयः ॥ १२८ ॥

जिनः परब्रह्म जगत्सु देव-
स्त्वत्सेवनार्थं मम निश्चयोऽभूत् ।

जगत्परब्रह्म जिनेशवीर,
तवोदयात्क्लेशगणस्यनाशः ॥ १२९ ॥

जयप्रदं ते शरणं चकार,
विश्वाश्रय श्रीप्रभुवर्द्धमान ।

त्वमाश्रयस्त्वं च गतिर्मतिर्मे,
प्रेम्णाऽस्ति ते नाथ च सत्यदृष्टिः ॥ १३० ॥

नाथोऽस्म्यहं श्रेणिक भारतेशो,
गायाम्यहं त्वां भवभीतिशून्यः ।

नाम्नाऽस्ति ते मङ्गलमालिकाऽग्र,
पदे पदे शक्तिरथो महर्दिः ॥ १३१ ॥

मयं च विभेषु च शान्तिरस्तु,
 नराध नायंश्च शुभं लभन्ताम् ।
 अहंन्महावीरपरमकाशः,
 मधिन्मयानन्दमयो जिनेशः ॥ १३२ ॥
 शान्तिं च तुष्टिं च तथा स्वपुष्टिं,
 नराधनायः सततं लभन्ताम् ।
 श्रोप्यन्ति ये श्रेणिकराजपोषं,
 ज्ञानी च भक्तो भविता स योद्धा ॥ १३३ ॥
 श्रीर्जनधर्मो विजयी जगत्सु,
 प्रवर्ततां वीरविभुर्जिनेशः ।
 आत्मोपतिमं लभस्तु शर्मं,
 प्रवर्धतां वीरजिनोपदेशः ॥ १३४ ॥
 इति श्रेणिकसुपोषः समाप्तः

1. 2. 3.

4.

5. 6. 7.

8.

9.

10.

11.

देवपूजा गुरोः पूजा, धर्मम्याराधनं तथा ।

वैयावृत्यं सुसाधुनां, मोक्षमार्गो मनीषिणाम् ॥ ११ ॥

स्वाधिकारेण कर्तव्यं, कर्म भव्यः स्वशक्तिनः ।

निरासक्तितया कर्म-विधाने न च दूषणम् ॥ १२ ॥

अन्तराऽऽत्मगृहस्थानां, कर्मबन्धो न जायते ।

सम्यग्दृष्टितया कर्म-नाशो भवति सर्वथा ॥ १३ ॥

प्रवृत्तिर्नैव बन्धाय, सम्यग्दृष्टिमनीषिणाम्

आश्रयस्यापि यो हेतुः, संवरार्यव जायते ॥ १४ ॥

निरासक्त्या भवेन्नैव, कर्मबन्धोऽन्तराऽऽत्मनाम् ॥

आसक्तिः कर्मबन्धाय, जायते सर्वमोहिनाम् ॥ १५ ॥

धर्मयुद्धादिकर्माणि, कर्तव्यानि मनीषिभिः ।

कर्तव्यकर्मणां त्यागान्, निपानः सर्वदेहिनाम् ॥ १६ ॥

सद्बलं सर्वथा प्राप्यं, देशकालप्रयुक्तिभिः ।

मौढ्यं कदापि नो सेव्यं, ज्ञानं प्राप्यं जनैः सदा ॥ १७ ॥

प्रवृत्ताधिकारोऽस्ति, नृणां प्रकृतियोगिनाम् ।

यद् भाव्यं तद् भवत्येव, निश्चयज्ञानधारिणाम् ॥ १८ ॥

कर्मभ्रष्टा भवेयुर्न, कर्तव्यकर्मकारिणः ।

साक्षिभावेन वर्तन्ते, शुभाशुभेषु कर्मसु ॥ १९ ॥

स्वधर्मः श्रेयसे नृणां, स्वाधिकारेण संगतः ।

अन्यधर्मो न शान्त्यर्थं, जानन्ति ज्ञानयोगिनः ॥ २० ॥

पडावश्यककर्माणि, कर्तव्यानि जनैः सदा ।

मातृपूजादिका यज्ञाः पञ्च सेव्याः सुभावतः ॥ २१ ॥

सर्वत्र सर्वजीवानां, रक्षा पुण्येश्वरात् भवेत् ।

सर्वत्र सर्वजीवानां, दुःखं पापयमाद् भवेत् ॥ २२ ॥

देवपूजा गुरोः पूजा, धर्मस्माराधनं तथा ।

वैयावृत्यं सुसाधूनां, मोक्षमार्गो मनीषिणाम् ॥११॥

स्वाधिकारेण कर्तव्यं, कर्म भव्यः स्वशक्तिनः ।

निरासक्तितया कर्म-विधाने नैव दूषणम् ॥ १२ ॥

अन्तराऽऽत्मगृहस्थानां, कर्मबन्धो न जायते ।

सम्यग्दृष्टितया कर्म-नाशो भवति सर्वथा ॥ १३ ॥

प्रवृत्तिर्नैव बन्धाय, सम्यग्दृष्टिमनीषिणाम्

आस्रयस्यापि यो हेतुः, भव्यरूपेण जायते ॥ १४ ॥

निरासक्त्या भवेन्नैव, कर्मबन्धोऽन्तराऽऽत्मनाम् ॥

आसक्तिः कर्मबन्धाय, जायते सर्वमोहिनाम् ॥ १५ ॥

धर्मपुद्गादिकर्माणि, कर्तव्यानि मनीषिभिः ।

कर्तव्यकर्मणां त्यागान्, निषानः सर्वदेहिनाम् ॥१६॥

सदुषले सर्वथा प्राप्यं, देशकालप्रयुक्तिभिः ।

मौढ्यं कदापि नो मेव्यं, ज्ञानं प्राप्यं जनैः सदा ॥१७॥

प्रवृत्ताधिकारोऽस्ति, नृणां प्रवृत्तिगोमिनाम् ।

यद् भाव्यं तद् भवत्येष, निश्चयज्ञानधारिणाम् ॥१८॥

कर्मघट्टा भवेयु नै, कर्तव्यकर्मकारिणः

माक्षिभावेन यत्नन्ते, शुभाशुभेषु कर्मेषु ॥ १९ ॥

स्वधर्मः श्रेयसे नृणां, स्वाधिकारेण गंगतः ।

अन्यधर्मो न शान्त्यर्थ, जानन्ति ज्ञानयोगिनः ॥२०॥

पद्मावद्वककर्मणि, कर्मव्यानि जनैः सदा ।

मातृपुत्रादिका यज्ञाः यज्ञ मेव्याः शुभायतः ॥ २१ ॥

सर्वत्र सर्वजीवानां, रक्षा गुणेश्वरान् भवेत् ।

सर्वत्र सर्वजीवानां, दूःखं नापयमाद् भवेत् ॥ २२ ॥

कर्मेश्वरोऽस्ति सर्वत्र, शुक्लदुःखप्रदायकः ।

तस्यैवाभाविभायस्य, स्वभावात् प्रवर्तते ॥ २३ ॥

कर्मैवायादृशी यस्य, तस्य भवति तादृशम् ।

कर्मेश्वरममो देवो, नास्ति विश्वप्रवर्तकः ॥ २४ ॥

कर्मणा मनुसारेण, गुणं दुःखं च देहिनाम् ।

कर्मभिः कलु मंसारां, मुक्ति निर्मोहभायतः ॥ २५ ॥

आत्मना भुज्यते कर्म, यत्कृतं शुभाऽशुभम् ।

अन्तर्मुखोपयोगेन, सर्वकर्मक्षयो भवेत् ॥ २६ ॥

कर्मरूपेश्वराधीनं, सर्वविधं प्रवर्तते ।

कर्मरूपेश्वराधीना, जीवाः संचारिणो भवे ॥ २७ ॥

रजोवृत्तिसमूहाऽऽत्मा, ब्रह्मैव गीयते भुवि ।

तमोवृत्तिसमूहाऽऽत्मा, हर इत्थं प्रकीर्त्यते ॥ २८ ॥

मत्स्यवृत्तिसमूहाऽऽत्मा, विष्णु रेव गीयते ।

पद्माऽऽत्मा देहसंस्थोऽपि, ब्रह्मादिनामधारकः ॥ २९ ॥

कर्मवृत्तियुतो जैन-आत्मा सर्वत्र गीयते ।

सत्त्वरजस्तमोवृत्त्या, ज्ञानाऽऽत्मा त्रिविधः स्मृतः ॥ ३० ॥

सात्त्विकप्रवृत्तित्वामी, अन्तराऽऽत्मा भवेन्महान् ।

मत्त्वानीतः परब्रह्म, सिद्धोऽहं भवति प्रभुः ॥ ३१ ॥

सान्त्विका स्युर्महासिद्धाः, साधवः सर्वभूतले ।

अवतीर्य स्वशस्त्रैश्च, भवन्ति विश्वतारकाः ॥ ३२ ॥

आध्यात्मिकं पलं धेठं, जटमत्तापलादपि ।

आत्मसत्तापलम्पात्रे, जटसत्ता न तिष्ठति ॥ ३३ ॥

उदयास्तमयं विश्व-चक्रं नित्यं प्रवर्तते ।

शार्त्तयं सत्प्रभा मग्ना-भवन्ति शानिनो जनाः ॥ ३४ ॥

मनःशुद्धिः प्रकृतव्या, कर्तव्यमाऽऽत्मसाधनम् ।
 मनोऽस्ति येन मोक्षाय, पूर्णान्दरसस्ततः ॥ ३५ ॥
 ग्रह्याण्डे विद्यते यादृक्, तादृक् पिण्डे प्रवर्त्तते ।
 पिण्डब्रह्माण्डबोधेन, तत्त्वज्ञानी भवेन्नरः ॥ ३६ ॥
 तत्त्वज्ञानेन मोहस्य, नाशो भवति सर्वथा ।
 मोहनाशेन जीवानां, जायते परमं पदम् ॥ ३७ ॥
 कर्मप्रभोर्नियंताऽस्ति, शुद्धाऽऽत्मैव महाप्रभुः ।
 कर्मतोऽनंतसामर्थ्यं, शुद्धाऽऽत्मपरमाऽऽत्मनः ॥ ३८ ॥
 आत्मैव परमाऽऽत्माऽस्ति, सर्वत्र रक्षकः प्रभुः ।
 पुण्यधर्मपलेनैव, हृदिस्थो लोकशर्मदः ॥ ३९ ॥
 आत्मोत्कर्षाय भक्तानां, सुखदुःखप्रवृत्तयः
 भूता भवन्ति विश्वस्मिन्, भविष्यन्ति शुभाशुभाः ॥ ४० ॥
 प्रभोर्दर्शनमार्गेषु, विप्रदुःखस्य कोटयः ।
 बिशापेति प्रभोर्मेक्षा-स्तत्र गच्छन्ति धर्मतः ॥ ४१ ॥
 प्रभोर्मार्गेषु विप्रादि, -योगेन चित्तशुद्धया ।
 सर्वकर्मविनाशेन, आत्मनश्च परं पदम् ॥ ४२ ॥
 पारमार्थिककार्येषु, विप्रकोटिपरंपरा ।
 भवत्येव मनुष्याणां, कर्मयोगस्य निरूप्ये ॥ ४३ ॥
 अनेकजन्मपन्नेन, संस्कारेण च देहिनाम् ।
 भवत्येव प्रभोः प्राप्ति-स्तथाशा जीयते धरम् ॥ ४४ ॥
 जन्मनीद न गन् मिश्रयेन्, तदमुत्र प्रपन्नतः ।
 मिश्रणीति हृदि ज्ञात्वा, परं आशां न मुञ्चति ॥ ४५ ॥
 भवन्तानि हि दुःखानि, ये गृह्णन्ते वियेकतः ।
 भवन्तमुत्तग्रामान-स्तै भवन्ति स्वभावतः ॥ ४६ ॥

सर्वानपरिपहान् प्राप्य, ज्ञानिनः सिद्धधामनि ।
 गच्छन्ति साम्प्रयोगेन, तत्राऽऽत्मसाक्षिभायतः ॥४७॥
 पूर्वं दुःखं ततः पश्चात्, सुखं भवति योगिनाम् ।
 सुष्माप दुःखभोगोऽस्ति, ज्ञातया ज्ञानी न मुच्यते ॥४८॥
 सुखज्ञानं तु दुःखेभ्यो, जायते ज्ञानिनां स्वयम् ।
 दुःखान् सुखमहत्तास्ति, दुःखे ज्ञानी न शोचति ॥४९॥
 दुःखमंकटकोटिभ्यो-भेतव्यं न कदाचन ।
 ततः स्वाऽऽत्मोपतिं मत्वा, वर्तितव्यं प्रपन्नतः ॥५०॥
 पापाद् दुःखं सुखं पुण्यात्, सर्वत्र सर्वदेहिनाम् ।
 उपकारोऽस्ति धर्माय, हिंसा पापाय जायते ॥ ५१ ॥
 संपत्तौ न च हर्षोऽस्ति, विपत्तौ नास्ति शोकिना ।
 यस्य तस्य समत्वेन, मुक्तिर्भवति निश्चयः ॥ ५२ ॥
 सत्तानः पूर्णशुद्धाऽऽत्मा, येन ज्ञातो वपुःस्थितः ।
 न कुर्वन् सर्वकर्माणि, निष्कामो जायते जनः ॥ ५३ ॥
 पूर्णशुद्धाऽऽत्मनि प्रेम, यस्य पूर्णं प्रजायते ।
 सर्वकर्मसु निर्लेपः कर्मयोगी भवेन् महान् ॥ ५४ ॥
 पट्टिरन्त न मोहोऽस्ति, यस्य ज्ञानाऽऽत्मयोगिनः ।
 तस्य किञ्चिन्न कर्तव्यं, स तथापि प्रवृत्तिमान् ॥ ५५ ॥
 कुत्रापि नैव रागोऽस्ति, कुत्रापि नैव वरिता ।
 यस्य स सर्वलोकस्य, हन्ताऽपि नैव हन्यते ॥५६॥
 नित्यः संपन्नतः पूर्णो, ज्ञानेन व्यापकः प्रभुः ।
 सत्त्वाऽऽत्मा येन विज्ञातो-निर्भयः स भवेज्जनः ॥५७॥
 शस्त्रेण छिद्यते नाऽऽत्मा, दहते न च वह्निना ।
 चारिणा प्लाप्यते नैव, शुष्यते न च वायुना ॥ ५८ ॥

मनःशुद्धिः प्रकृतव्या, कर्तव्यमाऽऽत्मसाधनम् ।
 मनोऽस्ति येन मोक्षाय, पूर्णान्दरसस्ततः ॥ ३५ ॥
 ब्रह्माण्डे विद्यते यादृक्, तादृक् पिण्डे प्रवर्तते ।
 पिण्डब्रह्माण्डयोधेन, तत्त्वज्ञानी भवेज्जनः ॥ ३६ ॥
 तत्त्वज्ञानेन मोहस्य, नाशो भवति सर्वथा ।
 मोहनाशेन जीवानां, जायते परमं पदम् ॥ ३७ ॥
 कर्मप्रभोर्नियन्ताऽस्ति, शुद्धाऽऽत्मैव महाप्रभुः ।
 कर्मतोऽनंतसामर्थ्यं, शुद्धाऽऽत्मपरमाऽऽत्मनः ॥ ३८ ॥
 आत्मैव परमाऽऽत्माऽस्ति, सर्वत्र रक्षकः प्रभुः ।
 पुण्यधर्मफलैर्नव, हृदिस्थो लोकशर्मदः ॥ ३९ ॥
 आत्मोत्कर्षाय भक्तानां, सुखदुःखप्रवृत्तयः
 भूता भवन्ति विश्वस्मिन्, भविष्यन्ति शुभाशुभाः ॥ ४० ॥
 प्रभोर्दर्शनमार्गेषु, विप्रदुःखस्य कोटयः ।
 विज्ञायेति प्रभोर्मक्ता-स्तत्र गच्छन्ति धैर्यतः ॥ ४१ ॥
 प्रभोर्मार्गेषु विघ्नादि, योगेन चित्तशुद्धता ।
 सर्वकर्मविनाशेन, आत्मनश्च परं पदम् ॥ ४२ ॥
 पारमार्थिककार्येषु, विप्रकोटिपरंपरा ।
 भवत्येष मनुष्याणां, कर्मयोगस्य सिद्धये ॥ ४३ ॥
 अनेकजन्मपतनं, संस्कारेण च देहिनाम् ।
 भवत्येव प्रभोः प्राप्ति-स्तत्राशा जीयते परम् ॥ ४४ ॥
 जन्मनीह न यन् मिदृष्येत्, तदमुत्र प्रपततः ।
 सिध्यतीति हृदि ज्ञात्वा, धीर आशां न मुञ्चति ॥ ४५ ॥
 अवन्तानि हि दुःखानि, ये महन्ते वियेकतः ।
 अवन्तमुल्लसमान-स्तं भवन्ति स्वभायतः ॥ ४६ ॥

सर्वान्परिपहान् प्राप्य, ज्ञानिनः सिद्धयामनि ।
 गच्छन्ति साम्ययोगेन, तत्राऽऽत्मसाक्षिभावतः ॥४७॥
 पूर्वं दुःखं ततः पश्चात्, सुखं भवति योगिनाम् ।
 सुखाय दुःखभोगोऽस्ति, ज्ञात्वा ज्ञानी न मुञ्चति ॥४८॥
 सुखज्ञानं तु दुःखेभ्यो, -जायते ज्ञानिनां स्वयम् ।
 दुःखात् सुखमहन्तास्ति, दुःखे ज्ञानी न शोचति ॥४९॥
 दुःखसंकटकोटिभ्यो-भेतव्यं न कदाचन ।
 ततः स्वाऽऽत्मोन्नतिं मत्वा, वर्तितव्यं प्रयत्नतः ॥५०॥
 पापाद् दुःखं सुखं पुण्यात्, सर्वत्र सर्वदेहिनाम् ।
 उपकारोऽस्ति धर्माय, हिंसा पापाय जायते ॥ ५१ ॥
 संपत्तौ न च हर्षोऽस्ति, विपत्तौ नास्ति शोकिता ।
 यस्य तस्य समत्वेन, मुक्तिर्भवति निश्चयः ॥ ५२ ॥
 सत्तानः पूर्णशुद्धाऽऽत्मा, येन ज्ञातो षणुःस्थितः ।
 स कुर्वन् सर्वकर्माणि, निष्कामो जायते जनः ॥ ५३ ॥
 पूर्णशुद्धाऽऽत्मनि प्रेम, यस्य पूर्णं प्रजायते ।
 सर्वकर्मसु निर्लेपः कर्मयोगी भवेन् महान् ॥ ५४ ॥
 यहिरन्त न मोहोऽस्ति, यस्य ज्ञानाऽऽत्मयोगिनः ।
 तस्य किञ्चिन्न कर्तव्यं, स तथापि प्रवृत्तिमान् ॥ ५५ ॥
 कुत्रापि नैव रागोऽस्ति, कुत्रापि नैव वैरिता ।
 यस्य स सर्वलोकस्य, हन्ताऽपि नैव हन्यते ॥५६॥
 नित्यः सर्वगतः पूर्णो, ज्ञानेन व्यापकः प्रभुः ।
 सत्त्याऽऽत्मा येन विज्ञातो-निर्भयः स भवेज्जनः ॥५७॥
 शस्त्रेण छिद्यते नाऽऽत्मा, दद्यते न च बहिना ।
 वारिणा प्लाव्यते नैव, शुष्यते न च वायुना ॥ ५८ ॥

मनःशुद्धिः प्रकृतव्या, कर्तव्यमाऽऽत्मसाधनम् ।
 मनोऽस्ति येन मोक्षाय, पूर्णान्दरसस्ततः ॥ ३५ ॥
 ब्रह्माण्डे विद्यते यादृक्, तादृक् पिण्डे प्रवर्तते ।
 पिण्डब्रह्माण्डयोधेन, तत्त्वज्ञानी भवेज्जनः ॥ ३६ ॥
 तत्त्वज्ञानेन मोहस्य, नाशो भवति सर्वथा ।
 मोहनाशेन जीवानां, जायते परमं पदम् ॥ ३७ ॥
 कर्मप्रभोर्नियंताऽस्ति, शुद्धाऽऽत्मैव महाप्रभुः ।
 कर्मतोऽनंतसामर्थ्य, शुद्धाऽऽत्मपरमाऽऽत्मनः ॥ ३८ ॥
 आत्मैव परमाऽऽत्माऽस्ति, सर्वत्र रक्षकः प्रभुः ।
 पुण्यधर्मफलैर्नय, हृदिस्थो लोकशर्मदः ॥ ३९ ॥
 आत्मोत्कर्षाय भक्तानां, सुखदुःखप्रवृत्तयः
 भूता भवन्ति विश्वस्मिन्, भविष्यन्ति शुभाशुभाः ॥ ४० ॥
 प्रभोर्दर्शनमार्गेषु, विद्वाद्दुःखस्य कोटयः ।
 बिज्ञापेति प्रभोर्मक्ता-स्तत्र गच्छन्ति धर्मतः ॥ ४१ ॥
 प्रभोर्मार्गेषु विद्वादि, -योगेन चित्तशुद्धता ।
 सर्वकर्मविनाशेन, आत्मनश्च परं पदम् ॥ ४२ ॥
 पारमार्थिकतायेंपु, विप्रकोटिपरंपरा ।
 भवत्येव मनुष्याणां, कर्मयोगस्य निरूप्ये ॥ ४३ ॥
 अनेकजन्मपर्यन्त, संस्कारेण च देहिनाम् ।
 भवत्येव प्रभोः प्राप्ति-स्तत्राशा जीवने यरम् ॥ ४४ ॥
 जन्मवीह न यत् मिदृष्येन्, तदमुत्र प्रयत्नतः ।
 मिण्णमीति हृदि ज्ञात्वा, भीर आशा म मुञ्चति ॥ ४५ ॥
 अवन्यन्ति हि दुःखानि, ये महन्ते विवेकतः ।
 अवन्यन्त्युपधामान-स्ते भवन्ति स्वभावतः ॥ ४६ ॥

मनःशुद्धिः प्रकृतव्या, कर्तव्यमाऽऽत्मसाधनम् ।
 मनोऽस्ति येन मोक्षाय, पूर्णान्दरसस्ततः ॥ ३५ ॥
 ग्रन्थाण्डे विद्यते यादृक्, तादृक् पिण्डे प्रवर्तते ।
 पिण्डग्रन्थाण्डयोधेन, तत्त्वज्ञानी भवेज्जनः ॥ ३६ ॥
 तत्त्वज्ञानेन मोहस्य, नाशो भवति सर्वथा ।
 मोहनाशेन जीवानां, जायते परमं पदम् ॥ ३७ ॥
 कर्मप्रभोर्नियंताऽस्ति, शुद्धाऽऽत्मैव महाप्रभुः ।
 कर्मतोऽनंतसामर्थ्यं, शुद्धाऽऽत्मपरमाऽऽत्मनः ॥ ३८ ॥
 आत्मैव परमाऽऽत्माऽस्ति, सर्वत्र रक्षकः प्रभुः ।
 पुण्यधर्मफलैर्नय, हृदिस्थो लोकशर्मदः ॥ ३९ ॥
 आत्मोत्कर्षाय भक्तानां, सुखदुःखप्रवृत्तयः
 भूता भवन्ति विश्वस्मिन्, भविष्यन्ति शुभाशुभाः ॥ ४० ॥
 प्रभोर्दर्शनमार्गेषु, विघ्नदुःखस्य कोटयः ।
 विज्ञायेति प्रभोर्भक्ता-स्तत्र गच्छन्ति धर्मतः ॥ ४१ ॥
 प्रभोर्मार्गेषु विघ्नादि, योगेन चित्तशुद्धता ।
 सर्वकर्मविनाशेन, आत्मनश्च परं पदम् ॥ ४२ ॥
 पारमार्थिककार्येषु, विघ्नकोटिपरंपरा ।
 भवत्येष मनुष्याणां, कर्मयोगस्य सिद्धये ॥ ४३ ॥
 अनेकजन्मपत्नेन, संस्कारेण च देहिनाम् ।
 भवत्येष प्रभोः प्राप्ति-स्तत्राशा जीयते परम् ॥ ४४ ॥
 जन्मनीह न यत् सिद्ध्येत्, तदमुत्र प्रयत्नतः ।
 सिद्ध्यतीति हृदि ज्ञात्वा, धीर आशां न मुञ्चति ॥ ४५ ॥
 अवन्तानि हि दुःखानि, ये महन्ते वियेकतः ।
 अवन्तसुखपामान-स्ते भवन्ति स्वमायतः ॥ ४६ ॥

जातस्य जायते नाश-आत्मा जातो न कर्हिचिन् ।
 आत्मनो न भवेन्मृत्यु-देहादेस्त्वंनिबोधत ॥ ५९ ॥
 जन्मनाशादितो भिन्न-आत्मा शुद्धस्वभावतः ।
 ज्ञात्वैवं मृत्युश्चालाव, भीतिनाप्नोति पण्डितः ॥ ६० ॥
 देहाद्भिन्नं यथा दन्तं, तथाऽऽत्मा देहतः पृथक् ।
 जन्म मृत्यु र्यथा देहं, न तथाऽऽत्मनि विद्यते ॥ ६१ ॥
 सदसदादिरूपाऽऽत्मा, ध्येयः प्राप्यो हृदि स्थितः ।
 यत्प्रकाशाज्जगत्सर्वं, भासतेऽनादिकालतः ॥ ६२ ॥
 अस्तिनास्तिस्वरूपाऽऽत्मा, व्याप्यव्यापकभाववान् ।
 अनन्तसच्चिदानन्द-आत्मा ध्येयः सनातनः ॥ ६३ ॥
 ज्ञाने ज्ञेयलयोत्पादा-भवन्ति यत्र तस्तुतः ।
 चेतनः परमाऽऽत्मैव, आस्ता सोऽनेनशक्तिमान् ॥ ६४ ॥
 आत्मैव जैनधर्मोऽस्ति, चारित्रमार्गदृष्टितः ।
 आत्मैव जैनरूपोऽस्ति, शुद्धाऽऽत्मा जिनभास्करः ॥ ६५ ॥
 दर्शनज्ञानचारित्र-रूपाऽऽत्मा विश्वपावकः ।
 मोहादिकर्मसंहर्ता, कर्ताऽकर्तास्त्यपेक्षया ॥ ६६ ॥
 शुद्धाऽऽत्मा न च कर्ताऽस्ति, विश्वस्थलोककर्मणाम् ।
 नैव सृजति भूतानि, न च दुःखादिकारकः ॥ ६७ ॥
 सिद्धा जीवा जगत् सर्वं, द्रव्यतोऽनादिकालतः ।
 पर्यायापेक्षया सादि-सान्तं द्रव्याऽऽत्मकं जगत् ॥ ६८ ॥
 पञ्चद्रव्येषु चाऽऽत्मास्ति, सर्वज्ञः परमेश्वरः ।
 अनन्तः सच्चिदानन्दः, गतया द्रव्यतस्तथा ॥ ६९ ॥
 नास्ति पुद्गलभावानां, कर्ता कारयिता च सः ।
 शुद्धनिश्चयपूर्णात्मा, परब्रह्म जिनेश्वरः ॥ ७० ॥

जातस्य जायते नाश-आत्मा जानो न कर्हिचिन् ।
 आत्मनो न भवेत्सृष्ट्यु-देहादेस्संनियोधन ॥ ५९ ॥
 जन्मनाशादिनां निम्न-आत्मा शुद्धस्वभावतः ।
 ज्ञात्वैवं मृत्युकालात्, भीतिनाप्नोति पण्डितः ॥ ६० ॥
 देहाद्विन्नं यथा दन्त्रं, तथाऽऽत्मा देहतः पृथक् ।
 जन्म मृत्यु र्यथा देहे, न तथाऽऽत्मनि विद्यते ॥ ६१ ॥
 सदसदादिरूपाऽऽत्मा, ध्येयः प्राप्यो हृदि स्थितः ।
 यत्प्रकाशाज्जगत्सर्वं, भानते ऽनादिकालतः ॥ ६२ ॥
 अस्तिनास्तिस्वरूपाऽऽत्मा, व्याप्यव्यापकभाववान् ।
 अनन्तसच्चिदानन्द-आत्मा ध्येयः सनातनः ॥ ६३ ॥
 ज्ञाने ज्ञेयलोत्पादा-भवन्ति यत्र वस्तुनः ।
 चेतनः परमाऽऽत्मैव, आत्मा मोऽनन्तशक्तिमान् ॥ ६४ ॥
 आत्मैव जैनधर्मोऽस्ति, चारित्रमार्गदृष्टितः ।
 आत्मैव जैनरूपोऽस्ति, शुद्धाऽऽत्मा जिनभास्करः ॥ ६५ ॥
 दर्शनज्ञानचारित्र-रूपाऽऽत्मा विश्वपावकः ।
 मोहादिकर्मसंहर्ता, कर्ताऽकर्तास्त्योक्षया ॥ ६६ ॥
 शुद्धाऽऽत्मा न च कर्ताऽस्ति, विश्वस्थलोककर्मणाम् ।
 नैव सृजति भूतानि, न च दुःखादिकारकः ॥ ६७ ॥
 सिद्धा जीवा जगत् सर्वं, द्रव्यनां ऽनादिकालतः ।
 पर्यायापेक्षया सादि-सान्तं द्रव्याऽऽत्मकं जगत् ॥ ६८ ॥
 पञ्चद्रव्येषु चाऽऽत्मास्ति, सर्वज्ञः परमेश्वरः ।
 अनन्तः सच्चिदानन्दः, गत्तया द्रव्यतस्तथा ॥ ६९ ॥
 नास्ति पुद्गलभायानां, कर्ता कारयिता च सः ।
 शुद्धनिश्चयपूर्णात्मा, परब्रह्म जिनेश्वरः ॥ ७० ॥

आत्मज्ञानमहाशस्त्रं, छिनत्ति कर्मपादपान् ।
 सर्वजातिभयौघेषु, स्वाऽऽत्मज्ञानी हि निर्भयः ॥९६॥
 शुद्धाऽऽत्मानं विना सर्वं, मिथ्या हृदि निषोषत ।
 शुद्धाऽऽत्मनि रमन्ते ते, क्रियावन्तोऽपि निष्क्रियाः ॥९७॥
 तनुभिन्नो भवेदाऽऽत्मा, आत्मनोऽन्यदपुः सदा ।
 आत्मज्ञानानि विज्ञाय, देहनाशे न शोचति ॥९८॥
 आत्मानुभवयोगेन, देहाध्यासलघो भवेत् ।
 देहाध्यासलघेनैव, जायते प्रसुदर्शनम् ॥९९॥
 आत्मपराऽऽत्मनोर्भेदो-भासते न यदा हृदि ।
 सोऽहं सोऽहं भवेज्ज्ञानं, निर्विकल्पं ततः पुनः ॥१००॥
 निर्विकल्पदशायां तु, मत्तद् भेदो न भासते ।
 जायते केवलज्ञानं, ततः शुद्धाऽऽत्मयोगतः ॥१०१॥
 पञ्चद्रव्याऽऽत्मकं विश्वं, सर्वं जानाति केवली ।
 अयातिनामकर्माणं, भुनक्ति परमार्थकृत् ॥१०२॥
 सर्वज्ञः पूर्णशुद्धाऽऽत्मा, कृतकृत्यो भवेत् स्वतः ।
 जीवानामुपकाराय, ददानि धर्मदेशनाम् ॥१०३॥
 देहनाशे भवेत् पूर्णः, स्वतंत्रः पूर्णशक्तिमान् ।
 शुद्धपर्यायवान् सिद्धः, पूर्णानन्दमयः प्रभुः ॥१०४॥
 शार्त्तवं जैनधर्मस्य, रहस्यं आचकास्तथा ।
 साधवः स्याधकारेण, यतन्ते मुक्तिसिद्धये ॥१०५॥
 अन्नमुखोपयोगेन, सर्वकर्मव्यकारिणः ।
 सर्वान्नतिपदं यान्ति, स्याद्यपिणो विवेकिनः ॥१०६॥
 पाण्डुमुखोपयोगेन, कर्मलेपः प्रजायते ।
 रागद्वेषपरीणाम्, -भायकर्मव्यकारिणा ॥१०७॥

आत्मना क्रियते कर्म, आत्मनैव प्रमुञ्च्यते
 आत्मना कर्मनाशोऽस्ति, जायते मुक्तिराऽऽत्मना ॥८३॥
 शुद्धाऽऽत्मा स्वर्गधामाऽस्ति, दुष्टाऽऽत्मा श्वन्नमाप्नुयात् ।
 शुद्धाऽऽत्मा मोक्षरूपोऽस्ति, यद्योग्यं तत् समाचर ॥८४॥
 इन्द्रियासक्तियोगेन, मृत्युर्भवति देहिनाम् ।
 आत्माऽऽसक्त्या तु लोकानां, जन्म मृत्युर्न जायते ॥८५॥
 शुद्धाऽऽत्मरूपमादाय, नामरूपादिविस्मृतिः ।
 कर्तव्याऽऽत्मोपयोगेन, सदसत्सु विवेकिना ॥८६॥
 निष्क्रियज्ञानसिद्धाऽऽत्मा, लिप्यते नैव वस्तुषु ।
 लिप्यते पुद्गलस्कंधः, पुद्गलस्कंधयोगिनः ॥ ८७ ॥
 भावनाज्ञानयुक्ताऽऽत्मा, क्रियासु नैव लिप्यते ।
 आसक्तो निष्क्रियः सोऽपि, लिप्यते कर्मपुद्गलैः ॥८८॥
 आत्मज्ञानक्रियायुक्तो-निर्मोहो नैव लिप्यते
 सूक्ष्मबाह्यप्रवृत्त्या तु, नासक्तो न च लिप्यते ॥८९॥
 आत्मज्ञाननिमग्नानां, मुक्तिराऽऽत्मनि संस्थिता ।
 निःस्पृहत्वं भवेत्तेषां, परिपूर्णस्थिराऽऽत्मनाम् ॥९०॥
 आत्माऽधीनं सुखं नित्यं, मनित्यं देहसंगजम् ।
 विज्ञेयं सुखदुःखानां, लक्षणं भव्यमानवैः ॥ ९१ ॥
 पाह्याऽऽत्मनां भवेद् दुःखं, सत् सुखं चाऽऽन्तरात्मनाम् ।
 पराऽऽत्मनां सदा पूर्णं, सुखं भव्ययशाश्वतम् ॥९२॥
 आत्मनि परमाऽऽत्मानं, पश्यन्ति ज्ञानयोगिनः ।
 शून्यमिव जगत् सर्वं, न च पश्यन्ति पण्डिताः ॥ ९३ ॥
 आत्मज्ञानेन निस्संगो-बाह्यसंगेषु जायते ।
 अतो ज्ञानममं नास्ति, पवित्रं यस्तु भूतले ॥ ९४ ॥

आत्मना क्रियते कर्म, आत्मनैव प्रमुच्यते
 आत्मना कर्मनाशोऽस्ति, जायते मुक्तिराऽऽत्मना ॥८३॥
 शुद्धाऽऽत्मा स्वर्गधामाऽस्ति, दृष्टाऽऽत्मा श्रद्धमाप्नुयात् ।
 शुद्धाऽऽत्मा मोक्षरूपोऽस्ति, ययोग्यं तत् समाचर ॥८४॥
 इन्द्रियासक्तियोगेन, मृत्युर्भवति देहिनाम् ।
 आत्माऽऽसक्त्या तु लोकानां, जन्म मृत्युर्न जायते ॥८५॥
 शुद्धाऽऽत्मरूपमादाय, नामरूपादिविस्मृतिः ।
 कर्तव्याऽऽत्मोपयोगेन, सदसत्सु विवेकिना ॥८६॥
 निष्क्रियज्ञानसिद्धाऽऽत्मा, लिप्यते नैव वस्तुषु ।
 लिप्यते पुद्गलस्कंधः, पुद्गलस्कंधयोगतः ॥ ८७ ॥
 भावनाज्ञानयुक्ताऽऽत्मा, क्रियासु नैव लिप्यते ।
 आसक्तो निष्क्रियः सोऽपि, लिप्यते कर्मपुद्गलैः ॥८८॥
 आत्मज्ञानक्रियायुक्तो-निर्मोहो नैव लिप्यते
 सूक्ष्मबाधप्रवृत्त्या तु, नासक्तो न च लिप्यते ॥८९॥
 आत्मज्ञाननिमग्नानां, मुक्तिराऽऽत्मनि संस्थिता ।
 निःस्पृहत्वं भवेत्तेषां, परिपूर्णस्थिराऽऽत्मनाम् ॥९०॥
 आत्माऽधीनं सुखं नित्यं, मनित्यं देहसंगजम् ।
 विज्ञेयं सुखदुःखानां, लक्षणं भव्यमानवः ॥ ९१ ॥
 बाह्याऽऽत्मनां भवेद् दुःखं, सत् सुखं चाऽऽन्तरात्मनाम् ।
 पराऽऽत्मनां सदा पूर्णं, सुखं मव्ययशाश्वतम् ॥९२॥
 आत्मनि परमाऽऽत्मानं, पश्यन्ति ज्ञानयोगिनः ।
 शून्यमिव जगत् सर्वं, न च पश्यन्ति पण्डिताः ॥ ९३ ॥
 आत्मज्ञानेन निस्संगो-बाह्यसंगेषु जायते ।
 अतो ज्ञानसमं नास्ति, पवित्रं वस्तु भूतले ॥ ९४ ॥

आत्मज्ञानप्रसादेण, देहे ब्रह्मभावना ।
 जायते मोहनाशेन, तत्तत्त्वज्ञानिनो विदुः ॥१०७॥
 विदेहा अन्तराऽऽत्मानो- जना एव निबोधत ।
 महाविदेहतां प्राप्ति, जिनेन्द्राः परमेश्वराः ॥१०८॥
 महाविदेहसत्क्षेत्रं, देहेषु सर्वदेहिनाम्
 असंख्यातप्रदेशाऽऽत्म, ज्ञेयमध्यात्मदृष्टितः ॥१०९॥
 देहेषु सन्ति ब्रह्म-ज्ञानिनः सत्यनिर्भयाः ।
 विदेहं शुद्धचित्तं तु, ज्ञानं ब्रह्मिकं महत् ॥११०॥
 महाविदेहदेशेषु, जातानां ज्ञानयोगिनाम् ।
 सीमंघरप्रभोः प्राप्ति-जायते न च संशयः ॥१११॥
 सीमंघरोऽस्ति शुद्धाऽऽत्मा; चित्तहिमोत्तरे स्थितः ।
 मानसाण्यसरःपार्यं, मणिदानन्दरूपवान् ॥११२॥
 अन्तराऽऽत्माख्यकैलासाज्, ज्ञानगंगा प्रजायते ।
 अष्टापदो महानाऽऽत्मा, योगाष्टकप्रधारकः ॥११३॥
 आत्मयज्ञे सत्ययज्ञोऽस्ति, ज्ञानाग्निस्तत्र वर्तते ।
 कामपशुर्हविस्तत्र, जायते मत्स्यभावतः ॥११४॥
 आत्मयज्ञे परब्रह्म, माक्षामृकारः प्रजायते ।
 आत्मयज्ञस्य कर्तारो-जनाःस्युरधिकारिणः ॥११५॥
 अहिमा सर्वजीवानां, मत्स्ययज्ञः प्रतिष्ठितः ।
 मत्स्ययज्ञस्य कर्तारः, साधवःस्युः पदे पदे ॥ ११६ ॥
 द्वापुष्पमया यज्ञा, यदुद्देष्टे मन्त्रि साधवः ।
 तत्र दूष्कालपीडाया, जायन्ते न कदाचन ॥११७॥
 ब्राह्मणाः मत्स्यर्जनस्य, प्राण्य मोहपराजयाम् ।
 भवन्ति परमाऽऽत्मानो-, जिना विश्वस्य पावकाः ॥११८॥

आत्मज्ञानस्य लाभेन, जैना जयन्ति भूतले ।
 आन्तरानेकलब्धीनां, प्राप्तिस्तेन प्रजायते ॥१३१॥
 परब्रह्म जिनेन्द्रोऽस्ति, स्याऽऽत्मैवं स हृदि स्थितः ।
 इहामुत्र स सर्वत्र, यत्र तत्र महाप्रभुः ॥१३२॥
 एकाऽऽत्मा हृदि संविष्टो, मिथ्या देहादिकं खलु ।
 घ्यातव्यः सच्चिदानन्द, स्तत्त्वमस्यादिलक्षितः ॥१३३॥
 आत्मनः प्रतिमा नास्ति, विश्वं स्वप्नोपमं हृदि ।
 भासते यस्य सद्ब्रह्म, ज्ञानी जनो भवेत् महात् ॥१३४॥
 ब्रह्मज्ञानी भवेदेव, निर्लेपः कर्मयोगिराद् ।
 जैनः स विश्वशालायां, जायते परमार्थकृत् ॥१३५॥
 जीवानां विश्वशालायां, शिक्षणं सुखदुःखनः ।
 भवत्येव समुत्क्रान्ति, राऽऽत्मनोद्रव्यभावतः ॥१३६॥
 आत्मन आत्मभावेन, परिणामो भवेद् यदा ।
 तदैक्यं जायते साक्षा, इष्टदि द्वैतं न भासते ॥१३७॥
 अन्तराऽऽत्मनि सम्यक्त्वं, मौन माऽऽत्मस्वरूपतः
 अष्टधाऽऽत्मा भवेत्तत्र, शुद्धाऽऽत्मा स्वोपयोगतः ॥१३८॥
 आत्मशुद्धोपयोगेन, परब्रह्म भवेज्जनः ।
 अन्तर्मुहूर्तमात्रेण, रागद्वेषक्षयात्स्वतः ॥१३९॥
 परब्रह्मनिमग्नस्य, पूर्णानन्दामृतं हृदि ।
 अत्रैव घेद्यते साक्षात्, तत्र साक्षी स्वयं भवेत् ॥१४०॥
 आत्मनो गुरुराऽऽत्मैव, शिष्य आऽऽत्मैव साधकः ।
 सिद्ध आऽऽत्मैव सर्वस्व-माऽऽत्मनि व्यक्तिशक्तिः ॥१४१॥
 आत्मशुद्धोपयोगाय, ज्ञानिनां संगतिः सदा ।
 अन्तर्द्वेषा प्रकर्तव्या, सर्वस्वार्पणभक्तिः ॥१४२॥

आत्मनायं विना योग-शान्ता प्रमत्ति मृते ।
 आत्मनायं न आत्मनि, मृतेऽत्र अपि वस्तुतः ॥१४३॥
 एव एव महाभा-शान्ता, यदि एव निरन्तरम् ।
 आत्मने एव मृतेऽपि, मृत्युमूर्ति न आत्मने ॥१४४॥
 आत्मना हृन्निदितानि, निमेषे मृते मृते ।
 विनिमृतेऽपि, हृन्निदितानि मृते मृते ॥१४५॥
 देवानां विनिमृते, एवमपि मृते मृते ।
 आत्मना हृन्निदितानि, हृन्निदितानि मृते ॥१४६॥
 आत्मना हृन्निदितानि, एवमपि मृते मृते ।
 मृते विनिमृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१४७॥
 आत्मना हृन्निदितानि, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१४८॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१४९॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५०॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५१॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५२॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५३॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ।
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५४॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५५॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५६॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५७॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५८॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१५९॥
 मृते मृते मृते मृते, मृते मृते मृते मृते ॥१६०॥

अन्तराऽऽत्मा भवेज्जैनो-जैनधर्मस्य रक्षकः ।
 मिथ्यात्विभ्यो महान्पूज्यः, श्रावको विश्वपावकः ॥१७९॥
 जैनानां जीवनोपाया-स्तथावंशादिरक्षकाः ।
 देशकालानुसारेण, कर्तव्याः सर्वमानवैः ॥१८०॥
 अनादिकालतो जैना-जैनधर्मस्य साधकाः ।
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्या, शूद्राश्च विश्ववर्तिनः ॥१८१॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राः स्वस्वप्रवृत्तिषु ।
 वर्तमानाः सदा जैन-धर्मं कुर्वन्ति शक्तितः ॥१८२॥
 सर्वजातीयजैनानां, पावित्र्यं सूर्यवत्सदा ।
 जैनस्य स्पर्शमात्रेण, पवित्रं वस्तु जायते ॥१८३॥
 गुणकर्मानुसारेण, यणैकमव्यवस्थिताः ।
 जैनाः परांगतिं पान्ति, अरिष्टनेमिसेवकाः ॥१८४॥
 जैनधर्मं वरं मृत्यु, नान्यधर्मेषु जीवनम् ।
 इत्येवं पूर्णविश्राम-कारका जैनधर्मेणः ॥१८५॥
 अरिष्टनेमिनाथेन, केवलज्ञानधारिणा ।
 प्रकाशो जैनधर्मस्य, कृत्स्नीर्धकृता शुभः ॥१८६॥
 साधयः श्रावकाश्चैव, जंगमनीधरूपिणः ।
 तेषां भक्तिर्जनः साध्या, स्वर्गमिहप्रदायिनी ॥१८७॥
 सर्वदा सर्वथा जैना, आत्मान एव यन्तुनः ।
 कर्मप्रकृतिजनारः, शुद्धाऽऽत्माभिमुखाः शुभाः ॥१८८॥
 सर्वलोकेषु जैनानां, श्रेष्ठताऽनादिकालतः ।
 प्रवर्तते स्वभावेन, जैनधर्मस्यगोपनात् ॥१८९॥
 भाषणकालो यदाऽऽगच्छेत्, तदा तदनुसारतः ।
 विचाराधारकर्माणि, यन्मन्त्रीति प्रमायितम् ॥१९०॥

सर्वजातीयजनानां, गुणकर्मानुसारतः ।
 लम्बाणा व्ययहारस्तु, मंघदन्ते परस्परम् ॥१९१॥
 सर्वजातीयजनानां, गुणकर्मानुसारतः ।
 रूदपाः रूदपादिभेदा न, भोजनादिषु तात्त्विकः ॥१९२॥
 शूद्रा अपि सदा रूदपा- जना भवन्ति भूतले ।
 जिनेन्द्रदेवमङ्गलाया, विश्वलोकस्य पायकाः ॥१९३॥
 रूदपाः रूदपादिकं कर्म-जनानां हि परस्परम् ।
 कदापि कल्पते नैव, सत्यमुक्तं मया भुवि ॥१९४॥
 जैनकन्या तु सज्जनं, विनाऽन्यस्मै न दीयते ।
 कन्यादानं विधर्मिभ्यः, सर्वपापाधिकं मतम् ॥१९५॥
 गुणकर्मानुसारेण, पर्णधर्मस्य सेवने ।
 सर्ववर्णोपजनानां, कृत्यमायद्यकं स्मृतम् ॥१९६॥
 स्वाधिकारेण यो योग्यो, व्ययहारः स धर्मिभिः ।
 माणान्तेऽपि न भोक्तव्यो, यतो धर्मो भवेत्ततः ॥१९७॥
 देहवित्तादिभोगेन, सर्वजनैः परस्परम् ।
 द्रष्टव्यः सर्वजनेषु, सत्तया परमेश्वरः ॥१९८॥
 परस्परं नमस्कारः, कर्मण्यः सर्वदाऽऽर्हतः ।
 भ्रातरूपसमा ज्ञेया- जना जनैः परस्परम् ॥१९९॥
 जनानां सर्वदा जना-आत्मीयाः स्युः स्वभावतः ।
 भाहारे व्ययहारे च, पावित्र्यं हि परस्परम् ॥२००॥
 जैनमंडो महातीर्थ, सर्वतीर्थशिरोमणिः ।
 तदस्तित्वे सदा जनैः, कर्तव्यं स्वार्पणं कलौ ॥२०१॥
 भवन्तज्ञानरूपोऽस्मि, जन आत्मैव नो ययुः ।
 विजितं दुर्मनो येन, स जिनो विश्वपायकः ॥२०२॥

जैनत्वं सर्वजीवेषु, जिनत्वं सत्तया तथा ।

जिनः एव परब्रह्म, ज्ञात्वा जैनो न मुह्यति ॥२०३॥

अप्रमत्तो भवेज्जैनः, परार्थं कर्मकारकः ।

व्यक्तीकुर्यन् जिनेन्द्रत्व-माऽऽत्मनो जायते प्रभुः ॥२०४॥

पश्चात्त्वं भजते नैव, जैनः कर्तव्यकर्मसु ।

प्रसह्य सर्वविघ्नानि, धीरो भवति नेमिवत् ॥२०५॥

अरिष्ठनेमिनाथोक्त-जैनधर्मस्य साधकाः ।

मद्वद्भवन्तु सत्प्रीत्या, सज्जना आत्मरागिणः ॥२०६॥

आत्मैव जैनधर्मोऽस्ति, आत्मैव जैन उच्यते ।

आत्मैव परमाऽऽत्मास्ति, समष्टिव्यष्टिरूपवान् ॥२०७॥

शक्तित्वं यत्र तत्राऽस्ति, जैनत्वं जैनधर्मिणाम् ।

जिनत्वं व्यापकं सर्व-लोकेषु सर्वदेहिषु ॥२०८॥

प्रह्लादिष्णुमहेशाद्या, आत्मैव हृदि शोधते ।

अत्र आत्मैव सज्जनो जिनेन्द्रा व्यक्तिशक्तिनः ॥२०९॥

जैनात्मैव परब्रह्म, मनोदेहनिगामकः ।

अन्नयोमी यषुःशृष्टौ, तस्मै नित्यं नमोनमः ॥२१०॥

सर्वत्र सर्वदेहेषु, जैनाः सन्ति म्यगत्तया ।

जिनाः सन्ति च देहेषु, तेभ्यो नित्यं नमोनमः ॥२११॥

जनानां जैनधर्मस्य, रागिभ्यांऽस्तु नमोनमः ।

महामंथस्य दामेभ्यः पूर्णप्रीत्या नमोऽस्तु मे ॥२१२॥

बाह्यान्तःशक्तियोगेन, जैना जीयन्ति भगवते ।

शक्तिं विना न जीयन्ति, दामा भयन्ति निवेद्याः ॥२१३॥

चतुर्विधस्य मंथस्य, म्यगत्तया भयन्ति ये ।

तेषां दिशगकार्येषु, शक्तिर्जिनेन्द्ररागिणाम् ॥२१४॥

जैनानां जैनधर्मस्य, शत्रूणां शिक्षणाय ये ।
 योग्यकर्म न कुर्यन्ति, ते स्युर्माहपरायणाः ॥२१७॥
 जैनधर्मस्य शत्रूणां, दुर्गतिर्देवराजयः ।
 जैनधर्मस्य रक्षातो, दुष्टानामपि सद्गतिः ॥२१८॥
 मत्पहं श्रीजिनेन्द्रस्य, कर्मण्यं दर्शनं जर्नः ।
 सद्गुरोर्दर्शनं कार्यं, चन्दनं च विचक्षणः ॥२१७॥
 चतुर्विधमहामंघ्रं, तीर्थस्य पूर्णरागतः ।
 दर्शनं चन्दनं कार्यं, वैयास्यं च सर्वदा ॥२१८॥
 निन्दा कार्या कदाचिन्म, जर्नदंष्ट्रस्य सद्गुरोः
 हेलना न च कर्मण्या, प्राणान्तेऽपि च धर्मिणाम् ॥२१९॥
 सद्गुरुदेवधर्माणां, रागेण सद्गतिः कदा ।
 भविष्यति मनुष्याणां, तत्र विधिन्न संशयः ॥२२०॥
 काली सरागधर्मस्य, प्रवृत्तिर्मोक्षकारिणः ।
 भविष्यति च साधुनां, सरागधर्मवर्जितम् ॥२२१॥
 जैनानां जैनधर्मस्य, रक्षार्थं च प्रवृद्धये ।
 देहवित्तादिगर्भस्य, त्यागः कार्यो विचक्षणः ॥२२२॥
 जैनानां जैनधर्मस्य, नाशकार्यं भवन्ति ये ।
 तेषां शिक्षा प्रकर्तव्या, जैनानां धर्म एव सः ॥२२३॥
 मर्त्या जीवन्ति सर्वजनाः सर्वजानिषलान्निषाः ।
 निषला नैव जीवन्ति, धृष्टाः क्षात्रादिबर्हताः ॥२२४॥
 राज्यकार्यादिनेकारः, क्षात्रप्यापारबर्हताः ।
 कृषिकर्मादिभिर्जैना, जीवन्ति सर्वजातिनाः ॥२२५॥
 सर्वजैनाः सर्वजगत्पु, यानवाहनयोगिनः ।
 कर्मण्ये भ्रमर्णं सम्पत्, लोकोपदेशोपदेशे ॥२२६॥

जैनत्वं सर्वजीवेषु, जिनत्वं सत्तया तथा ।

जिन एव परब्रह्म, ज्ञात्वा जैनो न मुह्यति ॥२०३॥

अप्रमत्तो भवेज्जैनः, परार्थं कर्मकारकः ।

व्यक्तीकुर्यन् जिनेन्द्रत्य-माऽऽत्मनो जायते प्रभुः ॥२०४॥

पश्चात्त्वं भजते नैव, जैनः कर्तव्यकर्मसु ।

प्रसह्य सर्वविघ्नानि, धीरो भवति नेमिवत् ॥२०५॥

भरिष्ठनेमिनापोक्त-जैनधर्मस्य साधकाः ।

मदद्भवन्तु सत्प्रीत्या, सज्जना आत्मरागिणः ॥२०६॥

आत्मैव जैनधर्मोऽस्ति, आत्मैव जैन उच्यते ।

आत्मैव परमाऽऽत्मास्ति, समष्टिव्यष्टिरूपवान् ॥२०७॥

शक्तित्वं यत्र तत्राऽस्ति, जैनत्वं जैनधर्मिणाम् ।

जिनत्वं व्यापकं सर्व-लोकेषु सर्वदेहिषु ॥२०८॥

ब्रह्मविष्णुमहेशाद्या, आत्मैव हृदि पोषत ।

भक्त आत्मैव सज्जनो जिनेन्द्रा व्यक्तिशक्तिनः ॥२०९॥

जैनात्मैव परब्रह्म, मनोदेहनिग्रामकः ।

अन्तर्धामी यतुःशुद्धौ, तस्मै नित्यं नमोनमः ॥२१०॥

सर्वत्र सर्वदेहेषु, जैनाः सन्ति स्वसत्तया ।

जिनाः सन्ति च देहेषु, तेषां नित्यं नमोनमः ॥२११॥

जैनानां जैनधर्मस्य, रागिभ्योऽस्तु नमोनमः ।

महामंसस्य दाम्नेभ्यः गृण्यतीत्या नमोऽस्तु मे ॥२१२॥

बाधान्तःशक्तियोगेन, जैना जीवन्ति भूतले ।

शक्तिः विना न जीवन्ति, दामा भवन्ति निषेधाः ॥२१३॥

अनुविषम्य मंसस्य, श्रम्यतीका भवन्ति ये ।

तेषां शिष्टशक्त्यैषु, शुक्तिर्जनेन्द्ररागिणाम् ॥२१४॥

जैनानां जैनधर्मस्य, शत्रूणां शिक्षणाय ये ।
 योग्यकर्म न कुर्वन्ति, ते स्युर् मोहपरायणाः ॥२१५॥
 जैनधर्मस्य शत्रूणां, दुर्गतिर्दःखराशयः ।
 जैनधर्मस्य रक्षातो, दुष्टानामपि सद्गतिः ॥२१६॥
 प्रत्यहं श्रीजिनेन्द्रस्य, कर्तव्यं दर्शनं जर्नः ।
 सद्गुरोर्दर्शनं कार्यं, चन्दनं च विवेकतः ॥२१७॥
 चतुर्विधमहामेघ, तीर्थस्य पूर्णरागतः ।
 दर्शनं चन्दनं कार्यं, वैयाघृत्यं च सर्वदा ॥२१८॥
 निन्दा कार्या कदाचिन्न, जर्नर्देवस्य सद्गुरोः
 हेलना न च कर्तव्या, प्राणान्तेऽपि च धर्मिणाम् ॥२१९॥
 सद्गुरुदेवधर्माणां, रागेण सद्गतिः कलौ ।
 भविष्यति मनुष्याणां, तत्र किञ्चिन्न संशयः ॥२२०॥
 कलौ सरागधर्मस्य, प्रवृत्तिर्मोक्षकारिका ।
 भविष्यति च साधूनां, सरागधर्मवर्तनम् ॥२२१॥
 जैनानां जैनधर्मस्य, रक्षार्थं च प्रवृद्धये ।
 देहवित्तादिसर्वस्य, त्यागः कार्यो विवेकतः ॥२२२॥
 जैनानां जैनधर्मस्य, नाशकाश्च भवन्ति ये ।
 तेषां शिक्षा प्रकर्तव्या, जैनानां धर्म एव सः ॥२२३॥
 मर्त्या जीयन्ति मज्जनाः सर्वजातिपलान्विताः ।
 निपला नैव जीयन्ति, भ्रष्टाः क्षात्रादिकर्मतः ॥२२४॥
 राज्यकार्यादिनैनारः, क्षात्रव्यापारकर्मठाः ।
 कृषिकर्मादिभिर्जना, जीयन्ति सर्वशक्तिनः ॥२२५॥
 मज्जनः सर्वेणजेषु, यानयाहनयोगतः ।
 कर्मव्यं भ्रमणं मम्यग, लोकोपदेशहेतवे ॥२२६॥

सतीभिः सर्वखण्डेषु, यानवाहनयोगतः ।
 जैनधर्मप्रचारार्थं, कर्तव्यं भ्रमणं सदा ॥२२७॥
 आर्द्धदेवेन सर्वत्र, जैनसंस्कारहेतवे ।
 कर्तव्यं भ्रमणं धर्म, -प्रम्णा धर्मप्रचारिणा ॥२२८॥
 साधूनां सेवया मुक्तिः, सर्वसंसारिणां भवेत् ।
 सर्वधर्माधिकारोऽस्ति, साधूनां धर्महेतवे ॥२२९॥
 भार्यानार्यप्रदेशेषु, धर्मसत्तादिहेतवे ।
 कर्तव्यं गमनं जैन, श्रुतुर्वर्गप्रसाधकैः ॥२३०॥
 भार्यजैनैः स्ववंशार्थं, सम्पाद्या संततिः शुभा ।
 धर्मपरम्परावृद्धि- हेतवे सर्वयुक्तिभिः ॥२३१॥
 तीर्थस्थानेषु संघस्य, संमेलः प्रतिवत्सरम् ।
 कर्तव्यो धर्मवृद्ध्यर्थं, तथा तीर्थस्य पूजने ॥२३२॥
 जैनमन्दिरतीर्थानां, पूजा कार्या सुभावतः ।
 तीर्थस्यसाधुवर्गस्य, सेवा कार्याऽनिरागतः ॥२३३॥
 चन्दनार्घ्यः शुभं चिन्हं, ललाटे विधिपूर्वकम् ।
 सर्वजैनैः प्रकर्तव्यं, जिनाज्ञाप्रेमधारकैः ॥२३४॥
 धर्मसंधादिरक्षार्थं, जैनानां शस्त्रधारणम् ।
 सदा धर्माय विज्ञेयं, धर्म्ययुद्धे विवेकतः ॥२३५॥
 संधार्थैः सर्वथा विद्या, बलमाप्यं च युक्तितः ।
 कृपिक्षात्रादिकर्माणि, कर्तव्यानि विवेकतः ॥२३६॥
 जैनानां मृत्युतः, पश्चान्मुक्तिःस्वर्गो न संशयः ।
 स्वीकर्तव्यो जननूनं, जैनधर्मः सनातनः ॥२३७॥
 प्रह्मविष्णुमहेशाद्या, देवा देव्यश्च सर्वथा ।
 श्रीजिनेन्द्रप्रभोर्भक्ता, स्तनद्वय वारिधेः ॥२३८॥

जाता अनन्ततीर्थंशा, भविष्यन्ति भवन्त्यपि ।
 अनन्त जैनधर्मस्य, सेवनाद्य प्रबोधनात् ॥२३९॥
 सद्गुरोः कृपया भव्य, आत्मज्ञानी भवेज्जनः ।
 जैनधर्मो स विज्ञेयः, स्याद्वादज्ञानवेदकः ॥२४१॥
 आगमनिगमव्याप्तो-जैनधर्मः सनातनः ।
 कलौ प्रवत्सर्पेति विश्वो-द्धारको मुक्तिदायकः ॥२४३॥
 द्रव्यभावतया जैन-धर्मकर्म प्रवर्तनम् ।
 जैनधर्मः स विज्ञेयः, सर्वप्रगतिसाधकः ॥२४४॥
 जिनानां दर्शनज्ञान-चारित्र्याणां प्रदायकः ।
 द्रव्यभावस्वरूपो यो-जैनधर्मः स उच्यते ॥२४५॥
 जैनानामुन्नते हेतु-द्रव्यभावतया शुभः ।
 क्षेत्रकालानुसारेण, जैनधर्मः स उच्यते ॥२४६॥
 जिनानां पूर्णविश्वासी, जैन आन्तर्याम्यनः ।
 तस्य यः स्वाधिकारोऽस्ति, जैनधर्मः स उच्यते ॥२४७॥
 रागद्वेषादिदोषाणां, नाशको द्रव्यभायतः ।
 जैनधर्मः स विज्ञेयो जिनेन्द्रभक्तिपोषकः ॥२४८॥
 दोषाणां नाशको योऽस्त, गुणानां च प्रकाशकः ।
 सर्वशक्तिप्रदो नृणां, जैनधर्मः स उच्यते ॥२४९॥
 आत्मनि जैनधर्मोऽस्ति, पाहस्तु व्यवहारतः ।
 व्यवहारो न मोक्तव्यो-जैनसंघस्य रक्षकः ॥२५०॥
 आत्मा शुद्धो भवेद्येन, सर्वशक्तिप्रकाशकः ।
 जैनधर्मः स विज्ञेयः, सद्गुरुदेवसाधनम् ॥२५१॥
 जिनेन्द्रगुणनिर्दिष्टा, विचाराचारराशयः ।
 देशकालोद्भवास्तेऽपि, जैनधर्मो मयोच्यते ॥२५२॥

जैनानां मस्तिता येन, भवेत्तद्व्यवहारतः ।
 धर्मकर्तव्यरूपो यो- जैनधर्मः स उच्यते ॥२५३॥
 चतुर्विधस्य संघस्य, वृद्धिरक्षाप्रवर्तकाः ।
 जैनास्तेषां सदाचारो-जैनधर्मः स उच्यते ॥२५४॥
 जीवानां माऽऽत्मवद् यस्मात्, दर्शनं च प्रवर्तनम् ।
 परस्परं भवेद्येन, जैनधर्मः स उच्यते ॥२५५॥
 दर्शनज्ञानचारित्र-गुणानां व्यक्तताऽऽत्मनि ।
 जिनधर्मः स विज्ञेय-उपादानतया जैनः ॥२५६॥
 दर्शनज्ञानचारित्र-गुणानां व्यक्तहेतुकः ।
 व्यावहारिकधर्मोऽस्ति, ज्ञेयो निमित्तयांगतः ॥२५७॥
 स्वार्थत्यागेन, जीवानां-मुपग्रहस्य कर्मसु ।
 प्रवृत्ति स्तद्धिचारश्च, जैनधर्मो मयोच्यते ॥२५८॥
 स्वातन्त्र्यं सर्वलोकानां, धर्मराज्यस्य पालनम् ।
 आत्मभोगश्च विश्वार्थ, जैनधर्मः स गीयते ॥२५९॥
 सर्वदेशेषु जैनानां-मस्तित्यं च प्रवर्धनम् ।
 भवेद्येनाऽऽत्मभोगेन, जैनधर्मः स गीयते ॥२६०॥
 स्वाध्यायश्च तपःपूजा, साधर्म्यभक्तिहेतवः ।
 सम्यक्त्वं सत्यचारित्रं, जैनधर्मः स गीयते ॥२६१॥
 जैनधर्मस्य रक्षाया मुत्सर्गेणापवादतः ।
 चतुर्विधेन संवेन, वर्तितव्यं सदा मुदा ॥२६२॥
 जैनधर्मस्य रक्षायां, धर्मो भवति देहिनाम् ।
 महान्निर् तीर्थकृन्नाम-बन्धो भवति देहिनाम् ॥२६३॥
 जैनानां संकटे प्राप्ते, ये भवन्ति सहायकाः ।
 ते पराऽऽत्मपदं यान्ति, पुण्यानुबन्धकारकाः ॥२६४॥

जैनात्मा सद्गतिं याति, पादपास्तादशोऽपि सः ।
 जैनसंस्कारयुक्तानां, जायते सर्वधोमतिः ॥२६५॥
 जिनेन्द्रो हृदि जनानां, परीणामेन विद्यते ।
 ततस्तेषां पवित्रत्वं विश्वपावित्र्यकारकम् ॥२६६॥
 जैनाऽऽत्मैव परब्रह्म, मनोदेहनिषामकः ।
 अन्तर्पामी वपुःसृष्टौ, तस्मै नित्यं नमोनमः ॥२६७॥
 तीर्थकरप्रभोः पश्चात्, जैनधर्मप्रवर्तकाः ।
 धर्माचार्या द्विधा ज्ञेया-गृहित्यागिद्विभेदतः ॥२६८॥
 जैनधर्मस्य साम्राज्ये, विद्यमाने तु भूतले ।
 सत्या विश्वोमति भूया, चछान्तिश्च मयंभूतले ॥२६९॥
 सादृष्टान्तिर्न केनाऽपि, वर्ततेऽतो जर्नः सदा ।
 जैनधर्मसदाचारः, पादनीयः प्रयत्नतः ॥२७०॥
 अल्पदोषं महधर्म, ज्ञात्वा जैर्नयियेकतः ।
 जैनधर्मोद्यतेः कार्यं, कर्तव्यं माऽऽत्मभोगतः ॥२७१॥
 जैनधर्मस्य सेवायां, महिसैव स्वकर्मतः ।
 अहिंसाप्यन्यथा हिंसा, जनानां स्वत्वनाशिनी ॥२७२॥
 पुरुषाणां च नारीणां, तुल्यत्वं सर्वकर्मसु ।
 सर्वजातिमनुष्याणां-सुचर्यं न च नीचता ॥२७३॥
 सर्वदेशीयलोकानां, राष्ट्रादिसर्वकर्मणाम् ।
 व्यथहारं समानत्वं, स्वान्तं-यं च समं भुवि ॥२७४॥
 स्वातंत्र्यमेव धर्मोऽस्मिन्, सर्वदेशमनोपिणाम् ।
 जैनधर्मो मया प्रोक्तो-व्यक्तिस्वातंत्र्यरक्षकः ॥२७५॥
 सर्ववृणदस्थलोकानां, रक्षणं मयंशक्तिनः ।
 जैनधर्मो मया प्रोक्तस्तथा पश्चादिरक्षणम् ॥२७६॥

अन्यायक्रौर्यनाशेन, विश्वस्य शान्तिरक्षणम् ।
 सर्वत्र सर्वं जनानां, जनधर्मस्य लक्षणम् ॥२७७॥
 नारीभिश्च नरैः प्रीत्या, कर्तव्यं धीर्यरक्षणम् ।
 धीर्यरक्षणं मप्यस्ति, जनधर्मः सुग्राह्यः ॥२७८॥
 ग्रहचर्याश्रमे बालाः संपाद्या ऊर्ध्वरेतसः ।
 प्राणायामादिभिर्भव्याः-कर्तव्याः कर्मयोगिनः ॥२७९॥
 सर्वदेशेषु रोगाणां, नाशार्थमौषधालयः ।
 स्थाप्यो वैद्यप्रबन्धेन, तथा ज्ञानालयः शुभः ॥२८०॥
 पशूनां पक्षिणां रोग-नाशार्थं मौषधालयः ।
 कर्तव्यः सत्प्रबन्धश्च, सर्वत्र विश्वयोगिभिः ॥२८१॥
 दुष्टानां संगतिस्त्याज्या, चौरा दण्ड्याश्च हिंसकाः ।
 राज्यनीतिप्रबन्धेन, वर्तनव्यं जगज्जनैः ॥२८२॥
 अहिंसा सर्वखण्डेषु, प्रतिष्ठाप्याऽऽत्मभोगतः ।
 आत्मसंघादिरक्षाया, महिंसैव स्वभावतः ॥२८३॥
 आत्मवत्सर्वलोकेषु, वर्तनं जनधर्मिभिः ।
 कर्तव्यं जनधर्मोऽस्ति, सत्यं मया प्रकाशितम् ॥२८४॥
 षडावश्यककर्माणि, कर्तव्यानि सुभावनः ।
 वात्मत्यं सर्वसंघस्य, कर्तव्यं माऽऽत्मभोगतः ॥२८५॥
 अन्यधर्मिवितर्कस्तु, चलितव्यं नचाऽऽहर्तः ।
 स्थातव्यं न सदा जनैः-गीतार्थसद्गुरुं विना ॥२८६॥
 सतां सेवा सदा कार्या, शुद्धाऽऽत्मध्यानयोगिनाम् ।
 तिरस्कारो न कर्तव्यः, सतां मोहस्य चेष्टितः ॥२८७॥
 माता पिता कलाचार्यः, सद्गुरुश्च सुभक्तितः ।
 सेव्यः शक्त्यनुसारेण, भोजनादिप्रबन्धतः ॥२८८॥

विश्वस्थसर्वधर्मा ये, जैनधर्मे प्रमान्ति ते
 जैनधर्माद्भूताःस्यु सर्वधर्मा अपेक्षया ॥ २८० ॥
 शुद्धाऽऽत्मधर्म एवास्ति, जिनधर्मः सुखोदधिः
 शुद्धाऽऽत्मधर्मसाध्याय, जैनधर्मोऽस्तिमाधनम् ॥ २९० ॥
 स्वाऽऽत्मैव जैनधर्मोऽस्ति, स्वधर्मो मोक्षदायकः
 जटद्रव्यस्थितोधर्मः, आत्मभिन्नःस्यभावनः ॥ २९१ ॥
 मोहादिप्रकृतधर्मो, धर्माधिकोऽस्ति बोधन
 आत्मशुद्धिकराःसर्वे, धर्माः सत्या अपेक्षया ॥ २९२ ॥
 सर्वदर्शनधर्माणां, सत्यस्य नयदृष्टिः
 जैनदर्शनसदुधर्म, जानन्त्येव विवक्षणाः ॥ २९३ ॥
 मुक्तयर्थं मोहनाशार्थं, स्वाऽऽत्मनःशुद्धिहेतवे
 भूता ये च भविष्यन्ति, जैनधर्माद्गुरुणिः ॥ २९४ ॥
 स्वधर्मा जैनधर्मास्ते, सापेक्षस्य बोधन
 साधिते जैनधर्मे, सर्वे धर्माः प्रसाधिताः ॥ २९५ ॥
 यथाऽऽद्यौ सरितो यान्ति, जैनधर्मं प्रति स्पष्टम्
 सर्वधर्मोत्तमा यान्ति, सर्वधर्ममयः स च ॥ २९६ ॥
 परस्परप्रभिधानां, धर्माणां धर्मिणां तथा
 द्वेषश्च स्वच्छन्दैश्च, कर्तव्यं सर्वधर्मिभिः ॥ २९७ ॥
 सर्वधर्मस्य सत्याना-घात्या सापेक्षदृष्टिः
 सर्वधर्मस्यस्योऽस्ति, जैनधर्मः सनातनः ॥ २९८ ॥
 अभ्यागतस्य सम्माने, दुःखातीनां च पादनम् ।
 पाल्त्रीमाधुन्यस्य, रक्षणं स्वीयतातनः ॥ २९९ ॥
 चतुर्विधस्य संशय, तथा धर्माधिकारिणाम् ।
 कपीणां हेतुना नैव, कर्तव्या धर्मसाधनः ॥ ३०० ॥

अहंकारो न कर्तव्यो-वक्तव्यं न च दुर्वच ।
 मंत्रभेदो न कर्तव्यः, प्राणान्तेऽपि सदा जर्नः ॥३०१॥
 मित्रद्रोहो न कर्तव्यः, सत्यं वाच्यं च मज्जनैः ।
 देशद्रोहो न कर्तव्यः, आत्मनो भूनिमिच्छता ॥३०२॥
 आत्मवज्जननी भूमि-मातृभाषा स्वतंत्रता ।
 पूज्या रक्ष्या च सत्प्रेम्णा, मानर्वराऽऽत्मभोगतः ॥३०३॥
 गुणाः सर्वत्र संग्राह्या-दोषा वाच्या न देहिनाम् ।
 सद्विद्या सर्वतो ग्राह्या, कर्तव्या गुणसाधना ॥३०४॥
 यथोचितं सुपात्रेभ्यो, दानं देयं स्वशक्तिनः ।
 वस्त्रान्नज्ञानदानेन, स्वर्गो मुक्तिश्च जायते ॥३०५॥
 ज्ञानवृद्धिर्जनैः कार्या, ज्ञानविद्यालयादिभिः ।
 साहाय्यं ज्ञानिनां कार्यं, मन्त्रवस्त्रादिभिर्जनैः ॥३०६॥
 त्याज्यानि पापकर्माणि, पुण्यं कार्यं जनैः सदा ।
 आपद्धर्मो जनैः सेव्य-आपत्काले विशेषतः ॥३०७॥
 परोपकारकर्तृणां, प्रत्युपग्रहकर्मसु ।
 स्थातव्यं माऽऽत्मभोगेन, जनैर्धर्मपरायणैः ॥३०८॥
 महावीरजिनेन्द्रस्य, जना धर्मस्य साधकाः ।
 भविष्यन्ति कलौ धर्म, दीपका ज्ञानियोगिनः ॥३०९॥
 जैनसंघप्रगत्यर्थं, सर्वस्वार्पणकारकाः ।
 भविष्यन्ति कलौ जना-ज्ञानधर्मेण राजिताः ॥३१०॥
 एकदा सर्ववर्णेषु, जनधर्मप्रचारणा ।
 भविष्यति कलौ नूनं, विश्वैक्यशांतिकारिका ॥३११॥
 महावीरस्य सद्गुत्पा, लोकानां सद्गतिः कलौ ।
 अरिष्टनेमिनाथेन, सर्वज्ञेन प्रकाशिता ॥३१२॥

महावीरस्य जापेन, जनानां सद्गतिं ध्रुवम् ।
 योरजापममो पशो, कलौ नान्यो भविष्यति ॥३१३॥
 भवन्ति सर्वजातीया-जैना एव जिनाः स्वतः ।
 कलौ जैनस्य पूजय, जिनपूजाऽस्ति मत्तया ॥३१४॥
 कलिकाले करालेऽपि, महावीरस्य भक्तितः ।
 सर्वव्यवस्थिताजैना-यास्यन्ति स्वर्गसद्गतिम् ॥३१५॥
 महावीरप्रभोर्नाम, जापकार्यपरायणाः
 पादशास्त्रादशाजैना-यास्यन्ति स्वर्गसद्गतिम् ॥३१६॥
 कलिकालानुसारेण, वर्णावर्णन्यवस्थिताः ।
 महावीरस्य जापेन, लोका यास्यन्ति सद्गतिम् ॥३१७॥
 कलिकाले महाघोरे, महावीरः स्वयोधतः ।
 तारकः सर्वविघ्नस्य, भविष्यति न शान्तया ॥३१८॥
 ज्ञानमिषायुता जैनाः, सर्वविघ्नस्य तारकाः ।
 भविष्यन्ति महावीर, जापेन पञ्चमारके ॥३१९॥
 महावीरस्य सत्प्रीत्या, सद्गतिः सर्वदेहिनाम् ।
 अरिष्टनेमिना प्रोक्तं, कलौ सत्प्रे भविष्यति ॥३२०॥
 नयनिक्षेपसद्मदर्शः, प्रमाणैश्च प्रतिष्ठितः ।
 जैनधर्मोऽस्तु लोकानां, सर्वदा शरणं महत् ॥३२१॥
 जैनधर्मसमो धर्मो, न भूतो न भविष्यति ।
 सर्वजातीयलोकानां, तारको मोहवारकः ॥३२२॥
 अरिष्टनेमिप्रोयेन, जातोऽन्तराऽऽत्मवान्प्रभुः ।
 ज्ञापयामि जगद्लोकान्, जैनधर्मं सनातनम् ॥३२३॥
 अरिष्टनेमिनाथस्य, पञ्चात्पात्रं प्रभोः शुभम् ।
 शासनं वस्यति व्यक्तं, भारते लोकतारकम् ॥३२४॥

अहंकारो न कर्तव्यो-वक्तव्यं न च दुर्वचः ।
 मंत्रभेदो न कर्तव्यः, प्राणान्तेऽपि सदा जर्नः ॥३०१॥
 मित्रद्रोहो न कर्तव्यः, सत्यं वाच्यं च सज्जनः ।
 देशद्रोहो न कर्तव्यः, -आत्मनो भूनिमिच्छता ॥३०२॥
 आत्मवज्जननी भूमि-मार्तृभाषा स्वतंत्रता ।
 पूज्या रक्ष्या च सत्प्रेम्णा, मानर्वराऽऽत्मभोगतः ॥३०३॥
 गुणाः सर्वत्र संग्राह्या-दोषा वाच्या न देहिनाम् ।
 सद्विद्या सर्वतो ग्राह्या, कर्तव्या गुणसाधना ॥३०४॥
 यथोचितं सुपात्रेभ्यो,-दानं देयं स्वशक्तितः ।
 धन्नान्नज्ञानदानेन, स्वर्गो मुक्तिश्च जायते ॥३०५॥
 ज्ञानवृद्धिर्जनैः कार्या, ज्ञानविद्यालयादिभिः ।
 साहाय्यं ज्ञानिनां कार्यं, मन्त्रवन्त्रादिभिर्जनैः ॥३०६॥
 त्याज्यानि पापकर्माणि, पुण्यं कार्यं जनैः सदा ।
 आपद्धर्मो जनैः सेव्य-आपत्काले विशेषतः ॥३०७॥
 परोपकारकर्तृणां, प्रत्युपग्रहकर्मसु ।
 स्थातव्यं माऽऽत्मभोगेन, जनैर्यमपरायणः ॥३०८॥
 महावीरजिनेन्द्रस्य, जैना धर्मस्य साधकाः ।
 भविष्यन्ति कलौ धर्म,-दीपका ज्ञानियोगिनः ॥३०९॥
 जैनसंघप्रगत्यर्थं, सर्वस्वार्पणकारकाः ।
 भविष्यन्ति कलौ जैना-ज्ञानधर्मण राजिताः ॥३१०॥
 एकदा सर्वग्वर्णेषु, जैनधर्मप्रचारणा ।
 भविष्यति कलौ नूनं, विश्वैक्यशांतिकारिका ॥३११॥
 महावीरस्य सङ्गकृत्या, लोकानां सद्गतिः कलौ ।
 अरिष्टनेमिनाथेन, सर्वज्ञेन प्रकाशिता ॥३१२॥

महावीरस्य जापेन, जनानां सदृगतिं ध्रुवम् ।
 घोरजापसमो यज्ञो, कलौ नान्यो भविष्यति ॥३१३॥
 भवन्ति सर्वजातीया-जना एव जिनाः स्वतः ।
 कलौ जैनस्य पूर्ववत्, जिनपूजाऽस्ति सत्तया ॥३१४॥
 कलिकाले करालेऽपि, महावीरस्य भक्तितः ।
 सर्वव्यथस्थिताजना-यास्यन्ति स्वर्गसदृगतिम् ॥३१५॥
 महावीरप्रभोर्नाम, जापकार्यपरायणाः
 यादृशास्तादृशाजना-यास्यन्ति स्वर्गसदृगतिम् ॥३१६॥
 कलिकालानुसारेण, वर्णावर्णव्यवस्थिताः ।
 महावीरस्य जापेन, लोका यास्यन्ति सदृगतिम् ॥३१७॥
 कलिकाले महाघोरे, महावीरः स्वयोधतः ।
 तारकः सर्वविश्वस्य, भविष्यति न चान्यथा ॥३१८॥
 ज्ञानक्रियायुता जैनाः, सर्वविश्वस्य तारकाः ।
 भविष्यन्ति महावीर, जापेन पञ्चमारके ॥३१९॥
 महावीरस्य सत्प्रोत्पा, सदृगतिः सर्वदेहिनाम् ।
 अरिष्टनेमिना प्रोक्तं, कलौ सत्यं भविष्यति ॥३२०॥
 नयनिक्षेपसद्भङ्गाः, प्रमार्णाश्च प्रतिष्ठिताः ।
 जैनधर्मोऽस्तु लोकानां, सर्वदा शरणं महत् ॥३२१॥
 जैनधर्मसमो धर्मो, न भूतो न भविष्यति ।
 सर्वजातीयलोकानां, तारको मोहवारकः ॥३२२॥
 अरिष्टनेमियोधेन, जातोऽन्तराऽऽत्मबान्धवः ।
 ज्ञापयामि जगद्भोक्तान्, जैनधर्मं सनातनम् ॥३२३॥
 अरिष्टनेमिनाथस्य, पञ्चात्पार्थिवप्रभोः शुभम् ।
 शासनं यत्सर्वेति व्यक्तं, भारते लोकतारकम् ॥३२४॥

अहंकारो न कर्मणो-यत्तदर्थं न च कर्मण ।
 मंत्रभेदो न कर्मणः, प्राणान्तेऽपि सदा जर्नः ॥३०१॥
 मित्रद्रोहो न कर्मणः, मर्त्यं यान्त्यं च मज्जनः ।
 देशद्रोहो न कर्मणः, आत्मनो मुनिमिच्छता ॥३०२॥
 आत्मयज्जननी भूमि-मांनुभावा म्यर्नयता ।
 पूज्या रक्ष्या च सत्प्रेम्णा, मानवराऽऽत्मभोगतः ॥३०३॥
 गुणाः सर्वत्र मंगला-दोषा यान्त्या न देहिनाम् ।
 सद्विद्या सर्वतो माला, कर्मण्या गुणमाधना ॥३०४॥
 यथोचितं सुपात्रेभ्यो, दानं देयं स्वशक्तितः ।
 यस्त्राप्तज्ञानदानेन, स्वर्गो मुक्तिश्च जायते ॥३०५॥
 ज्ञानवृद्धिर्जनैः कार्या, ज्ञानविद्यालयादिभिः ।
 साहाय्यं जानिनां कार्यं, मन्त्रयस्त्रादिभिर्जनैः ॥३०६॥
 त्याज्यानि पापकर्माणि, पुण्यं कार्यं जनैः सदा ।
 आपद्घर्मो जनैः सेव्य-आपत्काले विशेषतः ॥३०७॥
 परोपकारकर्तृणां, प्रत्युपग्रहकर्मसु ।
 स्थातव्यं माऽऽत्मभोगेन, जनैर्धर्मपरायणैः ॥३०८॥
 महावीरजिनेन्द्रस्य, जना धर्मस्य साधकाः ।
 भविष्यन्ति कलौ धर्म, दीपका ज्ञानियोगिनः ॥३०९॥
 जैनसंघप्रगत्यर्थं, सर्वस्वार्पणकारकाः ।
 भविष्यन्ति कलौ जना-ज्ञानधर्मेण राजिताः ॥३१०॥
 एकदा सर्वखण्डेषु, जैनधर्मप्रचारणा ।
 भविष्यति कलौ नूनं, विश्वैक्यशांतिकारिका ॥३११॥
 महावीरस्य सद्भक्त्या, लोकानां सद्गतिः कलौ ।
 अरिष्टनेमिनाथेन, सर्वज्ञेन प्रकाशिता ॥३१२॥

